

RS 425/29.07.2020

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIE NE ROMÂNE – TAROM S.A.
J23/1298/2003, cu sediul în Otopeni, jud. Ilfov, Calea Bucureștilor Nr. 224 F

ADUNAREA GENERALĂ ORDINARĂ A ACȚIONARILOR
din data de 29.07.2020, ora 14:00

care a avut loc la sediul Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, Bd. Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, București.

Urmare a convocatorului nr. 28949/27.07.2020, transmis de către Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor către toți acționarii societății, de a ține o Adunare Generală Ordinară a Acționarilor, fără îndeplinirea formalităților cerute pentru convocare, în data de 28.07.2020, la ora 14:00 sau în data de 29.07.2020, ora 14:00, la sediul Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor, în temeiul Art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare și al prevederilor art. 20, alin. (5) din Statutul actualizat al societății „Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române – TAROM SA”, cu ordinea de zi precizată în Convocatorul nr. 28949/27.07.2020.

În data de 29.07.2019, ora 14:00, s-au prezentat și au votat ordinea de zi toți acționarii societății ce dețin 894.828.774 acțiuni, reprezentând 100% din capitalul social, după cum urmează:

- **Statul Român** (869.998.857 acțiuni, reprezentând 97,22% din capitalul social) prin reprezentant mandatat numiți prin Ordinul Ministrului Transporturilor nr. 1007/03.07.2019 (Împuternicirea nr. 4316/28.07.2020);
- **Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A.** (752.795 acțiuni, reprezentând 0,08% din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 2541/103219/28.07.2020;
- **Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian ROMATSA R.A.** (11.051.242 acțiuni, reprezentând 1,24 % din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. 14092/27.07.2020;
- **Compania Națională AEROPORTURI BUCUREȘTI S.A.** (13.025.880 acțiuni, respectiv 1,46 % din capitalul social), care a participat votând prin corespondență prin adresa scrisă Buletin de vot prin corespondență nr. AB-SAMRA 10/28.07.2020;

Se constată că niciun acționar al societății nu s-a opus ținerii ședinței și toți acționarii, reprezentând întregul capital social al societății, prin participarea la ședință și votarea ordinii de zi, sunt de acord în unanimitate cu ținerea Adunării Generale Ordinare a Acționarilor.

Se constată întrunirea tuturor condițiilor prevăzute la art. 121 din Legea societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, precum și la art. 20 alin. (5) din Statutul actualizat al societății, pentru a fi legal și statutar întrunită Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române- TAROM" S.A, precum și pentru validitatea deliberărilor.

În urma dezbatărilor, în conformitate cu prevederile art. 23 din Statutul actualizat al societății, Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor societății "Compania Națională de Transporturi Aeriene Române - TAROM" S.A, a adoptat:

HOTĂRÂREA nr. 13/29.07.2020

1. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, cu majoritate de voturi "*pentru*", reprezentând 99,92% din capitalul social, 0,08% voturi „*împotriva*” exprimate de acționarul Societatea de Investiții Financiare MUNTENIA S.A., aprobă situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiului financiar încheiat la 31.12.2019, însoțite de:
  - Raportul auditorului independent (draft) cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiului financiar încheiat la 31.12.2019;
  - Raportul suplimentar al Auditorului;
  - Notele la Situațiile financiare la 31.12.2019, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu;
  - Raportul administratorilor aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercițiul financiar la 31.12.2019;
  - Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2019;
  - Nota explicativă nr. 451/14.07.2020 de modificare a situațiilor financiare încheiate la data de 31.12.2019;

2. Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, în unanimitate, îl desemnează pe directorul general al TAROM pentru a îndeplini toate formalitățile cerute de lege pentru înregistrarea și asigurarea opozabilității către terțe persoane a hotărârii adoptată de Adunarea Generală a Acționarilor. Persoana împuternicită va putea delega altor persoane mandatul cu privire la îndeplinirea formalităților menționate mai sus.

Dl. Cătălin Constantin

Dna. Florina Colea

C.O.

Dl. Valentin Cimpuieru

prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 14092/27.07.2020

Dl. Florin Dimitrescu
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. AB-SAMRA 10/28.07.2020

Dl. Nicușor Marian Buică
prin Buletin de vot prin corespondență
nr. 2541/103219/28.07.2020

S.C. Compania Națională de Transporturi
Aeriene Române TAROM S.A 224F Calea
Bucureștilor, Henri Coanda International
Airport, Departures Terminal, 2nd floor, Ilfov,
Rom
J23/1298/2003 TEL 021 2041256, 021 2014700

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE
Nr. R.S 406/21.07.2020

EXTRAS NR. 1 DIN HOTĂRÂREA NR. 17
A CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE
DIN DATA DE 21.07.2020

În temeiul prevederilor O.G. nr. 45/1997, cu modificările și completările ulterioare, ale O.U.G. nr. 109/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Legii Societăților nr. 31/1990 r2, cu modificările și completările ulterioare, ale prevederilor Statutului Societății, Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM SA, întrunit în ședință, la data de 21.07.2020, ora 16:00, în urma dezbaterilor asupra materialelor de pe ordinea de zi,

HOTĂRĂȘTE:

1. Consiliul de Administrație avizează și înaintează spre aprobarea Adunării Generale a Acționarilor următoarele documente (13099/15.07.2020):
  - Raportul auditorului independent (draft) cu privire la Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar încheiat la 31.12.2019;
  - Raportul suplimentar al Auditorului;
  - Situațiile financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar încheiat la 31.12.2019;
  - Notele la Situațiile financiare la 31.12.2019, inclusiv Situația fluxurilor de trezorerie și Situația modificărilor capitalului propriu;
  - Raportul administratorului aferent Situațiilor financiare întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară pentru exercitiul financiar la 31.12.2019;
  - Declarația nefinanciară pentru Situațiile financiare la 31.12.2019;

- **Nota explicativă nr. 451/14.07.2020 de modificare a situațiilor financiare încheiate la data de 31.12.2019;**

De asemenea, Consiliul de Administrație împuternicește pe dl. Mareș Cărăvan să semneze și să transmită Situațiile financiare către autoritățile prevăzute de lege, în numele Administratorului.

Președinte al Consiliului de Administrație

Domnul George Rotaru

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'George Rotaru', written in a cursive style.

RAPORTUL AUDITORULUI INDEPENDENT

Către Acționari,

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM SA

Raport cu privire la auditul situațiilor financiare

Opinia cu rezerve

1. Am auditat situațiile financiare individuale ale Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Române TAROM S.A. ("Societatea") - cu sediul social în Otopeni, Calea Bucureștilor nr.224F, județ Ilfov, identificată prin codul unic de înregistrare fiscală RO477647, care cuprind bilanțul individual la data de 31 decembrie 2019, și situația individuală a rezultatului global, situația individuală a modificării capitalului propriu și situația individuală a fluxurilor de trezorerie pentru exercițiul încheiat la această dată, precum și un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative.

2. Situațiile financiare la 31 decembrie 2019 se identifică astfel:

➤ Activ net/Total capitaluri proprii:	462.396.779 Lei
➤ Pierderea neta a exercițiului financiar:	169.649.886 Lei, pierdere

3. În opinia noastră, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor prezentate în secțiunea *Baza pentru opinia cu rezerve* a raportului nostru, situațiile financiare individuale anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Societății la data de 31 decembrie 2019, și performanța sa financiară și fluxurile sale de trezorerie aferente exercițiului încheiat la această dată, în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară ("OMFP 2844/2016").

Baza pentru opinia cu rezerve

4. În anul 2019, Societatea a implementat un nou sistem informatic de management și raportare a vânzărilor și a veniturilor. Reprezentanții Societății au observat erori în procesarea tranzacțiilor de vânzări, în principal în cele care implică preschimbări de tichete de călătorie cu modificare de tarif. Aceste aspecte au condus la refuzul Societății de a semna documentația de acceptanță a sistemului informatic. Societatea a decis să adopte soluții alternative de încărcare a vânzărilor în sistemul de raportare financiară, prin importul direct al fișierelor de vânzări, în paralel cu sistemul informatic nou implementat. Cu toate acestea, deși încărcarea sistemului e considerată neconformă, iar vânzările sunt importate separat, utilizarea (venituri din prestarea serviciilor, taxe aeroportuare, etc.) tuturor tichetelor de călătorie consumate este preluată din acest sistem. Pentru fluxul reprezentat de preschimbările de tichete de călătorie care implică și modificări tarifare, estimate de conducerea Societății la 59 milioane Lei (4,36% din cifra de afaceri a anului 2019), noi nu am fost în măsură să certificăm exhaustivitatea, existența și acuratețea tranzacțiilor importate din sistemul de management și raportare a vânzărilor și veniturilor în sistemul de raportare financiară. Astfel, noi nu suntem în măsură să estimăm efectele asupra situațiilor financiare atașate al erorilor de procesare a fluxului de tranzacții de preschimbare a tichetelor de călătorie ce implică și modificări tarifare.

5. Așa cum este prezentat în Nota 5 Imobilizări corporale, Societatea a procedat la reevaluarea aeronavelor din patrimoniul său. Societatea a folosit în acest sens un raport de evaluare întocmit de un evaluator independent. Rezultatele evaluării, reflectate în situațiile financiare, au fost: creșterea de valoare netă prin rezerve de reevaluare cu 20,8 milioane Lei și scăderi de valoare prin contul de rezultat în sumă de 16,6 milioane Lei. Pentru o parte din aeronavele evaluate informațiile disponibile pentru determinarea unor valori de piață relevante în industria aeronautică, au relevat valori semnificativ diferite (mai mici) față de cele prezentate în raportul de evaluare. Având în vedere acest aspect, în opinia noastră metoda folosită pentru evaluare ar putea să conducă la rezultate diferite de valorile juste pentru aeronavele din patrimoniu. Prin urmare, nu am fost în măsură să determinăm acele ajustări asupra situațiilor financiare atașate care ar fi fost necesare pentru a raporta aeronavele la valoarea lor justă de la data bilanțului.

6. Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit ("ISA"), Regulamentul UE nr. 537 al Parlamentului și al Consiliului European (în cele ce urmează "Regulamentul") și Legea nr. 162/2017 ("Legea"). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea "Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare" din raportul nostru. Suntem independenți față de Societate, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (Codul IESBA), conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în România, inclusiv Regulamentul și Legea, și ne-am îndeplinit responsabilitățile etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră cu rezerve.

Incertitudini semnificative cu privire la continuarea activității

7. Atragem atenția asupra Notei 2.1. (e) la situațiile financiare individuale anexate care prezintă faptul că Societatea a înregistrează la 31 decembrie 2019, pierderi cumulate în sumă 3.189 milioane Lei (3.019 milioane Lei la 2018) din care pierderea exercițiului curent este de 169 milioane Lei (182,8 milioane Lei la 2018). Aceste elemente reprezintă indicii cu privire la riscuri semnificative privind capacitatea Societății de a genera resurse suficiente necesare continuării activității în perioadele următoare. Conducerea Societății consideră adecvată aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale la data și pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2019, dat fiind că activul net al Societății este pozitiv în sumă de 462 milioane Lei (617 milioane Lei la 2018) și că Societatea a primit în data de 22 mai 2020 o scrisoare din partea Ministerului Transporturilor prin care acesta confirmă angajamentul său în susținerea procesului de restructurare a Societății. De asemenea, atragem atenția asupra faptului că Societatea raportează capitaluri proprii în sumă de 462 milioane lei, reprezentând mai puțin de 50% din capitalul social. Astfel, Societatea se încadrează în prevederile art. 153²⁴ din Legea 31/1990, republicată. Prin urmare, este necesară convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pentru a decide asupra măsurilor de acoperire a pierderilor acumulate sau a dizolvării societății. Opinia noastră nu conține o rezervă în legătură cu acest aspect.

Evidențierea unor aspecte

8. Așa cum este prezentat în Nota 38.2 "Evenimente ulterioare datei bilanțului neajustabile COVID 19 - impact", pandemia provocată de virusul COVID-19 implică provocări și riscuri suplimentare pentru operațiunile Societății. Tarom SA a întreprins deja măsuri specifice pentru a asigura sănătatea și siguranța angajaților săi. Pe lângă riscul uman, pandemia prezintă și un risc economic pentru operațiunile viitoare ale Societății. Impactul deciziilor luate de autoritățile guvernamentale, manifestat în principal în anularea zborurilor pentru o anumită perioadă, a fost semnificativ în activitatea Societății. Efectele acestor decizii vor fi reflectate în situațiile financiare pe măsură ce se vor manifesta și vor putea fi măsurate. Opinia noastră nu conține o rezervă în legătură cu acest aspect.

9. Așa cum este prezentat în Nota 37.f "Datorii contingente - Contingențe legate de Consiliul Concurenței", Societatea a fost supusa unei investigații derulate de Consiliul Concurenței pentru posibila încălcare a legislației privind concurența pentru perioada 6 iunie 2013 - 25 septembrie 2015. La data emiterii situațiilor financiare atașate, Plenul Consiliul Concurenței nu a emis o decizie cu privire la aceasta investigație. Opinia noastră nu conține o rezervă în legătură cu acest aspect.

Aspecte cheie de audit

10. Aspectele cheie de audit sunt acele aspecte care, în baza raționamentului nostru profesional, au avut cea mai mare importanță pentru auditul situațiilor financiare ale perioadei curente. Aceste aspecte au fost abordate în contextul auditului situațiilor financiare în ansamblu și în formarea opiniei noastre asupra acestora și nu oferim o opinie separată cu privire la aceste aspecte cheie.

Aspect Cheie de audit

Modul de abordare în cadrul auditului:

1. Recunoașterea veniturilor

A se vedea Nota 2.25 "Recunoașterea veniturilor" și Notele 23 "Venituri din zboruri" și 24 "Venituri din activități conexe"

Politica de recunoaștere a veniturilor este prezentată în Nota 2.25 „Politici contabile - Recunoașterea veniturilor”.

În conformitate cu ISA, există un risc implicit în recunoașterea veniturilor, datorat presiunii pe care conducerea o poate resimți în legătură cu obținerea rezultatelor planificate.

Veniturile Societății sunt recunoscute urmare a prestării serviciilor de transporturi aeriene. În momentul prestării efective a serviciului, avansurile primite de la clienți, reprezentate de vânzarea biletului, sunt recunoscute ca venituri.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:

- evaluarea principiilor de recunoaștere a veniturilor în conformitate cu prevederile IFRS;
- testarea sistemului informatic folosit de societate (RAPID / EDGAR) în vederea obținerii asigurării necesare cu privire la controalele și procesele implementate, precum și cu privire la efectul tranzacțiilor derulate asupra situațiilor financiare, prin importul tranzacțiilor din RAPID / EDGAR în SAP (sistemul informatic general), cu excepția fluxurilor de tranzacții aferente preschimbărilor de tichete ce implică și modificări de tarif;
- Verificarea importurilor de vânzări făcute direct în SAP din benzile de vânzări;
- testarea pe baza unui eșantion a soldurilor creanțelor comerciale la 31 decembrie 2019, prin transmiterea de scrisori de confirmare.

2. Beneficii acordate salariaților

A se vedea și Nota 2.22 "Beneficiile angajaților"

Conform contractului colectiv de muncă, Societatea acordă angajaților săi anumite beneficii sub forma unor salarii compensatorii. Numărul acestor salarii depinde de vechimea în companie, dar și de tipul de activitate desfășurat (personal aeronautic licențiat / nelicențiat).

Costurile acestor beneficii sunt estimate utilizând tehnica actuarială „metoda factorului de credit proiectat”, iar orice câștiguri sau pierderi actuariale sunt recunoscute în contul de profit și pierdere pe măsură ce se realizează.

Procedurile noastre de audit au inclus, printre altele:

- Analiza contractului colectiv de muncă pentru a identifica beneficiile acordate
- Analiza raportului de evaluare actuarială folosit de societate. Aceasta analiză a inclus și verificarea calificărilor și a reputației expertului extern folosit de conducerea societății
- Verificarea reflectării corespunzătoare a rezultatelor evaluării în situațiile financiare.

Alte aspecte

11. Situațiile financiare individuale atașate au fost întocmite în conformitate cu prevederile OMFP 2844/2016. Astfel, Societatea a aplicat prevederile IAS 27 "Situații financiare individuale", raportând participațiile în companiile unde are o influență semnificativă la cost de achiziție. Conform cadrului de raportare, Societatea are obligația de a emite și un set adițional de situații financiare în care să prezinte participațiile respective conform IAS 28 "Contabilitatea investițiilor în întreprinderile asociate" utilizând metoda punerii în echivalență.

12. Acest raport al auditorului independent este adresat exclusiv acționarilor Societății, în ansamblu. Auditul nostru a fost efectuat pentru a putea raporta acționarilor Societății acele aspecte pe care trebuie să le raportăm într-un raport de audit financiar, și nu în alte scopuri. În măsura permisă de lege, nu acceptăm și nu ne asumăm responsabilitatea decât față de Societate și de acționarii acesteia, în ansamblu, pentru auditul nostru, pentru acest raport sau pentru opinia formată.

Alte informații - Raportul administratorilor

13. Administratorii sunt responsabili pentru întocmirea și prezentarea altor informații. Acele alte informații cuprind Raportului administratorilor, care include și declarația nefinanciară, dar nu cuprind situațiile financiare și raportul auditorului cu privire la acestea.

Opinia noastră cu privire la situațiile financiare nu acoperă și aceste alte informații și, cu excepția cazului în care se menționează explicit în raportul nostru, nu exprimăm niciun fel de concluzie de asigurare cu privire la acestea.

În legătura cu auditul situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2019, responsabilitatea noastră este să citim acele alte informații și, în acest demers, să apreciem dacă acele alte informații sunt semnificativ inconsecvente cu situațiile financiare sau cu cunoștințele pe care noi le-am dobândit în timpul auditului, sau dacă ele par a fi denaturate semnificativ.

În ceea ce privește Raportul administratorilor, am citit și raportăm dacă acesta a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile prevăzute la punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În baza exclusiv a activităților care trebuie desfășurate în cursul auditului situațiilor financiare, în opinia noastră:

- a) Informațiile prezentate în Raportul administratorilor pentru exercițiul financiar pentru care au fost întocmite situațiile financiare sunt în concordanță, în toate aspectele semnificative, cu situațiile financiare;
- b) Raportul administratorilor a fost întocmit, în toate aspectele semnificative, în conformitate cu informațiile cerute de punctele 15-19 din OMFP 2844/2016.

În plus, în baza cunoștințelor și înțelegerii noastre cu privire la Societate și la mediul acesteia, dobândite în cursul auditului situațiilor financiare pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31 decembrie 2019, ni se cere să raportăm dacă am identificat denaturări semnificative în Raportul administratorilor. Nu avem nimic de raportat cu privire la acest aspect.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

14. Conducerea este responsabilă pentru întocmirea și prezentarea fidelă a situațiilor financiare în conformitate cu OMFP 2844/2016 și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

15. În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru aprecierea capacității Societății de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuitatea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază a contabilității, cu excepția cazurilor în care conducerea fie intenționează să lichideze Societatea sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

16. Persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Societății.

Responsabilitatea auditorului într-un audit al situațiilor financiare

17. Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA-urile va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulat, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

18. Ca parte a unui audit în conformitate cu standardele de audit adoptate de Camera Auditorilor Financiară din România, care sunt bazate pe Standardele Internaționale de Audit, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- a) Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzată de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzată

de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern;

- b) Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Societății;
- c) Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente realizate de către conducere;
- d) Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoeli semnificative privind capacitatea Societății de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Societatea să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității;
- e) Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele de bază într-o manieră care realizează prezentarea fidelă.

19. Comunicăm persoanelor responsabile cu governanța, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe ale controlului intern pe care le identificăm pe parcursul auditului.

20. De asemenea, furnizăm persoanelor responsabile cu governanța o declarație că am respectat cerințele etice relevante privind independența și că le-am comunicat toate relațiile și alte aspecte despre care s-ar putea presupune, în mod rezonabil, că ne afectează independența și, acolo unde este cazul, măsurile de protecție aferente.

21. Dintre aspectele pe care le-am comunicat persoanelor însărcinate cu governanța, stabilim acele aspecte care au avut o mai mare importanță în cadrul auditului asupra situațiilor financiare din perioada curentă și, prin urmare, reprezintă aspecte cheie de audit. Descriem aceste aspecte în raportul nostru de audit, cu excepția cazului în care legislația sau reglementările împiedică prezentarea publică a aspectului respectiv sau a cazului în care, în circumstanțe extrem de rare, considerăm că un aspect nu ar trebui comunicat în raportul nostru deoarece se preconizează în mod rezonabil ca beneficiile interesului public să fie depășite de consecințele negative ale acestei comunicări.

Raport cu privire la alte dispoziții legale și de reglementare

22. Am fost numiți de Adunarea Generală a Acționarilor prin hotărârea nr. 14 din data de 05.11.2019 să audităm situațiile financiare ale CNTAR TAROM SA pentru exercițiile financiare 2019 - 2021. Durata totală neîntreruptă a angajamentului nostru este de 7 ani, acoperind exercițiile financiare încheiate de la 31.12.2013 până la 31.12.2019.

Confirmăm că:

- Opinia noastră de audit este în concordanță cu raportul suplimentar prezentat Consiliului de Administrație al Societății, pe care l-am emis în aceeași dată în care am emis și acest raport. De asemenea, în desfășurarea auditului nostru, ne-am păstrat independența față de entitatea audiată;
- Nu am furnizat pentru Societate serviciile non audit interzise, menționate la articolul 5 alineatul (1) din Regulamentul UE nr. 537/2014.

In numele BDO Audit S.R.L.

Înregistrat în Registrul Public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu nr. FA18

Numele partenerului: Răzvan Cocei

Înregistrat în Registrul Public electronic al auditorilor financiari și firmelor de audit cu nr. AF2568

București, Romania

Autoritatea pentru Supravegherea Publică
a Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Firma de Audit: BDO AUDIT SRL
Registrul Public Electronic: FA18

Autoritatea pentru Supravegherea Publică
a Activității de Audit Statutar (ASPAAS)

Auditor financiar: RAZVAN COCEI
Registrul Public Electronic: AF2568

29 iulie 2020

DECLARAȚIE

în conformitate cu prevederile art.30 din Legea contabilității nr. 82/1991

S-au întocmit situațiile financiare anuale la 31.12.2019 pentru:

Entitatea: **COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE –
TAROM SA**

Județul: **ILFOV**

Adresa: localitatea **OTOPENI**, str. **CALEA BUCUREȘTILOR**, nr. **224 F**

Număr din registrul comerțului : **J23/1298/2003**

Forma de proprietate : **27–Societăți comerciale cu capital de stat și privat autohton
(capital de stat >=50%)**

Activitatea preponderentă (cod și denumire clasa CAEN) : **5110 – Transporturi aeriene de
pasageri**

Cod de identificare fiscală: **RO 477647**

Administratorul societății, **George Florin Rotaru**, își asumă răspunderea pentru întocmirea
situațiilor financiare anuale la **31.12.2019** și confirmă că:

- Politicile contabile utilizate la întocmirea situațiilor financiare anuale sunt în conformitate cu reglementările contabile aplicabile.
- Situațiile financiare anuale oferă o imagine fidelă a poziției financiare, performanței financiare și a celorlalte informații referitoare la activitatea desfășurată.
- Persoana juridică își desfășoară activitatea în condiții de continuitate.

Semnătura,

Administrator
George Florin ROTARU

SC COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE TAROM SA
ROMANIAN AIR TRANSPORT
2

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENCIATIONAL DE ADMINISTRARE FISCAL

Signature Not Verified
Digitally signed by Ministerul
Finanțelor Publice
Date: 2020.07.30 15:00:46 EEST
Reason: Document MFP

Index încercare: 218893538 din 30.07.2020

A fost depus un formular tip S1040 cu numărul de înregistrare **INTERNT-218893538-2020** din data de **30.07.2020** pentru perioada de raportare 12 2019 pentru CIF: **477647**

Nu există erori de validare.

MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
AGENCIATIONAL DE ADMINISTRARE FISCAL

Signature Not Verified
Digitally signed by Ministerul
Finanțelor Publice
Date: 2020.07.30 15:20:26 EEST
Reason: Document MFP

Index încercare: 218896736 din 30.07.2020

A fost depus un formular tip S1041 cu numărul de înregistrare **INTERNT-218896736-2020** din data de **30.07.2020** pentru perioada de raportare 12 2019 pentru CIF: **477647**

Nu există erori de validare.

Date de identificare ▶

* Campuri obligatorii

* Entitatea

COMPANIA NATIONALA DE TRANSPORTURI AERIENE
ROMANE TAROM S.A.**Raportare contabilă
anuală**

Formularul S1040

 Situație financiară anuală

Formularul S1041

 Situațiile financiare anuale
au fost aprobate potrivit legii

Bifați dacă este cazul

 Mari contribuabili care
depun bilanțul la București Sucursala Activ net mai mic de
jumătate din valoarea
capitalului subscris

FORMULAR VALIDAT

* Numar inregistrare in Registrul Comertului

J23/1298/27.08.03

* Cod Unic de Inregistrare

477647

* Activitatea preponderenta: Cod CAEN--Denumire activitate

5110--Transp.aeriene de pasageri

* Activitatea preponderenta efectiv desfasurata: Cod CAEN--Denumire activitate

5110--Transp.aeriene de pasageri

* Forma de proprietate

27--Societati cu capital de stat si
privat autohton (capital de stat
>=50%)

Strada

CALEA BUCURESTILOR

Numar

224F

Bloc

Scara

Apartament

Telefon

0212041253

e-mail

fin-manager@tarom.ro

* Județ

Ilfov

Sector

* Localitatea

OTOPENI

Semnaturi ▶

* Campuri obligatorii

Semnatura electronica poate fi aplicata
doar in urma finalizarii cu succes a actiunii
de validare a formularului

Semnatura electronica

CARAVAN
MARESISemnat digital
de CARAVAN
MARESI
Data:
2020.07.23
14:28:36 +03'00'**Administrator**

* Nume si prenume

ROTARU GEORGE
FLORIN

Semnatura

Intocmit

* Nume si prenume

SELARU VLADIMIR
MIHAI

* Calitatea

11--Director economic

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

*) Raportări contabile anuale la 31 decembrie 2019 întocmite de către entitățile cărora le sunt incidente Reglementările contabile conforme cu IFRS, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2.844/2016, cu modificările și completările ulterioare, prevăzute la pct. 1.1 din Anexa 3 la Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 3781/ 2019 privind principalele aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor contabile anuale ale operatorilor economici la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice și pentru reglementarea unor aspecte contabile.

Indicatori

Campuri cu valori calculate

Capitaluri - total

462.396.779

Profit/ pierdere

-169.649.886

Capital subscris

2.237.071.937

COD 10. SITUAȚIA ACTIVELOR, DATORIILOR ȘI CAPITALURILOR PROPRII la data de 31.12.2019 (lei)

se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea elementului	Nr. rând	Sold an curent la:	
			01.01.2019	31.12.2019
	A	B	1	2
A. ACTIVE IMOBILIZATE				
I. IMOBILIZĂRI NECORPORALE				
01	1. Cheltuieli de dezvoltare (ct. 203 - 2803 - 2903)	01	0	
02	2. Concesiuni, brevete, licențe, mărci comerciale, drepturi și active similare și alte imobilizări necorporale (ct. 205 + 208 - 2805 - 2808 - 2905 - 2906 - 2908)	02	3.421.800	3.490.618
03	3. Fond comercial (ct. 2071)	03	0	0
04	4. Avansuri (ct. 4094 - 4904)	04	0	0
05	5. Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 206 - 2806 - 2907)	05	0	0
06	TOTAL (rd. 01 la 05)	06	3.421.800	3.490.618
II. IMOBILIZĂRI CORPORALE				
07	1. Terenuri și construcții (ct. 211 + 212 - 2811 - 2812 - 2911 - 2912)	07	33.416.050	29.932.091
08	2. Instalații tehnice și mașini (ct. 213 + 223 - 2813 - 2913)	08	665.607.027	642.020.383
09	3. Alte instalații, utilaje și mobilier (ct. 214 + 224 - 2814 - 2914)	09	406.089	325.459
10	4. Investiții imobiliare (ct. 215 + 251* - 2815 - 285* - 2915 - 295*)	10	1.003.697	942.520
11	5. Imobilizări corporale în curs de execuție (ct. 231 - 2931)	11	21.204.126	24.925.966
12	6. Investiții imobiliare în curs de execuție (ct. 235 - 2935)	12	0	0
13	7. Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale (ct. 216 - 2816 - 2916)	13	0	0
14	8. Plante productive (ct. 218 - 2818 - 2918)	14	0	0
15	9. Avansuri (ct. 4093 - 4903)	15	14.753.402	1.677.654
16	TOTAL (rd. 07 la 15)	16	736.390.391	699.824.073
17	III. ACTIVE BIOLOGICE PRODUCTIVE (ct. 241 + 227 - 284 - 294)	17	0	0
303	IV. DREPTURI DE UTILIZARE A ACTIVELOR LUATE ÎN LEASING (ct. 251* - 285* - 295*) ¹	18	0	325.076.172
V. IMOBILIZĂRI FINANCIARE				
18	1. Acțiuni deținute la filiale (ct. 261 - 2961)	19	0	0

A		B	1	2
19	2. Împrumuturi acordate entităților din grup (ct. 2671 + 2672 - 2964)	20	0	0
20	3. Acțiunile deținute la entitățile asociate și la entitățile controlate în comun (ct. 262 + 263 - 2962)	21	14.990.474	14.990.472
21	4. Împrumuturi acordate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 2673 + 2674 - 2965)	22	0	0
22	5. Alte titluri imobilizate (ct. 265 - 2963)	23	0	0
23	6. Alte împrumuturi (ct. 2675* + 2676* + 2677 + 2678* + 2679* - 2966* - 2968*)	24	17.531.782	16.549.504
24	TOTAL (rd. 19 la 24)	25	32.522.256	31.539.976
25	ACTIVE IMOBILIZATE – TOTAL (rd. 06 + 16 + 17 + 18 + 25)	26	772.334.447	1.059.930.839
B. ACTIVE CIRCULANTE				
I. STOCURI				
26	1. Materii prime și materiale consumabile (ct. 301 + 302 + 303 +/- 308 + 321 + 322 + 323 + 328 + 351 + 358 + 381 +/- 388 - 391 - 392 - 3951 - 3958 - 398)	27	28.741.997	26.753.087
27	2. Active imobilizate deținute în vederea vânzării (ct. 311)	28	0	0
28	3. Producția în curs de execuție (ct. 331 + 332 + 341 +/- 348* - 393 - 3941 - 3952)	29	0	0
29	4. Produse finite și mărfuri (ct. 326 + 327 + 345 + 346 + 347 +/- 348* + 354 + 356 + 357 + 361 +/- 368 + 371 +/- 378 - 3945 - 3946 - 3947 - 3953 - 3954 - 3955 - 3956 - 3957 - 396 - 397 - 4428)	30	2.510	2.509
30	5. Avansuri (ct. 4091 - 4901)	31	697.815	1.726.688
31	TOTAL (rd. 27 la 31)	32	29.442.322	28.482.284
II. CREANȚE				
32	1. Creanțe comerciale (ct. 2675* + 2676* + 2678* + 2679* - 2966* - 2968* + 411 + 413 + 418 + 4642 - 491 - 494)	33	79.143.733	104.541.116
33	2. Avansuri plătite (ct. 4092 - 4902)	34	29.552.784	60.297.192
34	3. Sume de încasat de la entitățile din grup (ct. 451** - 495*)	35	0	0
35	4. Sume de încasat de la entitățile asociate și entitățile controlate în comun (ct. 453** - 495*)	36	0	0
36	5. Creanțe rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4652)	37	0	0
37	6. Alte creanțe (ct. 425 + 4282 + 431** + 436** + 437** + 4382 + 441** + 4424 + 4428** + 444** + 445 + 446** + 447** + 4482 + 4582 + 461 + 4662 + 473** + 4762** - 496 + 5187)	38	20.580.539	14.457.873
38	7. Capital subscris și nevărsat (ct. 456 - 495*)	39	0	0
301	8. Creanțe reprezentând dividende repartizate în cursul exercițiului financiar (ct. 463)	40	0	0
39	TOTAL (rd. 33 la 40)	41	129.277.056	179.296.181

40	III. INVESTIȚII PE TERMEN SCURT (ct. 505 + 506 + 507 + 508* - 595 - 596 - 598 + 5113 + 5114)	42	62.226.133	42.981.844
41	IV. CASA ȘI CONTURI LA BĂNCI (ct. 508* + 5112 + 512 + 531 + 532 + 541 + 542)	43	43.433.298	37.676.742
42	ACTIVE CIRCULANTE – TOTAL (rd. 32 + 41 + 42 + 43)	44	264.378.809	288.437.051
43	C. CHELTUIELI ÎN AVANS (ct. 471 + 474) (rd. 46 + 47) , din care	45	9.589.380	10.876.701
44	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 471* + ct.474*)	46	9.589.380	10.876.701
45	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (din ct. 471* + ct.474*)	47	0	0
D. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLATITE INTR-O PERIOADA DE PANA LA UN AN				
46	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	48	0	0
47	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	49	0	0
48	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	50	128.396.608	158.489.830
49	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	51	147.111.234	184.235.335
50	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	52	0	0
52	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451****)	53	0	0
53	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453****)	54	0	0
54	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	55	0	0
55	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431**** + 436**** + 437**** + 4381 + 441**** + 4423 + 4428**** + 444**** + 446**** + 447**** + 4481 + 455 + 456**** + 457 + 4581 + 462 + 4661 + 473**** + 4761**** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	56	32.347.330	116.749.385
56	TOTAL (rd. 48 la 56)	57	307.855.172	459.474.550
57	E. ACTIVE CIRCULANTE NETE/DATORII CURENTE NETE (rd. 44 + 46 - 57 - 74 - 77 - 80)	58	-35.056.515	-161.349.736
58	F. TOTAL ACTIVE MINUS DATORII CURENTE (rd. 26 + 47 + 58)	59	737.277.932	898.581.103
G. DATORII: SUMELE CARE TREBUIE PLĂTITE ÎNTR-O PERIOADĂ MAI MARE DE UN AN				
59	1. Împrumuturi din emisiunea de obligațiuni, prezentându-se separat împrumuturile din emisiunea de obligațiuni convertibile (ct. 161 + 1681 - 169)	60	0	0
60	2. Sume datorate instituțiilor de credit (ct. 1621 + 1622 + 1624 + 1625 + 1627 + 1682 + 5191 + 5192 + 5198)	61	0	0
61	3. Avansuri încasate în contul comenzilor (ct. 419)	62	0	0
62	4. Datorii comerciale - furnizori (ct. 401 + 404 + 408 + 4641)	63	4.815.447	0

63	5. Efecte de comerț de plătit (ct. 403 + 405)	64	0	0
65	6. Sume datorate entităților din grup (ct. 1661 + 1685 + 2691 + 451****)	65	0	0
66	7. Sume datorate entităților asociate și entităților controlate în comun (ct. 1663 + 1686 + 2692 + 453****)	66	0	0
67	8. Datorii rezultate din operațiunile cu instrumente derivate (ct. 4651)	67	0	0
68	9. Alte datorii, inclusiv datoriile fiscale și datoriile privind asigurările sociale (ct. 1623 + 1626 + 167 + 1687 + 2693 + 2695 + 421 + 422 + 423 + 424 + 426 + 427 + 4281 + 431**** + 436**** + 437**** + 4381 + 441**** + 4423 + 4428**** + 444**** + 446**** + 447**** + 4481 + 455 + 456**** + 4581 + 462 + 4661 + 4761**** + 473**** + 509 + 5186 + 5193 + 5194 + 5195 + 5196 + 5197)	68	3.966.602	271.530.554
69	TOTAL (rd. 60 la 68)	69	8.782.049	271.530.554
H. PROVIZIOANE				
70	1. Provizioane pentru beneficiile angajaților (ct. 1517)	70	21.309.508	23.250.004
71	2. Alte provizioane (ct. 1511 + 1512 + 1513 + 1514 + 1518)	71	89.569.922	141.400.726
72	TOTAL (rd. 70 + 71)	72	110.879.430	164.650.730
VENITURI ÎN AVANS				
73	1. Subvenții pentru investiții (ct. 475) - total (rd. 74 + 75), din care:	73	6.822	416.398
74	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 475*)	74	0	413.358
75	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 475*)	75	6.822	3.040
76	2. Venituri înregistrate în avans (ct. 472) - total (rd. 77 + 78), din care:	76	1.169.532	775.580
77	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 472*)	77	1.169.532	775.580
78	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 472*)	78	0	0
79	3. Venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478) - total (rd. 80 + 81) , din care:	79	0	0
80	Sume de reluat într-o perioadă de până la un an (ct. 478*)	80	0	0
81	Sume de reluat într-o perioadă mai mare de un an (ct. 478*)	81	0	0
82	TOTAL (rd. 73 + 76 + 79)	82	1.176.354	1.191.978
J. CAPITAL ȘI REZERVE				
I. CAPITAL				
83	1. Capital subscris vărsat (ct. 1012)	83	2.234.554.777	2.237.071.937
84	2. Capital subscris nevărsat (ct. 1011)	84	0	

85	3. Capital subscris reprezentând datorii financiare ² (ct. 1027)	85	0	0	
302	4. Patrimoniul regiei (ct. 1015)	86	0	0	
86	5. Ajustări ale capitalului social/ patrimoniul regiei(ct. 1028)	SOLD C	87	1.334.952.667	1.338.357.239
87		SOLD D	88	0	0
88	6. Alte elemente de capitaluri proprii (ct. 103)	SOLD C	89	0	0
89		SOLD D	90	18.196.537	24.588.659
90	TOTAL (rd. 83 + 84 + 85 + 86 + 87 - 88 + 89 - 90)	91	3.551.310.907	3.550.840.517	
91	II. PRIME DE CAPITAL (ct. 104)	92	2.517.160	550.828	
92	III. REZERVE DIN REEVALUARE (ct. 105)	93	78.499.655	95.746.000	
	IV. REZERVE				
93	1. Rezerve legale (ct. 1061)	94	2.568.174	2.568.174	
94	2. Rezerve statutare sau contractuale (ct. 1063)	95	0	0	
95	3. Alte rezerve (ct. 1068)	96	2.100.001	2.100.001	
96	TOTAL (rd. 94 la 96)	97	4.668.175	4.668.175	
97	Diferențe de curs valutar din conversia situațiilor financiare anuale individuale într-o monedă de prezentare diferită de monedă funcțională (ct. 1072)	SOLD C	98	0	0
98		SOLD D	99	0	0
99	Acțiuni proprii (ct. 109)	100	0	0	
100	Câștiguri legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 141)	101	0	0	
101	Pierderi legate de instrumentele de capitaluri proprii (ct. 149)	102	0	0	
102	V. REZULTAT REPORTAT, CU EXCEPȚIA REZULTATULUI REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 117)	SOLD C	103	0	0
103		SOLD D	104	1.532.346.326	1.712.093.560
104	VI. REZULTAT REPORTAT PROVENIT DIN ADOPTAREA PENTRU PRIMA DATA A IAS 29 (ct. 118)	SOLD C	105	0	0
105		SOLD D	106	1.304.260.722	1.307.665.295
106	VII. PROFITUL SAU PIERDEREA LA SFÂRȘITUL PERIOADEI DE RAPORTARE (ct. 121)	SOLD C	107	0	0
107		SOLD D	108	182.779.218	169.649.886

108	Repartizarea profitului (ct. 129)	109		
109	CAPITALURI PROPRII – TOTAL (rd. 91 + 92 + 93 + 97 + 98 - 99 - 100 + 101 - 102 + 103 - 104 + 105 - 106 + 107 - 108 - 109)	110	617.609.631	462.396.779
110	Patrimoniul privat (ct. 1023) ³	111		
111	Patrimoniul public (ct. 1026)	112		
112	CAPITALURI - TOTAL (rd. 110 + 111 + 112)	113	617.609.631	462.396.779
FORMULAR VALIDAT		Suma de control Formular 10: 33307275399 / 98608200465.39001		

Semnături ►

Administrator
Nume și prenume
ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit
Nume și prenume
SELARU VLADIMIR MIHAI

Calitatea

11--Director economic

Nr.de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

* Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

** Solduri debitoare ale conturilor respective.

*** Solduri creditoare ale conturilor respective.

1) La acest rând nu se cuprind drepturile de utilizare care se încadrează în definiția unei investiții imobiliare și care vor fi prezentate la rd. 10.

2) În acest cont se evidențiază acțiunile care, din punct de vedere al IAS 32, reprezintă datorii financiare.

3) Se va completa de către entitățile cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.

COD 20. SITUAȚIA VENITURILOR ȘI CHELTUIELILOR la data de 31.12.2019 (lei)

se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd

codRd	Denumirea indicatorilor	Nr. rând	Perioada de raportare	
			01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2019 - 31.12.2019
A		B	1	2
01	Cifra de afaceri netă (rd. 02 + 03 - 04 + 05)	01	1.195.958.051	1.354.514.118
02	Producția vândută (ct. 701 + 702 + 703 + 704 + 705 + 706 + 708 - ct. 6815*)	02	1.195.861.301	1.354.488.419
03	Venituri din vânzarea mărfurilor (ct. 707 - ct. 6815*)	03	96.750	25.699
04	Reduceri comerciale acordate (ct. 709)	04	0	0
05	Venituri din subvenții de exploatare aferente cifrei de afaceri (ct. 7411)	05	0	0
06	Venituri aferente costului producției în curs de execuție (ct. 711 + 712 + 713)	SOLD C 06	0	0
07		SOLD D 07	0	0
08	Venituri din producția de imobilizări și investiții imobiliare (rd. 09 + 10)	08	773.348	1.743.506
09	Venituri din producția de imobilizări necorporale și corporale (ct. 721 + 722)	09	773.348	1.743.506
10	Venituri din producția de investiții imobiliare (ct. 725)	10	0	0
11	Venituri din activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 753)	11	21.885.592	0
12	Venituri din reevaluarea imobilizărilor (ct. 755)	12	3.633.974	5.261.208
13	Venituri din investiții imobiliare (ct. 756)	13	357.340	0
14	Venituri din active biologice și produse agricole (ct. 757)	14	0	0
	Venituri din subvenții de exploatare (ct. 7412 + 7413 + 7414 + 7415 + 7416 + 7417 + 7419)	15	0	0
16	Alte venituri din exploatare (ct. 758 + 751), din care	16	77.630.024	93.020.344
17	- venituri din subvenții pentru investiții (ct. 7584)	17	1.473.650	661.698
301	- câștiguri din cumpărări în condiții avantajoase (ct. 7587)	18	0	0
18	VENITURI DIN EXPLOATARE - TOTAL (rd. 01 + 06 - 07 + 08 + 11 + 12 + 13 + 14 + 15 + 16)	19	1.300.238.329	1.454.539.176
19	a) Cheltuieli cu materiile prime și materialele consumabile (ct. 601 + 602)	20	398.338.927	408.114.586
20	Alte cheltuieli materiale (ct. 603 + 604 + 606 + 608)	21	39.855.618	44.589.517
21	b) Alte cheltuieli externe (cu energie și apă) (ct. 605)	22	3.298.826	3.312.525
22	c) Cheltuieli privind mărfurile (ct. 607)	23	0	3.931
23	Reduceri comerciale primite (ct. 609)	24	332.461	378.133

A		B	1	2
24	Cheltuieli cu personalul (rd. 26+ 27), din care:	25	180.961.299	195.758.818
25	a) Salarii și indemnizații (ct. 641 + 642 + 643 + 644)	26	164.662.811	175.382.729
26	b) Cheltuieli privind asigurările și protecția socială (ct. 645 + 646)	27	16.298.488	20.376.089
27	a) Ajustări de valoare privind imobilizările (rd. 29 + 30 - 31)	28	117.942.433	195.236.078
28	a.1) Cheltuieli cu amortizările și ajustările pentru depreciere (ct. 6811 + 6813 + 6816 + 6817 + din ct. 6818)	29	117.942.433	129.349.479
303	a.2) Cheltuieli cu amortizarea activelor aferente drepturilor de utilizare a activelor luate în leasing (ct. 685)	30	0	66.025.228
29	a.3) Venituri (ct. 7813 + 7816 + din ct. 7818)	31	0	138.629
30	b) Ajustări de valoare privind activele circulante (rd. 33 - 34)	32	1.958.184	2.761.450
	b.1) Cheltuieli (ct. 654 + 6814 + din ct. 6818)	33	17.259.140	19.156.122
32	b.2) Venituri (ct. 754 + 7814 + din ct. 7818)	34	15.300.956	16.394.672
33	Alte cheltuieli de exploatare (rd. 36 la 44)	35	716.894.874	687.025.232
34	1. Cheltuieli privind prestațiile externe (ct. 611 + 612 + 613 + 614 + 615 + 621 + 622 + 623 + 624 + 625 + 626 + 627 + 628)	36	644.165.449	624.722.551
35	2. Cheltuieli cu alte impozite, taxe și vărsăminte asimilate; cheltuieli reprezentând transferuri și contribuții datorate în baza unor acte normative speciale (ct. 635 + 6586)	37	2.677.532	2.950.833
36	3. Cheltuieli cu protecția mediului înconjurător (ct. 652)	38	12.196.833	6.629.737
37	4. Cheltuieli legate de activele imobilizate (sau grupurile destinate cedării) deținute în vederea vânzării (ct. 653)	39	22.889.953	0
38	5. Cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor (ct. 655)	40	9.457.468	21.871.283
	6. Cheltuieli privind investițiile imobiliare (ct. 656)	41	55.358	61.177
40	7. Cheltuieli privind activele biologice (ct. 657)	42	0	0
41	8. Cheltuieli privind calamitățile și alte evenimente similare (ct. 6587)	43	0	0
42	9. Alte cheltuieli (ct. 651 + 6581 + 6582 + 6583 + 6584 + 6585 + 6588)	44	25.452.281	30.789.651
43	Ajustări privind provizioanele (rd. 46 - 47)	45	36.725.737	72.100.667
44	- Cheltuieli (ct. 6812)	46	53.587.343	72.737.945
45	- Venituri (ct. 7812)	47	16.861.606	637.278
46	CHELTUIELI DE EXPLOATARE – TOTAL (rd. 20 la 23 - 24 + 25 + 28 + 32 + 35 + 45)	48	1.495.643.437	1.608.524.671
PROFITUL SAU PIERDEREA DIN EXPLOATARE:				
47	- Profit (rd. 19 - 48)	49	0	0

48	- Pierdere (rd. 48 - 19)	50	195.405.108	153.985.495
49	Venituri din acțiuni deținute la filiale (ct. 7611)	51	0	0
50	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate (ct. 7612)	52	16.021.661	14.038.430
51	Venituri din acțiuni deținute la entități asociate și entități controlate în comun (ct. 7613)	53	0	0
52	Venituri din operațiuni cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 762)	54	0	0
53	Venituri din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 763)	55	0	0
54	Venituri din diferențe de curs valutar (ct. 765)	56	62.479.639	106.696.231
55	Venituri din dobânzi (ct. 766)	57	2.942.019	1.934.827
56	- din care, veniturile obținute de la entitățile din grup	58	0	0
57	Venituri din subvenții de exploatare pentru dobânda datorată (ct. 7418)	59	0	0
58	Venituri din investiții financiare pe termen scurt (ct. 7617)	60	0	0
59	Alte venituri financiare (ct. 7615 + 764 + 767 + 768)	61	1.022.707	1.007.518
60	VENITURI FINANCIARE – TOTAL (rd. 51 + 52 + 53 + 54 + 55 + 56 + 57 + 59 + 60 + 61)	62	82.466.026	123.677.006
61	Ajustări de valoare privind imobilizările financiare și investițiile financiare deținute ca active circulante (rd. 64 - 65)	63	0	0
62	- Cheltuieli (ct. 686)	64	0	0
63	- Venituri (ct. 786)	65	0	0
64	Cheltuieli privind operațiunile cu titluri și alte instrumente financiare (ct. 661)	66	0	0
65	Cheltuieli privind operațiunile cu instrumente derivate (ct. 662)	67	0	0
66	Cheltuieli privind dobânzile (ct. 666)	68	3.458.289	1.442.994
67	- din care, cheltuielile în relația cu entitățile din grup	69	0	0
304	Cheltuieli privind dobânzile aferente contractelor de leasing (ct. 6685)	70	0	0
68	Alte cheltuieli financiare (ct. 663 + 664 + 665 + 667 + 6681 + 6682 + 6688)	71	62.227.109	140.922.977
69	CHELTUIELI FINANCIARE – TOTAL (rd. 63 + 66 + 67 + 68 + 70 + 71)	72	65.685.398	142.365.971
PROFITUL SAU PIERDEREA FINANCIAR(Ă):				
70	- Profit (rd. 62 - 72)	73	16.780.628	0
71	- Pierdere (rd. 72 - 62)	74	0	18.688.965

72	VENITURI TOTALE (rd. 19 + 62)	75	1.382.704.355	1.578.216.182
73	CHELTUIELI TOTALE (rd. 48 + 72)	76	1.561.328.835	1.750.890.642
PROFITUL SAU PIERDEREA BRUT(Ă):				
74	- Profit (rd. 75 - 76)	77	0	0
75	- Pierdere (rd. 76 - 75)	78	178.624.480	172.674.460
76	Impozitul pe profit curent (ct. 691)	79	0	0
77	Impozitul pe profit amânat (ct. 692)	80	4.154.740	0
78	Venituri din impozitul pe profit amânat (ct. 792)	81	0	3.024.574
302	Impozitul specific unor activități (ct. 695)	82	0	0
79	Alte impozite ne reprezentate la elementele de mai sus (ct. 698)	83	0	0
PROFITUL SAU PIERDEREA NET(Ă) A PERIOADEI DE RAPORTARE:				
80	- Profit (rd. 77 - 79 - 80 + 81 - 82 - 83)	84	0	0
81	- Pierdere (rd. 78 + 79 + 80 - 81 + 82 + 83) (rd. 79 + 80 + 82 + 83 - 81 - 77)	85	182.779.220	169.649.886
FORMULAR VALIDAT		Suma de control Formular 20: 24711738983 / 98608200465.39001		

Semnături ►

Administrator
Nume și prenume
ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit
Nume și prenume
SELARU VLADIMIR MIHAI

Calitatea
11--Director economic
Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

*) Conturi de repartizat după natura elementelor respective.

La rândul 26 - se cuprind și drepturile colaboratorilor, stabilite potrivit legislației muncii, care se preiau din rulajul debitor al contului 621 „Cheltuieli cu colaboratorii”, analitic „Colaboratori persoane fizice”.

COD 30. DATE INFORMATIVE la data de 31.12.2019 (lei) <i>se vor avea în vedere rândurile și corelațiile din coloana Nr. rând și nu cele cuprinse în coloana CodRd</i>				
<i>codRd</i>	I. Date privind rezultatul înregistrat	Nr. rând	Nr. unitati	Sume
	A	B	1	2
01	Unități care au înregistrat profit	01	0	0
02	Unități care au înregistrat pierdere	02	1	169.649.886
03	Unități care nu au înregistrat nici profit, nici pierdere	03	0	0
	II. Date privind plățile restante	Nr. rând	Total (col.2 + 3)	Din care:
	A	B	1	2
				Pentru activitatea curenta
				Pentru activitatea de investitii
04	Plăți restante – total (rd.05 + 09 +15 la 17 + 19), din care:	04	50.576.990	14.958.862
05	Furnizori restanți – total (rd. 06 la 08), din care:	05	50.576.990	14.958.862
06	- peste 30 de zile	06	32.189.960	12.189.662
07	- peste 90 de zile	07	38.367.126	2.769.000
08	- peste 1 an	08	0	0
09	Obligații restante față de bugetul asigurărilor sociale – total (rd.10 la 14), din care:	09	0	0
10	- contribuții pentru asigurări sociale de stat datorate de angajatori, salariați și alte persoane asimilate	10	0	0
11	- contribuții pentru fondul asigurărilor sociale de sănătate	11	0	0
12	- contribuția pentru pensia suplimentară	12	0	0
13	- contribuții pentru bugetul asigurărilor pentru șomaj	13	0	0
14	- alte datorii sociale	14	0	0
15	Obligații restante față de bugetele fondurilor speciale și alte fonduri	15	0	0
16	Obligații restante față de alți creditori	16	0	0
17	Impozite, taxe și contribuții neplătite la termenul stabilit la bugetul de stat, din care:	17	0	0
301	- contribuția asiguratorie pentru muncă	18	0	0
18	Impozite și taxe neplătite la termenul stabilit la bugetele locale	19	0	0
	III. Număr mediu de salariați	Nr. rând	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
	A	B	1	2
19	Număr mediu de salariați	20	1.794	1.811
20	Numărul efectiv de salariați existenți la sfârșitul perioadei, respectiv la data de 31 decembrie	21	1.931	1.833

A		B	1	
IV. Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare, subvenții încasate și creanțe restante		Nr. rand	Sume	
A		B	1	
21	Redevențe plătite în cursul perioadei de raportare pentru bunurile din domeniul public, primite în concesiune, din care:	22		0
22	- redevențe pentru bunurile din domeniul public plătite la bugetul de stat	23		0
23	Redevență minieră plătită la bugetul de stat	24		0
24	Redevență petrolieră plătită la bugetul de stat	25		0
25	Chirii plătite în cursul perioadei de raportare pentru terenuri ¹⁾	26		0
26	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente, din care:	27		0
27	- impozitul datorat la bugetul de stat	28		0
28	Venituri brute din servicii plătite către persoane nerezidente din statele membre ale Uniunii Europene, din care:	29		0
29	- impozitul datorat la bugetul de stat	30		0
30	Subvenții încasate în cursul perioadei de raportare, din care:	31		0
31	- subvenții încasate în cursul perioadei de raportare aferente activelor	32		0
32	- subvenții aferente veniturilor, din care:	33		0
33	- subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă*)	34		0
34	Creanțe restante, care nu au fost încasate la termenele prevăzute în contractele comerciale și/sau în actele normative în vigoare, din care:	35		2.000.000
35	- creanțe restante de la entități din sectorul majoritar sau integral de stat	36		0
36	- creanțe restante de la entități din sectorul privat	37		2.000.000
V. Tichete acordate salariaților		Nr. rand	Sume	
A		B	1	
37	Contravaloarea tichetelor acordate salariaților	38		1.927.214
302	Contravaloarea tichetelor acordate altor categorii de beneficiari, alții decât salariații	39		
VI. Cheltuieli efectuate pentru activitatea de cercetare – dezvoltare**)		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
A		B	1	2
38	Cheltuieli de cercetare - dezvoltare	40	0	0
39	- după surse de finanțare (rd. 42 + 43), din care	41	0	0
40	- din fonduri publice	42	0	0
41	- din fonduri private	43	0	0

42	- după natura cheltuielilor (rd. 45 + 46)	44	0	0
43	- cheltuieli curente	45	0	0
44	- cheltuieli de capital	46	0	0
VII. Cheltuieli de inovare ***)		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
A		B	1	2
45	Cheltuieli de inovare	47	0	0
VIII. Alte informații		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
A		B	1	2
46	Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale (ct. 4094), din care:	48	0	0
303	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	49	0	0
304	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări necorporale (din ct. 4094)	50	0	0
47	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale (ct. 4093), din care:	51	14.753.402	1.677.654
305	- avansuri acordate entităților neafiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	52	0	0
306	- avansuri acordate entităților afiliate nerezidente pentru imobilizări corporale (din ct. 4093)	53	0	0
48	Imobilizări financiare, în sume brute (rd. 55 + 61), din care:	54	38.304.446	27.735.453
49	Acțiuni deținute la entitățile afiliate, interese de participare, alte titluri imobilizate și obligațiuni, în sume brute (rd. 56 + 57 + 58 + 60), din care:	55	20.772.664	20.772.662
50	- acțiuni necotate emise de rezidenți	56	0	0
51	- părți sociale emise de rezidenți	57	20.772.664	20.772.662
52	- acțiuni și părți sociale emise de nerezidenți, din care	58	0	0
507	- dețineri de cel puțin 10%	59	0	0
53	- obligațiuni emise de nerezidenți	60	0	0
54	Creanțe imobilizate, în sume brute (rd. 62 + 63), din care:	61	17.531.782	6.962.791
55	- creanțe imobilizate în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute (din ct. 267)	62	0	0
56	- creanțe imobilizate în valută (din ct. 267)	63	17.531.782	6.962.791
57	Creanțe comerciale, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor și alte conturi asimilate, în sume brute (ct. 4091 + 4092 + 411 + 413 + 418 + 4642), din care:	64	94.712.231	161.048.450
58	- creanțe comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct. 4642)	65	65.090.326	12.920.306

308	- creanțe comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri pentru cumpărări de bunuri de natura stocurilor și pentru prestări de servicii acordate furnizorilor afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413 + din ct. 418 + din ct. 4642)	66	0	0
59	Creanțe neîncasate la termenul stabilit (din ct. 4091 + din ct. 4092 + din ct. 411 + din ct. 413)	67	0	0
60	Creanțe în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 425 + 4282)	68	1.532.109	1.243.413
61	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (din ct. 431 + 436 + 437 + 4382 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 445 + 446 + 447 + 4482), (rd.70 la 74), din care:	69	5.341.891	4.937.254
62	- creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4382)	70	2.268.389	3.052.279
63	- creanțe fiscale în legătură cu bugetul statului (ct. 436 + 441 + 4424 + 4428 + 444 + 446)	71	2.079.022	888.323
64	- subvenții de încasat (ct. 445)	72	0	0
65	- fonduri speciale - taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	73	0	0
66	- alte creanțe în legătură cu bugetul statului (ct. 4482)	74	994.480	996.652
67	Creanțele entității în relațiile cu entitățile afiliate (ct.451), din care:	75	0	0
68	- creanțe cu entități afiliate nerezidente (din ct.451), din care:	76	0	0
69	- creanțe comerciale cu entități afiliate nerezidente (din ct.451)	77	0	0
70	Creanțe în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului neîncasate la termenul stabilit (din ct. 431 + din ct.436 + din ct. 437 + din ct. 4382 + din ct. 441 + din ct. 4424 + din ct. 4428 + din ct. 444 + din ct. 445 + din ct. 446 + din ct. 447 + din ct. 4482)	78	0	0
71	Creanțe din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4652)	79	0	0
72	Alte creanțe (ct. 453 + 456 + 4582 + 461 + 4662 + 471 + 473 + 4762), (rd. 81 la 83), din care:	80	27.622.611	21.390.571
	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul și decontări din operațiuni în participație (ct. 453 + 456 + 4582)	81	0	0
74	- alte creanțe în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât creanțele în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) (din ct. 461 + 4662+ din ct. 471 + din ct. 473)	82	27.622.611	21.390.571
75	- sumele preluate din contul 542 "Avansuri de trezorerie" reprezentând avansurile de trezorerie, acordate potrivit legii și nedecontate până la data de raportare (din ct. 461)	83	0	0
76	Dobânzi de încasat (ct. 5187), din care:	84	1.123.398	507.066
77	- de la nerezidenți	85	0	0
314	Dobânzi de încasat de la nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	86	0	0
78	Valoarea împrumuturilor acordate operatorilor economici****)	87	0	0
79	Investiții pe termen scurt, în sume brute (ct. 505 + 506 + 507 + din ct. 508), (rd. 89 la 92), din care:	88	0	0
80	- acțiuni necotate emise de rezidenți	89	0	0

81	- părți sociale emise de rezidenți	90	0	0
82	- acțiuni emise de nerezidenți	91	0	0
83	- obligațiuni emise de nerezidenți	92	0	0
84	Alte valori de încasat (ct. 5113 + 5114)	93	14.882	-112.237
85	Casa în lei și în valută (rd. 95 + 96), din care:	94	246.242	230.934
86	- în lei (ct. 5311)	95	44.317	24.300
87	- în valută (ct. 5314)	96	201.925	206.634
88	Conturi curente la bănci în lei și în valută (rd. 98 + 100), din care:	97	16.650.750	22.778.912
89	- în lei (ct. 5121), din care:	98	3.074.673	3.324.425
90	- conturi curente în lei deschise la bănci nerezidente	99	0	0
91	- în valută (ct. 5124), din care:	100	13.576.077	19.454.487
92	- conturi curente în valută deschise la bănci nerezidente	101	5.979.536	6.667.647
93	Alte conturi curente la bănci și acreditive (rd. 103 + 104), din care:	102	17.526	14.912
94	- sume în curs de decontare, acreditive și alte valori de încasat, în lei (ct. 5112 + din ct.5125 + 5411)	103	17.526	14.912
95	- sume în curs de decontare și acreditive în valută (din ct. 5125 + 5414)	104	0	0
96	Datorii (rd. 106 + 109 + 112 + 113 + 116 + 118 + 121 + 122 + 127 + 131 + 134 + 135 + 141), din care:	105	317.886.731	731.893.045
97	Credite bancare externe pe termen scurt (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mică de 1 an) (din ct. 519), (rd. 107 + 108), din care:	106	0	0
98	- în lei	107	0	0
99	- în valută	108	0	0
100	Credite bancare externe pe termen lung (credite primite de la instituții financiare nerezidente pentru care durata contractului de credit este mai mare sau egală cu 1 an) (din ct. 162), (rd. 110 + 111), din care:	109	0	0
101	- în lei	110	0	0
102	- în valută	111	0	0
103	Credite de la trezoreria statului și dobânzile aferente (ct. 1626 + din ct. 1682)	112	0	0
104	Alte împrumuturi și dobânzile aferente (ct. 166 + 1685 + 1686 + 1687), (rd. 114 + 115), din care:	113	0	0
105	- în lei și exprimate în lei, a căror decontare se face în funcție de cursul unei valute	114	0	0

106	- în valută	115	0	0
107	Alte imprumuturi si datorii asimilate (ct. 167), din care:	116	0	346.833.358
108	- valoarea concesiunilor primite (din ct. 167)	117	0	0
109	Datorii comerciale, avansuri primite de la clienți și alte conturi asimilate, în sume brute ²⁾ (ct. 401 + 403 + 404 + 405 + 408 + 419 + 4641), din care:	118	280.323.285	342.725.160
110	- datorii comerciale în relația cu entitățile neafiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți neafiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu neafiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	119	0	0
309	- datorii comerciale în relația cu entitățile afiliate nerezidente, avansuri primite de la clienți afiliați nerezidenți și alte conturi asimilate, în sume brute în relație cu afiliații nerezidenți (din ct. 401 + din ct. 403 + din ct. 404 + din ct. 405 + din ct. 408 + din ct. 419 + din ct.4641)	120	0	0
111	Datorii în legătură cu personalul și conturi asimilate (ct. 421 + 422 + 423 + 424 + 426+ 427 + 4281)	121	22.540.242	23.078.713
112	Datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale și bugetul statului (ct. 431 + 436 + 437 + 4381 + 441 + 4423 + 4428 + 444 + 446 + 447 + 4481), (rd. 123 la 126), din care:	122	7.754.087	8.499.882
113	- datorii în legătură cu bugetul asigurărilor sociale (ct. 431 + 437 + 4381)	123	5.632.002	5.606.969
114	- datorii fiscale în legătură cu bugetul statului (ct.436 + 441 + 4423 + 4428 +444 + 446)	124	1.988.768	2.743.441
115	- fonduri speciale – taxe și vărsăminte asimilate (ct. 447)	125	125.317	133.472
116	- alte datorii în legătură cu bugetul statului (ct.4481)	126	8.000	16.000
117	Datoriile entității în relațiile cu entitățile afiliate(ct. 451), din care:	127	0	0
118	- datorii cu entități afiliate nerezidente ³⁾ (din ct. 451), din care:	128	0	0
119	- cu scadența inițială mai mare de un an	129	0	0
119	- datorii comerciale cu entități afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)	130	0	0
120	Sume datorate acționarilor/asociaților (ct. 455), din care:	131	0	0
121	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane fizice	132	0	0
122	- sume datorate acționarilor/asociaților persoane juridice	133	0	0
123	Datorii din operațiuni cu instrumente derivate (ct. 4651)	134	0	0
124	Alte datorii (ct. 269 + 453 + 456 + 457 + 4581 + 462 + 4661+ 472 + 473 + 4761 + 478 + 509), (rd. 136 la 140), din care:	135	7.269.117	10.755.932
125	- decontări cu entitățile asociate și entitățile controlate în comun, decontări cu acționarii privind capitalul, dividende și decontări din operații în participație (ct. 453 + 456 + 457 + 4581)	136	0	0

126	- alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului) ⁴⁾ (din ct. 462 + ct. 4661+ din ct. 472 + din ct. 473)	137	7.269.117	10.755.932		
127	- subvenții nereluate la venituri (din ct. 472)	138	0	0		
128	- vărsăminte de efectuat pentru imobilizări financiare și investiții pe termen scurt (ct. 269 + 509)	139	0	0		
129	- venituri în avans aferente activelor primite prin transfer de la clienți (ct. 478)	140	0	0		
130	Dobânzi de plătit (ct. 5186), din care:	141	0	0		
311	- către nerezidenți	142	0	0		
315	Dobânzi de plătit către nerezidenți (din ct. 4518 + din ct. 4538)	143	0	0		
131	Valoarea împrumuturilor primite de la operatorii economici****)	144	0	0		
132	Capital subscris vărsat (ct. 1012) din care:	145	2.237.071.935	2.237.622.765		
133	- acțiuni cotate ⁵⁾	146	0	0		
134	- acțiuni necotate ⁶⁾	147	2.237.071.935	2.237.622.765		
135	- părți sociale	148	0	0		
136	- capital subscris vărsat de nerezidenți (din ct.1012)	149	0	0		
137	Brevete si licențe (din ct.205)	150	19.641.581	19.647.694		
IX. Informații privind cheltuielile cu colaboratorii		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019		
A		B	1	2		
138	Cheltuieli cu colaboratorii (ct. 621)	151	0	0		
X. Informații privind bunurile din domeniul public al statului		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019		
A		B	1	2		
139	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrare	152	0	0		
140	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în concesiune	153	0	0		
141	Valoarea bunurilor din domeniul public al statului închiriate	154	0	0		
XI. Informații privind bunurile din proprietatea privată a statului supuse inventarierii cf. OMFP nr. 668/2014		Nr. rand	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019		
A		B	1	2		
142	Valoarea contabilă netă a bunurilor ⁷⁾	155	0	0		
XII. Capital social vărsat		Nr. rand	31 decembrie 2018		31 decembrie 2019	
			Suma	%⁸⁾	Suma	%⁸⁾
			(col.1)	(col.2)	(col.3)	(col.4)
A		B	1	2	3	4

	A	B	1	2	3	4
143	Capital social vărsat (ct. 1012) ⁸⁾ (rd. 157 + 160 + 164 + 165 + 166 + 167), din care:	156	2.237.622.765	X	2.237.071.935	X
144	- deținut de instituții publice (rd. 158 + 159), din care:	157	2.175.547.972	97,23	2.174.997.142	97,23
145	- deținut de instituții publice de subordonare centrală;	158	2.175.547.972	97,23	2.174.997.142	97,23
146	- deținut de instituții publice de subordonare locală;	159		0		0
147	- deținut de societățile cu capital de stat, din care:	160	32.564.700	1,46	32.564.700	1,46
148	- cu capital integral de stat;	161		0		0
149	- cu capital majoritar de stat;	162	32.564.700	1,46	32.564.700	1,46
150	- cu capital minoritar de stat;	163		0		0
151	- deținut de regii autonome	164	27.628.105	1,23	27.628.105	1,24
152	- deținut de societățile cu capital privat	165		0		0
153	- deținut de persoane fizice	166		0		0
154	- deținut de alte entități	167	1.881.988	0,08	1.881.988	0,08
				Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2018	2019		
155	XIII. Dividende/vărsăminte convenite bugetului de stat sau local, de repartizat din profitul exercițiului financiar de către companiile naționale, societățile naționale, societățile și regiile autonome, din care:	168	0	0		
156	- către instituții publice centrale;	169	0	0		
157	- către instituții publice locale;	170	0	0		
158	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/ instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	171	0	0		
				Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2018	2019		
159	XIV. Dividende/vărsăminte convenite bugetului de stat sau local și virate în perioada de raportare din profitul raportat al companiilor naționale, societăților naționale, societăților și al regiilor autonome, din care:	172	0	0		

	A	B	1	2
160	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiului financiar al anului precedent, din care virate:	173	0	0
161	- către instituții publice centrale;	174	0	0
162	- către instituții publice locale;	175	0	0
163	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	176	0	0
164	- dividende/vărsăminte din profitul exercițiilor financiare anterioare anului precedent, din care virate:	177	0	0
165	- către instituții publice centrale;	178	0	0
166	- către instituții publice locale;	179	0	0
167	- către alți acționari la care statul/unitățile administrativ teritoriale/instituțiile publice dețin direct/indirect acțiuni sau participații indiferent de ponderea acestora.	180	0	0
	XV. Dividende distribuite acționarilor din profitul reportat	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2018	2019
313	- Dividende distribuite acționarilor în perioada de raportare din profitul reportat	181	0	0
	XVI. Repartizări interimare de dividende potrivit Legii nr. 163/2018	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	2019	
312	- dividendele interimare repartizate ⁹⁾	182	0	
	XVII. Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
	A	B	1	2
168	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la valoarea nominală), din care:	183	0	0
	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	184	0	0
170	Creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice (la cost de achiziție), din care:	185	0	0
171	- creanțe preluate prin cesionare de la persoane juridice afiliate	186	0	0
	XVIII. Venituri obținute din activități agricole *****)	Nr. rand	Sume (lei)	
	A	B	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019
	A	B	1	2
172	Venituri obținute din activități agricole	187	0	0

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 30: 25730369052.390015 / 98608200465.39001

Semnături ▶**Administrator**

Nume și prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

Intocmit

Nume și prenume

SELARU VLADIMIR MIHAI

Calitatea

11--Director economic

Nr. de înregistrare în organismul profesional

Semnatura

*) Subvenții pentru stimularea ocupării forței de muncă (transferuri de la bugetul statului către angajator) - reprezintă sumele acordate angajatorilor pentru plata absolvenților instituțiilor de învățământ, stimularea șomerilor care se încadrează în muncă înainte de expirarea perioadei de șomaj, stimularea angajatorilor care încadrează în muncă pe perioadă nedeterminată șomeri în vârstă de peste 45 ani, șomeri întreținători unici de familie sau șomeri care în termen de 3 ani de la data angajării îndeplinesc condițiile pentru a solicita pensia anticipată parțială sau de acordare a pensiei pentru limita de vârstă, ori pentru alte situații prevăzute prin legislația în vigoare privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă.

**) Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă, dezvoltarea tehnologică și inovarea, stabilite potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare. Cheltuielile se vor completa conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 299/27.10.2012.

*** Se va completa cu cheltuielile efectuate pentru activitatea de inovare conform Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 995/2012 al Comisiei din 26 octombrie 2012 de stabilire a normelor de punere în aplicare a Deciziei nr. 1.608/2003/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind producția și dezvoltarea statisticilor comunitare în domeniul științei și al tehnologiei, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 299/27.10.2012.

**** În categoria operatorilor economici nu se cuprind entitățile reglementate și supravegheate de Banca Națională a României, respectiv Autoritatea de Supraveghere Financiară, societățile reclasificate în sectorul administrației publice și instituțiile fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

***** Pentru creanțele preluate prin cesionare de la persoane juridice se vor completa atât valoarea nominală a acestora, cât și costul lor de achiziție.

Pentru statutul de „persoane juridice afiliate” se vor avea în vedere prevederile art. 7 pct. 26 lit. c) și d) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

***** Conform art. 11 din Regulamentul Delegat (UE) nr. 639/2014 al Comisiei din 11 martie 2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1307/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de modificare a anexei X la regulamentul menționat, „(1) ... veniturile obținute din activitățile agricole sunt veniturile care au fost obținute de un fermier din activitatea sa agricolă în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din regulamentul menționat (R (UE) 1307/2013), în cadrul exploatației sale, inclusiv sprijinul din partea Uniunii din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), precum și orice ajutor național acordat pentru activități agricole, cu excepția plăților directe naționale complementare în temeiul articolelor 18 și 19 din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013. Veniturile obținute din prelucrarea produselor agricole în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 ale exploatației sunt considerate venituri din activități agricole cu condiția ca produsele prelucrate să rămână proprietatea fermierului și ca o astfel de prelucrare să aibă ca rezultat un alt produs agricol în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (d) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013.

Orice alte venituri sunt considerate venituri din activități neagricole.

În sensul alineatului (1), „venituri” înseamnă veniturile brute, înainte de deducerea costurilor și impozitelor aferente. ...”.

- 1) Se vor include chiriile plătite pentru terenuri ocupate (culturi agricole, pășuni, fânețe etc.) și aferente spațiilor comerciale (terase etc.) aparținând proprietarilor privați sau unor unități ale administrației publice, inclusiv chiriile pentru folosirea luciului de apă în scop recreativ sau în alte scopuri (pescuit etc.).
- 2) La rândurile 118 - 120, pe col. 1, entitățile vor înscrie și sumele regăsite în contul 406.
- 3) Valoarea înscrisă la rândul „datorii cu entități afiliate nerezidente (din ct. 451), din care:” NU se calculează prin însumarea valorilor de la rândurile „cu scadența inițială mai mare de un an” și „datorii comerciale cu entitățile afiliate nerezidente indiferent de scadență (din ct. 451)”.
- 4) În categoria „Alte datorii în legătură cu persoanele fizice și persoanele juridice, altele decât datoriile în legătură cu instituțiile publice (instituțiile statului)” nu se vor înscrie subvențiile aferente veniturilor existente în soldul contului 472.
- 5) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care sunt negociabile și tranzacționate, potrivit legii.
- 6) Titluri de valoare care conferă drepturi de proprietate asupra societăților, care nu sunt tranzacționate.
- 7) Se va completa de către operatorii economici cărora le sunt incidente prevederile Ordinului ministrului finanțelor publice și al ministrului delegat pentru buget nr. 668/2014 pentru aprobarea Precizărilor privind întocmirea și actualizarea inventarului centralizat al bunurilor imobile proprietate privată a statului și a drepturilor reale supuse inventarierii, cu modificările și completările ulterioare.
- 8) La secțiunea „XII Capital social vărsat” la rd. 157 - 167 în col. 2 și col. 4 entitățile vor înscrie procentul corespunzător capitalului social deținut în totalul capitalului social vărsat înscris la rd. 156.
- 9) La acest rând se cuprind dividendele repartizate potrivit Legii nr. 163/2018 pentru modificarea și completarea Legii contabilității nr. 82/1991, modificarea și completarea Legii societăților nr. 31/1990, precum și modificarea Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției. Nu se raportează dividendele prezentate la rd. 168.

COD40. SITUATIA ACTIVEI IMOBILIZATE la data de 31.12.2019

-lei

Elemente de imobilizari	Nr. rand	Valori brute				
		Sold initial	Cresteri	Reduceri		Sold final (col.5 = 1 + 2 - 3)
				Total	Din care: dezmembrari si casari	
A	B	1	2	3	4	5
I. Imobilizări necorporale						
Cheltuieli de dezvoltare	01				X	
Alte imobilizări	02	26.067.622	1.298.068		X	27.365.690
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	03				X	
Avansuri acordate pentru imobilizări necorporale	04				X	
TOTAL (rd. 01 la 04)	05	26.067.622	1.298.068		X	27.365.690
II. Imobilizări corporale						
Terenuri	06	8.363.800			X	8.363.800
Construcții	07	25.681.017	125.691			25.806.708
Instalații tehnice și mașini	08	936.599.623	466.088.731	435.169.694		967.498.660
Alte instalații, utilaje și mobilier	09	3.527.918	33.563	16.973		3.544.507
Investiții imobiliare	10	1.003.697		61.177		942.520
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	11					
Plante productive	12					
Imobilizări corporale în curs de execuție	13	21.204.126	59.875.504	56.153.664		24.925.966
Investiții imobiliare în curs de execuție	14					
Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	15	14.753.402	3.998.640	17.074.388		1.677.654
TOTAL (rd. 06 la 15)	16	1.011.133.583	530.122.128	508.495.896		1.032.759.815
III. Active biologice productive	17				X	
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	18		840.067.847	448.966.447	X	391.101.400
V. Imobilizări financiare	19	32.522.256	9.586.713	10.568.993	X	31.539.976
ACTIVE IMOBILIZATE –TOTAL (rd. 05 + 16 + 17 + 18 + 19)	20	1.069.723.461	1.381.074.756	968.031.336		1.482.766.881

► SITUAȚIA AMORTIZĂRII ACTIVELOR IMOBILIZATE					
Elemente de immobilizari	Nr. rand	Sold initial	Amortizare in cursul anului	Amortizare aferenta immobilizarilor scoase din evidenta	Amortizare la sfarsitul anului (col.9 = 6+7-8)
A	B	6	7	8	9
I. Immobilizări necorporale					
Cheltuieli de dezvoltare	21				
Alte immobilizări	22	22.645.822	1.229.250		23.875.072
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	23				
TOTAL (rd. 21 + 22 + 23)	24	22.645.822	1.229.250		23.875.072
II. Immobilizări corporale					
Terenuri	25				
Construcții	26	628.767	3.609.650		4.238.417
Instalații tehnice și mașini	27	270.386.611	192.328.860	137.764.550	325.010.921
Alte instalații, utilaje și mobilier	28	3.121.829	106.982	11.763	3.219.048
Investiții imobiliare	29				
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	30				
Plante productive	31				
TOTAL (rd. 25 la 31)	32	274.137.207	196.047.492	137.716.313	332.468.386
III. Active biologice productive	33				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	34		108.591.419	42.566.191	66.025.228
AMORTIZĂRI – TOTAL (rd. 24 + 32 + 33 + 34)	35	296.783.029	305.868.161	180.282.504	422.368.686

► SITUATIA AJUSTARILOR PENTRU DEPRECIERE

Elemente de imobilizari	Nr. rand	Sold initial	Ajustari constituite in cursul anului	Ajustari reluate la venituri	Sold final (c.13 = 10+11-12)
A	B	10	11	12	13
I. Imobilizări necorporale					
Cheltuieli de dezvoltare	36				
Alte imobilizări	37				
Active necorporale de explorare și evaluare a resurselor minerale	38				
TOTAL (rd. 36 la 38)	39				
II. Imobilizări corporale					
Terenuri	40				
Construcții	41				
Instalații tehnice și mașini	42	605.965		138.629	467.356
Alte instalații, utilaje și mobilier	43				
Investiții imobiliare	44				
Active corporale de explorare și evaluare a resurselor minerale evaluate la cost	45				
Plante productive	46				
Imobilizari corporale în curs de execuție	47				
Investiții imobiliare în curs de execuție	48				
TOTAL (rd. 40 la 48)	49	605.965		138.629	467.356
III. Active biologice productive	50				
IV. Drepturi de utilizare a activelor luate în leasing	51				
V. Imobilizări financiare	52				
AJUSTĂRI PENTRU DEPRECIERE – TOTAL (rd. 39 + 49 + 50 + 51 + 52)	53	605.965		138.629	467.356

FORMULAR VALIDAT

Suma de control Formular 40: 14858817031 / 98608200465.39001

Semnături ►

Administrator

Nume și prenume

ROTARU GEORGE FLORIN

Semnatura

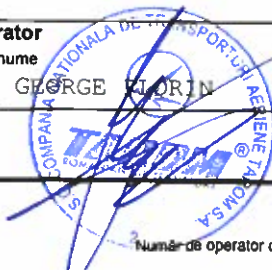
Intocmit

Nume și prenume

SELARU VLADIMIR MIHAI

Calitatea

11--Director economic

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Nr.de inregistrare in organismul profesional

Semnatura

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE
ROMÂNE „TAROM” S.A.**

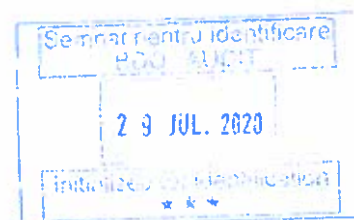
SITUAȚII FINANCIARE INDIVIDUALE

**Întocmite în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară**

**La data și pentru anul încheiat la
31 DECEMBRIE 2019**

CUPRINS**PAGINA**

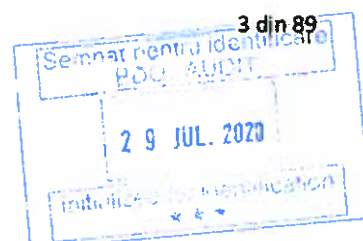
Raportul auditorului independent	-
Situația poziției financiare	3 - 4
Situația rezultatului global	5
Situația modificărilor capitalurilor proprii	6 - 8
Situația fluxurilor de trezorerie	9 - 10
Note la situațiile financiare individuale	11 - 89

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Note</u>	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
<u>Active</u>			
<u>Active pe termen lung</u>			
Imobilizări corporale	5	698.881.552	735.386.694
Active aferente drepturilor de utilizare	8	325.076.172	-
Investiții imobiliare	6	942.520	1.003.697
Imobilizări necorporale	7	3.490.618	3.421.800
Interese de participare în alte entități	9	14.990.474	14.990.474
Investiții financiare pe termen lung	10	16.549.504	17.531.782
Total active pe termen lung		1.059.930.840	772.334.447
<u>Active curente</u>			
Piese de schimb și alte stocuri	11	28.482.280	29.442.322
Creanțe comerciale și alte creanțe	12	179.265.243	107.941.863
Cheltuieli înregistrate în avans	13	10.876.701	9.589.380
Investiții financiare pe termen scurt	10	43.012.782	83.561.326
Numerar restricționat	14	10.387.539	17.683.000
Disponibilități și alte conturi asimilate	14	27.289.203	25.750.298
Total active curente		299.313.748	273.968.189
Total active		1.359.244.588	1.046.302.636
<u>Datorii și capitaluri</u>			
<u>Capitaluri proprii</u>			
Capital social și contribuții în avans	15	3.575.980.004	3.572.024.604
Rezerva legală		2.568.174	2.568.174
Rezerve din reevaluare	5, 3.2	80.416.759	65.939.710
Alte rezerve	15,18	(7.159.418)	(3.536.591)
Pierdere reportată		(3.189.408.740)	(3.019.386.266)
Total capitaluri proprii		462.396.779	617.609.631
<u>Datorii pe termen lung</u>			
Leasing (IFRS 16) – termen lung	8	268.165.399	-
Datorii comerciale pe termen lung	16	-	4.815.447
Alte obligații pe termen lung	17	3.365.155	3.966.602
Beneficii postangajare pe termen lung	18	19.780.701	17.501.098
Venituri în avans pe termen lung	20	3.040	6.822
Total datorii pe termen lung		291.314.295	26.289.969
<u>Datorii curente</u>			
Leasing (IFRS 16) – termen scurt	8	87.959.079	-
Datorii comerciale pe termen scurt	16	331.570.768	275.507.842
Alte obligații pe termen scurt	17	39.944.701	32.347.330
Beneficii postangajare pe termen scurt	18	3.469.302	3.808.410
Provizioane	19	141.400.726	89.569.922
Venituri în avans pe termen scurt	20	1.188.938	1.169.532

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Note	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
<i>Total datorii curente</i>	605.533.514	402.403.036
<i>Total datorii</i>	896.847.809	428.693.005
<i>Total datorii și capitaluri proprii</i>	1.359.244.588	1.046.302.636

Situația poziției financiare trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 21.07.2020 și semnate în numele acestuia de către:

Administrator,

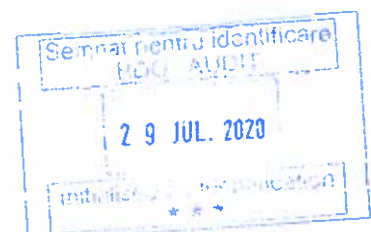
George Florin ROTARU

Director Financiar,

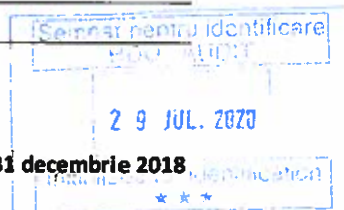
Vladimir Mihai SELARU

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA REZULTATULUI GLOBAL PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Note	Perioada încheiată la:	
		31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Venituri din transporturi aeriene	23	1.339.129.293	1.184.279.008
Venituri din activități conexe	24	15.384.825	11.679.043
Alte venituri din exploatare	25	93.020.344	77.630.024
Total venituri din activitatea de exploatare		<u>1.447.534.462</u>	<u>1.273.588.075</u>
Cheltuieli privind combustibilul	26	(375.075.661)	(367.383.530)
Cheltuieli cu serviciile de trafic	27	(325.985.373)	(307.056.624)
Cheltuieli cu materiale, reparații și întreținere	28	(123.266.641)	(110.233.764)
Cheltuieli cu personalul	29	(199.370.418)	(184.342.998)
Cheltuieli cu amortizarea și deprecierea activelor	30	(211.907.328)	(123.463.945)
Alte cheltuieli de exploatare	31	(365.914.536)	(376.512.322)
Total cheltuieli din activitatea de exploatare		<u>(1.601.519.957)</u>	<u>(1.468.993.183)</u>
Pierdere din activitatea de exploatare		(153.985.495)	(195.405.108)
Venituri financiare	32	123.677.006	82.466.026
Cheltuieli financiare	33	(142.365.971)	(65.685.398)
Pierdere netă din activitatea financiară		<u>(18.688.965)</u>	<u>(16.780.628)</u>
Pierdere înainte de impozitare		(172.674.460)	(178.624.480)
Venit/ (Cheltuiala) privind impozitul amânat	34	3.024.574	(4.154.738)
Pierdere netă a exercițiului curent		(169.649.886)	(182.779.218)
Alte elemente ale rezultatului global			
Surplus din reevaluarea imobilizărilor corporale	5	20.844.087	(28.782.440)
Impozit amânat aferent rezervei din reevaluare	22	(3.335.054)	4.605.191
Pierderi actuariale din evaluarea planului de beneficii determinate postangajare	18	(3.933.307)	2.504.589
Impozit amânat aferent planului de beneficii determinate post angajare	22	310.480	(450.453)
Alte elemente ale rezultatului global aferente perioadelor		<u>13.886.206</u>	<u>(22.123.114)</u>
Total rezultat global al exercițiului financiar		(155.763.680)	(204.902.332)

Situația rezultatului global trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 21.07.2020 și semnate în numele acestora de către:

Administrator,

George Florin ROTARU

Director Financiar,

Vladimir Mihai SELARU

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

5 din 89

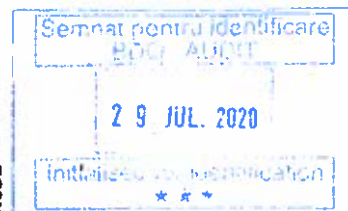
Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Capital social</u> (Nota 15)	<u>Rezerva legală</u>	<u>Rezerve din reevaluare</u> (Nota 5)	<u>Rezerva aferentă modificărilor actuariale</u> (Nota 18)	<u>Alte rezerve</u>	<u>Rezultat reportat</u>	<u>Total</u>
Sold la 1 ianuarie 2018	3.569.507.444	2.568.174	103.603.824	(7.690.728)	2.100.001	(2.850.093.912)	819.994.803
Rezultatul global							
Pierderea exercițiului financiar curent						(182.779.218)	(182.779.218)
Alte elemente ale rezultatului global							
Câștiguri actuariale din modificarea valorii actualizate a obligației privind beneficiile determinate postangajare			(28.782.440)	2.504.589			2.504.589
Diminuări din reevaluarea imobilizărilor corporale			4.605.191	(450.453)			(28.782.440)
Impozit amânat aferent elementelor de capitaluri proprii			16.055.791			16.055.791	4.154.738
Surplus realizat din reevaluare la cedarea activelor destinate vânzării			2.568.926			2.568.926	-
Impozit amânat aferent surplusului realizat și transferat la rezultatul reportat			(37.664.114)	2.054.136		(169.292.354)	(204.902.332)
Total rezultat global al perioadei curente							
Tranzacții cu acționarii							
Contribuții în avans la capital social	2.517.160						2.517.160
Total tranzacții cu acționarii	2.517.160						2.517.160
Sold la 31 decembrie 2018	3.572.024.604	2.568.174	65.939.710	(5.636.592)	2.100.001	(3.019.386.266)	617.609.631
Corecție eroare privind înregistrarea reevaluării mijloacelor fixe în anul 2018 (Nota 3.2)			(3.535.993)			3.535.993	

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

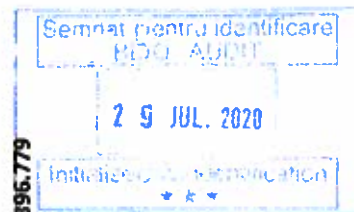
6 din 89

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Capital social</u> <u>(Nota 15)</u>	<u>Rezerva</u> <u>legala</u>	<u>Rezerve din</u> <u>reevaluare</u> <u>(Nota 5)</u>	<u>Rezerva</u> <u>aferinta</u> <u>modificărilor</u> <u>actuariale</u> <u>(Nota 18)</u>	<u>Alte</u> <u>rezerve</u>	<u>Rezultat reportat</u>	<u>Total</u>
Efectul corecției rezervei din reevaluare asupra impozitului amânat (Nota 3.2)			565.759		(565.759)		-
Corecție eroare privind inflatarea capitalului social conform IAS 29 (Nota 3.2)	3.404.572				(3.404.572)		-
Sold la 1 Ianuarie 2019 retratat	3.575.429.176	2.568.174	62.969.476	(5.636.592)	2.100.001	(3.019.820.604)	617.609.631
Rezultatul global							
Pierderea exercițiului financiar curent					(169.649.886)		(169.649.886)
Alte elemente ale rezultatului global							
Pierderi actuale din modificarea valorii actualizate a obligației privind beneficiile determinate postangajare			20.844.087	(3.933.307)			(3.933.307)
Surplus din reevaluarea imobilizărilor corporale			(3.335.054)	310.480			20.844.087
Impozit amânat aferent elementelor de capitaluri proprii			(61.750)	-	61.750		(3.024.574)
Transfer surplus realizat din reevaluare la cedarea activelor			17.447.283	(3.622.827)	(169.588.136)		(155.763.680)
Total rezultat global al perioadei curente							
Tranzacții cu acționarii							
Contribuții în avans la capital social	<u>550.828</u>						<u>550.828</u>
Total tranzacții cu acționarii	550.828						550.828
Sold la 31 decembrie 2019	3.575.980.004	2.568.174	80.416.759	(9.259.419)	2.100.001	(3.189.408.740)	462.396.779

7 din 89

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania nu a distribuit dividende în cursul exercițiilor financiare încheiate la 31 decembrie 2018 și la 31 decembrie 2019.

Sursa majorării capitalului social o reprezintă conversia creanțelor asupra TAROM reprezentând dobânzi plătite de Ministerul Finanțelor Publice pentru creditele contractate și subcontractate de Ministerul Transporturilor pentru finanțarea achiziției aeronavelor A318 de către TAROM.

Situația modificărilor capitalurilor proprii trebuie citită împreună cu notele explicative care fac parte integrantă a acestor situații financiare individuale.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 21.07.2020 și semnate în numele acestora de către:

Administrator,

George Florin ROTARU

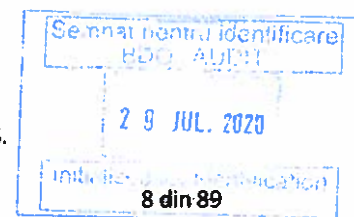
Handwritten signature of Vladimir Mihai SELARU in blue ink.

Director Financiar,

Vladimir Mihai SELARU

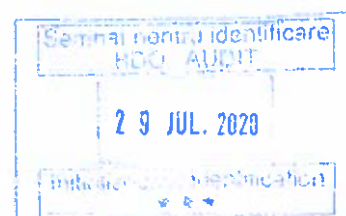
Handwritten signature in blue ink, possibly a second signature or initials.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>Note</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Pierdere neta a exercițiului financiar curent		(169.649.886)	(182.779.218)
Ajustări pentru reconcilierea rezultatului net cu numerarul net utilizat în activitățile de exploatare:			
Ajustarea valorii imobilizărilor corporale și necorporale - net	30	129.210.849	117.942.433
Ajustarea valorii activelor aferente drepturilor de utilizare	8	66.025.227	-
Ajustarea valorii investițiilor imobiliare – net	30	61.177	(301.982)
Ajustări privind provizioane pentru active circulante - net	31	2.761.450	1.958.184
Ajustări privind provizioanele pentru riscuri și cheltuieli - net	31 a)	72.100.668	36.725.737
Ajustări privind provizioanele pentru pensii – net	22	2.224.993	1.126.489
Pierdere neta din vânzarea de imobilizări corporale și necorporale	30	1.079.130	1.726.303
Pierdere neta la cedarea grupurilor de active deținute în vederea vânzării	31 d)	-	1.004.362
Pierderi nete din reevaluarea imobilizărilor corporale	31	16.610.075	5.823.494
Venituri din dividende	32	(14.038.430)	(16.021.661)
Venituri din dobânzi	32	(1.934.827)	(2.942.019)
Cheltuieli cu dobânzile	33	550.831	2.517.159
Cheltuieli cu dobânzi aferente leasing IFRS 16	8	19.805.330	-
Alte pierderi nete din modificări contracte IFRS 16	8	4.205	-
Cheltuieli cu dobânda aferenta datoriei nete privind beneficiile determinate postangajare	22, 33	892.163	941.130
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra creditelor și datoriilor	32, 33	(2.435.148)	(193.970)
Efectul variației cursului de schimb valutar asupra leasing IFRS 16		17.193.553	-
Cheltuieli/ (Venituri) din impozit pe profit amânat	22, 34	(3.024.574)	4.154.738
Creșterea/(descreșterea) numerarului din exploatare înainte de modificările capitalului circulant		137.436.786	(28.318.822)
Modificări ale capitalului circulant			
(Creștere)/Descreștere în soldurile de creanțe comerciale și alte creanțe		(59.827.592)	(38.843.805)
(Creștere)/Descreștere în soldurile de stocuri		(137.508)	(154.893)
Creștere/(Descreștere) în soldurile de datorii comerciale și alte datorii		39.744.557	41.716.498
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi plătite		(892.167)	-
Dobânzi plătite IFRS 16	8	(14.280.845)	-
Beneficii plătite angajaților la pensionare	18	(5.109.967)	(1.941.687)
Numerar net din activități de exploatare		96.933.264	(27.542.708)

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>Note</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Fluxuri de trezorerie din activitățile de investiții			
Plăți în numerar pentru achiziționarea de echipamente de zbor, alte imobilizări corporale și imobilizări necorporale		(108.757.006)	(141.392.850)
Încasări din vânzări de imobilizări corporale		24.036	-
Încasări la cedarea grupurilor de active deținute în vederea vânzării		-	21.885.592
Încasări din dobânzi		2.551.159	2.046.425
Dividende încasate		14.038.430	16.021.661
Încasări în numerar din transferuri de interese de participare, investiții în imobilizări financiare sau titluri de plasament		26.501.794	-
Plata în numerar pentru achiziția de interese de participare, investiții în imobilizări financiare sau titluri de plasament		-	(21.650.826)
Numerar net din activități de investiții		(65.641.587)	(123.089.999)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare:			
Rambursări în numerar ale sumelor împrumutate		-	-
Plăți în numerar leasing IFRS 16	8	(37.048.233)	-
Încasări din subvenții Ministerul Transporturilor pentru plata ratelor și dobânzilor la creditele garantate de Statul Român		-	-
Numerar net din activități de finanțare		(37.048.233)	-
Creșterea/ (descreșterea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar		(5.756.556)	150.632.707
Numerar și echivalente de numerar la începutul exercițiului financiar	14	43.433.298	194.066.005
Numerar și echivalente de numerar la sfârșitul perioadei	14	37.676.742	43.433.298

Notele atașate de la 1 la 38 constituie parte integrantă a acestor situații financiare.

Aceste situații financiare au fost aprobate de către conducere în data de 21.07.2020 și semnate în numele acestora de către:

Administrator,

George Florin ROTARU

Director Financiar,

Vladimir Mihai SELARU

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

1. INFORMATII GENERALE

S.C. Compania Nationala de Transporturi Aeriene Romane – TAROM S.A. ("Compania", "Societatea" sau "TAROM") are ca obiect principal de activitate transporturile aeriene de pasageri, cargo si posta, prin curse regulate si charter, spre si dinspre Romania, precum si pe teritoriul Romaniei. Pe langa activitatea de baza, Societatea presteaza si servicii conexe, constand in: intretinere tehnica aeronave pentru parteneri externi si interni.

Compania este o societate pe actiuni inregistrata in Romania, cu sediul central in Calea Bucurestilor nr. 224F, Otopeni, Ilfov. Compania este membra a Asociatiei Internationale a Companiilor de Transport Aerian (International Air Transport Association „IATA”) si a Asociatiei Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA).

TAROM a fost infiintata ca o companie de stat in 1954. TAROM a fost reorganizata pe baza Ordonantei de Guvern 45/1997 si a legii 136/1998, noul statut fiind cel de companie nationala de transporturi aeriene civile din Romania.

Capitalul social al Companiei la data de 31 decembrie 2019 era detinut de:

- Statul Roman, reprezentat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii si Comunicatiilor („MT”/ „Ministerul Transporturilor”), cu o cota de participare de 97,22%;
- Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti (fostul Aeroport International Henri Coanda),cu o cota de participare de 1.46%;
- ROMATSA (Administratia Romana a Serviciilor de Trafic Aerian), cu o cota de participare de 1.24%;
- Fondul de Investitii Muntenia, cu o cota de participare de 0,08 %.

TAROM este prima companie din subordinea Ministerului Transporturilor care a introdus managementul privat in anul 2012. Selectia managementului superior, respectiv a directorului general si a membrilor Consiliului de Administratie, a fost efectuata de catre o asociere de firme specializate in recrutare, în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice.

Prin Hotărârea AGOA nr. 4/21.03.2019, Consiliul de Administrație, cu majoritate de voturi, desemnează pentru funcția de președinte al Consiliului de Administrație pe dl. Petre Neacșa.

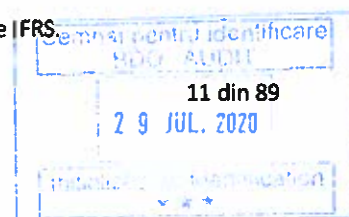
Prin Hotărârea AGOA nr. 26/21.10.2019, Consiliul de Administrație îl desemnează pe dl. George Costin Barbu în calitate de Director General provizoriu și accountable manager pe o perioadă de 4 (patru) luni, începând cu data hotărârii Adunării Generale a Acționarilor, conform prevederilor din OUG nr 109/2011.

La data autorizării prezentelor situații financiare conforme cu IFRS pentru anul financiar încheiat la 31.12.2019, membrii în Consiliul de Administrație sunt următorii:

- Dl. George Florin Rotaru - presedinte CA – mandatat din data de 20.03.2020
- Dl. Petre Neacșa - membru CA mandatat din data de 20.07.2020
- Dl. Pistol Cristian Ovidiu Catalin – membru CA mandatat din data de 20.07.2020
- Dl. Preotreașa Traian - membru CA mandatat din data de 17.07.2020
- Dl. Nate Silviu – membru CA mandatat din data de 20.07.2020
- Dna. Carmen Moraru – membru CA mandatat din data de 17.03.2020
- Dl. George Bogdan Ilea - membru CA mandatat din data de 09.06.2020

In anul 2019, Compania si-a mentinut organizarea functionala nefiind modificari de fuziuni, divizari, insolventa.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2. SUMARUL POLITICILOR CONTABILE SEMNIFICATIVE

2.1 Bazele întocmirii situațiilor financiare individuale

a. Declarație de conformitate

Situațiile financiare au fost întocmite pe baza convenției costului istoric, cu excepția terenurilor, clădirilor și a echipamentelor de zbor, care sunt reevaluate.

Situațiile financiare individuale ale TAROM sunt întocmite în conformitate cu:

- Standardele Internaționale de Raportare Financiară (IFRS) adoptate de Uniunea Europeană;
- Legea 82 din 1991 a contabilității republicată și actualizată;
- Ordinul nr. 666/2015 privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară de către unele entități cu capital de stat;
- Ordinul nr. 2844/12.12.2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („Ordin 2844”).

În cadrul procesului de tranziție la raportarea financiară în conformitate cu IFRS în contextul aplicării prevederilor Ordinului 666/2015, Compania a întocmit primul set de situații financiare anuale conforme cu versiunea standardelor IFRS aprobate de UE pentru exercitiul financiar încheiat la 31 decembrie 2016. În acest sens, în vederea asigurării conformității informațiilor comparative cu variantele IFRS aprobate de UE, Compania a aplicat IFRS 1 - „Adoptarea pentru prima dată a Standardelor Internaționale de Raportare Financiară” la data tranziției din 1 ianuarie 2015.

Având în vedere prevederile Ordinului nr. 666/2015, pentru exercitiile financiare ale anilor 2016 și 2017, Compania a întocmit, în scop informativ, situații financiare anuale individuale conforme cu IFRS adoptate de Uniunea Europeană, prin retratarea informațiilor din contabilitatea statutară condusă în conformitate cu Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare („OMF 1802”). Acestea au fost auditate potrivit legii și publicate pe pagina proprie de internet a Societății.

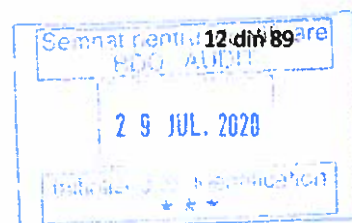
Începând cu exercitiul financiar al anului 2018, Compania organizează și conduce contabilitatea potrivit Reglementărilor contabile conforme cu Standardele internaționale de raportare financiară, aprobate prin Ordinul nr. 2844/2016, cu modificările și completările ulterioare, depunând la unitățile teritoriale ale Ministerului Finanțelor Publice situații financiare anuale conforme cu IFRS adoptate de UE, precum și o raportare anuală, al cărei conținut este stabilit prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 3781/2019.

b. Baza evaluării

Situațiile financiare conforme cu IFRS au fost întocmite pe baza costului istoric ajustat la efectele hiperinflației până la 31 decembrie 2003, conform IAS 29 („Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste”), în cazul capitalului social și următoarelor categorii de active fixe: echipamente tehnologice - mașini, utilaje, instalații de lucru; aparate și instalații de măsură și reglare; componente rotabile și pool; mobilier și aparatură birotică; titluri sub forma intereselor de participare în alte entități.

Pentru acele categorii de active imobilizate la care colectarea informațiilor reconstitutive privind costul istoric implica eforturi nejustificate, având în vedere și faptul că acestea conduceau la determinarea unei evaluări mai puțin relevante și mai puțin fiabile decât informațiile curente privind valoarea justă, Compania a optat pentru utilizarea valorii juste drept cost presupus (ca substituent pentru cost sau costul amortizat) în situația de deschidere a poziției financiare la 1 ianuarie 2015, în conformitate cu IFRS 1. Astfel, metoda costului presupus a fost aplicată pentru următoarele categorii de active: terenuri și amenajări de terenuri, clădiri și construcții speciale, echipamente de zbor. După data trecerii la IFRS Compania a utilizat tratamentul alternativ din IAS 16 (respectiv metoda reevaluării) pentru terenuri, clădiri și echipamente de zbor.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

c. Moneda funcțională și de prezentare

Elementele incluse în situațiile financiare sunt măsurate folosind moneda mediului economic principal în care operează entitatea, care este Leul românesc sau „RON” („moneda funcțională”). Leul românesc nu este convertibil în afara României.

Elementele nemonetare denumite într-o altă valută, care sunt contabilizate la cost, sunt convertite utilizând ratele de schimb de la data tranzacției inițiale. Elementele nemonetare denumite în valută măsurate la valoarea justă sunt convertite utilizând ratele de schimb de la data determinării valorii juste.

d. Utilizarea estimărilor și raționamentelor profesionale

Întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu IFRS impune utilizarea anumitor estimări contabile critice și necesitatea aplicării de raționamente profesionale de către Conducere în cadrul procesului de implementare a politicilor contabile IFRS.

Domeniile care implică un grad mai ridicat de complexitate sau cele în care ipotezele și estimările au un impact semnificativ asupra situațiilor financiare sunt prezentate în Nota 3 - „Estimări și raționamente contabile critice”.

e. Continuitatea activității

Prezentele situații financiare au fost întocmite în baza principiului continuității activității care presupune ca Societatea să își poată continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil.

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019, Compania înregistrează pierderi cumulate de 3.180.793.581 lei (la 31 decembrie 2018: pierdere reportată de 3.019.386.266 lei), din care pierdere netă a exercițiului financiar curent este de 161.034.727 lei (pierderea netă a exercițiului financiar la 31.12.2018 este 182.779.218 lei).

La 31 decembrie 2019 Compania înregistrează capitaluri proprii pozitive în suma de 462.396.779 lei (31 decembrie 2018: active nete pozitive în suma de 617.609.631 lei), în principal ca urmare a majorării de capital social.

La 31 decembrie 2019, datoriile curente ale Societății depășeau activele curente cu suma de 296.633.053 lei (la 31 decembrie 2018: datoriile curente depășeau activele curente cu suma de 128.434.847 lei).

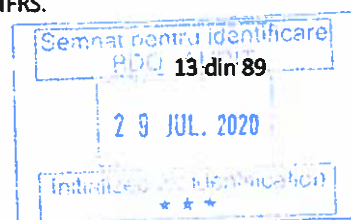
Ministerul Transporturilor este acționarul majoritar al Societății, astfel politicile guvernamentale pot avea un impact semnificativ asupra poziției financiare, rezultatelor și fluxurilor de numerar ale Companiei.

Societatea a pregătit un buget pentru următorul an, precum și un plan de administrare pentru perioada 2016-2019, care a fost aprobat de către Adunarea Generală a Acționarilor și un plan de management aprobat de Consiliul de Administrație, pentru aceeași perioadă, întocmit de către managementul privat al Companiei.

Conform bugetului și celor două planuri, pierderea operațională a Societății se va diminua de la an la an, având la bază măsurile de restructurare ce vor avea loc ca urmare a renegocierii contractelor, plecării voluntare de personal și a schimbării politicii comerciale a Companiei, menite să crească nivelul de încărcare al aeronavelor și creșterea veniturilor Companiei.

Conducerea Companiei a obținut o scrisoare din partea Ministerului Transporturilor prin care acesta confirmă angajamentul în susținerea procesului de restructurare a Companiei în vederea obținerii rezultatelor bugetate pentru perioada următoare, care sunt menite să creeze premisele pentru reintregirea rezervelor de numerar ale Societății dincolo de anul 2019. Ținând cont de cifrele bugetate, conducerea consideră că Societatea are suficiente lichidități pentru a-și putea îndeplini obligațiile financiare atunci când ele devin scadente pentru o perioadă de cel puțin un an.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Ministerul Transporturilor a alocat sume de la bugetul statului pentru plata dobanzilor aferente contractelor de împrumut pentru achiziția de aeronave deținute de Companie, respectiv suma de 2.517.160 lei în cursul anului 2018 și suma de 550.831 lei în cursul anului 2019.

Având în vedere cele menționate mai sus, Conducerea consideră că Societatea își va putea desfășura activitatea în viitorul previzibil și, în consecință, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale este considerată adecvată.

2.2 Modificări în politicile contabile și în prezentarea informațiilor

(a) Prezentare generală

În vederea tranziției la IFRS, situațiile financiare statutare au fost retratate în conformitate cu IFRS începând cu data de 1 ianuarie 2015, considerată data trecerii la IFRS-uri, pentru toate perioadele prezentate în situațiile financiare conforme cu IFRS, întocmite de Societate la 31 decembrie 2016, respectiv la 31 decembrie 2017.

Pentru întocmirea bilanțului de deschidere:

- ☑ activele și datoriile care nu au fost recunoscute potrivit OMF 1802, dar care îndeplinesc condițiile de recunoaștere precizate de IFRS au fost incluse în bilanțul de deschidere (de exemplu, impozitele amânate);
- ☑ activele și datoriile recunoscute anterior, dar care nu îndeplinesc criteriile de recunoaștere ale IFRS au fost eliminate din bilanț;
- ☑ activele, datoriile și capitalurile proprii au fost clasificate, evaluate și prezentate potrivit cerințelor IFRS;
- ☑ retrătirile efectuate au afectat, cu unele excepții (cele legate de reclasificări), capitalurile proprii – rezultatul raportat.

(b) Standarde noi și amendamente adoptate de Societate la 1 ianuarie 2019

Pentru exercitiul financiar început la 1 ianuarie 2019, următoarele standarde și modificări de standarde erau aplicabile pentru prima dată:

IFRS 16, 'Leasing' se referă la contractele de leasing și presupune recunoașterea majorității contractelor de leasing în bilanț. De asemenea, noul standard înlătură diferența dintre leasingul financiar și cel operațional și presupune recunoașterea unui activ și a unei datorii financiare pentru majoritatea contractelor de leasing, o excepție opțională fiind contractele de leasing pe termen scurt sau cu valoare mică. Ca noutate majoră, locatarii vor trebui să recunoască în bilanț active și pasive care anterior erau identificate în leasingurile operaționale. Impactul major va fi contabilizarea contractelor de leasing a locatarilor, aceștia fiind nevoiți să recunoască acel drept de utilizare a unui activ.

Noul standard va avea impact și pentru contul de profit și pierdere deoarece cheltuielile totale sunt mai mari în primii ani ai contractelor de leasing. De asemenea, cheltuielile operaționale vor fi înlocuite cu cheltuielile cu dobânda și deprecierea, prin urmare anumiți indicatori financiari vor suferi modificări. De asemenea, vor exista modificări și la nivelul situației fluxurilor de trezorerie întrucât fluxurile de trezorerie din activitățile de exploatare vor fi mai mari.

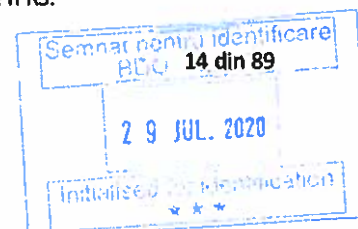
Detalierea acestora este prezentată în Nota 4 „Modificări ale politicilor contabile”.

Modificări la IAS 19 (emise la 7 februarie 2018 și în vigoare pentru perioadele începând cu sau după 1 ianuarie 2019).

În cazul unei modificări al planului de pensii, standardul indică folosirea ipotezelor actualizate pentru determinarea cheltuielilor privind serviciile curente și dobânda netă aferentă provizionului de pensii în perioada curentă ulterioară datei modificării planului. Modificările sunt adoptate de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2019.

IFRIC 23 „Incertitudinea privind tratamentele impozitului pe profit” (emis la 7 iunie 2017 și în vigoare pentru perioadele începând cu sau după 1 ianuarie 2019). Acesta clarifică aplicarea criteriilor de recunoaștere și evaluare

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

din IAS 12 atunci când există incertitudine în privința tratamentelor asupra impozitului pe profit. O entitate trebuie să determine o modalitate de diminuare a incertitudinii, fie pentru fiecare tratament fiscal incert în parte, fie o abordare agregată pentru mai multe tratamente fiscale incerte. O entitate trebuie să pornească de la premisa că autoritățile fiscale vor avea toată informația referitoare la sumele examinate. Dacă o entitate concluzionează că este improbabil ca autoritățile fiscale să accepte un tratament fiscal incert, efectul incertitudinii va fi reflectat la determinarea profitului sau pierderii fiscale, bazei fiscale, pierderilor fiscale reportate, creditelor fiscale reportate sau ratelor de impozit, fie prin cea mai bună estimare a sumei, fie prin estimarea unei valori așteptate, în funcție de metoda folosită de entitate în diminuarea incertitudinii. O entitate va reflecta efectul modificării circumstanțelor (de ex. acțiuni ale autorităților fiscale, schimbări de legislație, prescrierea perioadei supuse inspecției fiscale etc.) asupra estimărilor și raționamentului folosit.

Interpretarea este adoptată de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2019.

Îmbunătățiri anuale aduse IFRS-urilor 2015-2017 - modificări la IAS 12 și IAS 23 (emise la 12 decembrie 2017 și în vigoare începând cu sau după 1 ianuarie 2019).

Modificarea din IAS 12 precizează faptul că o entitate va recunoaște toate consecințele fiscale ale dividendelor, în cazul în care a recunoscut tranzacții sau evenimente care au generat profiturile distribuibile aferente, de exemplu: în profit sau pierdere sau în alte elemente ale rezultatului global. Devine clar că această cerință se va aplica în toate circumstanțele, atâta timp cât plățile pentru instrumente financiare clasificate la elemente de capital propriu sunt distribuite și nu numai în cazurile în care consecințele fiscale sunt rezultatul unor rate diferite de impozitare pentru profiturile distribuite și nedistribuite.

Modificarea din IAS 23 include în prezent o precizare că împrumuturile obținute în mod specific pentru finanțarea unui activ specific sunt excluse din categoria costurilor generale ale împrumuturilor eligibile pentru capitalizare numai până la momentul când activul specific este în mod substanțial finalizat.

Modificările sunt adoptate de Uniunea Europeană începând cu 1 ianuarie 2019.

(c) Noi standarde, amendamente și interpretări emise, dar neaplicabile pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2019, drept urmare neadoptate:

Modificări la cadrul conceptual de raportare financiară (emise la 29 martie 2018 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2020).

Cadrul conceptual include un nou capitol privind evaluarea; îndrumări privind raportarea performanței financiare; îmbunătățiri ale definițiilor și regulilor – în special, definiția datoriei; și clarificări în arii importante, cum ar fi rolul de agent, principiul prudenței și evaluarea incertitudinii în raportarea financiară.

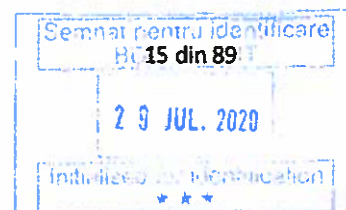
Modificările au fost adoptate de Uniunea Europeană pentru a fi aplicate începând cu 1 ianuarie 2020. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

Modificări la IAS 1 și IAS 8 - definiția pragului de semnificație (emise la 31 octombrie 2018 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2020). Modificările clarifică definiția pragului de semnificație, astfel încât să fie aplicată consecvent pentru toate IFRS-urile. Informațiile sunt semnificative în cazul în care omiterea, nerespectarea sau limitarea acestora sunt de așteptat în mod rezonabil să influențeze deciziile pe care utilizatorii primari le-ar lua pe baza situațiilor financiare care furnizează informații financiare despre o anumită entitate raportoare.

Modificările au fost adoptate de Uniunea Europeană și aplicabile începând cu 1 ianuarie 2020. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

IFRS 17, „Contracte de asigurare” înlocuiește IFRS 4, care permite în prezent o mare varietate de practici (emise la 18 mai 2017 și în vigoare pentru perioadele anuale începând cu sau după 1 ianuarie 2021). IFRS 17 se aplică contractelor de asigurare emise, tuturor contractelor de reasigurare și contractelor de investiții cu caracteristici de participare discreționare, dacă o entitate emite și contracte de asigurare. Pentru contractele de servicii cu taxă fixă al căror scop principal este furnizarea de servicii, entitățile au alegea politica de contabilitate pentru a le contabiliza în conformitate cu IFRS 17 sau IFRS 15. Similar poziției din IFRS 4, contractele de garanție financiară sunt autorizate să fie în sfera de aplicare a IFRS 17, dacă entitatea a afirmat anterior explicit că le considera

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

contracte de asigurare. Contractele de asigurare (altele decât reasigurarea) în cazul în care entitatea este asigurată nu intră în sfera de aplicare a IFRS 17.

IFRS 17 va avea impact asupra întreprinderilor dincolo de zonele de finanțare, actuariale și de dezvoltare a sistemelor (de exemplu, proiectarea și distribuția produselor, dezvoltarea stimulentele revizuite și a politicilor de remunerare mai largi și a metodologiilor de bugetare și previziune reconfigurate pentru integrarea planificării afacerilor). De asemenea, ar putea avea un impact asupra poziției impozitului pe numerar și a dividendelor, atât la tranziție, cât și la progres. Analiza decalajelor și evaluările de impact pentru a dezvolta o foaie de parcurs de implementare vor permite entităților să înceapă proiectul de implementare detaliat. O schimbare fundamentală ar putea fi necesară în modul în care datele sunt colectate, stocate și analizate, schimbând accentul de la o perspectivă la o bază retrospectivă de analiză și introducând un nivel mai mare de măsurare și dezvoltării suplimentare.

Modificările încă nu au fost adoptate de Uniunea Europeană. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

Modificări la IAS 1 (emisă la 23 ianuarie 2020 și în vigoare pentru perioadele anuale care încep la 1 ianuarie 2022 sau ulterior) - **Clasificarea datorilor în curente sau pe termen lung**. Aceste modificări clarifică faptul că datoriile sunt clasificate drept curente sau pe termen lung, în funcție de drepturile care există la sfârșitul perioadei de raportare. Datoriile nu sunt curente dacă entitatea are dreptul substanțial, la sfârșitul perioadei de raportare, de a amâna decontarea pentru cel puțin doisprezece luni. Standardul nu mai impune ca un astfel de drept să fie necondiționat. Așteptările conducerii dacă vor exercita ulterior dreptul de a amana decontarea nu afectează clasificarea datorilor. Dreptul de amânare există numai dacă entitatea respectă orice condiții relevante de la sfârșitul perioadei de raportare. O datorie este clasificată ca datorie curentă dacă o condiție este încălcată la sau înainte de data raportării, chiar dacă o renunțare la această condiție este obținută de la creditor după încheierea perioadei de raportare. În schimb, un împrumut este clasificat ca fiind pe termen lung dacă un contract de împrumut este încălcat numai după data raportării. În plus, modificările clarifică condițiile de clasificare a datoriei pe care o companie ar putea să o stingă prin conversia acesteia în elemente de capitaluri proprii. „Decontarea” este definită ca fiind stingerea unei datorii cu numerar, alte resurse care includ beneficii economice sau elementele de capitaluri proprii ale unei entități. Există o excepție pentru instrumentele convertibile care pot fi convertite în capitaluri proprii, dar numai pentru acele instrumente în care opțiunea de conversie este clasificată ca instrument de capitaluri proprii ca o componentă separată a unui instrument financiar compus.

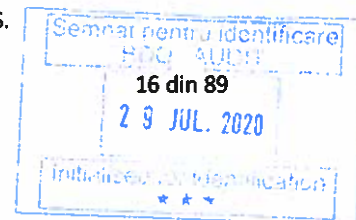
Modificările încă nu au fost adoptate de Uniunea Europeană. Compania evaluează în prezent impactul amendamentelor asupra situațiilor sale financiare.

2.3 Tranzacții în valuta

Tranzacțiile în monedă străină sunt convertite în moneda funcțională pe baza cursului de schimb de la data tranzacțiilor sau a evaluării pentru elementele care sunt reevaluate. Câștigurile și pierderile din diferențele de curs rezultate în urma efectuării acestor tranzacții și din conversia la cursul de schimb de sfârșit de an a activelor și pasivelor monetare exprimate în monedă străină, sunt recunoscute în situația rezultatului global, cu excepția cazului în care sunt înregistrate în alte elemente ale rezultatului global ca instrumente financiare care pot fi desemnate ca instrumente de acoperire împotriva riscului asociat fluxurilor de trezorerie, precum și ca instrumente financiare care pot fi desemnate ca instrumente de acoperire împotriva riscurilor a investiției nete.

<u>Moneda străină</u>	<u>Simbol</u>	<u>Rata de schimb</u>	
		<u>(lei pentru 1 unitate din moneda străină)</u>	
		<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Dolar SUA	USD	4,2608	4,0736
Euro	EUR	4,7793	4,6639

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.4 Contabilizarea efectului hiperinflației

Economia românească a înregistrat în trecut niveluri ridicate ale inflației și a fost considerată hiperinflaționistă până la data de 1 ianuarie 2004. IAS 29 "Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste" impune ca situațiile financiare întocmite în moneda unei economii hiperinflaționiste să fie prezentate în termenii puterii de cumpărare la data bilanțului.

Prin urmare, valorile raportate în termenii puterii de cumpărare la data de 31 decembrie 2003 (considerată data de încetare a hiperinflației) sunt tratate ca bază pentru valorile contabile din aceste situații financiare. Compania a reflectat impactul aplicării IAS 29 în situațiile financiare, ajustând capitalul social (Nota 15), titlurile sub forma intereselor de participare în alte entități (Nota 8) și următoarele categorii de mijloace fixe: echipamente tehnologice - mașini, utilaje, instalații de lucru (conturile 2131000000 și 2133010000, cu excepția echipamentelor de zbor); aparate și instalații de măsură și reglare (contul 2132000000); componente rotabile și pool (contul 2133030000); mobilier și aparatură birotică (contul 2140000000).

În cazul celorlalte elemente nemonetare datând din perioada anterioară anului 2004 și pentru care nu s-a utilizat metoda costului presupus, impactul inflației nu a fost semnificativ (de exemplu, imobilizările necorporale complet amortizate sau apropiate de expirarea duratei de viață utilă).

2.5 Imobilizări corporale

Imobilizările corporale constau în echipamente de zbor și alte imobilizări corporale.

(a) Recunoaștere și evaluare

În cazul terenurilor, clădirilor și echipamentelor de zbor, la data trecerii la IFRS, Compania a ales să aplice derogarea permisă de IFRS 1 referitoare la folosirea *costului presupus*, prin care valoarea justă stabilită la reevaluările statutare, la sau înainte de data trecerii la IFRS-uri, să reprezinte un punct de plecare rezonabil pentru evaluarea bazată pe cost. Astfel, valorile juste stabilite de către evaluatori independenți la ultimele reevaluări statutare anterioare datei tranziției la IFRS (1 ianuarie 2015) au fost folosite drept cost presupus la data reevaluării.

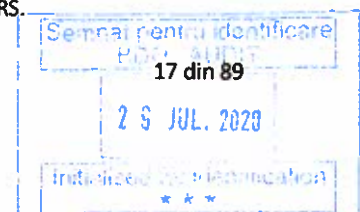
După data trecerii la IFRS Compania a utilizat tratamentul alternativ din IAS 16 în baza căruia terenurile, clădirile și echipamentele de zbor sunt recunoscute la valoarea reevaluată, reprezentând valoarea justă, calculată pe baza unor evaluări periodice efectuate de evaluatori profesioniști minus amortizarea acumulată și pierderile din depreciere recunoscute ulterior. Amortizarea acumulată la data reevaluării este eliminată din valoarea brută a activului, iar valoarea netă este recalculată la valoarea reevaluată a activului.

Prima reevaluare recunoscută în situațiile financiare IFRS pentru clădiri, terenuri și echipamentele de zbor a fost cea realizată de un evaluator independent la data de 31 decembrie 2015.

Mașinile, instalațiile de măsură, echipamentele (altele decât echipamentele de zbor care sunt prezentate la valoarea justă determinată în urma reevaluării), mobilierul, aparatură birotică și sistemele de protecție sunt înregistrate la cost istoric diminuat cu amortizarea acumulată și ajustările pentru depreciere. În conformitate cu IAS 29 „Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste”, imobilizările corporale dobândite anterior anului 2004 au fost retratate, conform contabilității de hiperinflație, luându-se în considerare indicele general al prețurilor între data achiziției și 31 decembrie 2003.

Costul imobilizării include cheltuielile direct atribuibile achiziționării activului, cum ar fi: prețul de cumpărare, taxele vamale, taxele nerecuperabile, precum și toate celelalte cheltuieli direct legate de punerea în funcțiune a activului. Costul unui activ construit în regie proprie include costul materialelor și munca directă, alte costuri atribuibile aducerii activelor la locul și în stare de funcționare și estimarea inițială a costurilor de dezasblare și

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Înlăturare a activului și de restaurare a amplasamentului și costurile îndatorării atunci când există o obligație privind aceste cheltuieli.

În cazul în care valoarea justă a unui activ crește în urma unei reevaluări, această creștere va fi recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și în capitalurile proprii la poziția "Rezerve din reevaluare". Totuși, creșterea va fi recunoscută în rezultatul global (contul de profit și pierdere) în cazul în care reversează o descreștere din reevaluare a activului respectiv, recunoscută anterior în rezultatul global.

În cazul în care valoarea justă a unui activ se diminuează în urma unei reevaluări, această diminuare va fi recunoscută în rezultatul global (contul de profit și pierdere). Totuși, diminuarea este recunoscută în alte elemente ale rezultatului global și în capitalurile proprii la poziția "Rezerve din reevaluare" în măsura în care pentru activul respectiv există un surplus din reevaluare recunoscut din reevaluarile anterioare. Rezerva din reevaluare este transferată la rezultatul raportat în momentul în care activul este derecunoscut.

Compania realizează reevaluările cu suficientă regularitate pentru a se asigura că valoarea contabilă nu se deosebește semnificativ de ceea ce s-ar fi determinat prin utilizarea valorii juste la finalul perioadei de raportare.

Atunci când o imobilizare este reclasificată ca investiție imobiliară, proprietatea este reevaluată la valoarea justă. Câștigurile care rezultă în urma reevaluării sunt recunoscute în contul de profit și pierdere doar în măsura existenței unei pierderi din depreciere specifice proprietății respective și orice alte câștiguri rămase recunoscute ca alte elemente ale rezultatului global și prezentate în cadrul rezervelor din reevaluare în capital. Orice pierdere este recunoscută imediat în contul de profit și pierdere.

(b) Costuri ulterioare

Cheltuielile cu reparația sau întreținerea mijloacelor fixe efectuate pentru a restabili sau a menține valoarea acestor active sunt recunoscute în situația rezultatului global la data efectuării lor, în timp ce cheltuielile efectuate în scopul îmbunătățirii performanțelor tehnice sunt capitalizate și amortizate pe perioada de amortizare rămasă a respectivului mijloc fix.

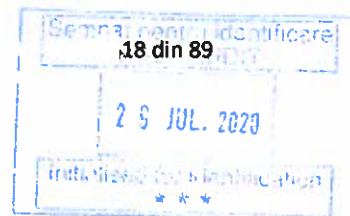
Costurile capitalizate cu activitățile periodice de inspecții și reparații capitale reprezintă componente separate ale activelor corespunzătoare sau ale grupurilor corespunzătoare de active. Costurile capitalizate cu inspecțiile și reparațiile capitale sunt amortizate utilizând metoda liniară pe perioada până la următoarea inspecție. Costurile cu activitățile majore de inspecții și reparații cuprind costul înlocuirii activelor sau a unor părți din active, costurile de inspecție și costurile de reparații capitale. Când Societatea recunoaște în valoarea contabilă a unei imobilizări corporale costul unei înlocuiri parțiale (înlocuirea unei componente), valoarea contabilă a părții înlocuite (cu amortizarea aferentă) este scoasă din evidență.

Cheltuielile cu inspecțiile majore la aeronave și motoare sunt capitalizate și amortizate pe perioada dintre două inspecții majore. Cheltuielile cu reparația sau întreținerea mijloacelor fixe efectuate pentru a restabili sau a menține valoarea acestor active sunt recunoscute în situația rezultatului global la data efectuării lor.

(c) Amortizarea imobilizărilor corporale

Active imobilizate	Durata estimată de viață utilă (ani)
Clădiri	40 – 50
Masini și utilaje	8 – 12
Echipamente și mobilier	3 – 8
Aeronave	18 – 26
Motoare și componente rotabile	18
Revizii majore și reparații capitale la avioane și motoare	5 – 12

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Amortizarea este calculată pentru a diminua costul, mai puțin valoarea reziduală, utilizând metoda liniară de amortizare pe durata de funcționare a mijloacelor fixe și a componentelor lor, care sunt contabilizate separat.

Piese de schimb și motoarele pentru aeronave recunoscute la momentul achiziției unei flote noi sau extinderii celei existente, dar și componentele rotabile achiziționate separat, care sunt folosite de-a lungul mai multor perioade, sunt recunoscute ca echipamente de zbor și amortizate pe durate de viață estimate în funcție de durata de viață a aeronavelor pentru care sunt folosite. Valoarea reziduală și durata de viață utilă a activelor corporale este revizuită anual și ajustată în cazul în care este necesar.

Terenurile nu se amortizează.

Imobilizările care fac obiectul unui contract leasing financiar sunt depreciate de-a lungul duratei lor de viață utilă pe aceeași bază ca și activele aflate în proprietate sau, acolo unde perioada este mai scurtă, de-a lungul perioadei relevante de leasing.

(d) Deprecierea activelor imobilizate

Valorile contabile ale activelor imobilizate ale Companiei sunt revizuite la fiecare dată de raportare pentru a determina dacă există indicii cu privire la existența unei pierderi din depreciere. Dacă există astfel de indicii, atunci valoarea recuperabilă a activului este estimată. O pierdere din depreciere este recunoscută dacă valoarea contabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar depășește valoarea recuperabilă estimată.

Valoarea recuperabilă a unui activ sau a unei unități generatoare de numerar este maximum dintre valoarea de utilizare și valoarea justă minus costurile de vânzare. În determinarea valorii de utilizare, fluxurile de numerar viitoare preconizate sunt actualizate pentru a determina valoarea prezentă a acestora, utilizând o rată de actualizare înainte de impozitare care reflectă evaluările curente ale pieței cu privire la valoarea în timp a banilor și riscurile specifice activului sau unității generatoare de numerar. Pentru testarea deprecierei, activele sunt grupate la nivelul celui mai mic grup de active care generează intrări de numerar din utilizarea continuă și care sunt în mare măsură independente de intrările de numerar generate de alte active sau unități generatoare de numerar.

Pierderile din depreciere sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere. O pierdere din depreciere este reversată doar atunci când valoarea contabilă a activului nu depășește valoarea contabilă care ar fi determinată, netă de amortizare, dacă nicio pierdere din depreciere n-ar fi fost recunoscută.

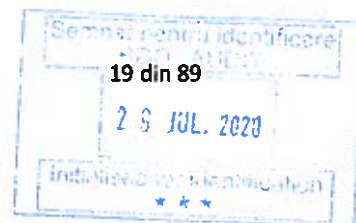
(e) Derecunoașterea imobilizărilor corporale

Imobilizările corporale sunt derecunoscute la cedarea acestora sau când nu se mai așteaptă beneficii economice viitoare din utilizarea sau cedarea lor. Castigul sau pierderea care rezultă din derecunoașterea unui activ corporal (determinat ca diferența între încasarile nete la cedare și valoarea contabilă a elementului) este inclus(a) în contul de profit și pierdere în anul în care activul este derecunoscut. În cazul derecunoașterii unui activ reevaluat, surplusul din reevaluare aferent este transferat în rezultatul reportat în momentul derecunoașterii.

2.6 Imobilizări necorporale

Activele necorporale (licențe și software) sunt măsurate inițial la cost. După recunoașterea inițială, imobilizările necorporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderea cumulată din depreciere. Toate activele necorporale în sold la 31 decembrie 2019, 31 decembrie 2018 au durate de viață determinate și se amortizează pe baza metodei liniare pe o durată de viață utilă de 3 ani.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.7 Investiții imobiliare

O investiție imobiliară este o proprietate imobiliară (un teren sau o clădire - sau o parte a unei clădiri – sau ambele) deținută de Societate mai degrabă pentru a obține venituri din chirii sau pentru creșterea valorii capitalului, sau ambele, decât pentru a fi utilizată pentru producerea sau furnizarea de bunuri sau servicii sau în scopuri administrative sau pentru a fi vândută pe parcursul desfășurării normale a activității.

Costul unei investiții imobiliare cumpărate include prețul său de cumpărare și orice cheltuieli direct atribuibile achiziției. Cheltuielile direct atribuibile includ, de exemplu, onorariile profesionale pentru serviciile juridice, taxele pentru transferul dreptului de proprietate și alte costuri de tranzacționare.

Costul unei investiții imobiliare construite în regie proprie este costul de la data finalizării lucrărilor de construcție sau de amenajare. Până la acea dată, Societatea aplică prevederile IAS 16. La acea dată, proprietatea imobiliară devine investiție imobiliară și intră sub incidența prezentului standard.

După recunoașterea inițială, Societatea alege modelul valorii juste și evaluează toate investițiile sale imobiliare la valoarea justă. Un câștig sau o pierdere generat(a) de o modificare a valorii juste a investiției imobiliare se recunoaște în profitul sau în pierderea perioadei în care apare.

Valoarea justă a investiției imobiliare este prețul la care proprietatea imobiliară ar putea fi tranzacționată între părți interesate și aflate în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții desfășurate în condiții obiective.

Valoarea justă a unei proprietăți imobiliare trebuie să reflecte condițiile de piață la data bilanțului. Activele pentru care este determinată valoarea justă în situațiile financiare sunt încadrate în ierarhia valorii juste în funcție de baza utilizată la determinarea valorii juste astfel:

- Nivel 1 - Preturi de piață neajustate
- Nivel 2 - Date de intrare diferite de preturile de piață neajustate, dar valoarea justă este observabilă direct sau indirect.
- Nivel 3 - Evaluarea la valoarea justă pe baza datelor de intrare neobservabile

Câștigurile sau pierderile generate din casarea sau cedarea unei investiții imobiliare trebuie determinate ca diferența între încasările nete din cedare și valoarea contabilă a activului și trebuie recunoscute în profit sau pierdere în perioada scoaterii din uz sau cedării Investiției financiare.

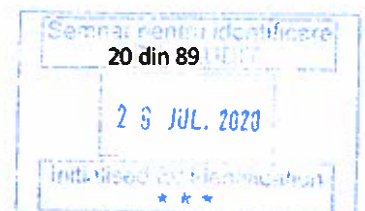
2.8 Titluri sub forma intereselor de participare în alte entități

În conformitate cu IAS 27, situațiile financiare individuale sunt situațiile prezentate de către o societate - mama, de un investitor într-o entitate asociată sau de un asociat într-o entitate controlată în comun, în care investițiile sunt contabilizate mai degrabă pe baza participației directe în capitalurile proprii decât pe baza rezultatelor raportate și a activelor nete ale entităților în care s-a investit.

Atunci când o entitate pregătește situații financiare individuale, investițiile în filiale, entități controlate în comun și entități asociate trebuie contabilizate fie:

- a. la cost,
- b. în conformitate cu IFRS 9; sau
- c. utilizând metoda punerii în echivalență, conform descrierii din IAS 28.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Entitatea trebuie să aplice aceeași metodă contabilă pentru fiecare categorie de investiții. Investițiile contabilizate la cost care sunt clasificate în vederea vânzării (sau incluse într-un grup destinat cedării care este clasificat drept deținut în vederea vânzării) trebuie contabilizate în conformitate cu IFRS 5. Contabilizarea investițiilor în conformitate cu IFRS 9 nu se modifică în aceste circumstanțe.

O entitate trebuie să recunoască în situațiile sale financiare individuale un dividend de la o filială, entitate controlată în comun sau entitate asociată atunci când este stabilit dreptul entității de a primi dividendul.

Deținerile directe la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 ale Societății în alte entități (asociate și sub control comun) care nu au fost consolidate în prezentele situații financiare individuale sunt prezentate la cost, ajustat cu efectul hiperinflației pentru interesele dobândite anterior anului 2004 (Nota 9).

2.9 Active financiare

(i) Clasificare și evaluare

Începând cu 1 ianuarie 2018, Societatea clasifică activele financiare în conformitate cu IFRS 9 în următoarele categorii:

- active care trebuie evaluate la costul amortizat;
- active care urmează să fie evaluate la valoarea justă prin elemente ale rezultatului global („OCI”),
- active care ulterior sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Clasificarea activelor financiare depinde atât de modelul de afaceri al Societății în ceea ce privește gestiunea activelor financiare, cât și de caracteristicile contractuale ale fluxurilor de trezorerie aferente activelor financiare. Modelul de afaceri determină dacă numerarul va fi generat în urma încasării fluxurilor de trezorerie contractuale, a vânzării activelor financiare, sau prin ambele moduri.

Instrumentele de datorie sunt clasificate și evaluate la costul amortizat dacă ambele condiții de mai jos sunt îndeplinite:

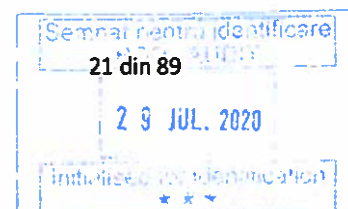
- activul financiar este deținut conform unui model de afaceri al cărui obiectiv constă în deținerea de active financiare pentru a colecta fluxuri de trezorerie contractuale; și
- termenii contractuale ale activului financiar generează la anumite date fluxuri de trezorerie care reprezintă doar plăți ale principalului și ale dobânzii aferente principalului în sold.

Aceste active sunt ulterior evaluate la costul amortizat utilizând metoda ratei de dobândă efectivă minus ajustările pentru depreciere. Veniturile din dobânzi, pierderile din ajustările de depreciere și câștigurile sau pierderile din derecunoașterea activelor sunt recunoscute în situația veniturilor și cheltuielilor. Activele financiare ale Societății evaluate la cost amortizat includ, în principal, creanțele comerciale.

Instrumentele de capitaluri proprii pot fi clasificate irevocabil ca fiind evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global dacă nu sunt deținute în vederea vânzării.

Dreptul Societății de a i se rambursa sumele pe care aceasta le-a cheltuit în vederea stingerii unei datorii recunoscute sub forma unui provizion în conformitate cu IAS 37 Provizioane, datorii contingente și active contingente, nu intră în aria de aplicabilitate a IFRS 9. Sumele recuperabile de la statul român (Ministerul Transporturilor) intră în această categorie.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(ii) Pierderile din depreciere

Începând cu 1 ianuarie 2018, Societatea evaluează, în perspectivă, pierderile de credit anticipate asociate instrumentelor sale de datorie, contabilizate la cost amortizat și la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global. Metodologia de depreciere aplicată depinde de existența unei creșteri semnificative a riscului de credit.

Pentru creanțele comerciale, Societatea aplică abordarea simplificată permisă de IFRS 9, care necesită recunoașterea pierderilor estimate pe durata de viață de la recunoașterea inițială a creanțelor.

(iii) Derecunoaștere

Activele financiare sunt derecunoscute atunci când drepturile de a primi fluxuri de trezorerie din activele financiare au expirat sau au fost transferate, iar Societatea a transferat substanțial toate riscurile și avantajele proprietății asupra acestora. În cazul în care Societatea nici nu transferă, nici nu reține riscurile și beneficiile semnificative asociate dreptului de proprietate, dar continuă să dețină controlul asupra activului transferat, Societatea recunoaște interesul reținut asupra activului, precum și o datorie asociată care reflectă drepturile și obligațiile reținute. În cazul în care Societatea reține riscurile și beneficiile semnificative asociate dreptului de proprietate asupra unui activ financiar transferat, Societatea continuă să recunoască activul financiar și suplimentar recunoaște un împrumut garantat pentru veniturile primite.

Activele financiare sunt trecute pe cheltuieli atunci când nu există o perspectivă realistă de recuperare viitoare și toate garanțiile au fost utilizate sau transferate către Societate.

2.10 Datoriile financiare

Datoriile financiare nederivate

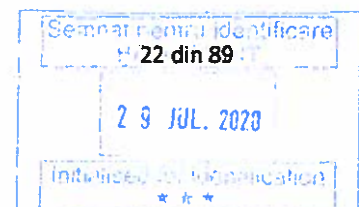
Datoriile financiare nederivate sunt măsurate la costul amortizat. Datoriile pe termen lung sunt actualizate folosind metoda ratei dobânzii efective. O datorie financiară (sau o parte a unei datorii financiare) se derecunoaște din situația poziției financiare atunci când aceasta s-a stins – cu alte cuvinte, la momentul la care obligația precizată în contract a fost onorată, anulată sau a expirat.

Datoriile sunt evaluate la valoarea nominală a sumelor de bani care vor fi plătite sau la valoarea nominală a altor modalități pentru stingerea obligației. Datoriile comerciale sunt obligațiile de a plăti pentru bunurile sau serviciile care au fost achiziționate, în cursul normal al activității, de la furnizori. Datoriile sunt clasificate ca datorii curente dacă plata trebuie să se facă în termen de un an sau mai puțin de un an. În caz contrar, vor fi prezentate ca datorii pe termen lung.

După evaluarea inițială, datoriile sunt măsurate la costul amortizat, cu excepția instrumentelor derivate care sunt recunoscute la valoarea justă. Datoriile pe termen lung sunt actualizate folosind metoda ratei dobânzii efective. Câștigurile sau pierderile sunt recunoscute în situația veniturilor și a cheltuielilor atunci când datoriile sunt derecunoscute, precum și în urma procesului de amortizare în baza metodei ratei de dobândă efective.

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația aferentă este plătită, anulată sau expiră. Atunci când o datorie financiară este înlocuită cu o alta de la același creditor, dar cu condiții semnificativ diferite sau condițiile unei datorii existente sunt semnificativ modificate, astfel de modificări sunt tratate ca o derecunoaștere a datoriei inițiale, urmată de recunoașterea uneia noi. Diferența în valoarea contabilă este recunoscută în situația veniturilor și a cheltuielilor.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.11 Instrumente de capital

Un instrument de capital reprezintă orice contract care creează un drept rezidual asupra activelor unei entități după deducerea tuturor datoriilor sale. Când un instrument de capitaluri proprii ale Companiei este răscumpărat, suma plătită, care include și costurile direct atribuibile, nete de taxe, este recunoscută ca o deducere din capital. Societatea nu recunoaște câștig sau pierdere în contul de profit și pierdere la achiziția, vânzarea, emisiunea sau anularea instrumentelor de capitaluri proprii.

2.12 Instrumente financiare derivate

Un instrument derivat este un instrument financiar sau un alt contract decontat la o dată viitoare, a cărui valoare se modifică ca reacție la modificările anumitor rate ale dobânzii, prețului unui instrument financiar, prețului mărfurilor, cursurilor de schimb valutare, indicilor de preț sau rațelor, ratingului de credit sau indicelui de creditare, sau a altor variabile, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, aceasta să nu fie specifică unei părți contractuale și nu necesită nicio investiție inițială netă sau necesită o investiție inițială netă care este mai mică decât s-ar impune pentru alte tipuri de contracte care se preconizează să aibă reacții similare la modificările factorilor pieței.

2.13 Compensarea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în bilanț atunci când există un drept legal executoriu de a compensa sumele recunoscute și există intenția de realizare sau de decontare a acestora pe o bază netă.

2.14 Numerar și echivalente de numerar

Numerarul și echivalentele de numerar sunt înregistrate la cost. Numerarul și echivalentele de numerar cuprind numerarul în casă, disponibilul din conturile curente la bănci, alte investiții pe termen scurt cu lichiditate ridicată, cu risc nesemnificativ și cu termene de maturitate inițiale de până la trei luni și descoperiri de cont la bănci.

2.15 Stocuri

Stocurile sunt evaluate la costul de achiziție care include prețul de cumpărare, taxele vamale, taxele nerecuperabile, precum și toate celelalte cheltuieli direct legate de aducerea stocurilor în forma și locul în care se găsesc în prezent, sau la costul de producție. Costul de producție include materialele, forța de muncă și cheltuielile de producție indirecte aferente.

Stocurile sunt compuse din piesele de schimb nereparabile, materii prime și consumabile ce sunt folosite în cadrul unui singur ciclu de exploatare. Stocurile sunt înregistrate la cea mai mică valoare dintre cost și valoarea realizabilă netă. Stocurile sunt ajustate până la valoarea realizabilă netă ținându-se cont și de scopul pentru care acestea sunt deținute. Pentru stocurile deteriorate și învechite se înregistrează o ajustare la fiecare sfârșit de exercițiu financiar, luându-se în considerare vechimea și starea fizică a acestora. Stocurile sunt evaluate folosind metoda costului mediu ponderat.

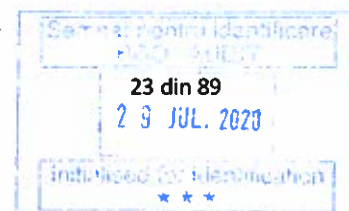
2.16 Active deținute în vederea vânzării

Un activ imobilizat (sau grup destinat cedării) trebuie să fie clasificat ca fiind deținut în vederea vânzării atunci când valoarea sa contabilă va fi recuperată în principal printr-o vânzare (sau un schimb), decât prin utilizarea sa continuă.

Un activ imobilizat (sau grup destinat cedării) trebuie să fie clasificat ca fiind deținut pentru vânzare de îndată ce sunt îndeplinite următoarele criterii:

- activul (sau grupul destinat cedării) trebuie să fie disponibil pentru vânzare imediată în starea actuală;

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- este foarte probabil ca orice alte criterii care nu sunt îndeplinite la această dată vor fi îndeplinite într-o perioadă scurtă după achiziție (de obicei, în decurs de trei luni);
- vânzarea trebuie să fie foarte probabila (în maxim 12 luni).

Pentru ca vânzarea să fie considerată probabila, următoarele criterii trebuie îndeplinite:

- conducerea a dezvoltat un plan de a vinde activul (sau grupul destinat cedării);
- s-a inițiat un plan pentru identificarea unui cumpărător;
- activul (sau grupul destinat cedării) trebuie să fie în mod activ promovat în vederea vânzării la un preț rezonabil și în raport cu valoarea sajustă actuală;
- se așteaptă să se finalizeze vânzarea în termen de un an de la data clasificării în categoria activelor deținute în vederea vânzării; și
- este puțin probabil ca planul de vânzare să se modifice semnificativ sau să fie anulat.

În cazul în care criteriile de mai sus sunt îndeplinite după data de raportare, Societatea nu clasifică activul (sau grupul destinat cedării) ca deținut în vederea vânzării în situațiile financiare. Cu toate acestea, atunci când aceste criterii sunt îndeplinite după data de raportare, dar înainte de autorizarea situațiilor financiare, Societatea prezintă următoarele informații în notele explicative ale situațiilor financiare:

- o descriere a activului imobilizat (sau grupul destinat cedării);
- o descriere a faptelor și împrejurărilor aferente vânzării, sau care conduc la cedarea așteptată, precum și modul așteptat în care se va efectua vânzarea și perioada în care va avea loc.

Imobilizările deținute în vederea vânzării trebuie recunoscute la minimumul dintre valoarea contabilă și valoarea justă, mai puțin costurile aferente vânzării.

Recunoasterea pierderilor din depreciere și a reluarilor

Activele deținute în vederea vânzării nu se amortizează, chiar dacă sunt utilizate în continuare de societate.

În cazul în care, valoarea justă, mai puțin costurile aferente vânzării este mai mică decât valoarea contabilă, diferența dintre cele două trebuie tratată ca o pierdere din depreciere, iar valoarea activului va fi diminuată cu aceasta pierdere.

Societatea trebuie să recunoască un câștig din orice creștere ulterioară a valorii juste minus costurile generate de vânzare ale unui activ, dar fără a depăși pierderea cumulată din depreciere care a fost recunoscută fie în conformitate cu IFRS 5, fie anterior, în conformitate cu IAS 36 „Deprecierea activelor”.

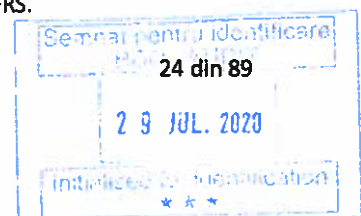
Derecunoastere

Dacă societatea a clasificat un activ (sau grup destinat cedării) drept deținut în vederea vânzării, dar criteriile de recunoastere nu mai sunt îndeplinite, trebuie să înceteze clasificarea activului (sau grupului destinat cedării) drept deținut în vederea vânzării.

Societatea trebuie să evalueze un activ imobilizat care încetează a mai fi clasificat drept deținut în vederea vânzării (sau care încetează a mai face parte dintr-un grup destinat cedării clasificat drept deținut în vederea vânzării) la cea mai mică valoare dintre:

- a) valoarea sa contabilă înainte ca activul (sau grupul destinat cedării) să fi fost clasificat drept deținut în vederea vânzării, ajustată cu orice amortizare sau reevaluare care ar fi fost recunoscută dacă activul (sau grupul destinat cedării) nu ar fi fost clasificat drept deținut în vederea vânzării; și
- b) valoarea sa recuperabilă la data deciziei ulterioare de a nu fi vândut.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.17 Capital social și rezerve privind contribuțiile la capital

În conformitate cu IAS 29 "Raportarea financiară în economiile hiperinflaționiste", capitalul social a fost retratat, conform contabilității de hiperinflație, luându-se în considerare indicele general al prețurilor între data istorică și 31 Decembrie 2003.

Acțiunile comune sunt clasificate în capitalurile proprii. Compania nu a emis alte tipuri de acțiuni. Costurile suplimentare direct atribuibile emiterii de acțiuni comune sunt recunoscute ca o deducere din capitalurile proprii, netă de efectele taxării.

În conformitate cu Ordonanța nr. 45/1997 și modificările ulterioare, sumele achitate de către stat pentru plata ratelor la împrumuturi și dobânzile aferente, precum și pentru realizarea programelor de investiții, rețehnologizare și achiziționare de material aeronautic ale Societății, asigurate de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Transporturilor, majorează capitalul social al Societății la sfârșitul perioadei de raportare. Compania va emite acțiuni nominative în favoarea statului român, până la cuantumul sumelor reprezentând plățile efectuate de către stat (Nota 15).

În cazul în care înregistrarea majorării capitalului social la Registrul Comerțului are loc în anul următor celui de raportare, aceasta majorare va fi recunoscută în perioada de raportare la rezerve privind contribuțiile la capital, urmând ca aceste rezerve să fie transferate la capitalul social în momentul în care majorarea este înregistrată oficial la Registrul Comerțului.

2.18 Distribuția dividendelor

Dividendele distribuite acționarilor Companiei sunt recunoscute ca obligații de plată în situațiile financiare ale Societății în perioada în care dividendele sunt aprobate de către acționari.

2.19 Provizioane

Un provizion este recunoscut numai în momentul în care Societatea are o obligație curentă (legală sau implicită) generată de un eveniment anterior și este probabil ca o ieșire de resurse reprezentând beneficii economice să fie necesară pentru a onora obligația respectivă și se poate face o estimare credibilă referitor la valoarea obligației. Provizioanele sunt revizuite la sfârșitul fiecărei perioade de raportare și ajustate cu scopul de a reflecta cele mai bune estimări curente.

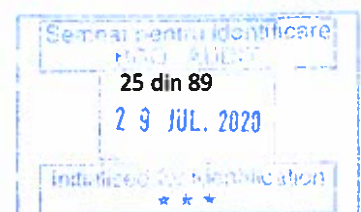
Compania recunoaște provizioane pentru mentenanța care se referă în principal, la reparații pentru avioanele aflate în leasing operațional, în conformitate cu prevederile contractelor de leasing, care stipulează ca avioanele trebuie returnate într-o anumită stare de funcționare și întreținere.

TAROM recunoaște un provizion pentru certificatele de emisii de gaze cu efect de seră pentru obligația neacoperită de certificatele deținute. Provizionul este măsurat pe baza valorii de piață a certificatelor.

Restructurări

Un provizion de restructurare este recunoscut atunci când Societatea a aprobat un plan detaliat și formal pentru restructurare și planul de restructurare ori a fost demarat ori au fost anunțate principalele caracteristici ale planului de restructurare celor afectați de acesta.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Contracte oneroase

Dacă Societate are un contract oneros, obligația contractuală curentă prevăzută în contract trebuie recunoscută și evaluată ca provizion. Un contract oneros este definit ca fiind un contract în care costurile inevitabile aferente îndeplinirii obligațiilor contractuale depășesc beneficiile economice preconizate a fi obținute din contractul în cauză. Costurile inevitabile ale unui contract reflectă costul net de ieșire din contract, adică valoarea cea mai mică dintre costul îndeplinirii contractului și eventualele compensații sau penalități generate de neîndeplinirea contractului.

2.20 Subvenții guvernamentale

Subvențiile guvernamentale reprezintă asistența acordată de guvern sub forma unor transferuri de resurse către Societate în schimbul conformării, în trecut sau în viitor, cu anumite condiții referitoare la activitatea de exploatare a Societății. Subvențiile exclud formele de asistență guvernamentală cărora nu li se poate atribui în mod rezonabil o anumită valoare, precum și tranzacțiile cu guvernul care nu pot fi distinse de tranzacțiile comerciale normale ale entității. Subvențiile guvernamentale sunt recunoscute drept venit în cursul perioadelor corespunzătoare cheltuielilor aferente pe care aceste subvenții urmează a le compensa, pe o bază sistematică.

O subvenție guvernamentală care urmează a fi primită drept compensație pentru cheltuieli sau pierderi deja suportate sau în scopul acordării unui ajutor financiar imediat entității, fără a exista costuri viitoare aferente, este recunoscută ca venit în perioada în care devine creanță.

2.21 Beneficiile angajaților

Beneficii acordate salariaților pe termen scurt

Beneficiile pe termen scurt acordate salariaților includ indemnizații, salarii și contribuții la asigurările sociale. Aceste beneficii sunt recunoscute în contul de profit și pierdere odată cu prestarea serviciilor.

Contribuții la asigurările sociale

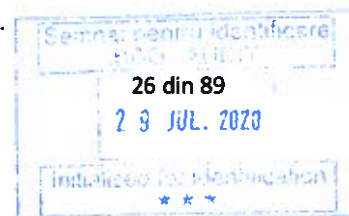
Atat Compania, cât și salariații săi, sunt obligați legal să aducă contribuții determinate (incluse în contribuțiile la asigurările sociale) la Fondul Național de Pensii, administrat de Casa Națională de Pensii și Asigurări Sociale din România (plan fondat pe baza principiului "platit când pleci"). De aceea, Societatea nu are nici o obligație legală sau implicită de a plăti contribuții suplimentare viitoare. Obligația sa este numai de a plăti contribuțiile atunci când devin scadente. Aceste costuri sunt recunoscute în contul de profit și pierdere odată cu recunoașterea cheltuielilor salariale. Dacă TAROM încetează să angajeze participanți la planul Casei Naționale de Pensii și Asigurări Sociale, el nu va avea nici o obligație pentru plata beneficiilor castigate de proprii angajați în anii anteriori.

Beneficiile obținute la momentul încheierii contractului de muncă

Beneficiile obținute la momentul încheierii contractului de muncă sunt recunoscute ca o cheltuială atunci când Societatea este angajată în mod demonstrabil, fără o posibilitate reală de retragere, într-un plan detaliat ce privește încheierea contractului înainte de termen sau acordării acestui tip de beneficii ca rezultat al unei oferte de încurajare voluntară a încetării contractului de muncă.

Planuri de beneficii determinate post-pensionare

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Conform contractului colectiv de muncă în vigoare la data bilanțului contabil, Societatea trebuie să plătească angajaților la momentul pensionării o sumă compensatorie egală cu două, cinci sau optsprezece salarii brute avute înainte de pensionare. Cu privire la acest aspect Compania recunoaște provizioane pentru beneficiile angajaților în conformitate cu IAS 19 „Beneficiile angajaților (Nota 18). Obligatia netă a Companiei în privința beneficiilor pe termen lung acordate angajaților este reprezentată de valoarea beneficiilor viitoare pe care salariații le-au câștigat ca urmare a serviciilor prestate în perioada curentă și în perioadele precedente acoperite de contractul colectiv de muncă. Aceste beneficii se evaluează la valoarea prezenta a fluxurilor de numerar viitoare. Evaluarea obligației privind beneficiile determinate este influențată de mai multe variabile, cum ar fi: salariile finale, rotația personalului și mortalitatea, contribuțiile angajaților etc. Pentru a determina valoarea actualizată a obligației privind beneficiile acordate angajaților, Societatea folosește tehnica actuarială „metoda factorului de credit proiectat”. Calculul actuarial a fost realizat de un actuar independent începând cu anul încheiat la 31 decembrie 2016, în timp ce Societatea a estimat provizionul de pensii la data tranziției la IFRS și la 31 decembrie 2015. Societatea nu operează nici un alt plan de pensii sau de beneficii după pensionare și prin urmare, nu are nici un alt fel de obligații referitoare la pensii.

2.22 Costurile îndatorării

Costurile de îndatorare, atribuibile în mod direct achiziției, construcției sau realizării activelor eligibile, active care necesită o perioadă de timp semnificativă pentru a fi gata pentru utilizare sau vânzare, se adăugă costului acelor active până când activele sunt pregătite în mod semnificativ pentru domeniul de utilizare sau vânzare. Veniturile din investiția temporară a îndatorării specifice obținute pentru achiziția sau construcția activelor eligibile se deduc din costurile împrumuturilor care se pot capitaliza. Toate celelalte costuri cu îndatorarea sunt recunoscute în profitul sau pierdere perioadei în care acestea sunt suportate. Câștigurile sau pierderile din diferențe de curs valutar sunt raportate în sumă netă ca și câștig sau pierdere în funcție de rezultatul mișcărilor diferențelor de curs.

2.23 Impozitul pe profit curent și amânat

Cheltuiala cu impozitul aferentă perioadei include impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul este recunoscut în situația veniturilor și cheltuielilor, cu excepția cazului în care se referă la elemente recunoscute în alte elemente ale rezultatului global, sau direct în capitalurile proprii. În acest caz, și impozitul aferent este recunoscut în alte elemente ale rezultatului global sau direct în capitalurile proprii.

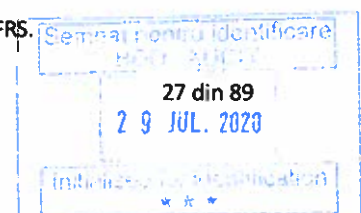
Cheltuiala cu impozitul pe profit curent se calculează pe baza reglementărilor fiscale în vigoare la sfârșitul perioadei de raportare. Conducerea evaluează periodic pozițiile din declarațiile fiscale în ceea ce privește situațiile în care reglementările fiscale aplicabile sunt interpretabile. Aceasta constituie provizioane, acolo unde este cazul, pe baza sumelor estimate ca datorate autorităților fiscale.

Impozitul pe profit amânat se recunoaște pentru diferențele temporare existente la data de raportare între valorile fiscale ale activelor și datorii și valorile nete contabile ale acestora în scopul raportării financiare.

Datoriile privind impozitul pe profit amânat se recunosc pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția:

- cazul în care datoria privind impozitul pe profit amânat rezultă din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, în momentul realizării tranzacției, aceasta nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil / pierderea fiscală;
- diferențelor temporare impozabile asociate investițiilor în filiale, entități asociate, precum și intereselor în asocierile în participație, atunci când momentul reluării diferenței temporare poate fi controlat și există probabilitatea ca diferența temporară să nu fie reluată în viitorul apropiat.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Creanțele privind impozitul pe profit amânat se recunosc pentru toate diferențele temporare deductibile, creditele fiscale neutilizate sau pierderile fiscale neutilizate în măsura în care este probabil să existe profit impozabil viitor pe seama căruia pot fi utilizate diferențele temporare deductibile, creditele fiscale neutilizate sau pierderile fiscale neutilizate, cu excepția:

- cazului în care creanța privind impozitul pe profit amânat rezultă din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, în momentul realizării tranzacției, aceasta nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil/pierderea fiscală; și
- diferențelor temporare deductibile asociate investițiilor în filiale, entități asociate, precum și intereselor în asocierile în participație, atunci când este probabil că diferențele temporare vor fi reversate în viitorul apropiat și că va exista profit impozabil viitor pe seama căruia pot fi utilizate diferențele temporare deductibile.

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul pe profit amânat este revizuită la data de raportare și diminuată în măsura în care nu mai este probabilă disponibilitatea unui profit impozabil viitor suficient pentru a permite utilizarea integrală sau parțială a acestor active. Creanțele cu impozitul pe profit amânat nerecunoscute sunt analizate la data de raportare și sunt recunoscute în măsura în care este probabil că va exista un profit impozabil suficient pentru a permite utilizarea acestor creanțe.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare ce se așteaptă a se aplica pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost reglementate sau aproape reglementate până la data de raportare.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat la nivel de Societate sunt recunoscute net, dacă există dreptul legal de a compensa, iar impozitele amânate sunt aferente unor aspecte care fac obiectul aceleiași autorități fiscale.

2.24 Recunoașterea veniturilor

Venitul este în general recunoscut atunci când a fost onorată obligația de executare prin transferul controlului asupra unui produs sau serviciu către client. Acesta este evaluat pe baza valorii la care se preconizează să fie îndreptățit în baza contractului cu clientul și exclude sumele colectate în numele terților.

Veniturile cuprind valoarea justă a contraprestației primite sau de primit din vânzarea de bunuri și servicii în cursul activității normale a Societății. Veniturile sunt prezentate net de taxa pe valoarea adăugată, retururi, rabaturi și discounturi. Veniturile sunt înregistrate atunci când este probabil ca beneficiile economice viitoare asociate tranzacției vor fi generate către Companie, iar valoarea acestor beneficii poate fi evaluată corect.

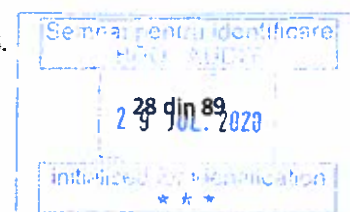
Deoarece Societatea a aplicat metoda efectului cumulativ pentru tranziția la IFRS 15, informația comparativă nu a fost retrată și continuă să fie raportată în conformitate cu standardul anterior de recunoaștere a veniturilor, IAS 18. Diferențele dintre veniturile recunoscute conform IFRS 15 și IAS 18 nu sunt semnificative.

(a) Recunoașterea veniturilor din vânzarea de bilete

Venitul din transportul aerian de pasageri și de marfă este recunoscut la valoarea justă a compensației primite sau de primit. Comisiunile aferente vânzării sunt înregistrate pe cheltuieli în perioada în care serviciul de transport aferent este prestat.

Un bilet pentru transportul aerian este similar unui instrument negociabil, putând fi emis cu săptămâni sau luni înainte de efectuarea zborului. Veniturile obținute în urma vânzării biletelor de avion și a transportului de marfuri sunt inițial înregistrate ca venituri înregistrate în avans (bilete de zbor neutilizate). Un bilet neutilizat nu este anulat și poate fi înapoiat Societății, utilizat pe aceeași ruta pe o cursă efectuată de o altă companie de transport aerian sau poate fi redirectionat și reemis pentru curse efectuate de alte companii. În astfel de situații pot să apară ajustări ale costului biletului de călătorie între companiile de transport aerian pentru tronsoanele efectiv zburate

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

sau facturarea suplimentară a clientului când reducerile nu se aplică. În mod normal, un bilet este valabil maxim un an, având perioada de valabilitate înscrisă pe biletul de călătorie.

În momentul efectuării transportului de pasageri sau marfa sau al anularii vânzării, tratamentul contabil depinde de modul în care a fost efectuat serviciul de transport, și anume:

- venitul este recunoscut, dacă transportul este efectuat de către Companie sau vânzarea este anulată fără drept de rambursare a contravalorii biletului; sau
- venitul nu este recunoscut, dacă transportul este efectuat de către o altă companie sau vânzarea este anulată cu drept de rambursare a contravalorii biletului.

Biletele care sunt puțin probabil să fie folosite sunt recunoscute la alte venituri operaționale pe baza estimărilor făcute de Companie privind perioada lor de valabilitate.

(b) *Venituri din serviciile prestate către terți*

Compania prestează servicii de întreținere tehnică pentru parteneri interni și externi, de alimentare cu/golire de carburanți (Romanian Fuelling Services) către alte companii aeriene. Veniturile aferente serviciilor de întreținere tehnică sunt recunoscute la momentul prestării serviciilor.

(c) *Venituri din comisioane*

Comisioanele acordate de alte companii de transport aerian pentru biletele emise de către TAROM și utilizate pe cursele altor companii sunt înregistrate pe venituri în momentul prestării serviciului de transport.

(d) *Veniturile din dobânzi și dividende*

Veniturile din dobânzi sunt recunoscute pe măsura ce sunt realizate. Dividendele sunt recunoscute ca venituri în momentul în care se stabilește dreptul legal de a primi aceste sume.

2.25 Programe de fidelizare

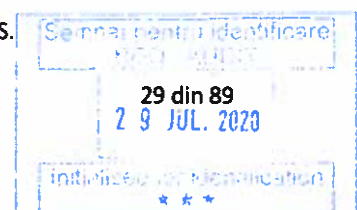
În cadrul programelor de fidelizare ale alianței Sky Team, Compania recunoaște o cheltuială atunci când pasagerii Sky Team acumulează mile pe zborurile Tarom, în baza facturilor primite de la companiile partenere din alianță. Veniturile sunt recunoscute când pasagerii Sky Team utilizează milele de zbor acumulate în cadrul programelor de fidelizare Sky Team pe zboruri Tarom. Decontarea este făcută la valoarea per milă stabilită în cadrul contractelor încheiate cu partenerii din alianța Sky Team.

2.26 Cheltuieli înregistrate în avans

Societatea recunoaște drept cheltuieli în avans următoarele:

- cheltuieli cu asigurările reprezentând valoarea primelor de asigurare plătite în avans;
- comisioane acordate agenților de vânzări la momentul vânzării biletelor care nu au fost utilizate până la sfârșitul anului financiar; comisioanele sunt înregistrate pe cheltuieli la momentul realizării zborului, când biletele respective sunt utilizate.
- comisioanele acordate altor companii de transport aerian pentru bilete emise de respectivele companii pentru a fi utilizate pe cursele TAROM; acestea sunt înregistrate pe cheltuieli în momentul prestării serviciului de transport.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

2.27 Contingente

Datoriile contingente nu sunt înregistrate în situațiile financiare. Acestea sunt prezentate în situațiile financiare, cu excepția cazului în care probabilitatea unor ieșiri de resurse reprezentând beneficii economice este înaltă.

Un activ contingent nu este înregistrat în situațiile financiare anexate, dar este prezentat atunci când o intrare de beneficii economice este probabilă.

2.28 Evenimente ulterioare

Evenimentele ulterioare datei raportării, care furnizează informații suplimentare în legătură cu poziția financiară a Companiei sau în legătură cu continuitatea activității, sunt reflectate în aceste situații financiare individuale. Evenimentele ulterioare sfârșitului perioadei de raportare care nu determină ajustări, dar sunt materiale, sunt prezentate în notele la situațiile financiare.

3. ESTIMARI CONTABILE, IPOTEZE ȘI RATIONAMENTE FUNDAMENTALE

3.1 Utilizarea estimărilor

Intocmirea situațiilor financiare în conformitate cu IFRS cere conducerii Societății să aplice raționamentul profesional pentru a face estimări și pentru a emite ipoteze care afectează valorile raportate ale activelor și pasivelor, prezentarea activelor și datoriilor contingente la data întocmirii situațiilor financiare precum și veniturile și cheltuielile raportate pentru respectiva perioadă. Rezultatele reale pot fi diferite de aceste estimări, depinzând de schimbările intervenite în ipotezele folosite și de condițiile economice diferite față de cele previzionate inițial.

Managementul face aceste estimări și evaluări în mod continuu, pe baza experienței anterioare și a altor factori considerați a fi rezonabili. Când sunt necesare ajustări, ele sunt contabilizate în perioada în care devin cunoscute.

Estimările și ipotezele pentru care există un risc considerabil de a determina ajustări semnificative ale valorii contabile a activelor și pasivelor în anul financiar următor sunt abordate în cele ce urmează.

- Impozit pe profit

Societatea calculează creanțe și datorii din impozitul amânat pentru toate diferențele temporare deductibile și impozabile identificate în concordanță cu politica contabilă prezentată în Nota 2.24. Există numeroase tranzacții și calcule pentru care determinarea impozitului final este incert. Societatea recunoaște datoriile pe baza estimărilor dacă se vor datora impozite suplimentare. Acolo unde rezultatul fiscal final al acestor chestiuni este diferit de sumele inițial înregistrate, aceste diferențe vor avea impact asupra activelor și pasivelor de impozit pe profit curente și amânate în perioada în care se realizează această determinare (Nota 22).

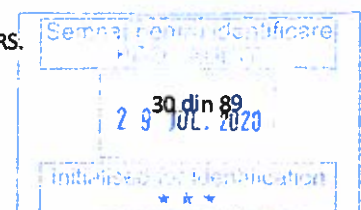
În privința pierderilor fiscale neutilizate, Societatea nu recunoaște creanța din impozit amânat pentru pierderile fiscale neutilizate, estimând că nu este probabilă realizarea de profituri fiscale viitoare care să poată fi utilizate pentru acoperirea pierderii fiscale.

- Provizioane

La sfârșitul fiecărei perioade Societatea stabilește provizioane, pe baza unei estimări rezonabile a cheltuielii necesare stingerii obligațiilor prezente. TAROM recunoaște provizioane în concordanță cu politica contabilă prezentată în Nota 2.19. Provizioanele sunt revizuite la fiecare perioadă de raportare și ajustate pentru a reflecta cele mai rezonabile estimări curente.

- Beneficii legate de pensii

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

TAROM recunoaște provizioane pentru beneficiile acordate angajaților în concordanță cu IAS 19 „Beneficiile angajaților” așa cum este prezentat în politica contabilă menționată în Nota 2.22. Conform Contractului Colectiv de Muncă, Societatea este obligată să plătească anumite indemnizații în cazul unor reduceri de personal sau în cazul pensionării angajaților. Societatea face estimări asupra numărului de angajați care se vor pensiona în anii următori și asupra probabilității unei reduceri viitoare a numărului de angajați și recunoaște provizioane în funcție de aceste estimări (Nota 18).

- Ajustări de valoare pentru pierderi din creanțe

TAROM revizuieste anual creanțele de la clienți și alți debitori pentru a evalua deprecierea acestora anual. Pentru a stabili dacă o ajustare pentru deprecierea creanțelor ar trebui să fie înregistrată în situația rezultatului global, Societatea folosește judecata profesională pentru a determina dacă există indicii privind existența unei pierderi cu impact asupra fluxurilor de numerar viitoare estimate aferente creanțelor. Estimările conducerii sunt bazate pe experiența pierderilor istorice din creanțe înregistrate (Nota 12 și Nota 36).

- Ajustări de valoare pentru deprecierea stocurilor

Societatea evaluează la sfârșitul fiecărei perioade de raportare nevoia de a ajusta valoarea stocurilor depreciate. Pentru a estima ajustarea necesară, Societatea ține cont atât de vechimea stocurilor cât și de starea în care se afla acestea (Nota 11).

- Valoarea justă

O parte din activele și datoriile Companiei incluse în situațiile financiare necesită prezentarea și recunoașterea la valoarea justă. Determinarea valorii juste a activelor și datoriilor non-financiare necesită utilizarea informațiilor disponibile de pe piețe active. Informațiile utilizate pentru determinarea valorii juste sunt categorizate pe diverse nivele în funcție de informațiile cu privire la piața și la tranzacțiile observabile pe piațe:

- Nivel I – există o cotație pe o piață activă pentru un activ sau datorie identică;
- Nivel II – există tranzacții observabile directe sau indirecte altele decât cele de nivel I;
- Nivel III – tranzacții neobservabile (ce nu provin din informații despre piață);

Societatea măsoară la valoarea de piață următoarele active: terenurile și clădirile reevaluate, precum și echipamentele de zbor reevaluate. Informațiile cu privire la clasificarea pe nivele sunt prezentate în nota 5 „Imobilizări corporale”.

- Clasificarea contractelor de leasing în operational sau financiar până la 31 decembrie 2018

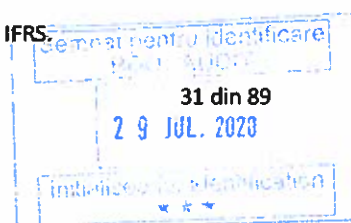
Managementul folosește judecata profesională atunci când decide clasificarea contractelor ca leasing operational sau financiar.

Contractele de leasing pentru imobilizările corporale în care Societatea preia toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate, sunt clasificate ca leasing financiar. În evaluarea transferului riscurilor și beneficiilor, managementul ia în considerare dacă în cadrul leasingului, se transferă dreptul de proprietate asupra activului locatarului până la sfârșitul contractului de leasing, dacă locatarul are posibilitatea de a cumpăra activul la un preț mai mic decât valoarea justă la data la care opțiunea de cumpărare poate fi exercitată sau/și contractul acoperă o mare parte din durata de viață a activului.

Contractele de leasing în care o parte semnificativă a riscurilor și beneficiilor sunt reținute de locator sunt clasificate ca leasing operational. Plățile efectuate în conformitate cu contractele de leasing operational sunt înregistrate în contul de profit și pierdere pe o bază liniară pe toată perioada contractului de leasing.

- Leasing – Estimarea ratei dobânzii (IFRS 16)

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania nu poate determina cu ușurință rata dobânzii implicită în contractul de închiriere; prin urmare, utilizează rata de împrumut marginală pentru a evalua datoriile de leasing. Rata marginală este rata dobânzii pe care entitatea ar trebui să o plătească pentru a împrumuta în termeni și condiții similare fondurile necesare pentru a obține un activ cu o valoare similară activului aferent dreptului de utilizare într-un context economic și similar. Rata de împrumut marginală a Societății este determinată prin utilizarea ratelor de dobândă fără riscuri, ajustate cu o primă de risc de lichiditate. Pentru terenurile și clădirile închiriate de la entități detinute de stat, ratele de dobândă a titlurilor de stat emise de Statul Roman au fost considerate ca fiind ratele adecvate pentru evaluarea datoriilor, acestea fiind aplicate în funcție de maturitatea contractelor de chirie cât și de maturitatea titlurilor de stat emise. Prin urmare, Societatea estimează rata marginală a dobânzii folosind date observabile acolo unde sunt disponibile și efectuează anumite estimări și ajustări în cazul în care nu sunt disponibile date observabile.

- Investițiile detinute până la scadența

Pentru a clasifica activele financiare ca fiind detinute până la scadența, managementul se folosește de judecata sa profesională. Deoarece TAROM are capacitatea și intenția de a păstra titlurile de stat până la scadența, acestea au fost clasificate ca investiții detinute până la scadența.

- Estimarea perioadei de valabilitate a biletelor

Biletele care sunt puțin probabil să fie utilizate sunt recunoscute ca alte venituri operaționale pe baza estimărilor Societății privind perioada de valabilitate a acestora.

Societatea estimează ca această perioadă este de 12 luni, aceasta fiind cea mai bună estimare a managementului în condițiile actuale.

- Duratele de viață a echipamentelor de zbor, alte imobilizări corporale și imobilizări necorporale

Metodele de amortizare, duratele de viață și valorile reziduale sunt revizuite la fiecare perioadă de raportare și ajustate dacă este cazul. Duratele de viață pentru echipamentele de zbor, alte imobilizări corporale și imobilizări necorporale sunt prezentate în Nota 2.5 și respectiv în Nota 2.6.

3.2 Corectia erorilor contabile

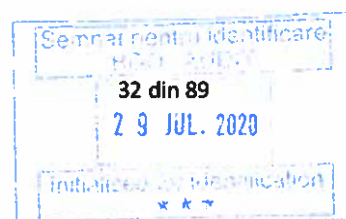
Erorile constatate în contabilitate se pot referi fie la exercitiul financiar curent, fie la exercitiile financiare precedente. Corectarea erorilor se efectuează la data constatării lor. Erorile din perioadele anterioare sunt omisiuni și declarații eronate cuprinse în situațiile financiare ale entității pentru una sau mai multe perioade anterioare rezultând din greșeala de a utiliza sau de a nu utiliza informații credibile care: a) erau disponibile la momentul la care situațiile financiare pentru acele perioade au fost aprobate spre a fi emise; b) ar fi putut fi obținute în mod rezonabil și luate în considerare la întocmirea și prezentarea acelor situații financiare anuale.

Conform IAS 8, corectarea erorilor contabile aferente exercitiilor anterioare se aplică retroactiv, prin retratarea informațiilor comparative și redeschiderea bilanțului inițial al perioadelor comparative prezentate, cu excepția cazului când sunt imposibil de determinat fie efectele specifice ale perioadei, fie efectul cumulativ al erorilor.

Corectarea erorilor aferente exercitiului financiar curent se efectuează pe seama contului de profit și pierdere.

În cursul anului 2019, Compania a identificat erori aferente exercițiilor financiare precedente, după cum urmează:

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- a) La contabilizarea diferențelor de evaluare determinate la 31.12.2018 pentru avioane și motoare, surplusul în suma de 3.535.993 lei constatat la 4 avioane a fost înregistrat la rezerve (cont 105) în loc de venituri (cont 755), fiind omis faptul că la reevaluarea de la 31.12.2017 o pierdere de 18.644.001 lei a fost înregistrată pe clasa controale aferente aceluiași avioane. Astfel, eroare a condus la supraevaluarea rezervei din reevaluare și respectiv o subevaluarea a impactului în contul de profit și pierdere cu suma de 3.535.993 lei.
- b) Eroarea de înregistrare a surplusului din reevaluare (litere a) a condus totodată la supraevaluarea elementului de impozit amânat cu impact în capitalurile proprii (afereț rezervei din reevaluare) și respectiv o subestimare a impactului în contul de profit și pierdere cu suma de 565.759 lei.

Efectul net cumulat în suma de 2.970.234 lei din corecția erorilor a) și b) a fost prezentat în rezultatul reportat la 1 ianuarie 2019 al situațiilor financiare prezente. Informațiile comparative nu au fost retratate, Societatea evaluând efectul net al corecțiilor ca fiind sub pragul de semnificație al Companiei.

- c) În cursul anului 2019, Societatea a analizat documentele din Arhiva privind modificările de capital social din perioada 1990 – 2003, inclusiv retragerile ulterioare de capitaluri constituite în anii 1990-2003. A recalculat rezerva de inflatare conform IAS 29, considerând indicele general al prețurilor între data istorică și 31 Decembrie 2003. În urma analizei, Compania a determinat o diferență de înregistrat la capitalul social în suma de 3.404.572 lei. Corecția erorii contabile a constat în reclasificarea sumei de 3.404.572 lei din rezultat reportat pe rezerva de inflatare la 1 ianuarie 2019, fără vreun efect în situația rezultatului global la 31 decembrie 2018.

4. MODIFICARI ALE POLITICILOR CONTABILE

Începând cu 1 ianuarie 2019, TAROM a aplicat pentru prima dată un nou standard, IFRS 16 „Contracte de leasing”. Datorită metodelor de tranziție adoptate de către TAROM în aplicarea acestui standard, informațiile comparative din aceste situații financiare nu au fost retratate pentru a reflecta cerințele noului standard.

IFRS 16 „Contracte de leasing”

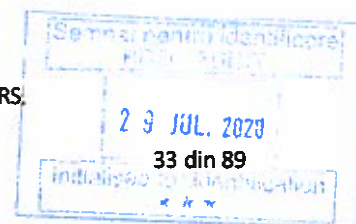
IFRS 16 înlocuiește instrucțiunile existente privind locațiunile, inclusiv IAS 17 Leasing, IFRIC 4 Determinarea măsurii în care un angajament conține un contract de leasing, SIC-15 Leasing operational - Stimulente și SIC-27 Evaluarea fondului economic al tranzacțiilor care implică forma legală a unui contract de leasing.

Standardul elimină modelul contabil dual actual pentru locatari și impune societăților să aducă majoritatea contractelor de leasing în bilanț într-un singur model, eliminând distincția dintre contractele de leasing operaționale și cele financiare. În conformitate cu IFRS 16, un contract este sau conține un contract de leasing în cazul în care conferă dreptul de a controla folosirea unui activ identificat pentru o perioadă de timp în schimbul unei compensații. Pentru astfel de contracte, noul model impune locatarului să recunoască un drept de utilizare al activului și un drept de leasing. Activele cu drept de utilizare sunt amortizate pe durata contractului de leasing, iar datoria generează dobândă. Cheltuielile cu dobânzile sunt înregistrate în contul de profit și pierdere pe durata contractului de leasing, fiind calculate la soldul rambursat al datoriei privind leasingul pentru fiecare perioadă. Acest lucru va determina cheltuieli mai mari la începutul contractului de leasing, chiar dacă locatarul plătește chirii constante. Contabilitatea locatarului rămâne în mare măsură neafectată de introducerea noului standard, iar distincția dintre contractele de leasing operațional și financiar va fi menținută.

În plus, TAROM a avut în vedere următoarele aspecte legate de contractele ce intră sub incidența IFRS 16:

- i) nu a recunoscut niciun drept de utilizare a activelor și nici datorie din leasing aferente contractelor care expiră în 2019 (12 luni sau mai puțin de la data inițială aplicării); și
- ii) nu a recunoscut niciun drept de utilizare a activelor și nici datorie din leasing pentru contractele de valoare mică.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Fiind permis de către standard, Societatea a adoptat IFRS 16 de la 1 ianuarie 2019 utilizând metoda retrospectivă modificată. Astfel, ajustările cumulate din aplicarea inițială a IFRS 16 au fost recunoscute la 1 ianuarie 2019 în soldul inițial al rezultatului reportat și fără a modifica cifrele din perioadele anterioare.

Drepturile de utilizare a activelor aferente contractelor de leasing operațional anterioare au fost evaluate la data aplicării inițiale la valoarea datoriei de leasing, ajustată cu plățile în avans. Datoriile din leasing au fost evaluate la valoarea plăților de leasing pe perioada contractuală rămasă, actualizată cu rata de împrumut marginală de la 1 ianuarie 2019. Rata medie ponderată marginală de împrumut a locatarului aplicată acestor datorii din leasing la 1 ianuarie 2019 a fost 5.35%.

Aplicarea pentru prima dată a IFRS 16 a avut ca rezultat recunoașterea de active sub forma drepturilor de utilizare la 1 ianuarie 2019 precum și de datorii din leasing după cum urmează:

Impactul adopției IFRS la 1 ianuarie 2019

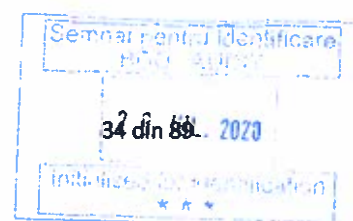
	RON Active	RON Datorii
Active aferente drepturilor de utilizare	389.280.556	-
Plăți în avans	(2.402.729)	-
Obligații din leasing	-	386.877.827
Datorii privind impozit amanat	-	62.284.889
Creanța privind impozit amanat	62.284.889	-
	449.162.716	449.162.716

La 1 ianuarie 2019, Compania a recunoscut o datorie din leasing după cum urmează:

	Avioane	Spatii	Total
Angajamente din contracte de chirii, concesiuni și leasing la 31 dec 2018 (Nota 37)	449.209.670	16.786.845	465.996.514
Valoarea prezentă a angajamentelor prin aplicarea ratei marginale medii (5.34%):			
Plăți în avans	(2.402.729)	-	(2.402.729)
0-1 an	-	119.949	119.949
1-2 ani	-	13.047.987	13.047.987
2-5 ani	126.460.234	2.716.578	129.176.812
peste 5 ani	246.524.040	-	246.524.040
Total valoare prezentă a angajamentelor	370.581.545	15.884.515	386.466.060
Diferențe din reestimarea ratei dobânzii specifice	(4.208.665)	4.674.270	411.767
Datorii leasing la 01 ianuarie 2019	366.372.880	20.558.785	386.877.827

	RON 01 ianuarie 2019	RON 31 decembrie 2019
Leasing pe termen scurt	73.674.318	87.959.079
Leasing pe termen lung	313.203.509	268.165.399
Plăți în avans	2.402.729	-
Total	389.280.556	356.124.479

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

5. IMOBILIZĂRI CORPORALE

a) Echipamentele de zbor

În cadrul Echipamentelor de zbor sunt incluse aeronave, motoare și alte componente rotabile. Inspectiile și reparațiile capitale la motoare se capitalizează, reprezentând principalele intrări de mijloace fixe din cadrul echipamentelor de zbor.

Având în vedere că avioanele și motoarele sunt prezentate la valoarea reevaluată în situațiile financiare statutare, Societatea utilizează opțiunea valorii juste drept cost prezumat la data tranziției la IFRS. Astfel, valoarea justă stabilită cu ocazia reevaluării efectuate de un evaluator independent autorizat ANEVAR la 31 decembrie 2013 este considerată drept cost presupus la data trecerii la IFRS, după cum urmează:

<u>Echipamente de zbor</u>	<u>Aeronave</u>	<u>Motoare</u>	<u>Total</u>
Cost prezumat la valoarea justă de la 31 decembrie 2013	667.157.901	21.948.240	689.106.141
Intrări 2014	263.128	-	263.128
Amortizare cumulată 2014	<u>(82.337.861)</u>	<u>(3.658.040)</u>	<u>(85.995.901)</u>
Valoare contabilă netă la 31 decembrie 2014	<u>585.083.168</u>	<u>18.290.200</u>	<u>603.373.368</u>

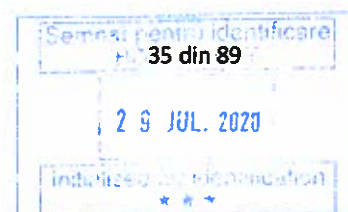
Ulterior datei tranziției la IFRS, Societatea adoptă modelul reevaluării pentru evaluarea avioanelor și motoarelor conform IAS 16. Flota de aeronave a Companiei este reevaluată la 31 decembrie 2015, la 31 decembrie 2018 și la 31 decembrie 2019 de evaluatori independenți autorizați ANEVAR, cu respectarea prevederilor Standardelor Internaționale de Evaluare. Astfel valoarea justă stabilită la reevaluarea de la 31 decembrie 2015 este înregistrată ca fiind prima reevaluare în situațiile financiare IFRS. Rezultatul reevaluarilor de la 2018 și 2019 este reflectat în contabilitate prin anularea amortizării cumulate și prin ajustarea valorii nete contabile.

Evaluarea avioanelor s-a făcut prin metoda valorii de piață, metoda amortizării și metoda determinării gradului de uzură. Creșterea valorilor contabile ale aeronavelor rezultate din reevaluare a fost înregistrată în capitalurile proprii la rezerve din reevaluare cu extinderea duratelor de amortizare în acord cu recomandările evaluatorului. Descreșterea de valoare rezultată din reevaluare a fost înregistrată ca o diminuare a rezervei din reevaluare, iar diferența ramasă neacoperită a fost înregistrată ca o cheltuială în contul de profit și pierdere.

Valoarea de piață pentru echipamente de zbor se încadrează în nivelul II de valoare de piață recurentă și a avut în vedere cea mai bună utilizare a respectivului activ, utilizare ce nu diferă de cea actuală. O reconciliere între valoarea de deschidere și de închidere a valorii de piață este prezentată mai jos

Pentru componentele rotabile constatarea evaluatorului este că acestea au aproximativ aceeași valoare justă cu cea înregistrată în contabilitatea Companiei și recomandarea acestuia a fost ca aceste active să rămână înregistrate la valorile contabile nete înregistrate în situațiile financiare.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

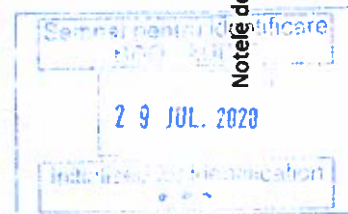
<u>Echipamente de zbor</u>	<u>Aerona-</u>	<u>Motoare</u>	<u>Controale aeronave și reparații motor</u>	<u>Componente rotabile</u>	<u>Total</u>
Sold la 1 ianuarie 2018					
Cost	449.244.807	15.614.480	144.854.937	103.615.330	713.329.554
Amortizare cumulată	-	-	-	(60.018.071)	(60.018.071)
Depreciere de valoare cumulată	=	=	=	(761.388)	(761.388)
Valoarea contabilă netă	449.244.807	15.614.480	144.854.937	42.835.871	652.550.095
Anul încheiat la 31 decembrie 2018					
Valoare contabilă netă inițială	449.244.807	15.614.480	144.854.937	42.835.871	652.550.095
Intrări	-	-	27.027.956	13.946.938	40.974.894
Transferuri din imobilizări în curs (b)	-	-	120.503.497	-	120.503.497
Transfer IFRS 5 – cost (Note 11, 31)	-	-	-	(148.789)	(148.789)
Transfer IFRS 5 - amortizare cumulată (N 11 și 31)	-	-	-	72.096	72.096
Iesiri	-	-	-	(3.424.244)	(3.424.244)
Amortizarea cumulată a iesirilor	-	-	-	1.760.025	1.760.025
Cheltuiala cu amortizarea din an	-	-	-	(4.945.551)	(4.945.551)
Cheltuiala pentru pierderea de valoare	(61.957.799)	(5.533.782)	(41.553.885)	155.403	(113.991.017)
Ajustari pentru pierderea de valoare	-	-	-	-	155.403
Anularea amortizării cumulate la data reevaluarii	61.957.799	5.533.783	41.553.885	-	109.045.466
Anularea costului la data reevaluarii	(61.957.799)	(5.533.783)	(41.553.885)	-	(109.045.466)
Diferente pozitive din reevaluare prin rezerva	16.133.779	6.683.238	-	-	22.817.017
Diferente negative din reevaluare prin rezerva	(55.358.801)	-	-	-	(55.358.801)
Diferente pozitive din reevaluare prin venit	3.188.389	397.489	-	-	3.585.878
Diferente negative din reevaluare prin cheltuiala	(9.374.079)	-	-	-	(9.374.079)
Valoarea contabilă netă	341.876.296	17.161.424	250.832.505	50.251.750	660.121.975
La 31 decembrie 2018					
Cost	341.876.296	17.161.424	250.832.505	113.989.236	723.859.461
Amortizare cumulată	-	-	-	(63.131.501)	(63.131.501)
Depreciere de valoare cumulată	=	=	=	(605.985)	(605.985)
Valoarea contabilă netă	341.876.296	17.161.424	250.832.505	50.251.750	660.121.975

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Echipamente de zbor				Total
	Aeronaवे	Motoare	Controale aeronave și reparatii motor	Componente rotabile	
Anul încheiat la 31 decembrie 2019					
Valoare contabilă netă inițială	341.876.296	17.161.424	250.832.505	50.251.750	660.121.975
Corecții privind înregistrarea diferențelor din evaluare la 2018	(6.328.216)	-	6.328.216	-	-
Intrari	-	-	39.473.469	5.852.607	45.326.076
Transferuri din imobilizari in curs (b)	-	-	54.385.693	-	54.385.693
Iesiri	-	-	(9.310.085)	-	(9.310.085)
Amortizarea cumulata a iesirilor	-	-	3.309.498	-	3.309.498
Cheltuiala cu amortizarea din an	(52.998.435)	(12.247.207)	(52.225.961)	(5.153.391)	(122.624.994)
Ajustari pentru pierderea de valoare	-	-	-	138.629	138.629
Anularea amortizarii cumulate la data reevaluarii	52.998.435	12.247.207	48.916.463	-	114.162.105
Anularea costului la data reevaluarii	(52.998.435)	(12.247.207)	(48.916.463)	-	(114.162.105)
Diferente pozitive din reevaluare prin rezerva	20.196.646	12.867.678	-	-	33.064.324
Diferente negative din reevaluare prin rezerva	(12.220.237)	-	-	-	(12.220.237)
Diferente pozitive din reevaluare prin venit	457.228	22.914	4.781.066	-	5.261.208
Diferente negative din reevaluare prin cheltuiala	(21.871.283)	-	-	-	(21.871.283)
Valoarea contabila neta	269.111.999	17.804.809	297.574.401	51.089.595	635.580.804
La 31 decembrie 2019					
Cost	269.111.999	17.804.809	297.574.401	119.841.843	704.333.052
Amortizare cumulata	-	-	-	(68.284.892)	(68.284.892)
Depreciere de valoare cumulata	=	=	=	(467.356)	(467.356)
Valoarea contabila neta	269.111.999	17.804.809	297.574.401	51.089.595	635.580.804

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Principalele reparații și inspecții majore realizate în cursul exercitiului financiar în cadrul echipamentelor de zbor sunt reprezentate de următoarele controale:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Inspecții și reparații capitale la motoare și tren de aterizare la avioane Boeing 737	24.392.096	92.471.650
Reparații și controale la componentele avioanelor Boeing 737	2.701.769	1.794.799
Inspecții și reparații capitale la motoare și tren de aterizare la avioane ATR	10.021.965	39.675.502
Reparații și controale la componentele avioanelor ATR		3.815.711
Inspecții și reparații capitale la motoare și tren de aterizare la avioane AIRBUS 318	56.743.333	1.680.926
Reparații componente aferente avioanelor AIRBUS 318	-	8.092.865
Total controale în perioada	93.859.162	147.531.453

b) Alte immobilizări corporale

Terenurile și clădirile au fost prezentate la valoarea reevaluată în situațiile financiare statutare.

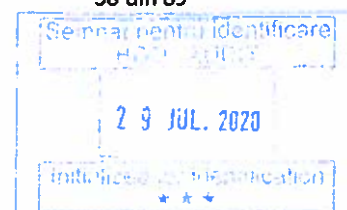
La data tranziției la IFRS (1 ianuarie 2015), Societatea optează pentru aplicarea derogării IFRS 1 în vederea recunoașterii valorii juste stabilite la o reevaluare anterioară datei tranziției drept cost presupus. Astfel pentru terenuri și clădiri, Societatea folosește valoarea justă stabilită de un evaluator independent la 31 decembrie 2012 ca fiind costul presupus, de la care va începe să calculeze amortizarea și pierderile de valoare.

	<u>Terenuri</u>	<u>Clădiri</u>	<u>Total</u>
Cost prezumat la valoarea justă stabilită la 31 decembrie 2012	6.916.473	28.255.796	35.172.269
Intrări 2013-2014	-	202.658	202.658
Amortizare cumulată 2013-14	-	<u>(4.861.430)</u>	<u>(4.861.430)</u>
Valoare contabilă netă la 31 decembrie 2014	6.916.473	23.597.024	30.513.497

Începând cu anul 2015, Societatea aplică modelul reevaluării pentru terenuri și clădiri, înregistrând valoarea justă stabilită de evaluator la 31 decembrie 2015 ca fiind prima reevaluare conform IAS 16. Valoarea de piață a terenurilor și clădirilor se încadrează în nivelul II de valoare de piață recurentă și a avut în vedere cea mai bună utilizare. O reconciliere între valoarea de deschidere și de închidere a valorii de piață este prezentată mai jos.

Celelalte immobilizări corporale (echipamente tehnologice - mașini, utilaje, instalații de lucru; aparate și instalații de măsură și reglare; mobilier, aparatură birotică și echipament protecție) sunt prezentate la cost, ajustat cu hiperinflația conform IAS 29, mai puțin amortizarea și pierderea de valoare.

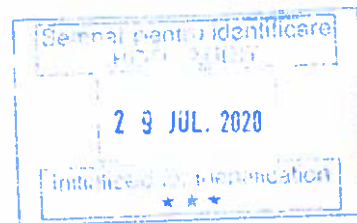
Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

<u>Alte imobilizări corporale</u>	<u>Terenuri</u>	<u>Ciadiri și construcții</u>	<u>Mijloace de transport</u>	<u>Echipeamente tehnologice, aparate și instalații de măsură și reglare</u>	<u>Mobilier, aparatura birotică, echipament de protecție</u>	<u>Imobilizări în curs și avansuri</u>	<u>Total</u>
La 1 ianuarie 2018							
Cost	7.555.752	28.921.632	7.664.224	49.780.015	3.692.730	34.486.456	132.100.809
Amortizare cumulată		(4.692.635)	(7.436.272)	(45.575.443)	(3.138.601)	-	(60.842.951)
Depreciere de valoare cumulată							
Valoare netă contabilă	7.555.752	24.228.997	227.953	4.204.572	554.129	34.486.456	71.257.859
Anul încheiat la 31 decembrie 2018							
Valoare contabilă netă inițială	7.555.752	24.228.997	227.953	4.204.572	554.129	34.486.456	71.257.859
Intrări	-	9.565	-	2.737.505	47.560	107.355.413	110.150.043
Transferuri din imobilizări în curs (a)	-	-	-	134.246	-	(120.637.743)	(120.503.497)
Transfer IFRS 5 – cost (note 11, 31)	-	-	-	(26.559)	-	(26.559)	(26.559)
Transfer IFRS 5 - amortizare cumulată (n 11,31)	-	-	-	24.900	-	24.900	24.900
Avansuri pentru achiziție 5 avioane	-	-	-	-	-	32.629.833	32.629.833
Credit memo avansuri echipamente	-	-	-	-	-	(17.876.432)	(17.876.432)
Iesiri	-	-	(113.386)	(1.830.979)	(212.372)	-	(2.156.737)
Amortizarea cumulată a iesirilor	-	-	113.386	1.683.452	163.562	-	1.960.400
Cheltuiala cu amortizarea din an	-	(2.102.315)	(114.943)	(1.555.094)	(146.790)	-	(3.919.142)
Anularea amortizării cumulată la data reevaluării	-	6.166.183	-	-	-	-	6.166.183
Anularea costului la data reevaluării	-	(6.166.183)	-	-	-	-	(6.166.183)
Diferente pozitive din reevaluare prin rezerva	814.740	4.429.463	-	-	-	-	5.244.203
Diferente negative din reevaluare prin rezerva	(6.692)	(1.478.168)	-	-	-	-	(1.484.860)
Diferente pozitive din reevaluare prin venit	-	48.097	-	-	-	-	48.097
Diferente negative din reevaluare prin cheltuiala	-	(83.389)	-	-	-	-	(83.389)
Valoarea contabilă netă finală	8.363.800	25.052.250	113.010	5.372.043	406.089	35.957.527	75.264.719
La 31 decembrie 2018							
Cost	8.363.800	25.681.017	7.550.839	50.794.228	3.527.918	35.957.527	131.875.329
Amortizare cumulată		(628.767)	(7.437.829)	(45.422.185)	(3.121.829)	-	(56.610.610)
Depreciere de valoare cumulată	-	-	-	-	-	-	-

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

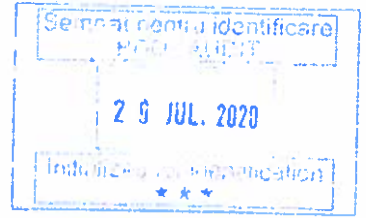

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	Terenuri	Cladiri si constructii	Mijloace de transport	Echipamente tehnologice, aparate si instalatii de masura si reglare	Mobilier,		Total
					aparatura birotica, echipament de protectie	Imobilizari in curs si avansuri	
Alte imobilizari corporale							
Valoare neta contabila	8.363.800	25.052.250	113.010	5.372.043	406.089	35.957.527	75.264.719
Anul încheiat la 31 decembrie 2019							
Valoare contabilă netă inițială	8.363.800	25.052.250	113.010	5.372.043	406.089	35.957.527	75.264.719
Intrari	-	125.691	47.503	1.953.154	23.711	58.915.964	61.066.023
Transferuri din imobilizari in curs (a)	-	-	118.419	685.374	4.641	(55.194.127)	(54.385.693)
Avansuri la achiziția de avioane (inclusiv note de credit primite)	-	-	(1.291.535)	(3.930)	(11.763)	(13.075.747)	(13.075.747)
Iesiri	-	-	1.291.535	3.930	11.763	-	(1.307.228)
Amortizarea cumulata a iesirilor	-	-	(73.320)	(1.776.602)	(108.982)	-	(1.307.228)
Cheltuiala cu amortizarea din an	-	(3.609.650)	205.612	6.233.970	325.459	26.603.617	(5.568.554)
Valoarea contabila neta finala	8.363.800	21.568.291	205.612	6.233.970	325.459	26.603.617	63.300.748
La 31 decembrie 2019							
Cost	8.363.800	25.806.708	6.425.226	53.428.825	3.544.507	26.603.617	124.172.683
Amortizare cumulata	-	(4.238.417)	(6.219.614)	(47.194.855)	(3.219.049)	-	(60.871.935)
Depreciere de valoare cumulata	=	=	=	=	=	=	=
Valoare neta contabila	8.363.800	21.568.291	205.612	6.233.970	325.458	26.603.617	63.300.748

La 31 decembrie 2019, imobilizarile in curs includ lucrari de reparatii la echipamente de zbor initiate in luna decembrie 2019 si receptionate in cursul anului 2020 in suma totala de 21.605.991 lei, din care: 7.181.269 lei reprezinta reparatii motoare BG 737-700 si 14.424.722 lei reprezinta reparatii motoare Airbus 318.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Modificările rezervei din reevaluare pe parcursul exercitiului financiar sunt prezentate astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Rezerva din reevaluare la începutul exercițiului financiar	78.499.654	123.337.886
Corecție rezerva de reevaluare prin rezultat reportat (corecție eroare contabilă 2018- Nota 3.2)	(3.535.993)	-
Creștere din reevaluare înregistrată în cursul exercițiului	33.064.324	28.061.220
Descrștere din reevaluare înregistrată în cursul exercițiului	(12.220.237)	(56.843.661)
Sume transferate din rezerva din reevaluare în cursul exercițiului financiar	<u>(61.750)</u>	<u>(16.055.791)</u>
Rezerva din reevaluare la sfârșitul exercițiului financiar	95.745.998	78.499.654
Impozit amânat aferent rezervei din reevaluare	(15.329.239)	(12.559.944)
Rezerva din reevaluare, neta de impozit amânat	80.416.759	65.939.710

În anul 2018 Societatea a vândut două avioane, pentru care a realizat surplusul din reevaluare în suma de 16.055.791 lei ce a fost transferat în rezultat reportat. La rezultatul reportat s-a transferat și elementul de impozit amânat aferent rezervei din reevaluare în suma de 2.568.926 lei, impactul net fiind de 13.486.864 lei.

La cedarea avioanelor, Societatea a mai vândut containere, rotabile și piese de schimb specifice. Acestea au fost clasificate la active în vederea vânzării anterior în cursul anului 2018. Totodată Societatea a prestat servicii de extindere și modernizare a celor două avioane în vederea vânzării (Nota 31)

Imobilizări corporale gajate și restricționate

La 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 Societatea nu are gajate active proprii.

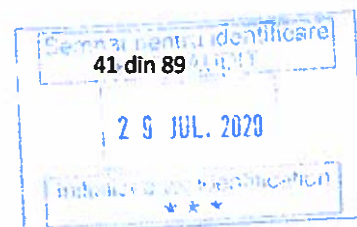
6. INVESTIȚII IMOBILIARE

La data adoptării IFRS, Societatea detine investiții imobiliare constând în clădiri închiriate terților. Anterior datei tranziției, la 31 decembrie 2012 clădirile au fost reevaluate la valoarea justă de către un evaluator independent. Aplicând derogarea IFRS 1, Societatea optează să utilizeze valoarea justă stabilită la 31 decembrie 2012 ca fiind cost presupus la data tranziției. Ulterior acestei date, investițiile imobiliare sunt prezentate la valoarea justă, în conformitate cu tratamentul contabil stabilit de IAS 40.

Clădirile sunt reevaluate la 31 decembrie 2015 de un evaluator independent autorizat ANEVAR. Pentru anii financiari 2013, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019 deprecierea de valoare a fost estimată de Societate, evoluția valorilor juste fiind considerată nesemnificativă. Conform IAS 40, orice modificare de valoare se prezintă în contul de profit și pierdere.

Modificările aferente investițiilor imobiliare începând cu 1 ianuarie 2015 și până la 31 decembrie 2019 sunt următoarele:

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>Licente și software</u>	<u>TOTAL Imobilizări necorporale</u>
Valoare contabilă netă	<u>3.490.618</u>	<u>3.490.618</u>

8. ACTIVE AFERENTE DREPTURILOR DE UTILIZARE ȘI DATORII LEASING

Această notă explică impactul adoptării IFRS 16 Leasing asupra situațiilor financiare ale companiei.

Reclasificările și ajustările care decurg din noile norme de leasing sunt, prin urmare, recunoscute în bilanțul de deschidere de la 1 ianuarie 2019. Calculul dreptului de utilizare a activului și a obligației a fost efectuat la 1 ianuarie 2019.

Activele aferente dreptului de utilizare au fost evaluate la valoarea prezenta a obligației din leasing, ajustată cu valoarea oricăror plăți în avans aferente acelor contracte de leasing care au făcut obiectul IFRS 16, recunoscute în bilanț la 1 ianuarie 2019. La 31 decembrie 2019, valoarea dreptului de utilizare a activului și valoarea obligației de leasing nu mai erau, așadar, egale.

8.1 Sume recunoscute în bilanț

Pentru leasingul clasificat anterior ca leasing financiar, entitatea a recunoscut valoarea contabilă a activului și a datoriei de leasing imediat înainte de tranziție ca valoarea contabilă a dreptului de utilizare a activului și a datoriei de leasing la data cererii inițiale. Principiile de măsurare ale IFRS 16 se aplică numai după această dată.

Nu au existat contracte de leasing oneroase care ar fi necesitat o ajustare a dreptului de utilizare a activelor la data cererii inițiale.

Active aferente drepturilor de utilizare

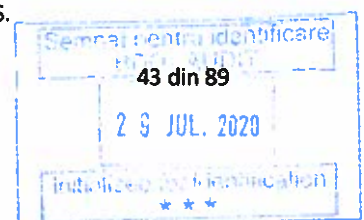
	RON <u>01-Jan-19</u>	RON <u>31-Dec-19</u>
Avioane	368.721.770	312.328.053
Spatii cladiri	20.557.515	11.796.242
Masini	-	927.221
Altele	1.271	24.656
Total	<u>389.280.556</u>	<u>325.076.172</u>

Datorii leasing

	RON <u>01-Jan-19</u>	RON <u>31-Dec-19</u>
Leasing termen scurt	73.674.318	87.959.079
Leasing termen lung	313.203.509	268.165.399
	<u>386.877.827</u>	<u>356.124.478</u>

8.2 Situația modificărilor din an

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

În cele ce urmează, sunt prezentate valorile contabile ale activelor aferente drepturilor de utilizare și ale datoriiilor de leasing, precum și a modificărilor din perioada:

Active aferente drepturilor de utilizare

	Avioane	Spatii	Masini	Altele	Total
La 1 Ianuarie 2019	368.721.770	20.557.515	-	1.271	389.280.556
Contracte noi	-	977.497	983.417	23.930	1.984.844
Modificari contractuale	-	(164.000)	-	-	(164.000)
Cheltuiala cu amortizarea	(56.393.717)	(9.574.770)	(56.196)	(545)	(66.025.228)
La 31 Decembrie 2019	312.328.053	11.796.242	927.221	24.656	325.076.172

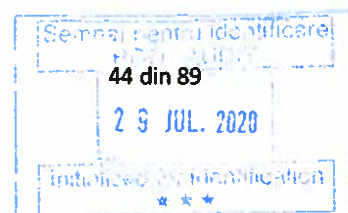
Datorii leasing

	Avioane	Spatii	Masini	Altele	Total
La 1 Ianuarie 2019	(366.372.880)	(20.503.676)	-	(1.271)	(386.877.827)
Contracte noi	-	(977.497)	(983.417)	(23.930)	(1.984.844)
Cheltuiala cu dobânda	(19.580.951)	(214.796)	(9.546)	(37)	(19.805.330)
Dobânda rămasa de plătit	1.844.100	19.172	-	-	1.863.272
Subvenție plata dobânda (angajamentul financiar cu furnizorul de avioane)	3,661,213	-	-	-	3,661,213
Dobânda plătită în an	14,075,638	195.624	9.546	37	14,280,845
Plăți leasing - principal	27,386,546	9.640.081	77.854	892	37,048,233
Subvenție plata chiriei – principal (angajamentul financiar cu furnizorul de avioane)	12,725,612	-	-	-	12,725,612
Diferențe de curs valutar	(16.721.832)	(466.454)	(5.268)	1	(17.193.553)
Modificari ale leasingului	-	157.901	-	-	157.901
La 31 Decembrie 2019	(342.982.553)	(12.206.785)	(910.830)	(24.307)	(356.124.478)

8.3 Sume recunoscute în contul de profit și pierdere

	Avioane	Cladiri	Masini	Altele	Total
Cheltuiala cu dobanda	(19.580.951)	(214.796)	(9.546)	(37)	(19.805.330)
Pierderi nete la modificari de contracte	-	(4.205)	-	-	(4.205)
(1) Total costuri financiare	(19.580.951)	(219.001)	(9.546)	(37)	(19.809.535)
(2) Pierderi nete din diferente de curs valutar	(16.721.832)	(466.454)	(5.268)	1	(17.193.553)
(3) Cheltuieli cu amortizarea	(56.393.717)	(9.574.770)	(56.195)	(545)	(66.025.227)
Total impact în contul de profit și pierdere (1+2+3)	(92.696.499)	(10.260.225)	(71.009)	(581)	(103.028.315)

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

8.4 Situația îndatorării nete și fluxurile de trezorerie din activitatea de finanțare

Analiza îndatorării nete și a fluxurilor de trezorerie din activitatea de finanțare de la exercițiul financiar al anului 2018 la exercițiul financiar al anului 2019 se prezintă astfel:

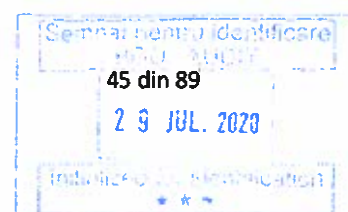
	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat (Nota 14)	37.612.503	43.433.298
Dobanda de platit	(1.863.272)	-
Datorii leasing	(356.124.478)	-
Indatorarea neta	(320.375.247)	43.433.298

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat	37.612.503	43.433.298Val
Valoarea bruta a datoriilor cu rata dobânzii fixe	(357.987.750)	-
Indatorarea neta	(320.375.247)	43.433.298

	Alte active	Datorii din activități financiare		Total
	Disponibilități, conturi asimilate și numerar restricționat	Datorii leasing	Dobânda de plata	
Îndatorarea neta la 1 ianuarie 2018	194.066.005	-	-	194.066.005
Fluxuri de trezorerie	(150.632.707)	-	-	(150.632.707)
Îndatorarea neta la 31 decembrie 2018	43.433.298	-	-	43.433.298
Datorii recunoscute din adoptarea IFRS 16		(386.877.827)		(386.877.827)
Îndatorarea neta la 1 ianuarie 2019	43.433.298	(386.877.827)	-	(343.444.529)
Fluxuri de trezorerie	(5.820.795)	37.048.233	-	31.227.438
Contracte noi	-	(1.984.844)	-	(1.984.844)
Dobânda de plata	-	-	(1.863.272)	(1.863.272)
Alte modificări *	-	(4.310.040)	-	(4.310.040)
Îndatorarea neta la 31 decembrie 2019	37.612.503	(356.124.478)	(1.863.272)	(320.375.247)

Alte modificări includ modificările nemonetare, respectiv pierderile nete la modificările de contracte de chirie, pierderile nete din diferențe de curs valutar, subvenția pentru plata chiriei.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

9. INTERESE DE PARTICIPARE ÎN ALTE ENTITĂȚI

La 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018, Societatea detine titluri sub forma de interese de participare în următoarele entități nelistate:

<u>Denumirea entității</u>	<u>Tara de înregistrare</u>	<u>Anul înregistrării</u>	<u>Obiectul de activitate</u>	<u>Procent detinut (%)</u>
Romanian Fuelling Services SRL	Romania	1997	Servicii legate de alimentarea cu carburanți	50%
Globe Ground SRL	Romania	1992	Servicii aeroportuare	37%
DNATA SA	Romania	1992	Servicii de catering	30,84%
CREAC	Romania	2011	Consultanta si training in aviatie	25%
World Trade Hotel SA	Romania	2008	Servicii hoteliere	2,6%
World Trade Center Bucuresti SA	Romania	1991	Servicii hoteliere	2,6%
Asociatia pentru promovare turism	Romania	2014	Dezvoltare si promovare turism	11%

Procentul drepturilor de vot este egal cu procentul actiunilor detinute (1 actiune = 1 vot).

Societatea prezinta interesele de participare la cost, ajustat cu indicii de hiperinflatie pana la 31 decembrie 2003 pentru imobilarile dobandite pana la 1 ianuarie 2004.

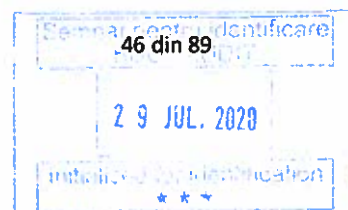
Situatia intereselor de participare la 31 decembrie 2019 si la 31 decembrie 2018 se prezinta dupa cum urmeaza:

<u>Denumirea entitatii</u>	<u>Anul înregistrării</u>	<u>Procent detinut</u>	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Cost initial				
Romanian Fuelling Services SRL	1997	50%	1.826.061	1.826.061
Globe Ground SRL	1992	37%	5.087.971	5.087.971
DNATA SA	1992	30,84%	8.069.713	8.069.713
CREAC	2011	25%	787.500	787.500
World Trade Hotel SA	2008	2,6%	2.337	2.337
World Trade Center Bucuresti SA	1991	2,6%	4.994.690	4.994.690
Asociatia pentru promovare turism	2014	11%	4.392	4.392
Ajustari pentru pierdere valoare				
World Trade Center Bucuresti SA			<u>(4.994.690)</u>	<u>(4.994.690)</u>
CREAC			<u>(787.500)</u>	<u>(787.500)</u>
Valoarea contabila neta			14.990.474	14.990.474

Societatea a primit dividende de la entitățile asociate Dnata și Globe Ground (Nota 32, Nota 35).

Sumarul informațiilor financiare (valoarea totală a activelor și datoriilor etc.) privind entitățile asociate și entitățile detinute în participatiune este prezentat în tabelul de mai jos.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

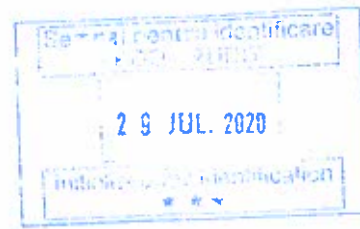
Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

	<u>Romanian Fuelling Services SRL</u>		<u>Globe Ground SRL</u>		<u>DNATA SA</u>	
	50%	50%	37%	37%	30.84%	30.84%
	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Active	11.160.969	10.542.213	44.693.772	57.290.813	x	
Datorii	(1.200.939)	(861.961)	(6.376.008)	(17.262.436)		
Activul net	9.960.030	9.680.252	38.317.764	40.028.377		
Profit/ (pierdere)	279.392	186.385	10.633.174	12.343.787		
Cota-parte TAROM în activul net al entității	4.980.015	4.840.126	14.177.573	14.810.499		
Cota-parte TAROM la profitul entității	139.696	93.193	3.934.274	4.567.201		
Dividende primite (Note 32, 35)						
Reconciliere interese de participare la metoda punerii în echivalență						
Sold initial	4.840.261	4.747.069	13.835.530	19.356.932		6.818.230
Profit	139.696	93.193	3.934.274	4.567.201		7.513.797
Dividende	-	-	(4.567.201)	(10.088.603)	(4.419.553)	(5.731.448)
Sold final	4.979.957	4.840.261	13.202.604	13.835.530		8.600.579

Sumele prezentate sunt preliminare.

X - La data întocmirii prezentelor situații financiare, Societatea nu a avut disponibile situațiile financiare ale entitatilor asociate.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

10. INVESTITII FINANCIARE

10.1 Investitii financiare pe termen lung

La 31 Decembrie 2019 si la 31 Decembrie 2018 investitiile financiare pe termen lung ale Companiei se refera la:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Titluri de stat	-	-
Certificate SITA	1.424.083	1.370.235
Creante si investitii pe termen lung	15.125.421	16.161.547
Alte garantii	<u>0</u>	<u>0</u>
Total investitii pe termen lung	<u>16.549.504</u>	<u>17.531.782</u>

- a) Garantiile SITA sunt certificatele de investiții deținute de Tarom la SITA, reprezentand contribuția anuala a Companiei la planul de investiții S.I.T.A. rezultată din obligațiile financiare generate de calitatea de Companie Membră S.I.T.A. (Societe Internationale de Telecommunications Aeronautiques). Rambursarea fiecărui certificat se efectuează pe o perioadă de 10 ani, în rate anuale egale, începând cu cea de-a douăsprezecea luna după plata certificatului de investiții către SITA. Valoarea certificatelor este purtătoare de dobândă.

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Valoarea garantiilor SITA in USD	232.372	336.370

- b) Garanțiile/depozitele în favoarea partenerilor interni și externi includ în principal:

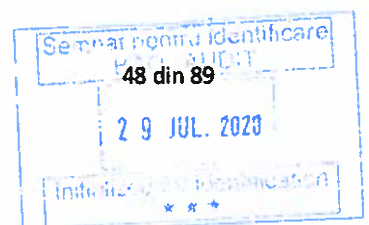
	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
- Depozit constituit in favoarea BBAM AIRCRAFT MANAGEMENT LP	2.250.000 USD	1.992.988 EUR
- Depozit constituit in favoarea BCC Equipment Leasing	1.300.000 USD	

10.2 Investitii financiare curente

Investitiile financiare curente ale Societatii se refera la:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Depozite bancare pe termen scurt, cu maturitatea intre 3 luni si 1 an	42.587.015	61.087.853
Titluri de stat pe termen scurt	-	21.310.124
Dobanzi de incasat	507.666	1.123.398
Alte investitii pe termen scurt	30.938	25.069
Alte echivalente în numerar	(112.237)	14.882
Total investitii financiare curente	<u>43.012.782</u>	<u>83.561.326</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Depozitele la termen cu scadenta pana intr-un an includ:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
LEUMI_ Tel Aviv	-	-
Garanti Bank	42.587.015	61.087.853
Alte banci	-	-
Total depozite cu scadenta intre 3 luni si 1 an	<u>42.587.015</u>	<u>61.087.853</u>

Valoarea medie a dobanzii pentru depozite este de 0.9% la 31 decembrie 2019 si la 31 decembrie 2018.

11. STOCURI

La 31 decembrie 2019 si 31 decembrie 2018 stocurile se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Piese de schimb	39.418.564	39.763.704
Alte materiale	2.125.808	2.217.773
Obiecte de inventar	594.463	137.109
Materiale deținute la terți	252.865	192.521
Combustibil	233.110	248.000
Consumabile	226.630	152.930
Mărfuri	2.509	2.510
Avansuri pentru furnizori de stocuri	1.726.688	697.815
Ajustări pentru deprecierea stocurilor	<u>(16.098.357)</u>	<u>(13.970.040)</u>
Total valoare neta stocuri	<u>28.482.280</u>	<u>29.442.322</u>

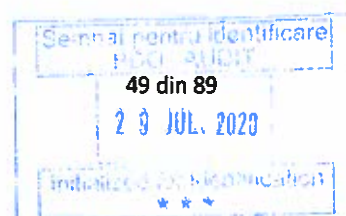
Societatea calculează ajustări pentru deprecierea valorii stocurilor care nu au avut mișcare in ultimii 4 ani, precum si pentru stocurile degradate fizic si moral. Ajustările pentru deprecierea valorii stocurilor cuprind:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Ajustări pentru deprecierea piese de schimb	<u>(16.014.746)</u>	(13.886.429)
Ajustări pentru deprecierea materialelor	(83.611)	<u>(83.611)</u>
Total provizion stocuri	<u>(16.098.357)</u>	<u>(13.970.040)</u>

Modificarea provizionului de stocuri in perioada se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Sold initial	13.970.040	13.063.832
Provizion constituit in cursul anului	16.014.745	<u>906.570</u>
Reversare provizion fara utilizare	(13.886.428)	-
Sold final	<u>16.098.357</u>	<u>13.970.040</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

12. CREANȚE COMERCIALE SI ALTE CREANȚE

Creanțele societății se prezintă la fiecare dată a bilanțului, astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Creanțe comerciale	67.658.039	45.712.575
Facturi de emis clienților	18.240.266	7.330.162
Vanzări prin carti de credit de incasat	13.126.265	11.418.895
Ajustari pentru deprecierea creanțelor (Nota 36)	<u>(14.507.231)</u>	<u>(13.960.733)</u>
Creanțe comerciale – net	<u>84.517.339</u>	<u>50.500.899</u>
Alte creanțe	10.488.276	18.151.231
Garantii în favoarea partenerilor	19.992.839	7.307.641
Avansuri către furnizori	60.297.192	29.552.784
Alte creanțe cu statul	4.048.931	3.262.869
TVA de recuperate	701.837	1.881.040
Alte creanțe cu angajații	1.243.413	1.532.109
Ajustari pentru deprecierea altor creanțe	<u>(2.024.584)</u>	<u>(4.246.710)</u>
Alte creanțe – net	<u>94.747.904</u>	<u>57.440.964</u>
Total creanțe	<u>179.265.243</u>	<u>107.941.863</u>

Creanțele comerciale includ, în principal, sume de încasat de la agenții de vânzare interni și externi aferente biletelor vândute.

„Alte creanțe” includ: debitori diversi (persoane fizice și juridice) de la care compania așteaptă să aibă unele operațiuni de încasări; creanțe asupra foștilor salariați cu sentințe penale, procese deschise pentru recuperări de concedii, drepturi salariale pe care compania se așteaptă să le recupereze în funcție de hotărârile judecătorești.

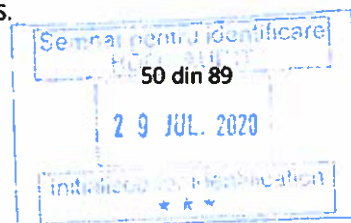
Creanțele în legătură cu statul includ valoarea indemnizațiilor pentru asigurările sociale de sănătate și concedii medicale care urmează să fie recuperate sau compensate cu alte datorii către bugetul statului.

Taxa pe valoare adăugată de recuperat se va compensa cu datoriile către bugetul de stat.

Garantiile/ depozitele constituite în favoarea partenerilor externi și interni, cu scadența până într-un an, includ în principal:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Garantii/depozite < 1 an		
- Garantii și depozite gajate constituite la Banco Popular Espanol în favoarea AENA (Aeropuertos Espanoles & Navegacion Aerea – Aeroporturile spaniole și traficul aerian)	504.873 EUR	504.873 EUR
- Depozit SITA	328.145 USD	422.035 USD
- Depozit deschis în favoarea Companiei Naționale Aeroporturi	117.209 RON	114.411 RON
- Depozit deschis în favoarea Flughafen Munchen (Germania) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	162.670 EUR	162.670 EUR
- Depozit deschis în favoarea Iga Havalimani Isletmesi As	147.000 EUR	-

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>31 decembrie</u> <u>2019</u>	<u>31 decembrie</u> <u>2018</u>
Garantii/depozite < 1 an		
- Depozit deschis în favoarea FRAPORT Germania pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	124.999 EUR	124.999 EUR
- Depozit constituit în favoarea WORLDPAY (UK) LIMITED (NATW) – Marea Britanie pentru acoperirea serviciilor în legatură cu tranzacții carti de credit	1.992.988 USD	1.992.988 USD
- Depozit constituit în favoarea Lufthansa Technik (Germania) pentru acoperirea serviciilor tehnice	400.000 EUR	400.000 EUR

Societatea calculează ajustări pentru deprecierea valorii creanțelor incerte, precum și în cazul clienților aflați în litigiu. Provizionul de clienți se constituie atunci când recuperabilitatea creanțelor devine improbabilă și se deschide acțiunea în instanță. Perioada de timp pentru începerea demersurilor juridice durează în jur de un an de zile.

Pierderi din creanțe și debitori diverși se recunosc pentru clienți pentru care instanțele judecătorești au emis decizii în favoarea acestora și clienți pentru care s-a încheiat procedura falimentului.

Mișcările înregistrate în cursul anilor 2019 și 2018 în provizionul aferent creanțelor depreciate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

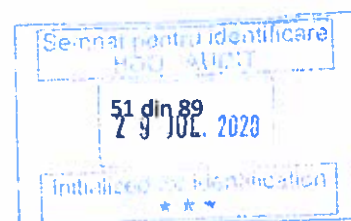
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Sold initial la 1 ianuarie	18.207.443	17.146.792
<u>Modificări în contul de profit și pierdere (Nota 31):</u>		
Provizion pentru creanțe incerte înregistrat în cursul anului	560.111	3.494.130
Reversare provizion ramaș fără utilizare	73.023	(2.442.516)
Diferența netă de curs valutar	339.840	58.560
Pierderi din creanțe și debitori diverși	<u>(2.648.602)</u>	<u>(49.523)</u>
Sold final la 31 decembrie	<u>16.531.815</u>	<u>18.207.443</u>

13. CHELTUIELI ÎNREGISTRATE ÎN AVANS

La data bilanțului cheltuielile înregistrate în avans se prezintă astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Cheltuieli înregistrate în avans asigurări	1.009.775	-
Cheltuieli înregistrate în avans privind asigurarea aeronavelor	1.547.154	1.257.817
Cheltuieli înregistrate în avans privind comisioanele la vânzare	625.508	610.246
Alte cheltuieli înregistrate în avans	<u>7.694.264</u>	<u>7.721.317</u>
Total cheltuieli în avans	<u>10.876.701</u>	<u>9.589.380</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

14. DISPONIBILITATI, CONTURI ASIMILATE SI NUMERAR RESTRICTIIONAT

La data bilantului disponibilitatile si conturile asimilate ale Companiei se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Conturi curente in lei	3.324.424	3.074.673
Conturi curente in valuta	19.454.485	13.576.077
Depozite in lei - termen sub 3 luni	4.261.475	183.273
Sume in curs de decontare	14.911	17.526
Disponibilități in casa lei	24.300	44.317
Disponibilități in casa valuta	206.635	201.924
Alte echivalente în numerar	<u>2.973</u>	<u>8.652.508</u>
Total disponibilități	27.289.203	25.750.298
Numerar restricționat	<u>10.387.539</u>	<u>17.683.000</u>
Total disponibilități, conturi asimilate si numerar restricționat	37.676.742	43.433.298

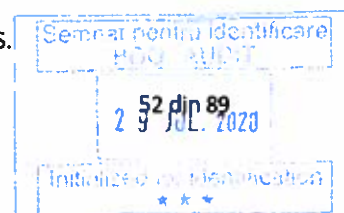
Numerarul restricționat la 31 decembrie 2019 si 31 decembrie 2018 se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Depozite aeroporturi	9.586.800	17.195.381
Alte depozite gajate	<u>800.739</u>	<u>487.618</u>
Total numerar restricționat	10.387.539	17.683.000

Numerarul restricționat include:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Garanții/depozite < 1 an		
- Budapest International Airport – Ungaria – depozit deschis pentru acoperire serviciilor aeroportuare	240.000 EUR	159.000 EUR
- Viena International Airport - depozit deschis pentru acoperire serviciilor aeroportuare	225.000 EUR	225.000 EUR
- Depozit deschis in favoarea Hellenic Civil Aviation Authority Grecia pentru servicii aeroportuare – taxe pasageri	178.170 EUR	178.170 EUR
- Depozit deschis in favoarea US CUSTOMS AND BORDER PROTECTION pentru garantarea accesului aeronavelor TAROM pe aeroporturile din SUA	100.000 USD	100.000 USD
- Depozit deschis in favoarea PRAGUE AIRPORT pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	133.450 EUR	133.450 EUR
- Depozit deschis in favoarea Athens International Airport (Grecia) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	180.000 EUR	180.000 EUR
- Depozit deschis in favoarea Brussels International Airport Company (Belgia) pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	130.000 EUR	105.000 EUR
- Depozit deschis in favoarea Companiei Naționale Aeroporturi	247.760 EUR	249.605 EUR
- Depozit deschis in favoarea Israel Airports Authority pentru acoperirea serviciilor aeroportuare	530.000 USD	-

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

15. CAPITALUL SOCIAL SI REZERVE PRIVIND CONTRIBUTIILE LA CAPITAL

La momentul tranziției la IFRS, Societatea calculează și recunoaște efectul economiei hiperinflaționiste prin aplicarea IAS 29.

Capitalul social al Societatii se compune din:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Capital social statutar	2.237.071.937	2.234.554.775
Ajustări ale capitalului social (IAS 29)	1.334.952.667	1.334.952.667
Corecție inflatare IAS 29 – Nota 3.2	3.404.572	=
Capital social ajustat cu inflatarea	<u>3.575.429.174</u>	<u>3.569.507.442</u>
Rezerve privind contribuții în avans la capital	<u>550.828</u>	<u>2.517.160</u>
Valoarea capitalului social și a contribuțiilor la capital conform IFRS	<u>3.575.980.004</u>	<u>3.572.024.604</u>

Numarul de actiuni ordinare, cu o valoare nominala de 2,5 lei/actiune, reprezentand capitalul social statutar se prezinta astfel:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Capital social varsat	2.237.071.937	2.234.554.777
Nr actiuni	894.828.774	893.821.911
Valoarea nominala a actiunii (lei/actiune)	2.5	2.5

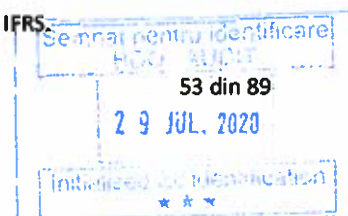
Toate actiunile sunt comune, detinatorii acestora avand dreptul de a primi dividende și dreptul la un vot pe actiune în intalnirile actionarilor.

Structura acționariatului se prezinta după cum urmează:

Actionar	<u>31 Decembrie 2019</u>		<u>31 Decembrie 2018</u>	
	Procent detinut (%)	Nr. de actiuni	Procent detinut (%)	Nr. de actiuni
Ministerul Transporturilor	97,22	869.998.856	97,22	868.991.993
Compania Națională Aeroporturi Bucuresti	1,46	13.025.880	1,46	13.025.880
ROMATSA	1,24	11.051.242	1,24	11.051.242
Fondul de Investiții Muntenia	<u>0,08</u>	<u>752.796</u>	<u>0,08</u>	<u>752.796</u>
Total	<u>100</u>	<u>894.828.774</u>	<u>100</u>	<u>893.821.911</u>

Societatea nu a acordat dividende actionarilor în exercitiile financiare încheiate la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Rezerve privind contribuțiile la capital

La 31 decembrie 2019 rezervele privind contribuțiile la capital constau în:

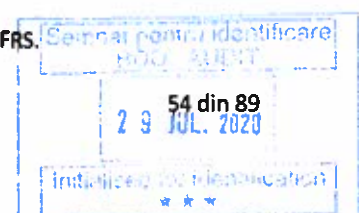
- suma de 550.830 lei reprezentând dobânzile platite în 2019 de către Ministerul Finanțelor Publice aferente împrumuturilor contractate de către Ministerul Transporturilor dar folosite de Tarom pentru achiziția de aeronave. În conformitate cu legea nr. 136/1998 actualizată prin legea nr. 316/2002 și Hotărârea de Guvern nr. 7/2000, aceste sume vor majora în 2020 capitalul social al Companiei. Compania va emite un număr fix de acțiuni la valoare nominală în cursul anului 2020.

La 31 decembrie 2018 rezervele privind contribuțiile la capital constau în:

- suma de 2.51 milioane lei reprezentând dobânzile platite în 2017 de către Ministerul Finanțelor Publice aferente împrumuturilor contractate de către Ministerul Transporturilor dar folosite de Tarom pentru achiziția de aeronave. În conformitate cu legea nr. 136/1998 actualizată prin legea nr. 316/2002 și Hotărârea de Guvern nr. 7/2000, aceste sume majorează în 2019 capitalul social al Companiei.

	<u>Capital subscris vărsat</u>	<u>Rezervă de inflație</u>	<u>Contribuții în avans la capital social</u>	<u>Total capital social</u>
Sold la 1 ianuarie 2018	2.229.711.545	1.334.952.667	4.843.233	3.569.507.445
Sume achitate de MT și MFP reprezentând dobânzi aferente creditelor contractate pentru finanțarea proiectului de achiziție aeronave AIRBUS 318 de TAROM	=	=	2.517.160	2.517.160
Majorare capital social din rezerve privind contribuții la capital	<u>4.843.234</u>	=	<u>(4.843.234)</u>	=
Sold la 31 decembrie 2018	<u>2.234.554.775</u>	<u>1.334.952.667</u>	<u>2.517.160</u>	<u>3.572.024.602</u>
Sold la 1 ianuarie 2019	2.234.554.775	1.334.952.667	2.517.160	3.572.024.602
Sume achitate de MT și MFP reprezentând dobânzi aferente creditelor contractate pentru finanțarea proiectului de achiziție aeronave AIRBUS 318 de TAROM	=	=	550.830	550.830
Majorare capital social din rezerve privind contribuții la capital	2.517.160	=	(2.517.160)	=
Sold la 31 decembrie 2019	<u>2.237.071.935</u>	<u>1.334.952.667</u>	<u>550.830</u>	<u>3.572.575.432</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

16. DATORII COMERCIALE

Datoriile comerciale ale Societatii sunt atat pe termen scurt, cât și pe termen lung si se prezinta astfel:

Datoriile comerciale pe termen scurt:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Datoriile comerciale pe termen scurt:		
Furnizori de servicii	118.076.188	100.862.893
Furnizori facturi de primit	47.699.847	41.021.058
Furnizori de imobilizari	7.304.903	5.227.280
Avansuri incasate de la client	158.489.830	<u>128.396.608</u>
	<u>331.570.768</u>	<u>275.507.842</u>

Datoriile comerciale pe termen lung :

Furnizori de imobilizari	-	4.815.447
--------------------------	---	-----------

Total datorii comerciale	<u>331.570.768</u>	<u>280.323.289</u>
---------------------------------	--------------------	--------------------

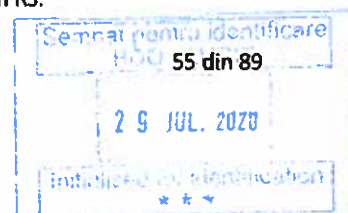
Costul amortizat al datoriilor comerciale aproximeaza valoarea justa a acestora, avand in vedere scadenta pe termen scurt a acestora. Avansurile incasate de la clienti cuprind valoarea biletelor vandute, pentru care nu au fost realizate prestatii pana la data bilantului. Furnizori facturi de primit includ in principal sume previzionate pentru serviciile permise, insa nefacturate pana la data bilantului.

17. ALTE DATORII SI OBLIGATII

La 31 decembrie 2018, alte datorii includ:

	<u>Sub 1 an</u>	<u>Intre 1 si 2 ani</u>	<u>Intre 2 si 5 ani</u>	<u>Peste 5 ani</u>	<u>Total la 31 decembrie 2018</u>
Salarii, beneficii si asigurari sociale pentru angajatii existenti (a)	22.624.025	-	-	-	22.624.025
TVA de plata	749.681	-	-	-	749.681
Creditori diversi	6.217.585	-	-	-	6.217.585
Alte datorii	(64.669)	-	-	-	(64.669)
Obligatii de plata a salariilor compensatorii pentru angajatii pensionati anterior datei bilantului (b)	2.820.708	1.067.433	414.630	593.064	4.895.835
Garantii retinute angajatilor care lucreaza in agentii din strainatate	:	:	:	<u>1.891.475</u>	<u>1.891.475</u>
Total alte datorii	<u>32.347.330</u>	<u>1.067.433</u>	<u>414.630</u>	<u>2.484.539</u>	<u>36.313.932</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La 31 decembrie 2019, alte datorii includ:

	<u>Sub 1 an</u>	<u>Intre 1 si 2 ani</u>	<u>Intre 2 si 5 ani</u>	<u>Peste 5 ani</u>	<u>Total la 31 decembrie 2019</u>
Salarii, beneficii si asigurari sociale pentru angajatii existenti (a)	24.357.239	-	-	-	24.357.239
TVA de plata	1.606.914	-	-	-	1.606.914
Creditori diversi	9.954.758	-	-	-	9.954.758
Alte datorii	(37.015)	-	-	-	(37.015)
Dobanda leasing	1.863.272	-	-	-	1.863.272
Obligatii de plata a salariilor compensatorii pentru angajatii pensionati anterior datei bilantului (b)	2.199.533	891.312	181.216	543.727	3.815.788
Garantii retinute angajatilor care lucreaza in agentiile din strainatate	-	-	-	1.748.900	1.748.900
Total alte datorii	<u>39.944.701</u>	<u>891.312</u>	<u>181.216</u>	<u>2.292.627</u>	<u>43.309.856</u>

- a) „Salarii, beneficii si contributii sociale” includ sumele previzionate pentru obligatia de plata privind concediile de odihna neefectuate:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Provizion concedii de odihna neefectuate	12.318.011	10.643.197

- b) Provizionul de salarii compensatorii pentru angajatii pensionati anterior datei bilantului se refera la obligatia de 18 (+1) salarii fata de personalul tehnic-aeronautic conform Legii 95/2008 si/sau sentintelor civile, pentru care Societatea a calculat si plateste anuitati certe cu o rata de actualizare 0%, obligatie care nu a fost inclusa in calculul actuarial al provizionului de pensii prezentat la Nota 18.

La 31 decembrie 2018, obligatia a fost reestimata conform modificarilor legislative privind contributiile sociale, determinand reversarea sumei de 1.456.317 lei ca neutilizata din valoarea provizionului constituit la 31 decembrie 2018.

18. OBLIGAȚII PRIVIND BENEFICIILE POSTANGAJARE ALE ANGAJAȚILOR

Societatea a calculat și a constituit provizioane pentru obligațiile privind beneficiile postangajare ale angajaților după cum urmează:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Portiunea curentă din obligațiile privind plata beneficiilor postangajare	3.469.302	3.808.410
Obligații pe termen lung privind plata beneficiilor la pensionare	19.780.701	17.501.097
Total obligații privind beneficiile postangajare ale angajaților	23.250.003	21.309.507

Provizion pentru pensii și obligații similare

La 31 decembrie 2018, era în vigoare Acordul colectiv nr. SG 9165/ 15 noiembrie 2018 privind drepturile tranzitorii ale salariaților până la încheierea unui nou contract/ acord colectiv de muncă, având valabilitate de la 1 octombrie 2018 până la, cel târziu, 31 decembrie 2018. În 28 decembrie 2018 a fost încheiat Acordul colectiv nr. SG 10444 privind drepturile tranzitorii ale salariaților până la încheierea unui nou contract/ acord colectiv de muncă, având valabilitate de la 1 ianuarie 2019 până la, cel târziu, 15 martie 2019.

Ulterior datei de 15 martie 2019, au fost încheiate mai multe acorduri colective între Societate și sindicatele legal constituite, ultimul dintre acestea fiind Acordul colectiv SG 8614/ 1 octombrie 2019 privind drepturile tranzitorii ale salariaților până la încheierea unui nou contract colectiv de muncă la nivel de unitate, dar nu mai târziu de 30 septembrie 2020.

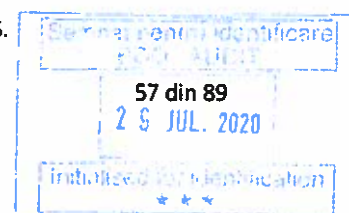
În conformitate cu prevederile Acordului colectiv menționat mai sus, angajații Companiei au dreptul să primească diferite beneficii la pensionare, în funcție de poziția și vechimea în cadrul Companiei, după cum urmează:

- două salarii brute lunare pentru angajații care se pensionează înainte de vârsta de pensionare plus încă 2 salarii brute lunare pentru angajații cu o vechime în companie de minim 25 ani din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii;
- șase salarii compensatorii pentru angajații care ating vârsta standard a pensionării sau pentru angajații cu probleme medicale plus încă 3 salarii brute lunare pentru angajații cu peste 25 de ani vechime din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii;
- optsprezece salarii compensatorii egale cu salariul brut din ultima luna de lucru înainte de pensionare pentru personalul tehnic-aeronautic care atinge vârsta standard de pensionare (conform Legii 95/2008) plus un salariu pentru fiecare an ce depășește 25 ani vechime în activitate din care se rețin și achită impozitele și contribuțiile potrivit legii.

Obligația netă a Companiei a fost estimată utilizând tehnica actuarială a unităților de credit proiectate.

Suma provizionată la 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018 a fost stabilită pe baza evaluării actuariale efectuate de Deloitte Audit SRL, actuar autorizat, în conformitate cu Raportul încheiat în Aprilie 2019, respectiv în Martie 2020.

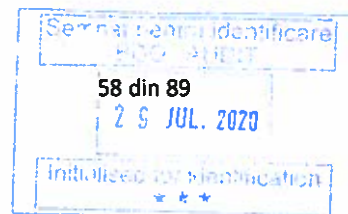
Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

a) Sumele recunoscute în situația poziției financiare și mișcările obligației nete în perioada se prezintă astfel:

	<u>Valoarea prezentă a obligației de plata privind beneficiile determinate</u>
Anul încheiat la 31 decembrie 2018	
Obligația inițială pentru beneficiile determinate – 1 ianuarie 2018	23.688.164
Costul serviciului actual – Personal non-tehnic	430.960
Costul serviciului actual – Personal tehnic	695.529
Costul cu dobânzile – Personal non-tehnic	297.279
Costul cu dobânzile – Personal tehnic	643.851
Total sume recunoscute în contul de profit și pierdere	<u>(2.504.589)</u>
Reestimări – (câștiguri)/pierderi actuariale:	
Reestimări – (câștiguri)/pierderi actuariale:	
Pierderi actuariale – experiență– Personal non-tehnic	(1.104.405)
Castiguri actuariale – experiență– Personal tehnic	(1.095.546)
Castiguri actuariale din schimbările privind ipotezele financiare– Personal non-tehnic	(332.759)
Castiguri actuariale din schimbările privind ipotezele financiare– Personal tehnic	(532.211)
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal non-tehnic	104.953
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal tehnic	<u>455.379</u>
Total sume recunoscute în alte elemente ale rezultatului global	<u>(2.504.589)</u>
Beneficii plătite angajaților (incl. reversarea rezervei pentru contractele încheiate involuntar) – Personal non-tehnic	(925.305)
Beneficii plătite angajaților (incl. reversarea rezervei pentru contractele încheiate involuntar) – Personal non-tehnic	<u>(1.016.382)</u>
Obligația netă pentru beneficiile determinate – 31 decembrie 2018	21.309.507
Anul încheiat la 31 decembrie 2019	
Obligația inițială pentru beneficiile determinate – 1 ianuarie 2019	21.309.507
Costul serviciului actual – Personal non-tehnic	603.168
Costul serviciului actual – Personal tehnic	1.621.825
Costul cu dobânzile – Personal non-tehnic	332.222
Costul cu dobânzile – Personal tehnic	559.941
Total sume recunoscute în contul de profit și pierdere	3.933.307
Reestimări – (câștiguri)/pierderi actuariale:	
Pierderi actuariale – experiență– Personal non-tehnic	
	1.521.534
Castiguri actuariale – experiență– Personal tehnic	
	50.207
Castiguri actuariale din schimbările privind ipotezele financiare–	
	377.037

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>Valoarea prezentă a obligației de plata privind beneficiile determinate</u>
Personal non-tehnic	
Castiguri actuariale din schimbările privind ipotezele financiare– Personal tehnic	516.257
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal non-tehnic	227.065
Pierderi actuariale din schimbările privind ipotezele demografice– Personal tehnic	1.241.208
Total sume recunoscute in alte elemente ale rezultatului global	3.933.307
Beneficii plătite angajaților (incl. reversarea rezervei pentru contractele încheiate involuntar) – Personal non-tehnic	(1.381.576)
Beneficii plătite angajaților (incl. reversarea rezervei pentru contractele încheiate involuntar) – Personal non-tehnic	(3.728.391)
Obligația netă pentru beneficiile determinate – 31 decembrie 2019	(23.250.003)

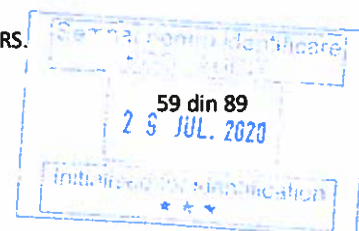
a) Mișcările datoriei nete în perioada

	Valoarea prezentă a beneficiilor angajaților la pensionare la 31 decembrie 2019	Valoarea prezentă a beneficiilor angajaților la pensionare la 31 decembrie 2018
Soldul inițial al obligației nete privind beneficiile determinate	21.309.507	23.688.164
Componentele ale costului obligației privind beneficiile la pensionare înregistrate în contul de profit și pierdere	3.117.156	2.067.619
Componentele ale costului obligației privind beneficiile la pensionare înregistrate în alte elemente ale rezultatului global	3.933.307	(2.504.589)
Beneficiile plătite	(5.109.967)	(1.941.687)
Soldul final al obligației nete privind beneficiile determinate	23.250.003	21.309.507

Estimări cu privire la contul de profit sau pierdere pentru anul financiar 2019 au fost calculate considerând o rată medie de actualizare de 4.43% (4.93% pentru anul financiar 2018) și o creștere a salariului mediu pe termen lung de 0%, conform strategiei Societății privind creșterile salariale. Rata de rotație s-a bazat pe datele istorice ale Societății, dar în final s-a presupus că depinde de vârsta angajatului. Rata de mortalitate a fost folosită conform tabelului de mortalitate din România pentru anul 2013, separat pentru femei și bărbați și a fost ajustată cu un factor de 0.5 (0.5 pentru anul financiar 2018) pentru a surprinde o îmbunătățire în timp a ratelor de mortalitate. Contribuțiile sociale plătite de angajator au fost considerate la nivelul anului curent și anul de pensionare a fost presupus dependent de data nasterii, conform legislației în vigoare.

La 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018, costul serviciului curent și costul dobânzii sunt sume înregistrate în contul de profit și pierdere. Costul serviciului curent reprezintă creșterea în valoarea actualizată a obligațiilor datorită prestării serviciilor de către angajați în anul curent. Costul dobânzii se calculează ca valoarea actualizată a obligațiilor la începutul perioadei înmulțită cu rata medie de actualizare din perioada curentă.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(Câștiguri)/Pierderi actuariale sunt rezultatul schimbării prezumțiilor conducerii Societatii cu privire la indicatorii financiari, demografici și de experiență în 2019 comparativ cu 2018. (Câștiguri)/Pierderi actuariale – Experiență sunt rezultatul modificării prezumțiilor privind creșterile salariale și rata de rotație a personalului.

La evaluarea din 31 decembrie 2019 a obligațiilor privind beneficiile definite, s-a folosit ipoteza ca nu vor mai exista creșteri salariale pe viitor.

Estimări semnificative: ipoteze actuariale

Ipotezele actuariale semnificative utilizate în calculația obligației de plată privind beneficiile angajaților la pensionare sunt: ipoteze demografice (mortalitatea, rotația personalului, probabilitatea de invaliditate etc.) și ipoteze financiare (rata de actualizare, nivelul beneficiilor etc.). Câștigurile actuariale datorate ajustărilor financiare sunt determinate de creșterea ratei de actualizare ca urmare a majorării ratelor de dobândă fără risc pentru moneda RON.

Comparativ cu evaluarea precedentă efectuată la 31 decembrie 2018, pe baza informațiilor furnizate de Societate am observat că angajații încadrați în condiții de muncă deosebite și speciale care au ieșit la pensie în cursul anului 2019 au manifestat o tendință de a se pensiona la vârste ușor mai mici decât media perioadelor precedente. Astfel, personalului încadrat în condiții deosebite de muncă, se pensionează în medie cu 3 ani înainte de vârsta standard de pensionare, în timp ce personalul încadrat în condiții speciale de muncă, se pensionează în medie cu 8 ani înainte de vârsta standard de pensionare.

Pierderea actuarială datorată ajustărilor financiare este determinată de scăderea ratei de actualizare ca urmare a reducerii ratelor de dobândă fără risc pentru moneda RON. Pentru evaluarea precedentă rata de actualizare a fost de 4,93% comparativ cu cea actuală de 4,43%, determinând o pierdere actuarială de 893.294 RON.

Pierderea actuarială datorată ipotezelor demografice (1.468.273 RON) este determinată în principal de reducerea cu 1 an a estimării privind vârsta de pensionare pentru angajații încadrați în condiții de muncă deosebite și speciale,

Rata de rotație a angajaților utilizată este calculată pe grupe de vârstă:

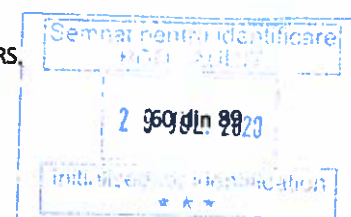
Vârsta	18-25	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60	61-65
Rata de rotație la 31-Dec-2019	10.35	9.57	8,92	6.79	3.73	3.15	2.72	1.9	0.5
Rata de rotație la 31-Dec-2018	7.29	8.82	7.32	6.07	2.5	2.86	2.77	2	0.5

În calculele efectuate de Societate la 31 decembrie 2019, dar și la evaluarea de la 31 decembrie 2018 realizată de actuar, nu au fost presupuse creșteri salariale.

IAS 19 impune includerea contribuțiilor sociale și altor taxe aferente în evaluarea beneficiilor angajaților. Contribuțiile suportate de către angajator depind de condițiile de muncă ale angajatului.

Condiții de muncă	Contribuții începând cu 1 ianuarie 2019	Contribuții până la 31 decembrie 2018	Număr angajați la 31 decembrie 2019
Condiții normale	2.25%	22.94%	877
Condiții deosebite	6.25%	27.94%	403
Condiții speciale	10.25%	32.94%	528

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

În condițiile indexării nivelului salariilor brute cu 20.35%, modificarea Codului fiscal în privința contribuțiilor sociale nu generează diferențe în valoarea obligațiilor privind beneficiile definite.

Vârsta de pensionare folosită pentru femei născute după anul 1967 este estimată a fi 63 ani iar pentru bărbați născuți după 1950 a fi 65 de ani. Vârstele de pensionare medii folosite pentru femei și bărbați în funcție de anul nașterii sunt extrase din Legea 263/ 2010 privind sistemul unitar de pensii publice. Evaluarea beneficiilor angajaților este întocmită aplicând principiul continuității activității la data de 31 decembrie 2019 și nu există planuri de restructurare anunțate angajaților la această dată. Durata medie a obligației privind plata beneficiilor la pensionare este de 21 ani pentru personalul non-tehnic și de 21 ani pentru personalul tehnic la 31 decembrie 2019 (la 31 decembrie 2018: 22 ani – personal non-tehnic; 19 ani – personal tehnic).

b) Analiza maturității estimate pentru obligația de plată stabilită la data raportării este următoarea:

Maturitatea provizionului de pensii

	Sold provizion la 31 decembrie 2019	pana 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Tehnic	14.817.587	2.782.438	2.616.789	9.418.360
Non Tehnic	8.432.416	686.864	1.661.470	6.084.082
	23.250.003	3.469.302	4.278.259	15.502.442

	Sold provizion la 31 decembrie 2018	pana 1 an	1-5 ani	peste 5 ani
Tehnic	6.752.967	904.424	1.095.870	4.752.673
Non Tehnic	<u>14.556.540</u>	<u>2.903.986</u>	<u>3.651.863</u>	<u>8.000.691</u>
	21.309.507	3.808.410	4.747.733	12.753.364

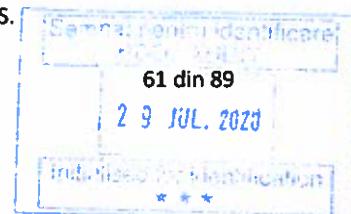
c) Analiza de sensibilitate

O modificare a ipotezelor actuariale cu +/-1% va determina modificarea valorii actualizate a obligației de plată a beneficiilor la pensionare, conducând la următoarele valori:

Scenariu	Beneficiu la pensionare personal non tehnic	Variatie	Beneficiu pensionare personal tehnic	Variatie
Cea mai buna estimare	8.432.416		14.817.587	
Rata de actualizare (- 1%)	9.263.342	9,9%	15.947.617	7,6%
Rata de actualizare (+1%)	7.710.536	-8,6%	13.821.729	-6,7%
Creșteri salariale (+ 1%)	9.243.982	9,6%	15.910.843	7,4%
Rata de rotație a personalului (- 0.5%)	8.887.447	5,4%	15.453.178	4,3%
Rata de rotație a personalului (+ 0.5%)	8.006.796	-5%	14.218.826	-4%
Varsta de pensionare (- 1 an)	9.293.840	10,2%	16.104.926	8,7%
Varsta de pensionare (+ 1 an)	7.652.161	-9,3%	13.206.850	-10,9%

Creșterile salariale și presupunerile asupra vârstei de pensionare influențează cel mai mult valoarea obligațiilor privind beneficiile determinate.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

19. PROVIZIOANE

Situația provizioanelor, altele decât obligațiile privind beneficiile postangajare (Nota 18), la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 se prezintă astfel:

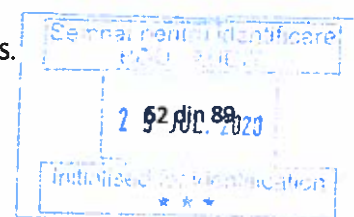
	Provizioane pentru litigii	Provizioane pentru certIFICATE CO2	Alte provizioane	Total
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2018	42.254.431	6.445.027	7.043.756	55.743.214
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 31)				
- Constituire provizion	9.586.304	23.713.753	20.287.286	53.587.343
- Reversare porțiune neutilizată din provizion	(11.753.641)	(5.107.965)	-	(16.861.606)
Sume utilizate în timpul anului, fără impact în rezultat	(1.561.967)	(1.337.062)	-	(2.899.029)
Valoare contabilă la 31 decembrie 2018	38.525.127	23.713.753	27.331.042	89.569.922
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2019	38.525.127	23.713.753	27.331.042	89.569.922
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 31)				
- Constituire provizion	9.999.880	32.328.616	30.409.450	72.737.946
- Reversare porțiune neutilizată din provizion	(637.278)	-	-	(637.278)
Sume utilizate în timpul anului, fără impact în rezultat	(13.023.820)	(7.037.378)	(208.666)	(20.269.864)
Valoare contabilă la 31 decembrie 2019	34.863.909	49.004.991	57.531.826	141.400.726

Informații privind provizioanele individuale și estimările semnificative

Provizioane pentru litigii

Provizioanele pentru litigii în suma de 34.863.909 lei la 31 decembrie 2019 (42.254.431 lei la 31 decembrie 2018) includ litigii cu salariații privind bonusurile sau alte drepturi salariale, cum ar fi: sporuri pentru condiții speciale de muncă, sporuri pentru condiții periculoase de muncă.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Provizioanele au fost estimate în funcție de stadiul dosarelor aflate pe rolul instanțelor luându-se în calcul drepturile solicitate de reclamanti, drepturile acordate de instanțe (acolo unde a existat o sentință până la data bilanțului), perioada pentru care se solicită aceste drepturi și inclusiv estimarea avocaților referitoare la șansele de câștig ale Companiei TAROM, provizioanele fiind calculate pentru dosarele cu șanse de câștig sub și inclusiv 50%.

În cursul anului 2019, Societatea a plătit contravaloarea drepturilor bănești neacordate și câștigate în instanță de către foștii angajați, în sumă de 13.023.820 lei din sumele provizionate în anul anterior. Societatea a revizuit provizioanele la nivelul drepturilor acordate de instanțele de fond sau apel (acolo unde există o astfel de sentință până la data bilanțului), înregistrând o cheltuială cu provizionul de 9.999.880 lei în cursul anului 2019. De asemenea, Societatea a reversat sume în valoare totală de 637.278 lei în urma unor sentințe favorabile câștigate de Companie.

În cursul anului 2018, Societatea a plătit contravaloarea drepturilor bănești neacordate și câștigate în instanță de către foștii angajați, în sumă de 1.561.967 lei din sumele provizionate în anul anterior (2018). Societatea a revizuit provizioanele la nivelul drepturilor acordate de instanțele de fond sau apel (acolo unde există o astfel de sentință până la data bilanțului), înregistrând o cheltuială cu provizionul de 9.686.304 lei în cursul anului 2019. De asemenea, Societatea a reversat sume în valoare totală de 11.753.641 lei în urma unor sentințe favorabile câștigate de Companie.

Provizioane pentru achiziția de certificate de gaze cu efect de seră

Conform Ordinului nr.2851/09.12.2011, o dată cu includerea activităților de aviație în schema de monitorizare a emisiilor de carbon din cadrul Comunității Europene, un număr de 135.528 certificate CO2 au fost alocate cu titlu gratuit Companiei în fiecare dintre anii 2013, 2014 și 2015. De asemenea, un număr de 1.107.484 de certificate au fost alocate Companiei pentru perioada 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2020. Compania are obligația de a restitui până la data de 30 aprilie a fiecărui an un număr de certificate de gaze cu efect de seră echivalent cu tonele de carbon emise în timpul anului anterior. Schema este aplicabilă începând cu 1 ianuarie 2012.

Compania a întocmit câte un raport privind emisiile de carbon aferente anilor 2015 și 2016, care au fost validate de către un auditor independent, Aeroq SA, și transmise către Agenția Națională pentru Protecția Mediului.

La 31 decembrie 2019, Compania a înregistrat un provizion total de 49.004.991 lei pentru necesarul estimat de certificate aferent tonelor de carbon emise în cursul anului 2019 (311.340 tone emisii CO2).

La 31 decembrie 2018, Compania a înregistrat un provizion 23.713.753 lei pentru necesarul estimat de certificate aferent tonelor de carbon emise în cursul anului 2018 (309.544 tone emisii CO2).

Alte provizioane

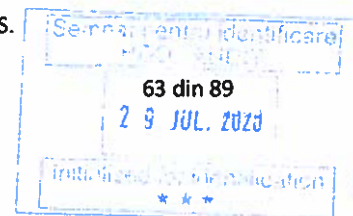
Alte provizioane includ provizioanele privind rezerva de mentenanță pentru aeronavele închiriate, în conformitate cu contractele de leasing, care se calculează pe baza numărului de ore efectiv zburate. Acestea se reiau la venituri la momentul la care au loc reparațiile și sunt realizate cheltuielile aferente.

La 1 ianuarie 2018, provizionul de mentenanță în suma de 7.043.756 lei a fost constituit pentru mentenanța a două aeronave Boeing 737-800, închiriate începând cu anul 2017: YR-BGJ de la Quilldell Limited și YR-BGK de la Wilmington Trust Sp Services (Dublin).

În cursul anului 2018, Compania a suplimentat provizionul cu suma de 20.287.287 lei, din care suma de 8.452.127 lei reprezintă provizionul aferent rezervei de mentenanță pentru 2 aeronave Boeing 737-8h6, închiriate în cursul anului 2018 de la BCC Equipment Leasing Corporation – aeronavele: YR-BGM și YR-BGL.

În cursul anului 2019, Compania a constituit un provizion în suma de 30.409.450 lei, după cum urmează: 6.855.842 lei pentru mentenanța aeronavei Boeing 737-800 (YR-BGJ) închiriate de la Quilldell Limited; 6.870.699 lei – rezerva de mentenanță pentru aeronava Boeing 737-800 (YR-BGK) închiriată de la Wilmington Trust; 16.682.909 lei –

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

rezerva de mentenanță pentru 2 aeronave Boeing 737-8h6 (YR-BGM și YR-BGL), închiriate de la BCC Equipment Corporation.

Situația modificărilor provizionului aferent rezervei de mentenanță pentru cele aeronavele închiriate de Companie se prezintă astfel:

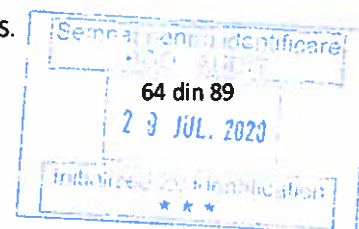
	YR-BGJ (Quilldell Limited)	YR-BGK (Wilmington Trust)	YR-BGM (BCC Equipment)	YR-BGL (BCC Equipment)	Total
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2018	3.604.043	3.439.713	-	-	7.043.756
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 31)					
- Constituire provizion	5.974.924	5.860.236	4.129.055	4.323.072	20.287.287
Sume utilizate în timpul anului	-	-	-	-	-
Valoare contabilă la 31 decembrie 2018	9.578.967	9.299.949	4.129.055	4.323.072	27.331.043
Valoare contabilă la 1 ianuarie 2019	9.578.967	9.299.949	4.129.055	4.323.072	27.331.043
Sume recunoscute în contul de profit și pierdere (Nota 31)					
- Constituire provizion	6.855.842	6.870.699	8.243.219	8.439.690	30.409.450
Sume utilizate în timpul anului				(208.666)	(208.666)
Valoare contabilă la 31 decembrie 2019	16.434.809	16.170.648	12.372.274	12.554.096	57.531.827

20. VENITURI ÎN AVANS

Compania TAROM are înregistrate următoarele venituri din avansuri:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Venituri în avans chartere	712.173	963.740
Venituri din chirie în avans	39.659	17.954
Plusuri de inventar de natura imobilizărilor	3.040	6.822
Creditare Boeing	-	164.090
Alte venituri în avans	437.106	23.748
Total venituri în avans	<u>1.191.178</u>	<u>1.176.354</u>
din care:		

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

- Venituri în avans pe termen scurt	1.188.938	1.169.532
- Venituri în avans pe termen lung	3.040	6.822

Notele de credit primite de la furnizorii de piese de schimb și componente rotabile au fost folosite pentru achizițiile ulterioare de piese de schimb și motoare. Notele de credit primite de la furnizori reprezintă în principal note de credit primite de la producătorii de piese de schimb aferente aeronavelor: Honeywell, Messier Bugatti, Rockwell Collins, Thales Avionics.

21. INSTRUMENTE FINANCIARE

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Active financiare*		
Investiții financiare	59.674.523	101.078.226
Creanțe comerciale	84.517.339	50.500.899
Alte creanțe	29.703.038	22.615.271
Numerar restricționat	10.387.539	17.683.000
Numerar și echivalente de numerar	<u>27.289.203</u>	<u>25.750.298</u>
Total Active financiare	211.571.642	217.627.694
Datorii financiare**		
Datorii leasing	(356.124.478)	-
Datorii comerciale	(165.776.035)	(141.883.951)
Alte datorii curente	<u>(40.338.093)</u>	<u>(38.800.557)</u>
Total Datorii financiare	(564.101.877)	(180.684.508)
Expunere netă	<u>(352.530.235)</u>	<u>36.943.186</u>

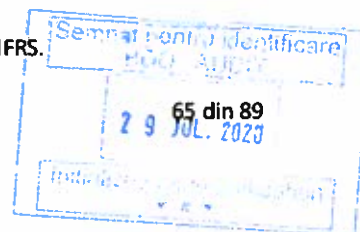
*Din activele financiare, sunt excluse: cheltuieli în avans (dreptul de a primi bunuri și servicii în viitor, și nu cash sau activ financiar), creanțe privind impozitul pe profit și alte taxe similare (drepturi legale, și nu contractuale).

**Din datoriile financiare, sunt excluse: alte datorii cu excepția celor financiare, venit amanat (obligatia de a livra bunuri și servicii în viitor, și nu cash sau activ financiar); datorii privind impozitul pe profit și alte obligații similare (impuse de autorități, și nu contractuale).

22. DATORII NETE PRIVIND IMPOZITUL AMANAT

	<u>Creanțe din impozite amânate</u>	<u>Datorii din impozite amânate</u>	<u>Creanța/(Datorie) netă din impozite amânate – net</u>
Sold la 31 decembrie 2017	97.414.958	(97.414.958)	-
Modificare impozit amânat	<u>(31.511.641)</u>	<u>31.511.641</u>	=
Sold la 31 decembrie 2018	65.903.317	(65.903.317)	-
Adoptare IFRS 16 (Nota 4)	<u>62.284.889</u>	<u>(62.284.889)</u>	=
Sold la 1 ianuarie 2019 retratat	<u>128.188.206</u>	<u>(128.188.206)</u>	=
Modificare impozit amânat	<u>(9.850.172)</u>	<u>9.850.172</u>	=
Sold la 31 decembrie 2019	<u>118.338.034</u>	<u>(118.338.034)</u>	=

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

a) Datoriile din impozite amânate

Soldul datoriilor din impozite amânate include diferențe temporare rezultând din:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Imobilizări corporale	66.325.846	65.903.317
Active aferente drepturilor de utilizare IFRS 16	52.012.188	
Total datoriile din impozit amânate	118.338.034	65.903.317

Modificarea datoriilor privind impozitul amânate în perioada se prezintă astfel:

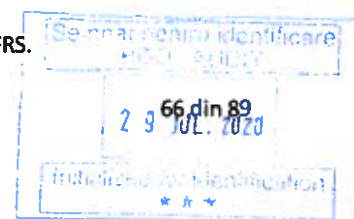
	Imobilizări corporale	Active aferente drepturilor de utilizare IFRS16	Total
Sold la 1 ianuarie 2018	97.414.958		97.414.958
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	(26.906.450)		(26.906.450)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	(4.605.191)		(4.605.191)
Sold la 31 decembrie 2018	65.903.317	-	65.903.317
Adoptare IFRS 16 (Nota 4)	-	62.284.889	62.284.889
Sold la 1 ianuarie 2019 retratat	65.903.317	62.284.889	128.188.206
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	(2.912.525)	(10.272.701)	(13.185.226)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	3.335.054	-	3.335.054
Sold la 31 decembrie 2019	66.325.846	52.012.188	118.338.034

b) Creanțe privind impozitul amânate

Soldul creanțelor din impozite amânate include diferențe temporare rezultând din:

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Stocuri - provizioane privind deprecierea de valoare	2.575.737	2.235.206
Creanțe - provizioane privind pierderile de valoare	2.645.090	2.913.191
Provizion beneficii la pensionare	3.720.001	3.409.521
Alte provizioane de riscuri și cheltuieli	16.000.432	12.444.466
Datorii leasing IFRS 16	56.979.916	-
Investiții în alte entități	453.141	453.141
Pierderi fiscale reportate	<u>35.963.717</u>	<u>44.447.792</u>
Total creanțe din impozit amânate	118.338.034	65.903.317

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

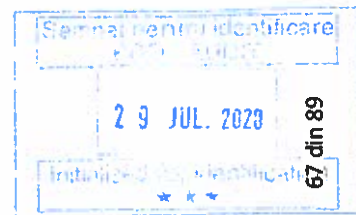
Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.
NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019
 (toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Modificarea creanțelor cu impozitul amanat în perioada se prezintă astfel:

	Pierderi de valoare stocuri	Creanțe depreciate	Provizion pensii	Alte provizioane	Titluri deținute în alte entități	Datoriile leasing IFRS 16	Alte active curente (plăți în avans)	Pierderi fiscale reportate	Total
Sold la 1 ianuarie 2018	2.090.155	3.174.655	3.790.106	10.543.347	453.141	-	-	77.363.554	97.414.958
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	145.051	(261.464)	69.868	1.901.119	-	-	-	(32.915.762)	(31.061.188)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	=	=	(450.453)	=	=	=	=	=	(450.453)
Sold la 31 decembrie 2018	2.235.206	2.913.191	3.409.521	12.444.466	453.141	-	-	44.447.792	65.903.317
Adoptare IFRS 16 (Nota 4)	-	-	-	-	-	61.900.452	384.437	-	62.284.889
Sold la 1 ianuarie 2019	2.235.206	2.913.191	3.409.521	12.444.466	453.141	61.900.452	384.437	44.447.792	128.188.206
Sume cu impact în contul de profit și pierdere	340.531	(268.101)	-	3.555.966	-	(4.920.536)	(384.437)	(8.484.075)	(10.160.652)
Sume cu impact în alte elemente ale rezultatului global	=	=	310.480	=	=	=	=	=	310.480
Sold la 31 decembrie 2019	2.575.737	2.645.090	3.720.001	16.000.432	453.141	56.979.916	-	35.963.717	118.338.034

Societatea are pierderi fiscale (Nota 34) și estimează că nu va produce suficiente profituri taxabile pentru a utiliza aceste pierderi. În consecință, Societatea va recunoaște creanța din impozit amanat în limita diferențelor impozabile.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

23. VENITURI DIN ZBORURI

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 si 2018 veniturile din zboruri se prezinta astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Zboruri international		
Curse regulate	1.032.022.897	959.350.741
Curse charter	97.627.496	63.346.980
Cargo si posta	14.016.487	11.815.173
Excedent bagaje	<u>6.454.981</u>	<u>5.681.933</u>
Total venituri din zboruri international	1.150.121.861	1.040.194.827
Zboruri interne		
Curse regulate	187.564.765	142.737.984
Curse charter	1.016.584	934.430
Cargo si posta	224.301	272.175
Excedent bagaje	<u>201.782</u>	<u>139.594</u>
Total venituri din zboruri interne	189.007.432	144.084.183
Total venituri din zboruri	1.339.129.293	1.184.279.008

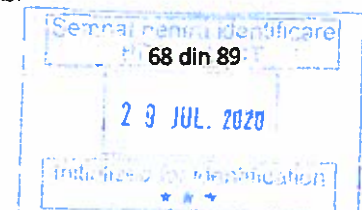
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Venituri din transport pasageri curse regulate, din care:		
Europa	920.901.286	849.987.304
Oriental Mijlociu	102.589.021	109.363.436
Africa	8.532.590	-
Intern	<u>187.564.765</u>	<u>142.737.984</u>
Total curse regulate	1.219.587.662	1.102.088.725

24. VENITURI DIN ALTE PRESTATII AFERENTE CIFREI DE AFACERI

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 si 2018 veniturile din alte prestatii se prezinta astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Venituri din asistenta tehnica	3.062.056	2.464.114
Venituri din handling si cargo	1.844.842	1.746.200
Venituri din chirii	1.188.418	1.167.845
Venituri din publicitate, reclama	187.920	613.642
Venituri din alte activitati – scolarizare	2.835.468	2.456.800
Venituri din comisioane	3.820.472	668.983
Alte venituri	2.419.950	2.464.709
Venituri din vanzari de bunuri	<u>25.699</u>	<u>96.750</u>
Total venituri din alte prestari servicii	15.384.825	11.679.043

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

25. ALTE VENITURI DIN ACTIVITATEA DE EXPLOATARE

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 și 2018 alte venituri din exploatare se prezintă astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Venituri din anularea biletelor expirate	21.267.000	28.706.131
Venituri din bilete preschimbate	22.384.605	21.462.191
Tarif de serviciu	10.326.617	8.409.745
Venituri din programe de fidelizare Sky Team	2.767.522	2.635.406
Venituri din anularea taxelor aferente biletelor expirate în cursul anului	4.880.389	11.343.820
Alte venituri din exploatare	30.732.513	3.599.081
Reluari din veniturile în avans	661.698	1.473.650
Total alte venituri din exploatare	93.020.344	77.630.024

Veniturile din anularea biletelor expirate sunt reprezentate de cupoanele de zbor emise cu mai mult de 12 luni în urmă și neutilizate, considerate documente expirate și anulate.

O dată cu aderarea TAROM la alianța Sky Team în iunie 2010, o parte din milele acumulate în cadrul programului propriu Smart Miles au fost transferate în mile aferente programului de fidelizare AirFrance/ KLM, denumit "Flying Blue". Totodată s-au semnat contracte de colaborare bilaterală cu ceilalți membrii ai Alianței, care au programe proprii de fidelizare.

Veniturile obținute din programele de fidelizare reprezintă venituri aferente utilizării punctelor de fidelizare Sky Team pe rutele TAROM conform facturilor emise de către TAROM partenerilor săi.

În cadrul programului de fidelizare ale alianței Sky Team, cheltuielile sunt recunoscute când pasagerii partenerilor Sky Team acumulează mile pe zborurile TAROM, în baza facturilor primite de la partenerii Sky Team, iar veniturile sunt recunoscute atunci când pasagerii utilizează milele acumulate pe zborurile TAROM. Decontarea se realizează la valoarea per milă în cadrul contractelor încheiate cu partenerii Sky Team. Alte venituri din exploatare se referă, în principal, la regularizarea taxelor de aeroport, și anume la diferențele survenite între data vânzării biletului și data utilizării acestuia și respectiv data la care este emisă factura de către aeroport.

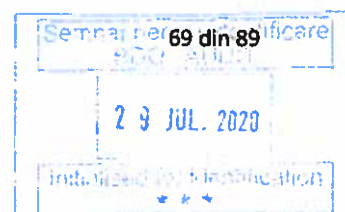
26. CHELTUIELI PRIVIND CONSUMUL DE COMBUSTIBIL

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli combustibil avioane	373.386.174	365.491.885
Cheltuieli combustibil auto	1.689.487	1.891.645
Total cheltuieli combustibil	375.075.661	367.383.530

27. CHELTUIELI CU SERVICIILE DE TRAFIC

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Taxe de survol	103.904.163	102.797.164
Taxe de decolare/ aterizare	86.500.224	78.041.068
Servicii de handling	128.563.461	118.404.942
Cheltuieli sisteme handling pasageri	5.305.981	6.098.514
Alte servicii de trafic	1.711.544	1.714.936
Total cheltuieli servicii de trafic	325.985.373	307.056.624

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

28. CHELTUIELI CU MATERIALE, REPARATII SI INTRETINERE

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Materiale consumabile	51.915.853	46.976.053
Cheltuieli cu material – bar avion	5.487.278	5.216.992
Intretinere si reparatii	47.422.856	40.196.097
Cheltuieli cu piese de schimb	18.440.651	17.844.622
Total cheltuieli cu materiale si consumabile	<u>123.266.638</u>	<u>110.233.764</u>

29. CHELTUIELI CU PERSONALUL**1. Numarul mediu de angajati**

In anii 2019 si 2018 numarul de angajati, clasificati in functie de tipul activitatii, se prezinta astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Director General	1	1
Directia Tehnica	429	442
Directia de Zbor	572	554
Directia Comerciala	188	193
Directia Financiara	77	84
Directia Achizitii	66	70
Directia Siguranta Zbor	40	40
Departament Operatiuni Sol	305	296
Servicii Independente si Alte Departamente	112	114
Total	<u>1.790</u>	<u>1.794</u>

Tarom are angajati localnici la agentiile Tarom externe, pentru care raportarea se face in conformitate cu legislatia locala specifica fiecarui stat. In anul 2019 avea angajati un numar mediu de 22 salariati.

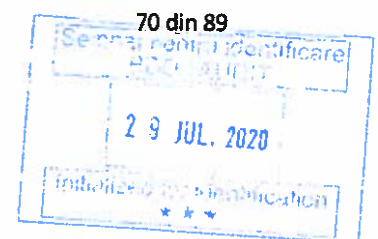
2. Cheltuieli cu personalul

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 si 2018 cheltuielile cu personalul se prezinta astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli cu salariile	155.369.280	144.064.594
Cheltuieli cu concediile neefectuate	12.318.011	10.643.197
Contributii sociale	17.475.918	12.634.764
Tichete de masa	1.927.214	2.008.225
Alte beneficii in natura	2.820.448	2.779.185
Cheltuieli cu pregatirea personalului	3.611.600	3.381.699
Cheltuieli cu provizion pensii (calcul actuarial)	2.224.993	1.126.489
Cheltuieli cu salarii compensatorii platite angajatilor pensionati anterior datei bilantului (Lg 95/2008)	<u>3.622.954</u>	<u>7.704.845</u>
Total cheltuieli salariale	<u>199.370.418</u>	<u>184.342.998</u>

Indemnizatiile acordate membrilor organelor de administratie, conducere si supraveghere au fost urmatoarele:

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Administratori	973.738	972.731
Directori	<u>766.588</u>	<u>545.293</u>
Total	<u>1.740.326</u>	<u>1.518.024</u>

30. CHELTUIELI CU AMORTIZAREA SI DEPRECIEREA IMOBILIZARILOR SI ACTIVELOR IFRS 16

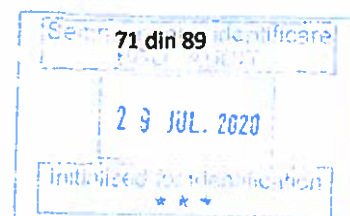
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli cu amortizarea imobilizarilor	129.349.478	118.097.835
Cheltuieli/(Reversari) pierderi de valoare a imobilizarilor	(138.629)	(155.403)
Pierderi/(Castiguri) nete din reevaluarea imobilizarilor	16.610.075	5.823.494
Pierderi din evaluarea la valoarea justa a investitiilor imobiliare	<u>61.177</u>	<u>(301.982)</u>
Total cheltuieli amortizare si depreciere imobilizări	<u>145.882.101</u>	<u>123.463.945</u>
Cheltuieli cu amortizarea drepturilor de utilizare aferente contractelor de leasing (IFRS 16)	<u>66.025.227</u>	:
Total cheltuieli amortizare si depreciere imobilizări si active IFRS 16	<u>211.907.328</u>	<u>123.463.945.00</u>

31. ALTE CHELTUIELI DE EXPLOATARE

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2018 si 2019 alte cheltuieli de exploatare se prezinta astfel:

	<u>Nota</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli postale si telecomunicatii		13.315.303	10.515.696
Deplasari si delegatii (31 c)	31 c)	51.092.076	49.133.774
Comisioane acordate pentru vanzarea biletelor		25.901.217	31.600.541
Cheltuieli cu chiriile interline		12.109.614	12.992.778
Asigurari		10.357.224	8.687.474
Comisioane bancare		1.053.651	976.977
Chirii avioane		-	53.251.787
Alte chirii		3.275.454	18.470.571
Cheltuieli cu programele de fidelizare		5.133.642	4.334.417
Comisioane si onorarii		25.411.197	13.828.132
Majorare / (diminuare) provizioane de risc (31 a)	31 a)	72.100.668	36.725.737
Deprecierea activelor circulante		2.761.450	1.958.184
Pierdere din cedarea activelor imobilizate, net		1.079.130	1.726.303
Pierdere din cedarea activelor detinute in vederea vanzarii, net (31 d)	31 d)	-	1.004.362
Alte regularizari aferente companiilor aeriene		9.986.363	10.400.165
Reclama si protocol		788.424	2.587.273
Alte taxe		4.993.101	4.654.718
Cheltuieli despagubiri, amenzi, penalitati		8.636.677	5.751.408
Utilitati (31 b)	31 b)	3.312.525	3.298.826
Cheltuieli sisteme de distributie si marketing		90.421.108	76.744.261
Cheltuieli cu protectia mediului		6.629.737	12.196.833
Alte cheltuieli generale de administratie		<u>17.555.978</u>	<u>15.672.115</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Total alte cheltuieli de exploatare **365.914.539** **376.512.323**

a) Modificari provizioane de risc cu impact in conturile de cheltuieli si venituri

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Provizioane pentru litigii / (reversări fără utilizare)	9.362.602	(2.167.337)
Provizioane pentru certificate CO2	32.328.616	18.605.788
Alte provizioane	<u>30.409.450</u>	<u>20.287.287</u>
Total majorare/ (micșorare) neta din provizion	72.100.668	36.725.737

b) Utilitati

Pentru exercitiile financiare incheiate la 31 decembrie 2019 si 2018 cheltuielile cu utilitatile se prezinta astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli privind apa	318.726	319.503
Cheltuieli privind energia electrica	1.171.358	1.023.973
Cheltuieli privind caldura	<u>1.822.441</u>	<u>1.955.350</u>
Total cheltuieli cu utilitatile	<u>3.312.525</u>	<u>3.298.826</u>

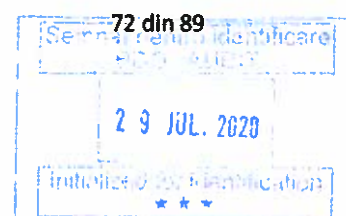
c) Deplasari si delegatii

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli transport personal	4.450.787	4.242.350
Cheltuieli transport marfuri	3.089.243	3.122.079
Cheltuieli deplasari si transferuri	<u>43.552.046</u>	<u>41.769.345</u>
Total cheltuieli cu transport	<u>51.092.076</u>	<u>49.133.774</u>

d) Impact net din cedarea activelor clasificate la active detinute in vederea vanzarii (IFRS 5) la 31 decembrie 2018

	<u>2018</u>
Cheltuieli privind valoarea neta a avioanelor la cedare	20.806.705
Cheltuieli cu serviciile privind extinderea	1.009.438
Cheltuieli cu cedarea unor consumabile si piese de schimb aflate in stoc, aferente avioanelor cedate	(995.457)
Cheltuieli cu cedarea unor rotabile aferente avioanelor	(76.693)
Cheltuieli privind containere	<u>(1.660)</u>
Total cheltuieli	22.889.953
Venituri din vanzarea avioanelor	(21.554.686)
Venituri din servicii prestate la cedarea avioanelor	<u>(330.905)</u>
Total venituri	21.885.591

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Pierdere netă din cedarea activelor deținute în vederea vânzării	<u>1.004.362</u>
---	-------------------------

În anul 2019, nu au fost vânzări de active deținute cu scopul vânzării.

32. VENITURI FINANCIARE

Pentru exercițiile financiare încheiate la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 veniturile financiare se prezintă astfel:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Venituri din dobânzi	1.934.827	2.942.019
Venituri din dividend (Nota 35)	14.038.430	16.021.661
Castiguri din diferențe de curs valutar	106.696.231	62.479.639
Alte venituri financiare	1.007.518	1.022.707
Venituri financiare	<u>123.677.006</u>	<u>82.466.026</u>

33. CHELTUIELI FINANCIARE

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Cheltuieli cu dobânzi bancare	550.831	2.517.159
Cheltuieli cu diferențe de curs valutar	121.114.796	62.227.109
Cheltuieli cu dobânda provizion pensii	892.163	941.130
Alte cheltuieli financiare	2.851	-
Dobânzi leasing	19.805.330	-
Cheltuieli financiare	<u>142.365.971</u>	<u>65.685.398</u>

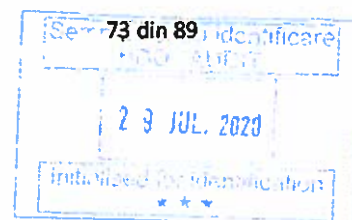
34. BENEFICII/ CHELTUIELI DIN IMPOZIT PE PROFIT CURENT ȘI AMANAT

Impozitul pe profitul curent al Companiei se determină pe baza profitului contabil statutar al anului în curs, ajustat cu cheltuielile nedeductibile și cu veniturile neimpozabile, aplicându-se o rată a impozitului de 16%.

Rezultatul contabil din situațiile IFRS este diferit de rezultatul contabil din situațiile financiare statutare datorită politicilor contabile diferite aplicate.

Descriere	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Cheltuiala cu impozit conform reglementărilor naționale	-	-
Impozit amanat		
Descrescere/(creștere) în soldul creanței privind impozitul amanat	10.160.652	31.110.907
(Descrescere)/creștere în soldul datoriei privind impozitul amanat	<u>(13.185.226)</u>	<u>(26.906.450)</u>
Total cheltuiala/(beneficiu) cu impozitul amanat	<u>(3.024.574)</u>	<u>4.204.457</u>
Total cheltuieli/(venituri) cu impozitul pe profit	<u>(3.024.574)</u>	<u>4.204.457</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Pentru anii încheiați la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018, reconcilierea dintre rezultatul contabil înainte de impozitarea și cheltuiala (venitul) cu impozitul pe profit se prezintă astfel:

Descriere	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Rezultat brut înainte de impozitare conform IFRS	(172.674.460)	(178.879.526)
Rată de impozitare conform reglementărilor naționale	16%	16%
Estimare beneficiu cu impozit, aplicând cota de 16%	<u>(27.627.914)</u>	<u>(28.620.724)</u>
Efectul fiscal al sumelor nedeductibile/ neimpozabile în calculul impozitului pe profit:		
Efectul veniturilor neimpozabile	(45.672.089)	(5.873.962)
Efectul cheltuielilor nedeductibile	55.295.599	23.110.172
Elemente similare veniturilor	304.936	30.721.713
Efectul retratarilor la IFRS	<u>17.699.468</u>	<u>(19.378.005)</u>
Total cheltuieli cu impozitul pe profit	-	-
(Cheltuieli)/ Venituri privind impozitul amânat	<u>3.024.574</u>	<u>(4.204.457)</u>
Total (cheltuieli)/ venituri cu impozitul pe profit	<u>3.024.574</u>	<u>(4.204.457)</u>

Pierderile fiscale pot fi reportate pe o perioadă de 7 ani. La 31 decembrie 2019, Societatea raportează o pierdere fiscală cumulată în suma 756.460.600 lei (la 31 decembrie 2018: pierdere fiscală cumulată era de 776.972.306 lei, din care suma de 190.832.130 lei a expirat). Datorită incertitudinii recuperării integrale a pierderii fiscale cumulate, Societatea a recunoscut o creanță privind impozit amânat pentru diferențele temporare deductibile calculate în limita diferențelor temporare impozabile.

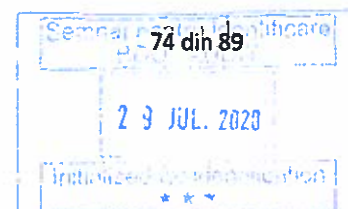
Calculul impozitului pe profit din declarația fiscală 101 a fost efectuat pe baza cifrelor raportate la 31 decembrie 2019, respectiv la 31 decembrie 2018 în conformitate cu legislația aplicabilă Societății la data respectivă.

Impactul retratarilor cu ocazia tranziției la IFRS, precum și impactul corecțiilor erorilor contabile au fost de asemenea evidențiate la reconcilierea impozitului pe profit aferent perioadei acoperite de situațiile financiare prezente.

Componenta pierderii fiscale reportate la data bilanțului se prezintă după cum urmează:

	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018	Data expirării
Pierdere fiscală aferentă anului 2011	-	190.832.130	31/12/2018
Pierdere fiscală aferentă anului 2012	177.922.019	177.922.019	31/12/2019
Pierdere fiscală aferentă anului 2013	89.017.570	89.017.570	31/12/2020
Pierdere fiscală aferentă anului 2014	99.902.640	99.902.640	31/12/2021
Pierdere fiscală aferentă anului 2016	62.985.183	62.985.183	31/12/2023
Pierdere fiscală aferentă anului 2017	156.312.764	156.312.764	31/12/2024
Pierdere fiscală aferentă anului 2019	170.320.424	-	31/12/2026
Total pierdere fiscală reportată conform declarației de impozit pe profit	756.460.600	776.972.306	

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

35. TRANZACTII CU PARTILE AFILIATE

A. Compania a derulat tranzactii în 2019 și 2018 cu următoarele entități asociate și asocieri în participatie:

- Dnata (fost Alpha Rocas - entitate asociată) - contract de prestări servicii de catering;
- GlobeGround (entitate asociată) - contract de prestări servicii de handling;
- Romanian Fuelling Services (asociație în participatiune) - contract de prestări servicii legate de alimentarea cu carburanți;
- CREAC (entitate asociată) – prestări servicii consultanță în industria aviatică.

B. Ca parte normală a activității, Societatea desfășoară tranzactii cu partile afiliate, incluzând tranzactii cu entități guvernamentale și de stat cum sunt:

- Compania Națională Aeroporturi București (fostul Aeroportul Internațional Henri Coanda București) – prestări servicii aeroportuare/ taxe pasageri și contracte de închiriere spații și terenuri;
- Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian (ROMATSA) - prestări servicii de supraveghere a navigației aeriene, care includ servicii de trafic aerian, control trafic aerian, servicii de informare asupra zborurilor și altele;
- Autoritatea Aeronautică Civilă Română (AACR) – prestări servicii legate de certificarea produselor și serviciilor aeronautice, înregistrarea și verificarea aeronavelor civile, precum și licențierea personalului aeronautic civil;
- Ministerul de Transport – transport aerian;
- Guvernul României, Parlamentul și Administrația Prezidențială – curse charter și curse de linie;
- Societatea a desfășurat tranzactii și cu alte entități de stat și guvernamentale cum ar fi aeroporturi locale, deținute de Ministerul Transporturilor, precum și vânzări de bilete către Guvernul român, Parlamentul român și Administrația Prezidențială.

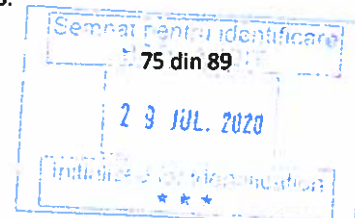
a) Cumpărări de la partile afiliate

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Globe Ground	Entități asociate	31.074.065	31.178.354
Dnata	Entități asociate	41.899.737	36.890.873
Compania Națională Aeroporturi București	Parte afiliată	155.875.367	147.966.816
Alte servicii aeroportuare și taxe pasageri	Parte afiliată	27.780.438	33.037.969
ROMATSA	Parte afiliată	23.007.370	21.553.605
AACR	Parte afiliată	2.068.800	2.138.893
Total cumpărări		<u>281.705.777</u>	<u>272.766.510</u>

b) Vânzări de servicii către partile afiliate

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Globe Ground	Entități asociate	75.571	5.780
Dnata	Entități asociate	6.920	81.353
Ministerul Transportului	Parte afiliată	304.112	224.854
Guvernul Român. Parlamentul. Administrația Prezidențială	Parte afiliată	2.980.548	2.225.184

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

ROMATSA	Parte afiliata	684.780	707.161
AACR	Parte afiliata	41.355	63.217
Alții	Parte afiliata	371.396	241.799
Total vanzari		<u>4.464.682</u>	<u>3.549.348</u>

c) Solduri cu partile afiliate

		<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Datorii			
Globe Ground	Entitati asociate	4.667.808	6.330.313
Dnata	Entitati asociate	6.246.005	6.067.198
Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti	Parte afiliata	9.515.094	8.679.595
ROMATSA	Parte afiliata	1.671.128	3.498.559
AACR	Parte afiliata	121.048	141.945
Alții	Parte afiliata	<u>2.874.743</u>	<u>3.190.306</u>
Total datorii		<u>25.095.827</u>	<u>27.907.916</u>
Creante			
Globe Ground	Entitati asociate	4.788	-
Dnata	Entitati asociate	-	-
Ministerul Transportului	Parte afiliata	2.115	-
Compania Nationala Aeroporturi Bucuresti	Parte afiliata	553	2.489
ROMATSA	Parte afiliata	60.192	64.158
Guvern	Parte afiliata	-	209.432
Alții	Parte afiliata	23.128	-
Total creante	Entitati asociate	<u>90.776</u>	<u>276.079</u>

C. Indemnizatiile personalului de conducere si administrare

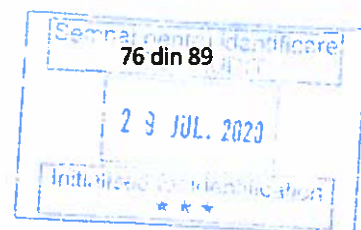
	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Salariile brute ale personalului de conducere	1.740.326	1.518.024
Din care:		
Indemnizatii directori cu mandate	766.588	545.293
Indemnizatii administratori (CA si AGA)	973.738	972.731

Compania nu a acordat imprumuturi directorilor sai si nu a acordat alte beneficii personalului de conducere.

D. Dividende primite

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Globe Ground	Entitati asociate/asocieri in participatie	4.567.201	10.088.603
Dnata	Entitati asociate/asocieri in participatie	9.471.229	5.933.058
Total dividende		<u>14.038.430</u>	<u>16.021.661</u>

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

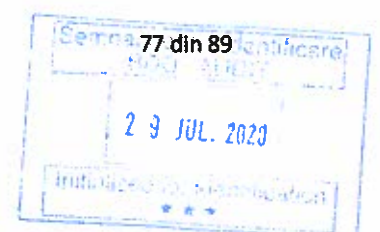
Compania Națională de Transporturi Aeriene Române "TAROM" S.A.

NOTE LA SITUAȚIILE FINANCIARE INDIVIDUALE IFRS PENTRU ANUL ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2019

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

36. MANAGEMENTUL RISCULUI FINANCIAR

Activitățile Companiei sunt expuse la diverse riscuri financiare: riscul de piață (incluzând riscul valutar, riscul de rată a dobânzii), riscul de credit și riscul de lichiditate. Programul de management al riscurilor efectuat de TAROM se focalizează pe impredictibilitatea pietelor financiare și caută să minimizeze efectele adverse ale acestora asupra performanțelor financiare ale Companiei.

Politicile privind managementul riscului sunt stabilite astfel încât riscurile la care este supusă Societatea să fie identificate, analizate și monitorizate și să fie adoptate cele mai potrivite măsuri de limitare a acestora. Scopul Societății este să creeze un mediu de disciplină și control în care toți angajații să cunoască rolurile și obligațiile proprii.

Societatea nu utilizează instrumente financiare derivate. Activele financiare ale Societății la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 constau în active financiare nederivate, cu plăți fixe sau determinabile și cu scadență fixă, care nu sunt cotate pe o piață activă, cum ar fi creanțe și împrumuturi (Nota 12), investiții deținute până la scadență în privința cărora Societatea are intenția și capacitatea de a le păstra până la scadență (Nota 10).

Investițiile deținute până la scadență sunt evaluate la cost amortizat prin metoda dobânzii efective, mai puțin pierderile din deprecieri.

Datoriile financiare ale Societății la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 sunt clasificate la datorii financiare la cost amortizat.

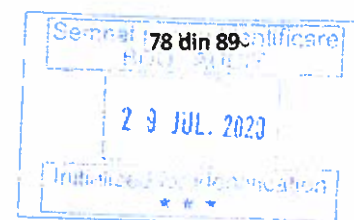
a) Riscul de piață*(i) Riscul valutar*

Societatea operează pe piețele internaționale și este expusă riscului valutar datorită varietății cursurilor de schimb, în principal al dolarului american și al euro. Riscul valutar este legat de tranzacțiile comerciale, recunoașterea activelor sau obligațiilor care sunt denominate într-o monedă care nu este moneda funcțională a entității.

Valoarea activelor și obligațiilor financiare ale Societății pe valute la 31 decembrie 2019 și la 31 decembrie 2018 se prezintă după cum urmează:

La 31 decembrie 2018	RON	EUR	USD	Alte monede	TOTAL
Active financiare					
Investiții financiare	13.111	30.422.563	70.637.586	4.966	101.078.226
Creanțe comerciale	6.201.457	24.372.618	14.971.691	4.955.134	50.500.899
Alte creanțe	9.771.552	7.720.630	3.260.068	1.863.022	22.615.271
Numerar restricționat	138.994	7.773.118	9.770.888	-	17.683.000
Numerar și echivalente în numerar	3.093.263	18.683.879	1.135.718	2.837.438	25.750.298
Total active financiare	<u>19.218.376</u>	<u>88.972.807</u>	<u>99.775.950</u>	<u>9.660.560</u>	<u>217.627.694</u>
Obligații financiare					
Datorii comerciale	(58.234.173)	(48.856.198)	(32.124.686)	(2.668.893)	(141.883.951)
Alte datorii	(36.198.377)	2.420.842	(166.740)	(14.598)	(38.800.557)
Total obligații financiare	<u>(94.432.550)</u>	<u>(51.277.040)</u>	<u>(32.291.427)</u>	<u>(2.683.492)</u>	<u>(180.684.508)</u>
Expunere netă	(75.214.173)	37.695.767	67.484.523	6.977.069	36.943.186

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La 31 decembrie 2019	RON	EUR	USD	Alte monede	TOTAL
Active financiare					
Investitii financiare	-	-	59.674.523	-	59.674.523
Creante comerciale	(1.637.002)	53.255.325	28.023.014	4.876.001	84.517.339
Alte creante	5.136.992	21.504.051	1.501.850	1.560.144	29.703.038
Numerar restrictionat	540.465	7.013.642	2.833.432	-	10.387.539
Numerar si echivalente in numerar	3.313.461	15.746.182	5.978.619	2.250.941	27.289.203
Total active financiare	7.353.916	97.519.199	98.011.441	8.687.086	211.571.642
Obligatii financiare					
Datorii Leasing	(551.670)	(12.127.748)	(343.018.380)	(426.680)	(356.124.478)
Datorii comerciale	(53.742.050)	(51.964.865)	(57.999.677)	(2.069.443)	(165.776.035)
Alte datorii imprumuturi	(33.941.652)	(6.124.110)	(2.095.296)	(40.306)	(42.201.364)
Total obligatii financiare	(88.235.372)	(70.216.723)	(403.113.353)	(2.536.429)	(564.101.878)
Expunere neta	(80.881.455)	27.302.476	(305.101.913)	6.150.657	(352.530.235)

Urmatoarele rate de schimb au fost valabile in timpul anului:

	Curs mediu		Curs de inchidere la data de raportare	
	2019	2018	2019	2018
RON/USD	4.2378	3.9416	4.2608	4.0736
RON/EURO	4.7452	4.6535	4.7793	4.6639

Analiza senzitivitatii

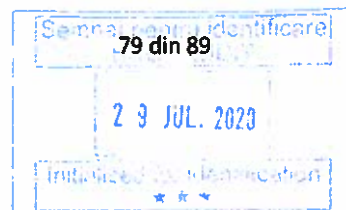
O diminuare sau o crestere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD la data de 31 decembrie 2019 si 2018 ar genera un castig/(o pierdere) cu sumele prezentate mai jos. Aceasta analiza presupune ca toate celelalte variabile raman constante.

	O depreciere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD		O apreciere cu 10% a cursului de schimb RON raportat la EUR si USD	
	Profit/(Pierdere) 2019	Pierdere 2018	Profit/(Pierdere) 2019	Profit 2018
EUR	(2.730.248)	(3.769.577)	2.730.248	3.769.577
USD	30.510.183	(6.748.452)	(30.510.183)	6.748.452

(ii) Riscul aferent ratei dobanzii

Riscul generat de rata dobanzii este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze datorită modificării ratelor dobanzilor pe piață în comparație cu rata dobanzii aplicabilă aceluși instrument financiar. Riscul fluxului de numerar determinat de dobânzi este riscul variației în timp a costurilor cu dobanzile.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Imprumuturile și creanțele Societății sunt prezentate la cost amortizat. La 31 decembrie 2019 și 31 decembrie 2018, Societatea nu detine imprumuturi pe termen lung de la terți.

(iii) *Riscul de pret al combustibilului*

În desfășurarea activității curente, Compania este expusă unui risc ridicat legat de prețul pe piață al petrolului. Fluctuațiile semnificative în prețul petrolului pot avea un impact major asupra rezultatului Companiei.

Pentru anii financiari 2015 și 2017, Compania nu a efectuat operațiuni de hedging împotriva riscului de variație a prețului carburantului, dar analizează folosirea acestui tip de instrumente financiare în viitor.

b) Riscul de credit

Creanțele comerciale prezentate în bilanț sunt diminuate cu ajustările pentru clienți incerți. O parte semnificativă a vânzărilor Societății este, în numerar, către clienți persoane fizice. Societatea este expusă riscului de credit cu societăți în care statul este acționar principal și cu Ministerul Transporturilor, unicul acționar. Societatea, ca entitate subordonată statului, are risc de expunere ce poate fi semnificativ afectat de politica Guvernului.

Pentru vânzarea biletelor prin intermediul agenților, decontarea creanțelor este realizată printr-un sistem global de decontare care verifică solvabilitatea agenților, riscul de credit pentru agenții fiind relativ scăzut.

Valoarea vânzării către clienții direcți este colectată pe loc.

Creanțele și datoriile dintre companiile aeriene se decontează, în cele mai multe cazuri, prin intermediul sistemului IATA, săptămânal, reducând astfel riscurile de credit.

Deși Compania are o politică riguroasă de protecție împotriva riscului de credit, expunerea la diferite medii economice, ca urmare a operării pe piețele internaționale, a generat, în anumite situații, incapacitatea Companiei de a recupera sumele datorate de clienți. În cele mai multe cazuri, motivul a fost falimentul clienților.

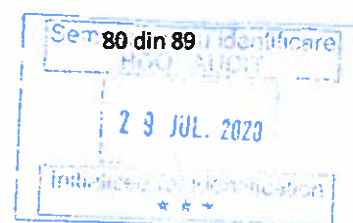
Începând cu 1 ianuarie 2018 Societatea a adoptat standardul IFRS 9, aplicând metoda simplificată IFRS 9 pentru a măsura pierderile de credit preconizate în cazul creanțelor comerciale. Pentru a evalua pierderile de credit preconizate, creanțele comerciale au fost grupate pe baza caracteristicilor comune privind riscul de credit și pe intervale determinate de numărul de zile restante la plată. Ratele de pierdere așteptate se bazează pe profilurile de încasări ale facturilor de vânzare determinate pe o perioadă de 48 de luni înainte de 31 decembrie 2019, respectiv 36 de luni înainte de 31 decembrie 2018, precum și a pierderilor istorice corespunzătoare de credit înregistrate în această perioadă.

Pierderile așteptate din deprecierea creanțelor comerciale au fost determinate, la nivel de categorie de creanțe, prin aplicarea ratelor de pierdere preconizate la valoarea brută a creanțelor comerciale.

Așa cum reiese din analiza pe vechimi a creanțelor comerciale, cea mai mare parte a creanțelor nu a ajuns la scadență, iar sumele pentru celelalte intervale de vechime sunt ne semnificative.

Impactul pierderilor din creanțe a fost considerat ne semnificativ de către Societate și, în consecință, nu a fost recunoscut în situațiile financiare, atât la 31 decembrie 2019 (419.861 lei), cât și la 31 decembrie 2018 (207.141 lei).

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La 31 decembrie 2019, Compania a determinat următoarele rate așteptate de pierdere:

Categorie client \ Rata așteptată de pierdere	0-30 zile	31-60 zile	61-90 zile	91-180 zile	181-270 zile	271-365 zile	Peste 365 zile
ALTI CLIENTI	1%	4%	10%	18%	29%	43%	57%
STAT	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
CARGO	0%	0%	2%	7%	10%	19%	19%
POSTA	1%	2%	4%	5%	17%	46%	58%
BSP	0%	0%	0%	0%	6%	6%	6%
INTERLINE	0%	3%	9%	9%	11%	11%	11%
GSA	0%	0%	1%	5%	6%	6%	6%
AGRO	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

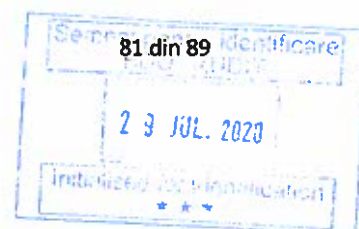
	La 31 decembrie 2019			La 31 decembrie 2018		
	Valoarea brută creante comerciale	Pierderi recunoscute (Nota 12)	Valoarea netă creante comerciale	Valoarea brută creante comerciale	Pierderi recunoscute (Nota 12)	Valoarea netă creante comerciale
0-30 zile	45.127.302		45.127.302	30.623.615		30.623.615
31-60 zile	907.874		907.874	1.136.315		1.136.315
61-90 zile	2.096.061		2.096.061	(1.861.668)		(1.861.668)
91-180 zile	2.965.840		2.965.840	1.124.646		1.124.646
181-270 zile	252.589		252.589	199.074		199.074
271-365 zile	949.81		949.81	347.348		347.348
Peste 365 zile	551.312		551.312	11.808		11.808
In stare de neplata	14.807.252	(14.507.231)	300.021	14.131.437	(13.960.733)	170.704
Total	67.658.039	(14.507.231)	53.150.808	45.712.575	(13.960.733)	31.751.842

Analiza credit rating

Societatea detine numerar si depozite semnificative plasate la institutii financiare, care sunt considerate ca fiind asociate unui risc minim de performanță. De asemenea, Compania detine un numar semnificativ de titluri emise de Statul Roman. Romania este clasificata Baa3 dupa standardele Moody's, un rating scazut spre mediu (*Sursa www.tradingeconomics.com*).

Indice	Banca	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
N/A	Banca Transilvania	148.009	424.202
P-2	Bank Austria	85.248	146.750
P-2	BCR	1.297.369	1.109.004
P-2	BRD	10.201.121	2.583.786
N/A	Casa	230.933	246.241
P-1	Citi Bank	1.278.424	1.673.672
N/A	Coba	455.148	560.318
N/A	Credit Bank	24.281	23.535
NP	Emporiki Bank Of Greece	212.581	93.968
P-1	Erste Bank	215.610	1.801.865
P-2	Garanti Bank	8.016.123	2.897.631
P-1	ING	1.100.720	3.817.581

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(toate sumele sunt prezentate în LEI dacă nu este indicat altfel)

Indice	Banca	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
N/A	Trezorerie	920.928	45.786
P-2	Unicredit Bank	167.088	413.045
N/A	Altele	2.935.620	9.912.914
Total	:	<u>27.289.203</u>	<u>25.750.298</u>

Indicatorul financiar al fiecărei instituții bancare a fost preluat din analizele externe de risc ale companiei Moody's Analytics actualizate în 2019. Evaluările pentru depozite pe termen scurt și conturi curente se aplică la nivel individual pentru fiecare instituție financiară. Moody's Analytics folosește următoarele calificative pentru evaluarea capacității de rambursare a obligațiilor financiare a fiecărei instituții bancare:

- P-1: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate superioară de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;
- P-2: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate ridicată de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;
- P-3: instituțiile financiare notate cu acest calificativ au o capacitate acceptabilă de rambursare a obligațiilor pe termen scurt;
- NP: instituțiile financiare notate cu acest calificativ nu se încadrează în categoriile prezentate mai sus;
- n/a: aceste instituții financiare nu sunt analizate de Moody's Analytics.

c) Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate se referă la riscul ca Societatea să nu-și poată onora obligațiile ce revin din datoriile financiare care sunt reglate prin numerar sau alte bunuri financiare. Abordarea Companiei este să se asigure că va avea întotdeauna suficiente lichidități pentru respectarea obligațiilor sale, atât în condiții normale, cât și în condiții deosebite, fără pierderi inacceptabile sau fără a afecta imaginea Companiei.

Abordarea Companiei în privința administrării riscului de lichiditate se concentrează, în primul rând, pe stabilirea unei politici de lichiditate. În plus, Societatea monitorizează în permanență decalajele de lichiditate între active și pasive și folosește scenarii de stres ca parte al managementului riscului de lichiditate.

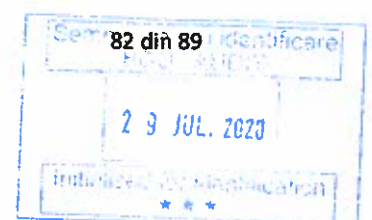
	31 decembrie 2019	31 decembrie 2018
Active		
Active financiare în RON	7.353.021	19.218.376
Active financiare în alte valute	<u>204.218.621</u>	<u>198.409.318</u>
Total Active financiare	211.571.642	217.627.694
Datorii		
Datorii financiare în RON	(88.235.372)	(94.432.550)
Datorii financiare în alte valute	<u>(475.866.505)</u>	<u>(86.251.958)</u>
Total datorii financiare	(564.101.877)	(180.684.508)
Pozitia financiara neta în RON	<u>(80.882.351)</u>	<u>(75.214.173)</u>
Pozitia financiara în alte valute	<u>(271.647.884)</u>	<u>112.157.359</u>
Pozitia financiara neta	<u>(352.530.235)</u>	<u>36.943.186</u>

Politica de lichiditate a TAROM este de a dispune de suficiente resurse lichide pentru a-și îndeplini obligațiile la scadență.

Termenele contractuale ale obligațiilor financiare, incluzând dobânzile, sunt prezentate mai jos:

Valoare contractuală	Sub 12 luni	1-2 ani	2-5 ani	Peste 5 ani
----------------------	-------------	---------	---------	-------------

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

La 31 decembrie 2019

Datorii financiare

Datorii leasing	(356.124.478)	(87.959.080)	(57.726.154)	(138.569.057)	(71.870.189)
Datorii comerciale	(165.776.035)	(165.776.035)	-	-	-
Alte obligatii	(42.201.364)	(40.585.109)	(891.312)	(181.215)	(543.727)
Total datorii financiare	(564.101.877)	(294.320.224)	(58.617.466)	(138.750.272)	(72.413.915)

La 31 decembrie 2018

Datorii financiare

Datorii comerciale	(141.838.951)	(136.971.140)	(4.912.811)		
Alte obligatii	(38.800.557)	(36.725.430)	(1.067.433)	(414.630)	(593.064)
Total datorii financiare	(180.684.508)	(173.696.570)	(5.980.244)	(414.630)	(593.064)

Detalierea soldurilor datoriilor a fost prezentată în Nota 16 – Datorii comerciale, Nota 17 – Alte obligatii.

Managementul capitalurilor

Politica conducerii Companiei este de a pastra o structura adecvata a capitalurilor, pentru a mentine increderea creditorilor si a pietei si pentru a sustine dezvoltarea viitoare a afacerii. Capitalul Companiei este reprezentat de totalul capitalurilor proprii.

Societatea monitorizeaza structura capitalurilor si o ajusteaza in functie de schimbarile conditiilor economice. Societatea monitorizeaza capitalul utilizand ca indicator gradul de indatorare al capitalului, calculat ca raportul dintre totalul datoriilor si capitalurile proprii. La 31 decembrie 2019 si 31 decembrie 2018 gradul de indatorare al capitalului este 0. Desi exista o baza solida a capitalului, datorita cresterilor de capital social din partea Ministerului Transporturilor, conducerea Companiei se concentreaza, de asemenea, pe reducerea pierderilor viitoare, mentinand gradul de indatorare al capitalului.

Evaluarea la valoarea justă

Valoarea justă a instrumentelor financiare care sunt tranzacționate pe o piață activă se bazează pe prețurile de piață cotate la sfârșitul perioadei de raportare. Valoarea justă a instrumentelor financiare care nu sunt tranzacționate pe o piață activă este stabilită prin utilizarea tehnicilor de evaluare.

La 31 decembrie 2019, valorile contabile ale numerarului si echivalentelor de numerar, furnizorilor si clientilor, angajamentelor si datoriilor pe termen scurt aproximasu valorile lor juste datorita scadentelor pe termen scurt ale acestor active si datorii.

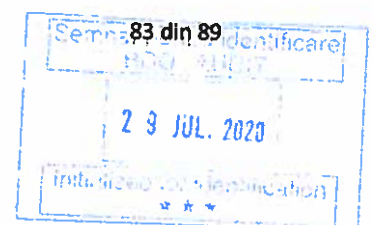
Valoarea justă a datoriilor financiare cu o perioadă de decontare mai mare de 6 luni este estimată prin actualizarea fluxurilor de numerar contractuale viitoare la rata curentă a dobânzii de pe piață aflată la dispoziția societății pentru instrumente financiare similare. La 31 Decembrie 2019 si la 31 decembrie 2018 Societatea nu a folosit instrumente derivate pentru a se proteja de riscurile mai sus mentionate. Valoarea contabilă a tuturor instrumentelor financiare aproximează valoarea lor justă.

37. ANGAJAMENTE SI CONTINGENȚE

(a) Contracte de mentenanta

TAROM are incheiate contracte de mentenanta pentru avioanele proprii, cei mai importanti furnizori fiind: SABENA, VECTOR AEROSPACE, LUFTHANSA TECHNOK, IBERIA.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

(b) Garanții și alte angajamente acordate

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Garanții și angajamente cu maturitate sub 1 an	9.182.925	7.005.702
Garanții și angajamente cu maturitate între 1 și 5 ani	92.326	-
Garanții și angajamente cu maturitate peste 5 ani	851.528	<u>830.967</u>
Total garanții acordate	<u>10.126.779</u>	<u>7.836.669</u>

(c) Garanții și angajamente primite

	<u>31 decembrie 2019</u>	<u>31 decembrie 2018</u>
Garanții și angajamente cu maturitate sub 1 an	5.930.539	5.235.241
Garanții și angajamente cu maturitate între 1 și 5 ani	3.322.140	1.884.747
Garanții și angajamente cu maturitate peste 5 ani	0	-
Total garanții primite	<u>9.252.679</u>	<u>8.119.988</u>

Girurile și garanțiile primite reprezintă scrisori de garanție constituite drept garanție de bună execuție de către furnizorii de servicii. Alte garanții primite reprezintă scrisori de garanție constituite pentru garantarea operațiunilor de către agenții de vânzări ai Societății.

(d) Angajamente chirii

La 31 Decembrie 2018, valoarea angajamentelor reprezentând chirii, spații și avioane se prezintă astfel:

	Avioane	Spații	Total
0-1 an	-	121.990	121.990
1-2 ani	-	13.715.069	13.715.069
2-5 ani	142.556.289	2.949.786	145.506.075
peste 5 ani	306.653.381	-	306.653.381
Total	<u>449.209.670</u>	<u>16.786.845</u>	<u>465.996.514</u>

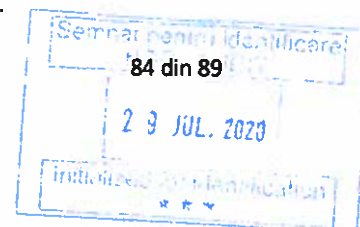
Până la 31 Decembrie 2018, contractele de leasing au fost prezentate în conformitate cu standardul IAS 17, ca și leasing operațional. Începând cu 1 Ianuarie 2019, aceste angajamente au fost prezentate conform IFRS 16 (Nota 4).

(e) Angajamente financiare legate de contractele de achiziție aeronave

În cursul anului 2018, Compania TAROM a semnat cu Boeing un contract privind achiziția a cinci aeronave model 737-MAX 8, construite special pentru companie, ce vor fi livrate până în anul 2023. Totodată, în luna mai 2018, Compania a semnat un contract cu BCC Equipment Leasing Corporation pentru închirierea a 2 aeronave până în anul 2023, când Boeing va livra cele 5 avioane. Contractul de achiziție include un acord de finanțare, prin care Boeing va suporta plata chiriei lunare către BCC Equipment pentru primii 2 ani de contract cu condiția ca TAROM să efectueze plățile în avans aferente achiziției de avioane. Valoarea ratelor de chirie pe primii 2 ani se ridică la suma de 15.6 milioane USD. În cazul în care cele 5 aeronave nu sunt achiziționate până în 2023, TAROM are obligația restituirii finanțării primite de la Boeing pentru plata chiriei.

În anul financiar 2018, TAROM a efectuat plăți în avans în suma de 8,3 milioane USD pentru achiziția de avioane și a primit o facilitate de la Boeing în suma de 4,5 milioane USD, sub forma unor note de credit, ce acoperea valoarea chiriei pe anul 2018 pentru cele 2 aeronave închiriate de la BCC Equipment. Valoarea notelor de credit primite de la Boeing a fost recunoscută ca o reducere a valorii avansurilor pentru imobilizările corporale.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

În anul financiar 2019, TAROM nu a mai achitat avansurile pentru achiziția celor 5 aeronave, motiv pentru care facilitatea acordată de Boeing pentru subvenționarea chiriei din contractele de leasing a fost amânata până la reluarea plăților de către TAROM. În anul 2019, suma plăților cu chiria pentru cele 2 aeronave preluate de la BCC Equipment a fost de 7.8 milioane USD, din care Boeing a subvenționat (prin acordare de note de credit) suma de 3,9 milioane USD.

(f) Datorii contingente

Actiuni în instanță

În ultimii ani, Compania a fost implicată într-o serie de litigii cu Sindicatele TAROM (Sindicatul Personalului Navigant și Sindicatul Personalului Tehnic) și cu alți angajați, pentru sporuri și indemnizații salariale suplimentare revendicate de către aceștia. Compania a pierdut o parte din aceste litigii și datorează angajaților bonusurile și indemnizațiile solicitate precum și taxele aferente.

Pentru procesele cu salariații pentru care există sentințe definitive și irevocabile sau pentru care s-au estimat obligații probabile de plată, în baza consultărilor cu juristii interni și externi, precum și alți experți, Societatea a constituit provizioane de litigii (Nota 19). De asemenea, Societatea a constituit provizioane pentru beneficiile angajaților la pensionare, calculul acestora fiind fundamentat de un actuar în baza unui contract de prestări servicii (Nota 18).

În opinia conducerii Societății nu există în prezent acțiuni în justiție sau pretenții care să aibă efect semnificativ asupra rezultatului financiar și asupra poziției financiare a Societății care să nu fi fost prezentate în aceste situații financiare.

Contingente legate de Consiliul Concurenței

Societatea a făcut obiectul unei investigații derulate de Consiliul Concurenței pentru posibilă încălcare a legislației privind concurența în perioada 6 iunie 2013 – 25 septembrie 2015. În cadrul acestei investigații, Autoritatea de concurență a sancționat principalele agenții de turism pentru faptul că s-au înțeles să fixeze, să nu lase prețurile la cursele charter să scadă. TAROM a fost investigată în calitate de facilitator, întrucât opera charterele pentru care companiile amendate s-au înțeles să nu scadă prețurile.

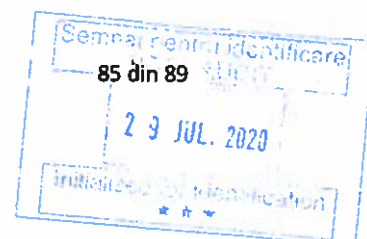
La data emiterii situațiilor financiare atașate, Plenul Consiliului Concurenței nu a emis încă o decizie cu privire la TAROM. Conform legislației europene, amenda maximă posibilă este 10% din cifra de afaceri, însă în practică, sancțiunile pentru facilitator sunt mai mici decât cele pentru făptuitori.

Cadrul legislativ fiscal

Sistemul de impozitare din România a suferit multiple modificări în ultimii ani și este într-o fază de adaptare la jurisprudența Uniunii Europene. Ca urmare, încă există interpretări diferite ale legislației fiscale. În anumite situații, autoritățile fiscale pot trata în mod diferit anumite aspecte, procedând la calcularea unor impozite și taxe suplimentare și a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente. În România, exercițiul fiscal rămâne deschis pentru verificare fiscală timp de 5 ani (până la 30 iunie 2010: 0,1%/zi de întârziere; 1 iulie - 30 septembrie 2010: 0,05%/zi de întârziere; 1 octombrie 2010 – 28 februarie 2014: 0,04%/zi de întârziere; începând cu 01 martie 2014: 0,03%/zi și penalitățile de întârziere 0,02% pe baza interpretărilor lor individuale ale legislației fiscale). Legislația fiscală existentă la momentul întocmirii situațiilor financiare, pentru societățile care raportează conform Standardelor Financiare Internaționale, este într-un stadiu incipient de dezvoltare. Ca urmare, este posibil ca autoritățile fiscale să aibă interpretări diferite față de cele incluse în prezentele situații financiare. Conducerea Societății consideră că obligațiile fiscale incluse în aceste situații financiare sunt adecvate.

În plus, Guvernul român are un număr de agenții care sunt autorizate să efectueze audit (controale) pentru companiile care își desfășoară activitatea în România. Aceste controale sunt similare în natură cu auditurile fiscale efectuate de către autoritățile fiscale din multe țări, dar pot fi extinse nu numai la aspectele fiscale dar și la alte

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

aspecte juridice și de reglementare față de care agenția autorizată poate fi interesată. Este posibil ca Societatea să fie supusă în continuare unor controale regulate mai ales datorită emiterii unor noi legi și regulamente. Datoriile contingente pot apărea în legătură cu evaluările fiscale suplimentare care pot fi impuse de către autoritățile fiscale datorită controalelor efectuate. Declarațiile de impozit pe profit pot fi supuse revizuirii de către autoritățile fiscale într-o perioadă de 5 ani.

Preturi de transfer

Legislația fiscală din România conține reguli privind preturile de transfer între persoane afiliate încă din anul 2000. Cadrul legislativ curent definește principiul „valorii de piață” pentru tranzacțiile între persoane afiliate, precum și metodele de stabilire a preturilor de transfer. Ca urmare, este de așteptat ca autoritățile fiscale să inițieze verificări amănunțite ale preturilor de transfer, pentru a se asigura că rezultatul fiscal și/sau valoarea în vamă a bunurilor importate nu sunt distorsionate de efectul preturilor practicate în relațiile cu persoane afiliate. Societatea nu poate cuantifica rezultatul unei astfel de verificări.

Începând cu anul 2016 a fost modificată legislația privind întocmirea Raportului privind dosarul prețurilor de transfer, devenind obligatorie întocmirea acestuia. Compania a achiziționat servicii de asistență în întocmirea dosarului pentru perioada 2013 – 2016 și actualizarea anuală 2017 -2018.

Contingente legate de mediu

Societatea a dezvoltat acțiuni de consultanță referitoare la efectele semnificative viitoare privind problemele de mediu ca urmare a implementării Directivei Uniunii Europene 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 de modificare a Directivei 2003/87/CE privind includerea activităților de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității (EU-ETS). Obiectivul Directivei 2008/101/CE abordează impactul activității industriei aviației asupra schimbărilor climatice, aceasta fiind aplicabilă de la 1 ianuarie 2012. Conform Directivei, Compania are obligativitatea predării până la 30 aprilie (pentru anul 2012) respectiv 30 aprilie 2015 (conform ultimelor modificări legislative pentru anul 2013) un număr de certificate de gaze cu efect de seră echivalent cu tonele emisiilor de CO₂ produse în anul anterior.

Conform Ordinului Ministrului Mediului și Padurilor nr. 2851/09.12.2011, a fost aprobat numărul total de certificate de emisii de gaze cu efect de seră alocate Companiei TAROM cu titlu gratuit, respectiv:

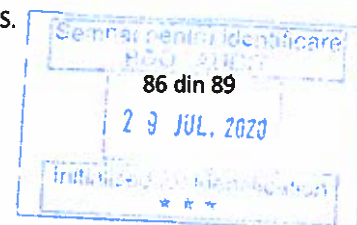
- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de seră pentru perioada 1 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013
- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de seră pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2014
- un număr de 135.528 certificate de gaze cu efect de seră pentru perioada 1 ianuarie 2014 – 31 decembrie 2015
- un număr de 836.428 certificate de gaze cu efect de seră pentru perioada 1 ianuarie 2015 – 31 decembrie 2020 (135.528 anual/2016; 175.225 anual / 2017-2020).

Cantitatea de emisii calculată pentru anii:

	2019	2018
Cantitatea de emisii calculată	311.340 tone	309.544 tone

Pentru anii 2014 și 2015 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2016 conform Regulamentului UE nr. 421/2014 de modificare a Directivei 2003/87/CE. Pentru anul 2016 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2017. Pentru anul 2017 cerința de conformare a fost amânata până la 30.04.2018.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

Contingente legate de interesele de participare

În cursul anului 2011, Societatea TAROM împreună cu Aeroporturi București și Romatsa SA înființează o companie nouă sub numele de Centrul Regional de Excelență în Aviația Civică" (CREAC), menită să asigure specializarea și perfecționarea personalului tehnic-aeronautic. Contribuția TAROM la noua entitate este stabilită la suma de 2.625.000 lei, din care 30% (reprezentând suma de 787.500 lei) este achitat în numerar la constituire, diferența de 70% (reprezentând suma de 1.837.500 lei) urmând a fi varsată în termen de 12 luni de la înmatricularea noii entități, respectiv până la data de 30 noiembrie 2012. Diferența de aport de 70% nu a mai fost achitată de Societate, aceasta fiind prezentată ca o datorie contingenta în prezentele situații financiare, întrucât nu este probabil să fie necesară o reducere a resurselor entității pentru stingerea obligației. În cursul anului 2015, prin Hotărârea nr.9/29.12.2015, acționarii au aprobat dizolvarea societății CREAC.

Riscul aferent mediului economic și fiscal

Deși este membră a Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2007, economia României este una emergentă caracterizată prin deficit de cont curent ridicat, piața financiară în curs de dezvoltare și fluctuații ale cursului de schimb. În prezent piețele financiare internaționale mai resimt efectele declinului pietelor creditelor ipotecare din Statele Unite. Lipsa de lichiditate la nivel global a determinat în România o creștere a ratei dobânzii de finanțare pe termen lung și o scădere a preturilor și lichidității pe piețele de capital.

Partenerii comerciali ai Societății, pot fi, de asemenea, afectați de situații de criză de lichiditate care le-ar putea afecta capacitatea de a-și onora datoriile curente. Deteriorarea condițiilor de operare a creditorilor ar putea afecta și gestionarea previziunilor de flux de numerar și analiza de depreciere a activelor financiare și nefinanciare. În măsura în care informațiile sunt disponibile, conducerea a reflectat estimări revizuite ale fluxurilor viitoare de numerar în politica sa de depreciere.

Preocupările actuale privind posibilitatea ca deteriorarea condițiilor financiare să contribuie într-o etapă ulterioară la o diminuare suplimentară a încrederii au determinat depunerea unor eforturi coordonate din partea guvernelor și a Bancilor Centrale în vederea adoptării unor măsuri speciale având drept scop contracararea aversiunii tot mai mari față de risc și restabilirea unor condiții normale de funcționare a pieței.

Conducerea Societății nu poate estima evenimentele care ar putea avea un efect asupra sectorului bancar din România și ulterior ce efect ar putea avea asupra situațiilor financiare. În cursul anilor 2018 și 2019, Societatea nu a utilizat derivate pentru a se proteja împotriva acestor riscuri.

38. EVENIMENTE ULTERIOARE

38.1 Evenimente ulterioare datei bilanțului ajustabile

Nu au fost identificate astfel de evenimente ulterior datei bilanțului.

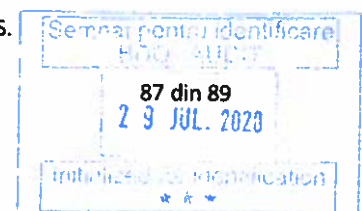
38.2 Evenimente ulterioare datei bilanțului neajustabile

a) Majorare capital social

La 31 decembrie 2019 rezervele privind contribuțiile la capital constau în suma de 550.830 lei reprezentând dobânzile plătite în 2019 de către Ministerul Finanțelor Publice aferente împrumuturilor contractate de către Ministerul Transporturilor dar folosite de Tarom pentru achiziția de aeronave.

În conformitate cu legea nr. 136/1998 actualizată prin legea nr. 316/2002 și Hotărârea de Guvern nr. 7/2000, aceste sume au majorat capitalul social al Companiei în cursul anului 2019, fiind emise un număr de 220.332 acțiuni la valoarea nominală de 2,5 lei/acțiune.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

După înregistrarea oficială a majorării de capital social la Registrul Comerțului în 2019, structura acționariatului în 2019 se prezintă astfel:

Acționar	31 Decembrie 2019		
	Procent deținut (%)	Nr. de acțiuni	Suma
Ministerul Transporturilor	97.22	870.219.189	2.175.547.972
Compania Națională Aeroporturi București	1.46	13.025.880	32.564.700
ROMATSA	1.24	11.051.242	27.628.105
Fondul de Investiții Muntenia	<u>0.08</u>	<u>752.795</u>	<u>1.881.987</u>
Total	<u>100.00</u>	<u>895.049.106</u>	<u>2.237.622.765</u>

Compania are în vedere modernizarea flotei fiind aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli programul de re tehnologizare și desfasoarea procedurile necesare angajarilor contractuale. Compania a decis creșterea flotei cu două aeronave (în 2018 prin leasing operational fiind semnate contractele aferente).

b) COVID 19 - Impact

Spre finalul anului 2019, în China au apărut pentru prima dată știri despre COVID-19 (Coronavirus), Organizația Mondială a Sănătății raportând un număr limitat de cazuri afectate de un virus necunoscut la 31 decembrie 2019. În primele luni ale anului 2020 virusul s-a răspândit la nivel global, declanșându-se o pandemie. Deși impactul pandemiei nu poate fi determinat la momentul emiterii acestor situații financiare anuale individuale, se pare că efectele negative asupra comerțului global și asupra activității Societății TAROM pot fi mai severe decât era așteptarea inițială.

Conducerea consideră că această criza sanitară este un eveniment ulterior datei bilanțului care nu conduce la ajustarea situațiilor financiare anuale individuale la data 31 decembrie 2019.

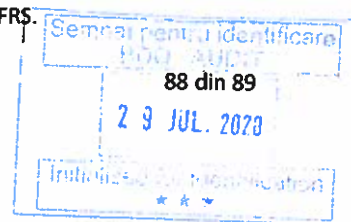
TAROM a estimat valoarea daunelor suferite din cauza restricțiilor de călătorie, impuse ca măsuri de protecție împotriva virusului COVID-19, pentru perioada martie 2020 - decembrie 2020, după cum urmează: 64,8 mil EUR, din care 59,5 mil EUR pentru daune aferente activității operaționale pe zboruri regulate de pasageri și 5,3 mil EUR pentru daune legate de zboruri charter de pasageri.

Estimările au în vedere veniturile pierdute din cauza anulării zborurilor și a cererii reduse în perioada martie-decembrie 2020, ajustată cu costurile variabile directe care nu au fost suportate ca urmare a activității reduse în această perioadă. Datele utilizate pentru calcul s-au bazat pe sumele efective pentru martie 2020 și sumele prognozate pentru aprilie-decembrie 2020.

Sectorul transporturilor este unul dintre cele mai afectate de criza sanitară. Conducerea monitorizează îndeaproape situația și caută modalități de a minimiza impactul pandemiei asupra entității, dar se pot menționa următoarele schimbări în cadrul activității de la începutul anului 2020:

- șomaj tehnic – o măsură adoptată de companie datorită suspendării în operare a curselor regulate ca urmare a restricțiilor internaționale și naționale în operare, începând cu luna aprilie 2020, afectând între 680 și 950 salariați;
- suspendare temporară a activității – eveniment ce a afectat semnificativ veniturile societății, confruntându-se cu sistarea vânzărilor și o presiune crescută a obligațiilor în raport cu furnizorii. Din aceste considerente societatea a solicitat un ajutor de stat care să atenueze efectele financiare negative cauzate de suspendarea activității impuse de starea de urgență. Guvernul a aprobat un memorandum pentru ajutor COVID de 64 mil euro urmând a emite un act normativ pentru angajarea unui împrumut garantat de stat.

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

În contextul pandemiei, TAROM a luat public următoarele decizii:

- suspendarea zborurilor interne începând cu 26 martie;
- suspendarea tuturor zborurilor către / din Franța și Germania, începând cu 26 martie 2020 timp de cel puțin 14 zile;
- anularea toate zborurile din/către Istanbul între 30 martie și 30 aprilie 2020;
- suspendarea zborurilor către/dinspre Austria, Belgia, Marea Britanie, Olanda în perioada 06.04-20.04.2020;
- extinderea perioadei de suspendare zborurilor din/dinspre Franța și Germania între 09.04-22.04.2020;
- prelungirea stării de urgență pe teritoriul României până la jumătatea lunii mai 2020;
- Compania și-a depus la sol majoritatea avioanelor și a trimis o parte din personal în concediu și somaj tehnic.

c) Ajutoare de stat

- În luna februarie 2020, acționarii societății au aprobat și au promovat un act normativ pentru ajutor de salvare a Companiei. Comisia Europeană a aprobat, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda Companiei un împrumut temporar garantat de companie, în valoare de aproximativ 36,7 milioane euro, pentru operațiuni curente. Împrumutul pentru salvare a fost acordat pentru o perioadă de maximum șase luni, perioadă prevăzută pentru elaborarea unui plan de restructurare care să fie susținut de un ajutor de Stat. În perioada celor șase luni, Compania trebuie să elaboreze un plan de restructurare și să aplice pentru ajutorul de stat de restructurare. În caz contrar, împrumutul trebuie rambursat înaintea datei de 28.10.2020.
- În luna mai 2020, Compania TAROM a aplicat pentru primirea unui ajutor de stat, în suma de 64,8 mil EUR, pentru evenimentele excepționale generate de pandemia COVID-19, conform articolului 107, paragraful (2), litera B, a tratatului privind funcționarea Uniunii Europene.

Situațiile financiare prezentate de la pagina 1 la pagina 89 au fost autorizate pentru a fi emise de către Consiliul de Administrație la data de 21.07.2020 și au fost semnate în numele acestuia de către:

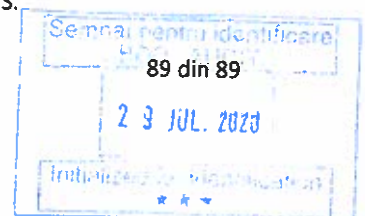
Administrator,

George Florin ROTARU

Director Financiar,
Vladimir Mihai SELARU

Notele de la 1 la 38 constituie parte integrantă din situațiile financiare individuale IFRS.

**COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE -
TAROM S.A.**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR

*intocmit în conformitate dispozițiile Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 666/2015
privind aplicarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de
raportare financiară și ale Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 2844/2016 pentru
aprobarea*

Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară

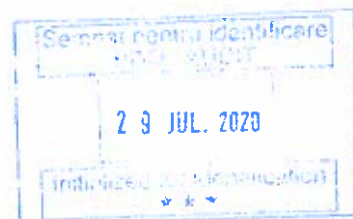
AN 2019

George Florin Rotaru

Presedinte al Consiliului de Administrație C.N. TAR TAROM S.A.

CUPRINS :

- 1. INFORMAȚII GENERALE**
- 2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII ÎN ANUL 2019**
- 3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII**
- 4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI**
- 5. ALTE INFORMAȚII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI**
- 6. RISCURI EXTERNE**
- 7. EXECUȚIA BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI AN 2019**

1. INFORMAȚII GENERALE

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. ("CN "TAROM") are ca obiect principal de activitate transporturile aeriene de pasageri, cargo și poștă, prin curse regulate și charter, spre și dinspre România, precum și pe teritoriul României. Pe lângă activitatea de bază, CNTAR TAROM prestează și servicii conexe, constând în principal în întreținere tehnică aeronave pentru parteneri externi și interni.

CNTAR TAROM este o societate pe acțiuni înregistrată în România, cu sediul central în Calea Bucureștilor nr. 224F, Otopeni, Ilfov, înregistrată în Registrul Comerțului sub nr. J23/1298/2003, având cod unic de înregistrare 477647.

CNTAR TAROM este membră a Asociației Internaționale a Companiilor de Transport Aerian (IATA) și a Asociației Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA).

CNTAR TAROM a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza Ordonanței de Guvern 45/1997 și a legii 136/1998, noul statut fiind cel de Companie Națională de transporturi aeriene civile din România.

Structura acționariatului la 31.12.2019, se prezintă astfel:

	Număr de acțiuni	Suma (lei)	Procentaj (%)
Statul Român prin M.T.	869.998.856	2.174.997.142	97,22
Compania Națională de Aeroporturi București	13.025.880	32.564.700	1,46
ROMATSA R.A.	11.051.242	27.628.105	1,24
S.I.F. Muntenia	752.796	1.881.990	0,08
Total	894.828.774	2.237.071.937	100

La 25 iunie 2010 TAROM s-a alăturat Alianței SkyTeam, una dintre cele mai mari alianțe aeriene din lume. TAROM a semnat un acord de aderare pe 7 mai 2008 și s-a alăturat Alianței SkyTeam în calitate de membru cu drepturi depline, după finalizarea unui proces de integrare care a durat 2 ani.

TAROM este prima companie din subordinea Ministerului Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor care a implementat managementul privat în anul 2012 în conformitate cu prevederile OUG nr.109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice. În sedința din data de 12.10.2012, prin Hotărârea nr. 7, Adunarea Generală a Acționarilor a luat act de definitivarea selecției membrilor Consiliului de Administrație ai S.C. Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – T.A.R.O.M. S.A.

Prin Hotărârea AGOA nr. 15/17.09.2018 ia act de încetarea la data hotărârii Adunării Generale a Acționarilor a mandatelor membrilor provizorii ai Consiliului de Administrație, respectiv Dl. Cătălin Panaite, Dna. Elena Petrașcu, Dna. Georgeta Budeanu, Dna. Mocanu Mihaela, Dl. Mihai Hură, Dna. Georgeta Magdalena Bratu și Dl. Mihai Hură, ca urmare a finalizării procedurii de selecție a administratorilor, și al Dnei. Maria Magdalena Grigore, ca urmare a expirării mandatului în data de 23.08.2018, și aprobă numirea pentru o perioadă de 4 (patru) ani, începând cu data hotărârii Adunării Generale a Acționarilor, conform Raportului final în cadrul proiectului de recrutare și selecție a candidaților pentru posturile de Administratori ai Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane TAROM S.A. nr. 123/13.09.2018, a următorilor membri în Consiliul de Administrație.

- Dl. Wemer Wolff Wilhelm;
- Dna. Elena Petrașcu;
- Dl. Gabriel Stoe;
- Dl. Tiberiu Țiclea;
- Dl. Guido Retter;
- Dna. Georgeta Budeanu;
- Dl. Cosmin Bogdan Stefan.

Prin Hotărârea AGOA nr. 02/20.03.2019, cu majoritate de voturi, aprobă numirea în funcțiile de administrator provizorii în Consiliu de Administrație, începând cu data ședinței, pentru o perioadă de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dna. Elisabeta Luminița Ivan;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dl. Mircea Tudosie;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

Prin Hotărârea AGOA nr. 4/24.05.2019, în unanimitate, se ia act de demisia domnului Mircea Tudosie cu data de 16.05.2019 și se aprobă revocarea din funcția de administrator provizoriu a doamnei Elisabeta Luminița Ivan începând cu data ședinței. De asemenea prin Hotărârea AGOA nr. 4/24.05.2019 se aprobă numirea în funcțiile de administratori provizorii în Consiliul de Administrație, începând cu data ședinței, pentru o perioadă de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice până la 6 (șase) luni, a următoarelor persoane: Elena Baltag

Kuzmanovic și Ene Alina Denisa, astfel componența Consiliului de Administrație la 30 iunie 2019 este următoarea:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dna. Ene Alina Denisa;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dna. Elena Baltag Kuzmanovic;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

Prin Hotărârea AGOA nr. 9/15.07.2019, cu majoritate de voturi "pentru", aproba prelungirea cu 2(doua luni a mandatelor de administrator provizotii in Consiliul de Administratie al TAROM a urmatoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

Prin Hotărârea AGOA nr. 11/11.09.2019, in unanimitate, ia act de incetarea in data de 19.09.2019 a mandatelor de membri provizorii ai Consiliului de Administratie prin ajungerea la termen, a urmatoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

De asemenea prin Hotărârea AGOA nr. 11/11.09.2019, in unanimitate, in temeiul prevederilor art.111, alin. (2), lit. b) din legea societatilor nr.31/1990, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, art. 64, alin. (3) coroborat cu alin. (5) din OUG nr. 109/2011 *privind guvernanta corporativa a intreprinderilor publice*, cu modificarile si completarile ulterioare, si a art. 23, alin (1), pct.1, lit. c) din Statutul TAROM, aproba numirea in functiile de administratori provizorii in Consiliul de Administratie, incepand cu data de 20.09.2019, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni, a urmatoarelor persoane:

- Dl. Petre Neacșa;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu;
- Dl. George Florin Rotaru;
- Dl. Viorel Mocanu;
- Dna. Gabriela Elena Mocanu.

Si aproba prelungirea cu 2 (doua) luni a mandatelor de administrator provizorii in Consiliul de Administratie al TAROM a urmatoarelor persoane:

- Dna. Elena Baltag Kuzmanovic;
- Dna. Ene Alina Denisa;

Prin Hotărârea AGOA nr. 13/16.10.2019, cu majoritate de voturi aproba revocarea din functia de administrator provizoriu a doamnei Elena Baltag Kuzmanovic, incepand cu data sedintei, si aproba cu majoritate de voturi numirea in functia de administrator provizoriu in Consiliul de Administratie, incepand cu data sedintei, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni a doamnei Mariana Ionita.

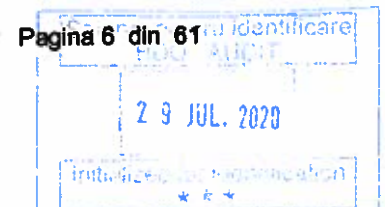
Prin Hotărârea AGOA nr. 14/05.11.2019, in unanimitate, ia act de încetarea mandatului provizoriu in Consiliul de Administratie a doamnei Ene Alina Denisa in data de 22.11.2019. De asemenea prin aceeași Hotărâre Adunarea Generala a Actionarilor, cu majoritate de voturi, aproba numirea in functia de administrator provizoriu in Consiliul de Administratie, incepand cu data de 23.11.2019, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni, a doamnei Ene Alina Denisa.

Prin Hotărârea AGOA nr. 17/09.12.2019, cu majoritate de voturi, ia act de incetarea in data de 07.11.2019 a mandatului Doamnei Gabriela Elena Mocanu din functia de administrator provizoriu in Consiliul de Administratie, ca urmare a demisiei si incepand cu data sedintei, aproba cu majoritate de voturi numirea in functia de administrator provizoriu in Consiliul de Administratie, incepand cu data sedintei, pentru o perioada de 4 (patru) luni cu posibilitatea prelungirii, pentru motive temeinice pana la 6 (sase) luni a domnului George Bogdan Ilea.

La data de 31.12.2019 administratori provizorii in Consiliul de Administratie al Companiei TAROM sunt urmatoarele persoane:

- Dl. Petre Neacșa - presedinte;
- Dl. Sorin Paul Stoicescu - membru;
- Dl. George Florin Rotaru- membru;
- Dl. Viorel Mocanu-membru;
- Dna. Mariana Ioniță-membru;

Sedinta CA 21.07.2020

- Dna. Alina Denisa Ene- membru;
- Dl. George Bogdan Ilea- membru.

2. CADRUL GENERAL DE DESFĂȘURARE A ACTIVITĂȚII.

În anul 2019, Societatea și-a menținut organizarea funcțională nefiind modificări de fuziuni, divizări, insolvență.

Modificările relativ frecvente în componența Consiliului de Administrație, au constituit și ele provocări în activitatea societății.

La momentul întocmirii Raportului Administratorilor pentru anul 2019 (mai 2020) Compania TAROM se afla sub incidența *Stării de Alertă* precedată de *Starea de Urgență* când au fost instituite *Ordonanțele militare privind măsuri de prevenire a COVID-19* la nivel de țară care au avut efect direct asupra activității operaționale și asupra rezultatelor financiare ale companiei prin anularea oricarui tip de zbor către și dinspre regiunile din toata lumea și în special din Europa. Compania TAROM fiind afectată în mod direct, s-a impus necesitatea de reducere a costurilor și adoptarea unor măsuri echilibrate de natură a asigura atât sustenabilitatea afacerii, protejarea locurilor de munca, cât și continuitatea activității.

Pentru redresarea economică a Companiei, TAROM împreună cu consultantul extern PricewaterhouseCoopers va întocmi un Business Plan 2020-2029 ce vizează **măsuri de eficientizare pentru îmbunătățirea performanței companiei pentru următorii 10 ani. Analizele economice au arătat că este necesar un Ajutor de Stat acordat sub forma unui împrumut pentru menținerea în operare a unei întreprinderi aflate în dificultate într-o primă etapă, urmat de un Ajutor de Stat de Restructurare, dacă se va agreea în prealabil cu Comisia Europeană și asumat de Tarom, va fi notificat spre aprobare Comisiei Europene.**

Guvernul a aprobat, în data de 16.01.2020 printr-un memorandum (nr. 50106/06.01.2020) un **Ajutor de Stat de Salvare de Urgență** pentru Tarom, alocat printr-un împrumut din Trezorerie, în valoare totală de 199.052,00 mii lei.

Comisia Europeană a aprobat în data de 24.02.2020, în conformitate cu normele Uniunii Europene privind ajutoarele de stat, planul României de a acorda un împrumut temporar în valoare de aproximativ 36.657 mil. euro (echivalent 177.419,88 mii lei) companiei TAROM, conform raportului de cash-flow pentru perioada martie-august 2020 (pag 60-61 în prezentul raport) Tarom a accesat creditul de salvare acordat, iar în propunerea bugetara 2020 sunt evidențiate după natura lor atât cheltuielile efectuate cât și veniturile din subvențiile acordate, corespunzătoare acestor cheltuieli, estimate în sumă de 17.376,05 mii lei.

În temeiul Orientărilor Comisiei privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor, statele membre pot să sprijine întreprinderile aflate în dificultate, cu condiția, în special, ca măsurile de sprijin public să fie limitate în timp și ca amploare și să contribuie la realizarea unui obiectiv de interes comun. Ajutorul pentru salvare poate fi acordat pentru o perioadă de maximum șase luni, timp în care compania să găsească soluții de ieșire din situația de urgență. În cazul de față, Comisia a luat în considerare următoarele elemente: împrumutul va acoperi numai lichiditățile de care TAROM a dovedit că are nevoie pentru următoarele șase luni, iar România va efectua o monitorizare strictă a modului în care sunt utilizate fondurile; de asemenea România s-a angajat să asigure faptul că, după șase luni, împrumutul va fi rambursat integral; în caz contrar TAROM va trebui să prezinte un plan de lichidare sau să efectueze o restructurare cuprinzătoare pentru a deveni viabilă pe termen lung. Comisia va trebui să evalueze și să aprobe această eventuală restructurare.

De asemenea Compania TAROM solicită obținerea unui Ajutor de Stat de Restructurare, în cuantum de aproximativ 150 milioane USD ajutor care dublat de un plan de restructurare agreeat în prealabil cu Comisia Europeană și asumat de Tarom, va fi notificat spre aprobare Comisiei Europene. Acordarea acestui ajutor va permite companiei Tarom acoperirea cheltuielilor considerabile generate de procesul de restructurare. Ajutorul de stat de restructurare va include și ajutorul de salvare acordat în primul pas.

De asemenea Guvernul Romaniei a aprobat printr-un Memorandum, acordarea unui ajutor Companiei TAROM în valoare de maxim 64,8 milioane euro echivalent 313.632 mii lei, pentru a compensa pierderile generate COVID-19 și cauzate direct de această pandemie. Alocarea efectivă a ajutoarelor urmează să fie realizată ulterior, printr-o hotărâre, timp în care ar urma să fie încheiate și discuțiile cu oficialii Comisiei Europene în acest sens.

3. PREZENTAREA REZULTATELOR ACTIVITĂȚII

La 27.12.2019 a fost încheiat contractul de achiziție în leasing operațional pentru 9 (noua) aeronave ATR 72-600 precedat de documentarea care a fost prezentată Consiliului de Administrație prin nota de fundamentare nr. SG5383/12.06.2019 privind analiza economică și operațională a opțiunilor strategice privind înlocuirea aeronavelor ATR 42-500 și ATR 72-500 și opțiunile identificate în urma ofertelor primite în procedura de consultare a pieței declanșată de TAROM (nota nr. SG 5044/29.06.2018). După avizarea Consiliului de Administrație prin HCA nr. 14 din data de 12.06.2019 a tranzacției de înlocuire a aeronavelor ATR 42-500, aceasta a fost aprobată prin hotărâre AGA nr.8/20.06.2019, prin care a fost mandatat Directorul General să semneze "Memorandum of understanding - MoU". Memorandumul prevede înlocuirea a 7 aeronave ATR 42-500 și 2 aeronave ATR 72-500 existente în flota TAROM și preluarea în leasing operațional a 7 aeronave noi ATR 72-600 cu termen de livrare trimestrul II 2020 și 2 aeronave ATR 72-600 cu termen de livrare trimestrul

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

IV 2020. În data de 21 iunie 2019 a fost semnat „Memorandum of Understanding for the replacement of seven (7) ATR 42-500 and two (2) ATR 72-500 by nine (9) new ATR 72-600” înregistrat în registrul unic TAROM cu nr. 9518/2019.

3.1. Realizarea indicatorilor fizici specifici obiectului de activitate în anul 2019.

Principalii indicatorii fizici specifici activității S.C. C.N. T.A.R. TAROM S.A. sunt următorii:

- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim cod share);
- Ore bloc;
- RPK (Km mii.);
- ASK (Km mii.);
- Load factor (%);

Realizarea indicatorilor fizici în anul 2019, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2018, precum și comparativ cu planificatul pe anul 2019 se prezintă astfel pe activități :

Curse regulate si charter:

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr.curse	19.070	19.564	19.380	101,63	99,06
2.	Ore bloc	73.004	74.254	74.115	101,52	99,81
3.	Pasageri transportați(nr.)	2.802.525	3.025.520	3.066.497	109,42	101,35
4.	Pasageri code-share(nr.)	86.866	98.068	97.721	112,50	99,65
5.	Pasageri total(nr.)	2.889.391	3.123.588	3.164.218	109,51	101,30
6.	RPK (Km mii.)	3.149.065	3.308.654	3.344.309	106,20	101,08
7.	ASK (Km mii.)	4.278.242	4.474.203	4.453.651	104,10	99,54
8.	Load factor(%)	73,17%	73,64%	74,90%	102,37	101,72

Curse regulate:

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr.curse	18.452	18.933	18.739	101,56	98,98
2.	Ore bloc	70.089	70.681	70.458	100,53	99,68
3.	Pasageri transportați (nr.)	2.647.762	2.813.230	2.852.658	107,74	101,40
4.	Pasageri code-share (nr.)	86.866	98.068	97.721	112,50	99,65
5.	Pasageri total(nr.)	2.734.628	2.911.298	2.950.379	107,89	101,34
6.	RPK (Km mii.)	2.979.112	3.073.545	3.104.130	104,20	101,00
7.	ASK (Km mii.)	4.071.376	4.173.774	4.144.206	101,79	99,29
8.	Load factor (%)	73,17%	73,64%	74,90%	102,37	101,72

Curse charter:

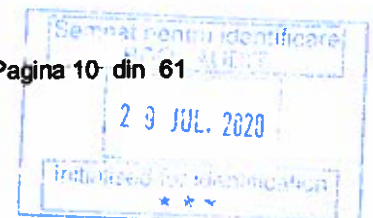
Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr.curse	618	631	641	103,72	101,58
2.	Ore bloc	2.916	3.573	3.657	125,41	102,35
3.	Pasageri transportați (nr.)	154.763	212.290	213.839	138,17	100,73
4.	RPK (Km mii.)	169.953	235.109	240.179	141,32	102,16
5.	ASK (Km mii.)	206.865	300.429	309.446	149,59	103,00

Din analiza indicatorilor pe total activitate pentru anul 2019 se observă o scădere a numărului de curse față de cel bugetat cu 0,94%, o micșorare a numărului de ore de zbor cu 0,19% față de cel planificat, iar numărul de pasageri transportați este peste nivelul bugetat cu 1,30% și mai mare cu 9,51% față de numărul de pasageri transportați în anul 2018. Aceasta situație a fost determinată de anulări comerciale de curse, anulări datorate condițiilor meteo sau determinate de disponibilitățile tehnice pentru siguranța aeronavelor.

Load Factorul pentru anul 2019, de 74,90%, este mai mare față de cel planificat de 73,64% și mai mare față de cel realizat în anul 2018 de 73,17%.

Activitatea de curse regulate este constituită pe baza programului de operare al curselor regulate interne și externe. Numărul de curse regulate interne și externe este mai mare în anul 2019 față de 2018, fiind însă mai mic decât cel bugetat, iar numărul de ore de zbor realizat este mai mic decât cel bugetat. Pe curse regulate au fost transportați în anul 2019 un număr total de pasageri mai mare cu 7,89% decât cel din anul 2018, și mai mare decât cel planificat cu 1,34%. Load Factor-ul pentru anul 2019 (74,90%) este mai mare decât cel realizat în 2018 (73,17%) și mai mare decât cel bugetat (73,64%).

În anul 2019 se remarcă o creștere continuă a concurenței, atât din partea companiilor Low Cost (intrarea WizAir pe lași cu noi curse directe spre Barcelona, Bari, Torino, Verona și creșterea frecvențelor pentru zborurile deja existente dinspre/ spre lași și a RyanAir pe rute tradiționale București – Londra, București – Madrid, dar și prin operarea de curse noi din București spre Amman, Telaviv etc), cât și din partea companiilor de linie (cum ar fi creșterea numărului de frecvențe de către AF (Air France) pe București – Paris, creșterea capacității TK (Turkish Airlines) pe București – Istanbul și operarea de curse directe Constanta-Istanbul. Oferta majorată de locuri

de pe piață a condus la scăderea nivelului tarifelor oferite, ceea ce a dus la scăderea venitului mediu realizat (optimizarea rețelei de rute, modificarea numărului de frecvențe pe anumite destinații).

TAROM deservește piața de curse charter prin intermediul programului său de zbor stabilit în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit esențial ce îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Prin specificul lor, cursele charter efectuate de Compania TAROM au fost oferite partenerilor români și externi la întreaga capacitate a avionului.

Cu toate ca exista o concurență puternică pe piața de charter și aceste curse se realizeaza functie de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter realizate în anul 2019 (641 curse) a fost superior celui realizat în anul 2018 (618 curse) și de asemenea superior celui programat pentru anul 2019 (631 curse).

Numărul de pasageri transportați pe cursele charter în anul 2019 este mai mare decât cel bugetat cu 0,73% și mai mare decât cel realizat în 2018 cu 38,17%.

3.2. Realizarea Indicatorilor economico-financiarilor specifici obiectului de activitate

Realizarea principalilor indicatori cuprinși în Bugetul de venituri și cheltuieli în an 2019, întocmit în conformitate cu Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr. 3818/2019 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia și a Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 2844/2016 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, și situațiile sunt prezentate în anexele de execuție a bugetului în conformitate cu indicatorii bugetați.

- **Bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 2019- Execuția bugetară an 2019 –Anexa nr.1 (pag. 43-44 în prezentul raport);**
- **Detalierea indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli - Execuția bugetară an 2019 –Anexa nr.2 (pag. 45-50 în prezentul raport);**

În legătură cu indicatorii economico-financiarilor, sunt de menționat următoarele aspecte:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- **VENITURILE DIN EXPLOATARE** - se realizează în special din veniturile din activitatea de transport, acestea prezentându-se astfel:

mii lei

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat IFRS	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din transport pax curse reg.	1.102.088,72	1.218.763,19	1.219.587,66	110,66	100,07
2.	Venituri din excedent de bagaje	5.821,53	6.083,85	6.656,76	114,35	109,42
3.	Venituri din transp. pax curse charter	64.281,41	95.288,25	98.644,08	153,46	103,52
4.	Venituri din transp.marfă curse reg.	7.803,57	9.148,17	9.485,06	121,55	103,68
5.	Venituri din poștă	4.283,78	4.542,83	4.755,72	111,02	104,69
	TOTAL	1.184.279,01	1.333.826,29	1.339.129,28	113,08	100,40

➤ **Veniturile din traficul extern și intern de transport aerian pasageri pe curse regulate** (inclusiv operările code share) au fost realizate în sumă de 1.224.847,04 mii lei și includ și veniturile din taxa YQ în sumă de 122.285,11 mii lei, precum și veniturile din excedent de bagaj în sumă de 6.083,85 mii lei. Realizarea acestora a fost factorial influențată de o politică tarifară, care, în raport de concurența pe piețele de operare, are rolul de a asigura o încărcare corespunzătoare a curselor. În anul 2019 veniturile realizate din transport aerian pe curse regulate interne și externe sunt peste nivelul bugetat cu 0,11 % (1.397,38 mii lei). Veniturile din activitatea de transport pasageri curse regulate au înregistrat o creștere de 10,66% față de anul precedent.

➤ **Veniturile din cursele charter pasageri** realizate în anul 2019 au fost mai mari, peste valoarea bugetată, cu 3,52 % (3.355,83 mii lei).

➤ **Veniturile din transport marfă/poștă** realizate în anul 2019 au fost mai mari decât realizatul din anul 2018 cu 17,82 % și, respectiv, mai mari decât planificatul pentru anul 2019 cu 4,02 %. Din totalul veniturilor din exploatare realizate în anul 2019, un procent de 7,49 % îl reprezintă alte venituri (venituri din taxe handling cargo, venituri din asistență tehnică, alte venituri din exploatare). În anul 2019 acestea au fost mai mari decât cele realizate în 2018 cu 21,38 % și, respectiv, mai mari decât cele planificate pentru 2019 cu 9,40 %.

- **VENITURI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar favorabile, din dobânzi, din participații și din sconturi obținute.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiera- IFRS
mii lei

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat IFRS	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Venituri din acțiuni deținute GLOBE GROUND	10.088,60	4.567,20	4.567,20	45,27	100,00
2.	Venituri din acțiuni deținute DNATA CATERING	5.933,06	9.471,23	9.471,23	159,63	100,00
3.	Venituri din diferențe de curs valutar	62.479,64	60.331,87	106.696,23	170,77	176,85
4.	Venituri din dobânzi	2.942,02	3.105,02	1.934,83	65,77	62,31
5.	Venituri din sconturi obținute	1.022,71	992,61	1.007,52	98,51	101,50
	TOTAL	82.466,03	78.467,93	123.677,01	149,97	157,61

- Veniturile din diferențele de curs favorabile sunt aferente evoluției raportului EUR/USD și alte devize, precum și evoluției RON/devize.
- Veniturile din acțiuni deținute la GLOBE GROUND, DNATA CATERING in anul 2019 au fost mai mici cu 12,38 % față de valoarea realizata in anul 2018.

mii lei

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat IFRS	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	VENITURI EXPLOATARE	1.273.588,07	1.432.916,46	1.447.534,46	113,66	101,02
2.	VENITURI FINANCIARE	82.466,03	78.467,93	123.677,01	149,97	157,61
	TOTAL	1.356.054,10	1.511.384,39	1.571.211,47	115,87	103,96

Veniturile totale realizate in anul 2019 sunt mai mari decat veniturile realizate in anul 2018 cu 15,87 % si, respectiv, mai mari decat cele planificate pentru 2019 cu 3,96 %.

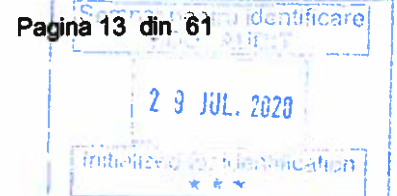
- **CHELTUIELI DIN EXPLOATARE** – au fost realizate la nivelul planului de zbor operat, influențate fiind de tipurile de aeronave utilizate, de prețurile piețelor în care s-a operat și, nu în ultimul rând, de evoluția cursului de schimb valutar.

Cheltuielile din exploatare realizate în anul 2019, în sumă de 1.598.495,39 mii lei, sunt mai mari cu 1,23% față de cheltuielile din exploatare planificate în bugetul rectificat pentru aceeași perioadă, cheltuielile cu combustibilul fiind mai mici cu 1,73% față de nivelul planificat în bugetul rectificat 2019.

mii lei

Nr.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
-----	--	------------------	--------------------	------------------	--

Sedinta CA 21.07.2020

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

crt.		IFRS	IFRS	IFRS	An 2018 Realizat (%)	An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli cu combustibilul	367.383,53	381.684,69	375.075,66	102,09%	98,27%
2.	Cheltuieli cu mat.consumabile, întreținerea și reparațiile	110.233,76	125.059,73	123.266,64	111,82%	98,57%
3.	Cheltuieli cu serviciile trafic, din care:	301.290,57	321.124,82	321.012,43	106,55%	99,97%
	<i>Handling</i>	118.737,40	127.880,84	128.896,51	108,56%	100,79%
	<i>Survol</i>	102.797,16	106.266,20	103.904,16	101,08%	97,78%
	<i>Aterizare/decolare</i>	78.041,07	85.236,11	86.500,22	110,84%	101,48%
	<i>Alte servicii de trafic</i>	1.714,94	1.741,67	1.711,54	99,80%	98,27%
4.	Comisioane acordate pt vânzarea biletelor	43.542,44	46.500,71	49.052,15	112,65%	105,49%
5.	Cheltuieli de transport și deplasare	49.133,77	52.467,73	51.092,08	103,99%	97,38%
6.	Alte cheltuieli privind prestațiile externe, din care:	190.964,27	139.311,49	137.284,43	71,89%	98,54%
	<i>Cheltuieli cu asigurările</i>	8.687,47	10.341,01	10.357,22	119,22%	100,16%
	<i>Cheltuieli cu chirile</i>	84.715,14	18.018,84	15.385,07	18,16%	85,38%
	<i>Chelt. protocol, reclamă, publicitate</i>	2.587,27	1.570,51	788,42	30,47%	50,20%
	<i>Chelt. cu poșta, telecom. și sist. oper.</i>	94.974,39	109.381,13	110.753,72	116,61%	101,25%
7.	Cheltuieli cu personalul	171.162,65	191.154,66	197.276,11	115,26%	103,20%
8.	Cheltuieli cu provizioanele constit. pt. pensionari și litigii cu salariații	9.586,30	9.089,98	9.999,88	104,31%	110,01%
9.	Cheltuieli de exploatare cu amortizarea, provizioanele și ajustările.	145.730,28	235.028,37	242.429,63	166,36%	103,15%
10.	Cheltuieli rezultate din impozitul pe profit amânat	4.154,74	0,00	-3.024,57	-72,80%	-
11.	Alte cheltuieli de exploatare	79.965,61	77.679,11	95.030,95	118,84%	122,34%
	TOTAL	1.473.147,92	1.579.101,29	1.598.495,39	108,51%	101,23%

Cheltuielile din exploatare realizate în 2019 se compun în principal din:

➤ **Cheltuielile cu combustibilul** sunt mai mari decât nivelul anului precedent cu 2,09% din cauza creșterii consumului de petrolului și sunt mai mici decât nivel planificat în bugetul rectificat cu 1,73%. Astfel costul mediu realizat pe anul 2019 este de 718,56 USD/tonă, față de anul 2018 când a fost în valoare de 781,36 USD/tonă și față de nivelul estimat în bugetul rectificat 2019 la valoarea de 734 USD/tonă.

Din punct de vedere cantitativ, în 2018 s-au consumat 118,22 mii tone, iar în 2019 s-au consumat 122,56 mii tone. Ponderea cheltuielilor cu combustibilul în total cheltuieli de exploatare în anul 2019 este semnificativă, reprezentând 23,31%.

➤ **Cheltuielile cu materialele consumabile, întreținere și reparații** sunt mai mici decât cele estimate în bugetul rectificat cu 1,43% și mai mari cu 11,82% față de cele realizate în anul 2018.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

- **Cheltuielile cu serviciile de trafic**, în anul 2019 sunt aproximativ egale cu cele prevăzute în bugetul rectificat și au realizat o creștere de 6,55% față de valorile realizate în anul 2018.
- **Cheltuielile cu comisioanele acordate la vânzare agenților**: nivelul acestora depășește nivelul bugetat cu 5,49% și pe cel realizat în anul anterior cu 12,65%.
- **Cheltuielile de transport și deplasare** au înregistrat scădere față de nivelul bugetat cu 2,62% și creștere cu 3,99% față de realizările anului anterior.
- **Cheltuielile cu asigurările** sunt aproximativ egale cu valorile bugetate și înregistrează o creștere față de valorile realizate în anul anterior de 19,22%.
- **Cheltuielile cu chiriile**, sunt aproximativ egale cu valorile planificate în bugetul 2019 rectificat și sunt mai mici decât cele realizate în anul precedent pentru aceeași perioadă, deoarece, începând cu 1 ianuarie 2019, conform IFRS 16, cheltuielile cu chiriile rezultate în urma derulării contractelor de leasing cu durata mai mare de un an și valoare mai mare de 5000 USD se amortizează..
- **Cheltuielile cu reclamă și publicitate, protocol** sunt mai mici decât valorile estimate în bugetul 2019 rectificat și decât valorile realizate în anul 2018.
- **Cheltuielile cu telecomunicațiile și sistemele operaționale** au crescut față de nivelul anului anterior cu 16,61%, iar față de nivelul prognozat în bugetul rectificat sunt mai mari cu 1,25%.

Numarul de personal total realizat la finele anului, a fost de 1.833 angajati fata de 1.931 angajati bugetati.

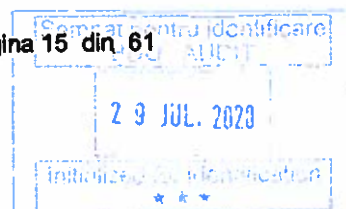
Numărul de personal (cu contract individual de munca încheiat în România) prognozat în buget la finele anului 2019 a fost de 1.910 salariați, față de numărul de personal realizat la data de 31.12.2019 de 1.812 salariați. Numarul de personal localnici angajati ai agentiilor externe, realizat si bugetat la finele anului a fost de 21 persoane.

Numarul mediu de salariați total realizat în 2019 a fost de 1811 salariați, fata de 1822 salariați bugetat.

Numărul mediu de personal (cu contract individual de muncă încheiat în România) bugetat pe anul 2019 a fost de 1.801 salariați, iar numărul de personal mediu realizat a fost de 1.790 salariați. Numărul mediu de personal angajați localnici- agenți externe bugetat și realizat în anul 2019 a fost de 21 persoane.

Cheltuieli de personal realizate în anul 2019 sunt în valoare de 197.913,39 mii lei:

Cheltuieli cu salariile totale în sumă de 169.642,07 mii lei (salarii pentru personal cu contract individual de muncă încheiat în România și pentru personal cu contract de munca încheiat în străinătate -respectiv angajati localnici ai agențiilor externe: 2.201,28 mii lei), cheltuieli aferente contractului de mandat pentru directori și pentru consiliul de administrație, alte cheltuieli cu

personalul (plăți compensatorii aferente pensionarilor, drepturi salariale în baza unor hotărâri judecătorești etc, bonusuri compuse din cheltuieli sociale-(ajutoare de nastere, boli grave si de deces) si tichete de masa , cheltuieli cu contribuțiile, datorate de angajator în valoare totală de 19.710,21 mii lei pentru angajații Companiei TAROM, din care 1.518,66 mii lei pentru contribuțiile angajatorului aferente salariilor angajaților localnici –agenții externe.

- **Fondul de salarii pentru personalul angajat pe bază de contract individual de muncă încheiat în România, realizat în 2019, a fost în valoare de 169.642,07 mii lei.**

Cheltuielile cu salariile realizate au fost compuse din:

- salarii de bază;
  - sporuri, și alte bonificații aferente salariului de bază (conform acordurilor în vigoare);
  - alte bonificații (conform acordurilor în vigoare).
- **Cheltuielile de natură salarială realizate în anul 2019, pentru personalul total angajat pe bază de contract individual de muncă în valoare de 171.949,87 mii lei cuprind, pe lângă cheltuielile salariale, bonusuri.**

Bonusurile sunt compuse din:

- **cheltuieli sociale** prevăzute la art. 25 alin. (3) lit.b din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal cu modificările și completările ulterioare, au fost realizate în valoare de 380,59 mii lei (ajutoare de deces, ajutoare sociale);
- **tichete de masă** în valoare de 1.880,35 mii lei.

Alte cheltuieli cu personalul realizate în anul 2019 în valoare de 4.520,90 mii lei, sunt compuse din:

- salarii aferente plăților compensatorii pentru personalul pensionat, conform Acordurilor Colective încheiate cu salariații 2017-2018 și Legii 95/2008), în valoare de 613,19 mii lei;
- cheltuieli cu drepturile salariale cuvenite în baza unor hotărâri judecătorești în sumă de -206,96 mii lei.
- concedii neefectuate în sumă de: 1.674,81 mii lei .
- Cheltuieli cu protectia sociala tratament si odihna pentru personalul licentiat navigator si tehnic: 2.439,86 mii lei

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

➤ Cheltuielile aferente contractelor de mandat ale directorilor și membrilor Consiliului de Administrație:

Pentru cheltuielile aferente contractelor de mandat pentru directori și consiliul de administrație, în anul 2019 s-a înregistrat suma totală de 1.732,41mii lei- componentă fixă.

Cheltuielile salariale aferente contractelor de mandat pentru director, acordate în anul 2019, se prezintă după cum urmează:

Nr. crt.	Directori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioadă de mandat an 2019
0	1	2	3	4
	Membri Directori (sume brute)		mii lei	mii lei
1.	WERNER WILHELM WOLFF	SG 9100/13.11.2018 - 4 luni din 22.11.2018	45,44	151,47
2.	SUSANU FLORIN	SG 2708/22.03.2019 - 4 luni din 22.03.2019	53,77	121,33
3.	CARAVAN MARESI	SG 5114/04.06.2019 -1 luna din 04.06.2019	31,2	31,21
4.	MEZEI MADALINA DANIELA	SG 5598/20.06.2019 - 4 luni din 20.06.2019	54,01	207,79
5.	GEORGE COSTIN BARBU	SG 9168/21.10.2019 - 4 luni din 21.10.2019	50	119,57
6.	COSTIN IONUT IORDACHE	SG8145/16.09.2019 - 4 luni din 16.09.2019	36,13	127,32
	TOTAL ch. salariale pt. directorii cu contract de mandat		270,55	758,67

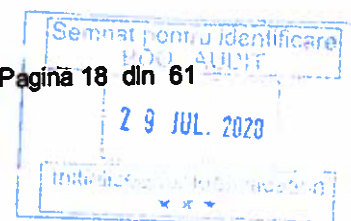
Prin Hotărârea nr.1/10.01.2018 Adunarea Generală a Acționarilor aprobă stabilirea remunerației membrilor Consiliului de Administrație la nivelul sumei de 12.500 lei, cu respectarea dispozițiilor art. 37, alin(2) din OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS
Cheltuielile salariale aferente contractelor de mandat ale membrilor Consiliului de
Administrație:

Nr. crt.	Administratori cu contract de mandat	Nr. contract de mandat/data contract	Nivelul indemnizației fixe pe întreaga perioada de mandat/luna	Nivelul indemnizației fixe an 2019
0	1	2	3	4
	Membri neexecutivi CA (sume brute)		mii lei	mii lei
1	WERNER WILHELM WOLFF	SG 7350/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	0,00	0,00
2	PETRASCU ELENA	SG 7346/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
3	STOE GABRIEL	SG 7348/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
4	TICLEA TIBERIU	SG 7349/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
5	RETTNER GUIDO	SG 7351/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
6	BUDEANU GEORGETA	SG 7345/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
7	ȘTEFAN BOGDAN COSMIN	SG 7347/17.09.2018 - 4 ani din 17.09.2018	12,50	25,00
8	NEACȘA PETRE	SG 2655/20.03.2019 - 4 luni din 20.03.2019	12,50	50,00
		SG6262/15.07.2019 - 2 luni din 20.07.2019	12,50	25,00
		SG7956/11.09.2019 - 4 luni din 20.09.2019	12,50	37,50
9	STOICESCU SORIN PAUL	SG 2649/20.03.2019 - 4 luni don 20.03.2019	12,50	50,00
		SG6264/15.07.2019 - 2 luni din 20.07.2019	12,50	25,00
		SG7957/11.09.2019 - 4 luni din 20.09.2019	12,50	37,50
10	ROTARU GEORGE FLORIN	SG 2654/20.03.2019 - 4 luni din 17.03.2019	12,50	50,00
		SG6263/15.07.2019 - 2 luni din 20.07.2019	12,50	25,00
		SG7955/11.09.2019 - 4 luni din 20.09.2020	12,50	37,50
11	IVAN LUMINIȚA ELISABETA	SG 2653/20.03.2019 - 4 luni din 20.03.2019 - 24.05.2019 revocata de AGA	12,50	25,00
12	MOCANU VIOREL	SG 2652/20.03.2019 - 4 luni din 20.03.2020	12,50	50,00
		SG6260/15.07.2019 - 2 luni din 20.07.2019	12,50	12,50
		SG7958/11.09.2019 - 4 luni din 20.09.2019	12,50	37,50
13	TUDOSIE MIRCEA	SG 2651/20.03.2019 - 4 luni din 20.03.2020 pana in 16.05.2020 - demisie	12,50	25,00
14	MOCANU ELENA GABRIELA	SG 2650/20.03.2019 - 4 luni din 20.03.2019	12,50	50,00
		SG6261/15.07.2019 - 2 luni din 20.07.2019	12,50	25,00
		SG7954/11.09.2019 - 4 luni din 20.09.2019	12,50	25,00
15	BALTAG KUZMANOVIC ELENA	SG 4759/24.05.2019 - 4 luni din 24.05.2019	12,50	50,00
		SG 7953/11.09.2020 - 2 luni din 20.09.2019 - revocata din 16.10.2019	12,50	12,50
16	ENE ALINA DENISA	SG 4760/24.05.2019 - 4 luni din 24.05.2019	12,50	50,00
		SG 7952/11.09.2019 - 2 luni din 20.09.2019	12,50	25,00
		SG 9817/05.11.2019 - 4 luni din 23.11.2019	12,50	12,50
17	IONITA MARIANA	SG 9068/16.10.2019 - 4 luni din 16.10.2019	12,50	25,00
18	ILEA GEORGE BOGDAN	SG 10730/09.12.2019 - 4 luni incepand din 09.12.2019	12,50	12,50
	TOTAL ch.salariale membrii CA cu contract de mandat		375	925,00
14.	SECRETAR CA		500 eur la cursul din ultima zi a lunii	48,74
	TOTAL			973,74

Sedinta CA 21.07.2020

Pagina 18 din 81

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

- **CHELTUIELI FINANCIARE** – se realizează în special din diferențele de curs valutar nefavorabile, sunt aferente evoluției raportului EUR/USD, RON/devize și alte devize, precum și din cheltuielile cu dobânzile aferente rambursărilor de credite.

mil lei

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Cheltuieli din dif.de curs valutar	62.227,11	84.550,58	121.114,80	194,63%	143,25%
2.	Cheltuieli din dobânzi	3.458,29	19.053,81	21.251,17	614,50%	111,53%
3.	Cheltuieli privind imobilizările financiare și investițiile financiare	0,00	51,30	0,00	-	0,00%
4.	Alte cheltuieli financiare	0,00	0,00	0,00	-	-
	TOTAL	65.685,40	103.655,69	142.365,97	216,74%	137,35%

Cheltuielile financiare realizate în 2019 reprezintă 8,18% din total cheltuieli realizate.

Cheltuielile financiare au crescut substanțial datorită cheltuielilor cu dobânzilor aferente contractelor de leasing. Conform Standardelor IFRS 16, care se aplică începând cu 01 ianuarie 2019, cheltuiala cu dobânda aferentă datoriei care decurge din contractul de leasing este o componentă a costurilor de finanțare și trebuie să fie înregistrată/prezentată separat de cheltuiala cu amortizarea pentru activul aferent dreptului de utilizare.

Cheltuielile totale realizate în anul 2019 sunt mai mari cu 3,45% decât cheltuielile totale planificate pentru anul 2019 și mai mari cu 13,13% față de nivelul realizat în 2018.

mil lei

Nr. crt.		An 2018 Realizat	An 2019 Planificat	An 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	CHELTUIELI DE EXPLOATARE	1.473.147,92	1.579.101,28	1.598.495,39	108,51%	101,23%
2.	CHELTUIELI FINANCIARE	65.685,40	103.655,69	142.365,97	216,74%	137,35%
	TOTAL CHELTUIELI	1.538.833,32	1.682.756,97	1.740.861,36	113,13%	103,45%

3.3. Realizarea Investițiilor.

Lista programului de investiții ale Companiei TAROM aprobate pentru anul 2019 (anexă a Bugetului de Venituri și Cheltuieli) și realizate până la sfârșitul anului 2019.

- **Execuția programului de investiții, dotări și sursele de finanțare pe anul 2019- Anexa nr. 4 (pag 51-58 în prezentul raport).**

Execuția bugetară este structurată pe principalele categorii de investiții, realizarea investițiilor până la sfârșitul anului 2019 față de bugetul anual aprobat:

mii lei

INDICATORI	2019 Planificat	2019 Realizat	2019 Realizat / 2019 Planificat %
1	2	3	4=3/2
Construcții Montaj	3.918,03	249,85	6,38
Utilaje și altele din care:	32.608,71	4.598,43	14,10
Utilaje	9.144,75	2.456,08	26,86
Investiții IT Hardware și Software	23.463,96	2.142,35	9,13
Controale și reparații la aeronave, motoare și componente	179.542,81	118.206,52	65,84
TOTAL PROGRAM INVESTIȚII	216.069,55	123.054,80	56,95

4. ECHILIBRUL FINANCIAR AL COMPANIEI ȘI CONTINUITATEA ACTIVITĂȚII

Echilibrul financiar ca formă de manifestare a echilibrului economic reflectă asigurarea resurselor pe de o parte și respectarea obligațiilor de plată ale entității economice către terți pe de altă parte. Asigurarea echilibrului financiar necesită o sincronizare între ritmul cheltuielilor operaționale și prestarea serviciilor de transport pe de o parte și cel al încasării și vânzării serviciilor pe de altă parte. Nerespectarea acestei cerințe se reflectă în lipsa capacității de plată a entității, respectiv apariția creditelor nerambursate la scadență și a datorilor neachitate la termen față de furnizori, față de stat și terți.

În situația în care încasările prevăzute nu asigură plata obligațiilor curente se contractează împrumuturi, se reduce volumul aprovizionărilor, se decalează termenele, se renunță la unele materiale aflate în stoc peste necesar, se impulsionează vânzările, se accelerează lichiditatea unor immobilizări.

Pentru aprecierea situației financiare a companiei și identificarea riscului de continuitate a activității, prezentăm pe baza structurii patrimoniale raportul între un post din activ sau pasiv și totalul bilanțului, precum și raportul între diferite componente de activ sau pasiv.

A) Evoluția/ calculul Indicatorilor prin ratele de structură ale activului sunt:

a) Rata activelor immobilizate (R_i) - calculată ca raport între activele immobilizate și totalul activului și care reprezintă ponderea elementelor patrimoniale ce servesc Compania permanent.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

$$R_i = \frac{\text{Active imobilizate}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{772.334.447}{1.046.302.636} = 74\% \quad \frac{1.059.930.840}{1.359.244.588} = 78\%$$

Acest indicator a crescut în exercițiul financiar 2019 întrucât parte din activele corporale sunt active cu drept de folosință reclassificate conform IFRS 16.

Activele financiare imobilizate care contribuie la rata generală de imobilizare au înregistrat scăderi datorită maturizării titlurilor de stat și transferului acestora la active circulante.

De altfel rata efectivă a imobilizărilor corporale își conservă valoarea ca în anul anterior astfel:

a₁) Rata imobilizărilor corporale (R_c) - care reflectă ponderea capitalurilor fixe în cadrul patrimoniului entității au înregistrat următoarele valori:

$$R_c = \frac{\text{Imobilizari corporale}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{736.390.391}{1.046.302.636} = 70\% \quad \frac{699.824.072}{1.359.244.588} = 51\%$$

R_c măsoară capacitatea întreprinderii de a rezista în cazul unei crize, de a se adapta la schimbarea bruscă a tehnicii sau a cerințelor pieței.

Politica de amortizare adoptată influențează mărimea ratei pentru că se operează cu valori nete.

a₂) Rata imobilizărilor financiare (R_f) - reflectă ponderea imobilizărilor financiare în activul total al entității.

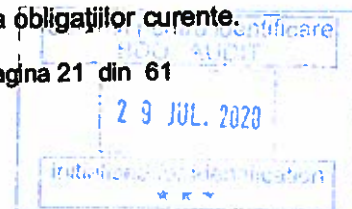
$$R_f = \frac{\text{Imobilizari financiare}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{17.531.782}{1.046.302.636} = 2\% \quad \frac{16.549.504}{1.359.244.588} = 1\%$$

Indicatorul a înregistrat modificări datorită maturizării titlurilor de stat transferate la depozite precum și constituirea unor depozite garanții aferente contractelor de leasing operațional.

b) Rata activelor circulante (R_{AC}) - reflectă ponderea activelor circulante în totalul mijloacelor economice.

$$R_{AC} = \frac{\text{Active circulante}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{273.968.189}{1.046.302.636} = 26\% \quad \frac{299.313.748}{1.359.244.588} = 22\%$$

Rata a scăzut în principal datorită lichidităților consumate pentru acoperirea obligațiilor curente.

Ratele complementare sunt:

b1) Rata stocurilor (R_s) care exprimă mărimea stocurilor în totalul activelor entității, aceasta fiind în funcție de natura activității.

$$R_s = \frac{\text{Stocuri}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{29.442.322}{1.046.302.636} \times 100 = 3\% \quad \frac{28.482.280}{1.359.244.588} \times 100 = 2\%$$

Rata înregistrează scădere pe seama stocurilor în scădere utilizate la lucrările tehnice pentru flotă în desfășurare până la data bilanțului.

b2) Rata creanțelor (R_c) - reflectă importanța creanțelor întreprinderii în activul total al întreprinderii.

$$R_c = \frac{\text{Creante}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{107.941.863}{1.046.302.636} \times 100 = 10\% \quad \frac{179.265.243}{1.359.244.588} \times 100 = 13\%$$

Creșterea se datorează, în cea mai mare parte, depozitelor constituite pentru contractele de leasing operațional și plăților de rezerve- mentenanță aferente contractelor de leasing. Creanțele curente s-au menținut într-un ritm normal de încasare.

b3) Rata disponibilităților (R_D) - reflectă ponderea disponibilităților în patrimoniul firmei.

$$R_D = \frac{\text{Disponibilitati}}{\text{Activ total}} \times 100 = \frac{109.311.624}{1.046.302.636} \times 100 = 10\% \quad \frac{70.301.985}{1.359.244.588} \times 100 = 5\%$$

Disponibilitățile au înregistrat scăderi din cauza diminuării efective a lichidităților, ca urmare a utilizării acestora pentru acoperirea obligațiilor curente rezultate din operare.

B) În ceea ce privește structura pasivului, analiza acestuia urmărește caracterizarea surselor de formare a mijloacelor economice și evoluția în timp a acestora. Ratele referitoare la structura pasivului reflectă componența resurselor de care dispune entitatea. Ele explică politica de finanțare care constă în resursele de care poate beneficia entitatea în cele mai avantajoase condiții de cost și de durată. Permit aprecierea autonomiei financiare, respectiv repartiția între resursele proprii și datorile entității, indicatorii principali fiind:

a) Rata stabilității financiare (R_{sf}) - care exprimă contribuția surselor aflate la dispoziția întreprinderii pe o perioadă mai mare de 1 an la acoperirea mijloacelor economice ale entității.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

$$R_{SF} = \frac{\text{Capital permanent}}{\text{Pasiv total}} \times 100 = \frac{643.899.600}{1.046.302.636} = 62\% \quad \frac{753.711.074}{1.359.244.588} = 55\%$$

Indicatorul înregistrează o scădere datorită faptului ca societatea a înregistrat o diminuare a capitalului permanent cu influența acumulărilor de pierderi în cadrul exercițiului afectând și capitalurile proprii.

b) Rata autonomiei financiare globale (R_{AFG}) - reflectă contribuția surselor proprii la finanțarea mijloacelor economice ale entității.

$$R_{AFG} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Pasiv total}} \times 100 = \frac{617.609.631}{1.046.302.636} = 59\% \quad \frac{462.396.779}{1.359.244.588} = 34\%$$

Această rată este în scădere față de anul anterior și este peste nivelul acceptat teoretic.

Este un indicator care exprimă autonomia financiară a companiei, apreciind ansamblul finanțării sale.

Această rată este considerată satisfăcătoare în ceea ce privește echilibrul financiar dacă este mai mare sau egală cu 1/3.

Astfel s-a calculat rata autonomiei financiare la termen după relațiile:

$$R_{AFT1} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Capital permanent}} \times 100 = \frac{617.609.631}{643.899.600} = 96\% \quad \frac{462.396.779}{753.711.044} = 61\%$$

Aceasta rată exprima ponderea fondurilor proprii în ansamblul resurselor cu durată mai mare de 1 an. Pentru asigurarea autonomiei financiare capitalul propriu trebuie să reprezinte cel puțin jumătate din cel permanent.

$R_{AFT1} \geq 0,5$ Indicatorul fiind în situația favorabilă față de nivelul teoretic.

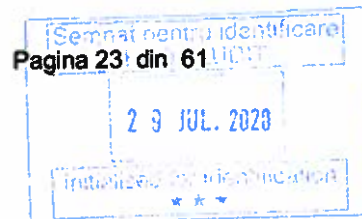
$$R_{AFT2} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Datorii pe termen lung}} \times 100 = \frac{617.609.631}{26.289.969} = 2349\% \quad \frac{462.396.779}{291.314.295} = 159\%$$

Indicatorul arată că situația în care se află compania, respectiv toate creditele pentru finanțarea activității au fost rambursate.

Această rată exprimă gradul de independență financiară a întreprinderii, asigurată atunci când capitalul propriu este egal sau mai mare decât obligațiile la termen.

$R_{AFT2} \geq 1$.

Sedinta CA 21.07.2020

- c) Rata datoriilor pe termen scurt (R_{DTS}) - care reflectă partea mijloacelor economice finanțată pe seama datoriilor cu termen de exigibilitate mai mic de 1 an.

$$R_{DTS} = \frac{\text{Datorii pe termen scurt}}{\text{Pasiv total}} \times 100 = \frac{402.403.036}{1.046.302.636} = 38\% = \frac{605.533.514}{1.359.244.588} = 45\%$$

- d) Rata de îndatorare globală (R_{IG}) - care reflectă ponderea resurselor externe în totalul surselor de finanțare ale entității.

$$R_{IG} = \frac{\text{Datorii totale}}{\text{Pasiv total}} \times 100 = \frac{428.693.005}{1.046.302.636} = 41\% = \frac{896.847.809}{1.359.244.588} = 66\%$$

Indicatorul arată menținerea în 2019 a autonomiei financiare.

Cu cât $R_{IG} < 1$ cu atât autonomia financiară a entității este mai ridicată și scade gradul de îndatorare. Compania este supusă unor riscuri financiare, dar cel mai important este riscul de faliment generat de insolabilitate și de aceea menținerea solvabilității asigură supraviețuirea acesteia.

Solvabilitatea reprezintă capacitatea entității de a-și onora obligațiile sale de plată pe o anumită perioadă de timp și de a-și asigura astfel echilibrul financiar.

Starea de insolabilitate poate avea repercusiuni asupra modului de funcționare a companiei cum ar fi: pierderea unei părți a patrimoniului, lichidarea și dispariția entității.

Capacitatea de plată este reprezentată de solvabilitatea imediată și reprezintă mijloacele bănești disponibile la un moment dat sau pe o perioadă scurtă de timp, de regulă până la 30 zile pentru achitarea datoriilor exigibile pe aceeași perioadă.

Solvabilitatea, respectiv capacitatea de plată sunt elemente ale lichidității prin care se evidențiază proprietatea pe care o are partea materială a capitalului de a se transforma în bani.

Datorită interdependenței dintre lichiditate și solvabilitate pentru diagnosticarea activității companiei se utilizează următoarele rate:

- a) Rata lichidității (solvabilității) generale (R_{SG}) - evidențiază gradul de acoperire a datoriilor pe termen scurt de către activele circulante.

$$R_{SG} = \frac{\text{Active circulante}}{\text{Datorii pe termen scurt}} = \frac{273.968.189}{402.403.036} = 0,68 = \frac{299.313.748}{605.533.514} = 0,49$$

Această rată a scăzut de la 0,68 la 0,49 în 2019 ceea ce indică o reducere a capacității de finanțare, și se menține în limite nesatisfăcătoare.

R_{SG} se poate încadra între următoarele valori:

$R_{SG} > 1,8$ situație bună și indică existența unor active circulante mai mari decât datoriile pe termen scurt, ceea ce înseamnă că o parte a capitalului permanent este utilizat pentru finanțarea activității de exploatare;

$1,2 < R_{SG} < 1,8$ situație satisfăcătoare;

$R_{SG} < 1,2$ situație nesatisfăcătoare, dar nu prezintă pericol dacă gradul de lichiditate al activelor circulante este mai mare decât cel de exigibilitate al datorilor pe termen scurt. Aceasta înseamnă că stocurile se reduc treptat pentru achitarea datorilor pe termen scurt fără a stânjeni continuitatea producției, iar datoriile se reînnoiesc constant.

b) Rata solvabilității (lichidității) imediate (R_{SI}) - reflectă în proporție disponibilitățile care participă la acoperirea datorilor curente.

$$R_{SI} = \frac{\text{Disponibilitati}}{\text{Datorii pe termen scurt}} = \frac{2018\text{-IFRS } 109.311.624}{402.403.036} = 0,27 = \frac{2019\text{-IFRS } 70.301.985}{605.533.514} = 0,12$$

Indicatorul realizat în 2019 este egală cu 0,12 ceea ce arată o situație în scădere față de 2018.

Dacă $R_{SI} > 0,3$ situație bună.

Rata solvabilității patrimoniale (R_{SP}) - reflectă gradul în care întreprinderea poate face față obligațiilor de plată, în special din surse proprii.

$$R_{SP} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Capital propriu} + \text{Credite bancare}} \times 100 = \frac{2018\text{-IFRS } 617.609.631}{617.609.631} = 100\% = \frac{2019\text{-IFRS } 462.396.779}{462.396.779} = 100\%$$

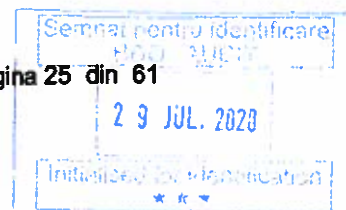
R_{SP} poate lua următoarele valori:

- $R_{SP} > 50\%$ situație bună;
- $30\% < R_{SP} < 50\%$ situație satisfăcătoare;
- $R_{SP} < 30\%$ situație nesatisfăcătoare.

Indicatorul fiind cu valoare mai mare de 50% societatea este în situația bună.

c) Rata solvabilității globale (R_{SGB}) - măsoară securitatea de care se bucură creditorii pe termen scurt și lung, precum și marja de creditare a entității.

$$R_{SGB} = \frac{\text{Disponibilitati}}{\text{Exigibilitati pe termen scurt}} \times 100 = \frac{2018\text{-IFRS } 109.311.624}{402.403.036} = 0,27 = \frac{2019\text{-IFRS } 70.301.985}{605.533.514} = 0,12$$

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

R_{SGB} poate lua următoarele valori:

$R_{SGB} > 1,5$ situație bună deoarece compania își poate achita obligațiile;

$R_{SGB} < 1,5$ situație nesatisfăcătoare și evidențiază riscul de insolvență pe care l-au asumat furnizorii de fonduri puse la dispoziția entității.

Rata arată o situație nesatisfăcătoare datorită scăderii disponibilităților sub nivelul obligațiilor curente.

Echilibrul financiar al întreprinderii trebuie înțeles ca un ansamblu de corelații care se formează în procesul de rotație al capitalului.

Pentru analiza echilibrului financiar al entității se utilizează următoarele rate de finanțare:

- a) Rata de autofinanțare a activelor (R_{AA}) - exprimă măsura în care capitalurile proprii acoperă activele entității.

$$R_{AA} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Active immobilizate} + \text{Active circulante}} \times 100 = \frac{2018\text{-IFRS } 617.609.631}{1.046.302.636} = 59\% = \frac{2019\text{-IFRS } 462.396.779}{1.359.244.588} = 34\%$$

Această rată a scăzut pe seama pierderilor acumulate și în 2018.

- b) Rata de finanțare a immobilizărilor pe seama capitalurilor proprii (R_{FI}) - exprimă finanțarea proprie a immobilizărilor, autonomia de care dă dovadă întreprinderea în finanțarea investițiilor sale.

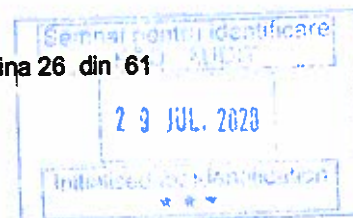
$$R_{FI} = \frac{\text{Capital propriu}}{\text{Active immobilizate}} \times 100 = \frac{2018\text{-IFRS } 617.609.631}{772.334.447} = 80\% = \frac{2019\text{-IFRS } 462.396.779}{1.059.930.840} = 44\%$$

Dacă valoarea acestei rate este mai mare sau egală cu 100 înseamnă că activele immobilizate sunt finanțate integral pe seama capitalurilor proprii. Dacă valoarea ratei este mai mică decât 100, atunci o parte din activele immobilizate sunt finanțate pe seama datorilor pe termen mediu și lung.

- c) Rata de finanțare a activelor immobilizate pe seama capitalului permanent (R_{FKpn}) - semnifică gradul de finanțare al activelor immobilizate pe seama surselor stabile.

$$R_{FKpn} = \frac{\text{Capital permanent}}{\text{Active immobilizate}} \times 100 = \frac{2018\text{-IFRS } 643.899.600}{772.334.447} = 83\% = \frac{2019\text{-IFRS } 753.711.074}{1.059.930.840} = 71\%$$

Cu cât valoarea acestei rate este mai mare decât 100, cu atât entitatea ocupă o poziție mai bună.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019*Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS*

procesului de restructurare a TAROM, așa cum rezultă și din *Memorandumul cu tema: Acordarea unui ajutor de salvare pentru anul 2020, Societății Comerciale "Compania națională de transporturi aeriene române-TAROM S.A"*, urmat de un ajutor de restructurare, aprobat de Guvernul României în vederea obținerii rezultatelor bugetate pentru perioada 2020-2022 care sunt menite să creeze premisele pentru reintregirea rezervelor de numerar ale Societății dincolo de anul 2020.

Ca și în exercițiul financiar 2018, activitatea desfășurată de TAROM în anul 2019 a confirmat ca fiind adecvată aplicarea principiului continuității la întocmirea situațiilor financiare, Societatea fiind chiar în situația de menținere a cifrei de afaceri.

Continuitatea activității - STANDARDUL INTERNAȚIONAL DE CONTABILITATE NR. 1 (IAS 1) -

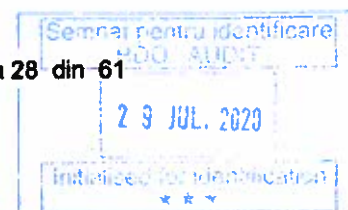
„La întocmirea situațiilor financiare, conducerea trebuie să evaluează capacitatea întreprinderii de a-și continua activitatea. Situațiile financiare trebuie întocmite pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează, fie nu are alta alternativă decât să lichideze întreprinderea sau să înceteze activitatea. Atunci când, la efectuarea evaluării, conducerea are cunoștință de incertitudini semnificative legate de evenimente sau condiții care pot cauza îndoiele semnificative asupra capacității întreprinderii de a-și continua activitatea, incertitudinile respective trebuie evidențiate. Atunci când situațiile financiare nu sunt pregătite pe baza continuității activității, acest fapt trebuie evidențiat împreună cu baza de întocmire a situațiilor financiare și motivul pentru care întreprinderea nu își mai putea continua activitatea.”

Situațiile financiare 2019 au fost întocmite în baza principiului continuității activității care presupune faptul că Societatea își va putea continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil. Pentru a evalua aplicabilitatea aceste prezumții conducerea analizează previziunile referitoare la ieșirile de numerar viitoare.

Ministerul Transporturilor este acționarul majoritar al Societății, astfel politicile guvernamentale pot avea un impact semnificativ asupra poziției financiare, rezultatelor și fluxurilor de numerar ale Companiei dar și asupra strategiei de menținere pe viitor a echilibrului financiar care presupune etape și măsuri succesive, graduale și dinamice, efectele lor fiind pe termen scurt, mediu și lung, oferind posibilitatea diminuării impactului economic negativ pe care pandemia cu COVID-19 îl are atât la nivel național, cât și la nivel mondial.

Primul pas este deja făcut, întrucât Guvernul României a aprobat printr-un Memorandum, acordarea unui ajutor Companiei TAROM în valoare de maxim 64,8 milioane euro echivalent 313.632 mii lei, pentru a compensa pierderile generate COVID-19 și cauzate direct de această pandemie. Alocarea efectivă a ajutoarelor urmează să fie realizată ulterior, printr-o hotărâre, timp în care ar urma să fie încheiate și discuțiile cu oficialii Comisiei Europene în acest sens.

În această manieră, va fi asigurată continuitatea deplină în ceea ce privește siguranța financiară a Companiei în ansamblul său, întrucât există sprijin guvernamental pentru a menține propria companie națională de transporturi aeriene, această entitate longevivă și competitivă pe piața aviatică.

Pentru anii 2021-2022 TAROM și-a propus să ofere un produs corespunzător și aeronavele potrivite pentru fiecare segment de piață în parte, optimizând astfel gradul de ocupare și obținerea unui venit mediu pe pasager care să permită menținerea unui trend pozitiv, care să creeze condițiile necesare pentru obținerea de profitabilitate pe toate segmentele de piață deservite de TAROM.

Orarul curselor regulate pe anul 2021 și 2022 a fost astfel întocmit încât selecția rutelor programate cu toate tipurile de avioane din dotarea companiei să permită o mai bună încărcare a curselor și creșterea veniturilor din transport pasageri.

Fundamentarea veniturilor din prestarea serviciilor de transport aerian sunt bazate pe creșterea gradului de încărcare a aeronavelor pe rute interne și rute externe de la un LF% de 67,57% în BVC 2020 până la un LF de 77,12% estimat pentru anul 2021 și până la un LF% de 77,95% estimat pentru anul 2022.

Tabelul prezintă sintetic indicatorii fizici iar detalierea acestora este prezentată detaliat în Anexa A în propunerea Bugetului de Venituri și Cheltuieli 2020:

Indicatori	BVC rectificat aprobat conform Ordin nr. 300/2019	Realizat 2019	Propunere BVC 2020	Estimat 2021	Estimat 2022
0	1	2	3	5	6
Număr curse	19.564	19.380	7.423	13.199	18.656
Număr ore bloc	74.254	74.115	39.182,66	47.948	67.650
Număr pasageri	3.123.588	3.164.218	1.496.635	2.226.383	3.167.619
RPK (mii)	3.308.654	3.344.309	1.649.817	2.260.551	3.199.195
ASK (mii)	4.474.203	4.453.651	2.421.713	2.912.550	4.087.702
LF (%)	73,64	74,90	67,57	77,12	77,95

Ținând cont de cifrele bugetate pentru anii 2020-2022, conducerea considera că Societatea necesită atragerea de surse de finanțare externe pentru a-și putea îndeplini obligațiile financiare atunci când ele devin scadențe pentru o perioadă de cel puțin un an.

În ceea ce privește veniturile și cheltuielile prevăzute în Bugetul de Venituri și Cheltuieli 2020 și estimate pentru anii 2021-2022, sunt estimate în conformitate cu indicatorii fizici iar variațiile semnificative față de nivelul propunerilor din anul 2020 sunt prezentate sintetic în tabel:

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

INDICATORI		BVC rectificat aprobat conform Ordin nr. 300/2019	REALIZAT 2019	Propunere BVC 2020	Estima 2021	Estima 2022
0	1	4	5	6	7	8
I.	VENITURI TOTALE	1.616.694,70	1.578.240,22	1.013.036,97	1.287.490,54	1.742.469,61
1	Venituri totale din exploatare din care:	1.438.126,78	1.454.563,21	912.536,77	1.188.968,34	1.641.967,41
a)	din producția vândută (Rd.3+Rd.4+Rd.5+Rd.6+Rd.7),	1.345.869,44	1.354.488,42	681.495,14	1.102.044,72	1.529.523,23
2	Venituri financiare din care:	78.467,92	123.677,01	100.502,20	100.502,20	100.502,20
c)	din diferențe de curs	60.331,86	106.696,23	82.467,95	82.467,95	82.467,95
d)	din dobânzi	3.105,02	1.934,83	2.003,50	2.003,50	2.003,50
e)	alte venituri financiare	992,61	1.007,57	1.290,40	1.290,40	1.290,40
II	CHELTUIELI TOTALE	1.687.967,29	1.750.914,69	1.328.055,85	1.462.367,05	1.745.709,83
1	Cheltuieli de exploatare din care:	1.584.311,60	1.608.548,71	1.198.800,46	1.334.811,65	1.620.153,64
A.	Cheltuieli cu bunuri și servicii din care:	1.091.408,30	1.080.364,98	542.369,89	770.399,30	1.031.524,15
A1	Cheltuieli privind stocurile	463.414,61	456.020,56	199.170,88	285.030,86	415.251,31
A2	Cheltuieli privind serviciile executate de terți	75.465,05	72.187,68	42.563,20	54.834,43	67.120,83
A3	Cheltuieli cu alte servicii executate de terți	552.528,64	552.176,75	300.635,81	430.534,02	549.152,01
j)	alte cheltuieli	431.651,30	429.955,61	239.655,69	338.151,64	420.782,51
B	Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	678,53	796,26	636,67	674,36	766,60
C.	Cheltuieli cu personalul	214.821,91	197.913,39	197.284,60	180.300,37	170.481,73
C0	Cheltuieli de natură salarială (cf. IFRS)	171.830,22	171.949,87	140.443,83	123.644,04	123.644,04
C1	Cheltuieli cu salariile totale (cf. IFRS)	169.179,15	169.642,07	137.984,87	121.206,37	121.206,37
C1.1	Cheltuieli cu salariile (pt. personal cu contr. indiv. de munca încheiat în țară)	166.719,15	167.440,79	136.412,53	120.681,97	120.681,97
C1.2	Cheltuieli salarii angajați localnici agenții externe (pt. personal cu contr. indiv. de munca încheiat în străinătate)	2.480,00	2.201,28	1.572,34	524,40	524,40
C2	Bonusuri	2.651,07	2.307,80	2.458,96	2.437,67	2.437,67
C3	Alte cheltuieli cu personalul	21.807,96	4.520,90	38.578,12	38.578,12	30.925,66
C4	Cheltuieli aferente contractului de mandat și a altor organe de conducere și control, comisii și comitete	1.605,62	1.732,41	1.977,62	1.977,62	1.977,62
C5	Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	19.778,11	19.710,21	16.285,03	16.100,59	13.934,41
D.	Alte cheltuieli de exploatare	277.402,66	329.047,08	458.209,30	383.437,62	417.382,16
2	Cheltuieli financiare	103.655,69	142.365,97	129.555,39	127.555,40	125.555,39
a)	cheltuieli privind dobânzile	19.053,81	21.248,32	24.610,83	24.610,83	24.610,83
c)	alte cheltuieli financiare	51,30	2,85	0,00	0,00	0,00
III	REZULTATUL BRUT (profit/ pierdere) (rd.138-Rd.1- venituri neimpozabile cheltuieli nedeductibile fiscal	-171.372,69	-172.674,46	-315.016,88	-174.876,51	-3.239,43
			17.081,72			
			14.057,14			
	PROFITUL-PIERDEREA NETA A PERIOADEI DE RAPORTARE	-171.372,69	-169.540,60	-315.016,88	-174.876,51	-3.239,43

Având în vedere cele menționate mai sus, Conducerea consideră că Societatea își va putea desfășura activitatea în viitorul previzibil și, în consecință, aplicarea principiului continuității activității în întocmirea situațiilor financiare individuale este considerată adecvată.

5. ALTE INFORMAȚII CU REFERIRE LA ACTIVITATEA COMPANIEI
5.1. CALITATEA ȘI SIGURANȚA ZBORULUI

CN TAR TAROM SA este certificată de Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca Operator aerian, Organizație de Întreținere, Organizație de instruire a personalului tehnic și Organizație de instruire a personalului navigant (ATO) și este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, pentru verificarea menținerii condițiilor de certificare. Condițiile de certificare impun operatorilor aeriени să implementeze un sistem

de management al siguranței (SMS), inclusiv un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un sistem de monitorizare continuă a conformității cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul Departamentului Siguranță Zbor și Calitate realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, după cum urmează:

- Regulamentul EU 965/2012 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1321/2014 al Comisiei Europene;
- Regulamentul EU 1178/2011 al Comisiei Europene.

În cadrul programului propriu de monitorizare a conformării cu cerințele aplicabile, inclusiv cu cele din domeniul securității aeronautice, în anul 2019 au fost executate 75 de audituri și 24 de inspecții de calitate. Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu Managerul Responsabil până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM cu scopul de a identifica posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM). Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea avea impact asupra siguranței operațiunilor.

În conformitate cu Regulamentul EC 376/2014 al Parlamentului European, Legea 51/1999 a Guvernului României și Reglementarea Aeronautică Civilă Română - Raportarea Evenimentelor în Aviația Civilă (RACR-REAC), în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;
- Sistemul de raportare externă (către AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/ analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți de către fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor Companiei, precum și identificarea unor suprasolicitări intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili. Rezultatele sunt transmise Direcției Tehnice și Direcției Operațiuni Zbor. Pe baza FDM,

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară- IFRS

Departamentul Siguranță Zbor și Calitate și Direcția Operațiuni Zbor desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidente și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info, safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

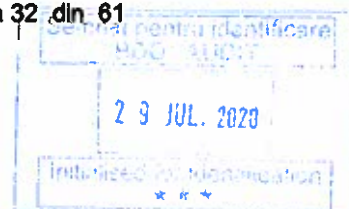
TAROM este membru IATA și participă în diverse programe de colectare și analiză a informațiilor relevante de siguranța zborului (IATA – Safety Trend Evaluation Analysis and Data Exchange System STEADES) și este membru activ al pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aerieni de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și foarte performantă a tuturor subcontractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță și calitate.

Totodată, TAROM este membru Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul comunității globale a aviației.

Ca membru în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM, în calitate de membru IATA (International Air Transport Association) este certificat IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, garantând cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluat prin 8 audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

TAROM a fost certificat ISO:9001 din 2014, fiind recertificat în anul 2018 în conformitate cu ISO 9001:2015.

5.2. ACTIVITATEA DE MEDIU

Compania TAROM consideră prioritară responsabilitatea față de mediu, având o abordare sistematică privind menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare, TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului de Management de Mediu conform standardului internațional ISO 14001:2015.

În decembrie 2015 a fost realizat auditul energetic conform Legii 121/2014 privind eficiența energetică, iar din anul 2016 se asigură anual managementul energetic.

Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației de mediu în vigoare și Directivelor Europene. De asemenea, Compania își îndeplinește obligațiile ce îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu.

Din 2012, TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (EU ETS), conform Directivei 2008/101/CE care reprezintă cadrul cheie de reglementare al UE privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (CO₂). În sensul asigurării conformității cerințelor Directivei, se elaborează anual Raportul de emisii și se achiziționează certificate astfel încât să fie restituite în Registrul UE numărul de certificate echivalent emisiilor produse ce corespund zborurilor realizate în interiorul spațiului aerian european.

Față de reglementarea menționată, eficiența utilizării combustibililor și reducerea emisiilor au devenit un obiectiv important, conducând la implementarea unor măsuri operaționale.

Societatea, prin politica de conformare la legislația europeană, a achiziționat certificatele necesare în raport de cantitatea de CO₂ emisă în anul 2019 și a îndeplinit obligația de conformare pentru 2019.

5.3. INFORMAȚII DESPRE PERSONAL

În anul 2019 politica de resurse umane a avut două obiective majore, respectiv planificarea și gestionarea resurselor umane în conformitate cu planurile operationale ale companiei și analiza/planificarea datelor și resurselor necesare fundamentării planurilor de restructurare și eficientizare ale companiei de către consultantul dedicat.

La nivel operational, au fost revizuite planurile de formare profesională specifică și continuă, precum și planul de recrutare a personalului licențiat, astfel fiind gestionate eficient și operativ solicitările privind resursa umană calificată și înalt calificată. Planurile de formare profesională au fost corelate cu nevoile de personal și de dezvoltare a anumitor competențe rezultate din evaluările profesionale. A fost revizuit în cursul anului 2019 sistemul de evaluare profesională a salariaților, bazat pe competențe specifice posturilor și formalizat printr-o procedură digitalizată.

La data de 31.12.2019 numărul total de angajați în cadrul societății era de 1.833 persoane, în timp ce numărul mediu de angajați la nivelul anului 2019 a fost de 1.811. Pentru activitatea de recrutare, rata fluctuație a personalului la nivelul anului 2019 a fost de 12,78%.

În conformitate cu Legea Securității și Sănătății Muncii nr 319/2006 și Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii 319/ 2006 (H.G 1425/ 2006), Compania TAROM a încheiat contracte pentru prestarea de servicii medicale de medicina muncii pentru întreg personalul companiei. Starea de sănătate este influențată și de condițiile de muncă în care angajatul își desfășoară activitatea.

Controlul medical periodic reflectă starea de sănătate a angajatului la momentul efectuării lui.

Prin compararea ultimului examen medical periodic cu examenele anterioare, se apreciază dinamica stării de sănătate.

În prezent, în Compania TAROM nu sunt declarate boli profesionale.

Pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă s-au identificat acțiunile necesare, astfel ca în BVC 2019 au fost prevăzute investiții pentru relocarea, modernizarea și adaptarea posturilor de muncă.

În Compania TAROM în anul 2019 nu s-au înregistrat evenimente care să fi avut drept cauze condițiile de muncă.

5.4. DEZVOLTAREA PREVIZIBILĂ A SOCIETĂȚII

Produsul Intern Brut a înregistrat un avans de 4,1%, în 2019, fata de 2018, ceea ce depășește estimările de iama ale Comisiei Europene, cele mai importante contribuții la creșterea acestuia fiind date de investiții și consumul gospodăriilor, în timp ce o contribuție negativă a avut-o exportul, potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică.

Pe categorii de resurse, la creșterea PIB, în anul 2019 fata de anul 2018, au contribuit aproape toate ramurile economiei, contribuții pozitive mai importante având următoarele ramuri: construcțiile (0,9%), cu o pondere de 6,4% la formarea PIB și al cărui volum de activitate s-a majorat cu 16,8%; comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (0,9%), cu o pondere de 18,2% la formarea PIB și al cărui volum de activitate s-a majorat cu 4,8%.

Pe de altă parte, impozitele nete pe produs (0,9%), cu o pondere de 9,3% la formarea PIB și al cărui volum de activitate s-a majorat cu 9,5%. Industria a avut o contribuție negativă la creșterea PIB (-0,3%) ca urmare a reducerii volumului său de activitate cu 1,5%.

Conform INS, pe categorii de utilizări din punctul de vedere al utilizării PIB, creșterea s-a datorat, în principal cheltuielilor pentru consum final al gospodăriilor populației, al cărui volum s-a majorat cu 5,9% contribuind cu 3,7% la creșterea PIB; formării brute de capital fix, al cărui volum s-a majorat cu 17,8% contribuind cu 3,7% la creșterea PIB.

O contribuție negativă la creșterea PIB a avut-o exportul net (-1,7%), consecință a creșterii cu 3,5% a

volumului exporturilor de bunuri și servicii corelată cu o creștere mai mare a volumului importurilor de bunuri și servicii, cu 7,2%.

Potrivit previziunilor economice de iama publicate în 13 februarie 2020, de Comisia Europeană, creșterea economică a României s-a aflat pe un traseu descendent în 2019, cu o valoare estimată la 3,9%, față de 2018 și 2017 când ritmul de creștere era de 4,4%, respectiv de 7,1%.

În ultimele trei luni ale anului 2019 (T4), pe serie brută, comparativ cu același trimestru din anul 2018, PIB-ul național a înregistrat o creștere cu 4,3%. Ritmul de creștere a accelerat în ultimele luni ale anului trecut, după un avans anual de 3% în T3. Anterior, economia marcase un plus de 4,4% în T2 și 5% în T1/2019.

Ajustat sezonier, PIB-ul a avut un avans trimestrial de 1,5% față de T3/2019 și de 4,2% față de același trimestru din anul 2018.

Asociația Internațională de Transport Aerian (IATA) a anunțat că, pe tot parcursul anului 2019 traficul mondial de călători a crescut cu 4,2% față de anul 2018.

Rezultatul din 2019 arată o încetinire comparativ cu creșterea anuală din 2018, cu 7,3%, și a marcat primul an de la criza financiară globală din 2009, cu cererea de pasageri sub tendința pe termen lung, de aproximativ 5,5% creștere anuală. Capacitatea pe tot anul 2019 a urcat cu 3,4%, iar factorul de încărcare a crescut cu 0,7 puncte procentuale, până la un nivel record de 82,6%. Valoarea anterioară a fost de 81,9% stabilită în 2018.

În decembrie 2019, RPK a crescut cu 4,5% față de aceeași lună din 2018. Aceasta a fost o îmbunătățire față de creșterea anuală de 3,3% înregistrată în noiembrie, în principal datorită cererii solide din America de Nord.

Transportatorii din industria aviatică europeană au înregistrat o creștere a traficului cu 4,4% în 2019, care a fost în scădere de la o creștere anuală de 7,5% în 2018. Capacitatea a crescut cu 3,7%, iar factorul de încărcare a crescut cu 0,6 puncte procentuale până la 85,6%. Rezultatele reduse sunt atribuite în general încetinirii activității economice, scăderea încrederii în afaceri, agravată de dispute industriale (greve), incertitudinea Brexit și colapsul mai multor companii aeriene.

În acest climat macroeconomic, TAROM a transportat în anul 2019 – preliminar - 2,9 milioane pasageri, în creștere cu aproximativ 7,74% față de anul 2018.

Pe Aeroportul Internațional Henri Coandă București, au operat în anul 2019, 57 companii aeriene, care au transportat pasageri către 131 destinații.

5.5. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE LINIEI AERIENE

Anul 2019 a fost un an dificil pentru întreaga industrie aviatică, iar 2020 se anunță a fi un an foarte greu pentru companiile aeriene.

Astăzi, acțiunile sunt axate pe noul coronavirus. Astfel, companiile aeriene au standarde bine dezvoltate și implementează cele mai bune practici pentru a menține siguranța călătorilor. Companiile

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

aeriene ajuta Organizatia Mondiala a Sanatatii (OMS) si autoritatile de sanatate publica in eforturile de a combate noul coronavirus, in conformitate cu reglementarile internationale de sanatate..

Companiile aeriene iau decizii dificile pentru a reduce capacitatea si rutele.

IATA estimeaza ca traficul global va fi redus cu 4,7% datorita noului coronavirus, ceea ce ar putea sa afecteze cresterea prevazuta, si sa provoace primul declin global al cererii de la criza financiara globala din 2008-09. Acest scenariu s-ar traduce intr-o pierdere a veniturilor de 29,3 miliarde de dolari. Costurile mai reduse de combustibil vor ajuta la compensarea unei parti din veniturile pierdute.

La nivelul Companiei TAROM se impune o analiza de rationalizare operationala adaptata la piata, in vederea reducerii in continuare a pierderilor si, ulterior, a trecerii pe profit a Companiei.

Este esential ca TAROM sa intreprinda unele imbunatatiri la nivelul operatiunilor comerciale, al celor de zbor, al operatiunilor de sol si de intretinere pentru a permite o crestere a eficientei.

Compania are angajate serviciile unui consultant extern pentru elaborarea unui plan de restructurare. Se urmareste optimizarea operationala a organizatiei dar si modernizarea flotei.

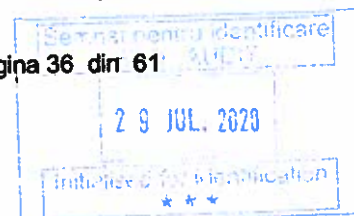
Necesitatea de finantare a modernizarii flotei a determinat necesitatea aplicarii pentru ajutor de stat necesar finantarii achizitiei de aeronave noi.

In prezent TAROM operează cu 29 aeronave:

Tip aeronava	Numar de aeronave pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km
BOEING 737-300	4	134Y(8B+126Y)	2.780 km/ 3.400km
AIRBUS A318-111	4	14B+99Y, 26B+81Y	2.780 km
ATR 72-600	4	72BY	1.020 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km

In luna decembrie 2019, Compania TAROM a semnat contractul de leasing, pe o perioada de 10 ani, pentru un numar de 9 aeronave noi de tip ATR 72-600, care vor fi operate pe zboruri regionale (interne si externe) si vor inlocui ATR-urile pe care Compania le are in prezent in flota.

Astfel, in primele 3 luni ale anului 2020, primele 4 aeronave noi de tip ATR 72-600 au intrat in flota. TAROM trebuie să își optimizeze flota pentru a corespunde cerințelor specifice modelului de operare prin eliminarea unor tipuri de aeronave existente și înlocuirea acestora cu altele, ceea ce va permite Companiei, daca nu crearea unui avantaj competitiv sustenabil pe piata, cel puțin concurența cu succes a altor companii aeriene și, astfel, îmbunătățirea imediata a rezultatelor financiare. Pe aceasta bază (regândirea modelului de operare și restructurarea flotei), putem continua cu re-gândirea și recalibrarea tuturor proceselor și activităților din cadrul Companiei. Avantajele unei flote jet optimizate

reducă producția mondială de țiței cu 1,2 milioane BPD, în perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2019, iar în data de 2 iulie 2019 alianța OPEC+ a decis extinderea ajustărilor voluntare a producției de țiței cu o perioadă de 9 luni, respectiv de la 1 iulie 2019 și până la 31 martie 2020.

Costurile cu combustibilul de aviație sunt atât de mari încât industria aviatică caută soluții de îmbunătățire a eficienței consumului de combustibilul, prin înlocuirea flotei cu aeronave noi, cu consumuri reduse. În fapt, prețul combustibilului de aviație reprezintă cel mai dificil element de prognozat dintre toate costurile companiei TAROM.

6.6. CONCURENȚA

În anul 2018, traficul de pasageri prin aeroporturile din Europa a crescut cu 6,1% față de anul 2017, până la un număr record de 2,34 miliarde pasageri. Cu toate acestea, ritmul de creștere a numărului de pasageri înregistrați în aeroporturile europene, precum și traficul aerian de marfă, au încetinit semnificativ față de 2017, incertitudinile cu privire la economia mondială și Brexit afectând și performanțele din anul 2019. Astfel, în anul 2019, numărul de pasageri a crescut față de anul anterior doar cu 3,2%, înregistrându-se o rată de creștere mult mai mică. Potrivit Eurocontrol, traficul aerian european a crescut în anul 2019 cu 0,9% față de cel din 2018 (<https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/2020-04/nm-annual-network-operations-report-2019-main-report.pdf>), respectiv cu o rată aproape insignifiantă față de anii precedenți. Scăderea traficului s-a înregistrat în cea de-a doua parte a anului 2019, ca urmare a creșterii economice lente, falimentului Thomas Cook și menținerii la sol a flotei de aeronave B 737 MAX.

Tendința de încetinire a traficului de marfă în anul 2019 a fost greu de ignorat deoarece ea reflectă datele economice slabe și contracția care s-a manifestat nu doar în Europa, ci și la nivel mondial. Astfel, aceste evoluții s-au tradus printr-o cerere mai slabă din partea pasagerilor. Incertitudinile cu privire la Brexit au rămas principalul risc pe termen scurt, având în vedere faptul că aeroporturile britanice au consemnat deja cele mai scăzute ritmuri de creștere a numărului de pasageri.

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine.

Siguranța și securitatea sunt condiții prealabile necesare pentru un sector al aviației competitiv. Astfel, creșterea traficului aerian nu poate fi luată în considerare fără menținerea unor standarde ridicate de siguranță, care să permită sectorului aviației să continue să se dezvolte în condiții de siguranță în viitor. În acest scop, sistemul de reglementare trebuie să fie mai bine dotat pentru a identifica și a reduce riscurile în materie de siguranță, într-un mod mai rapid și mai eficient. Acest lucru poate fi realizat prin introducerea unei abordări a reglementării și a supravegherii în materie de siguranță care să se bazeze pe riscuri și pe performanțe, prin eliminarea lacunelor existente în materie de siguranță

și prin integrarea mai profundă a altor domenii tehnice ale reglementării legate de siguranță, cum ar fi securitatea aviației.

Deși siguranța reprezintă un aspect esențial, ea nu poate fi analizată însă în mod izolat. Cadrul de reglementare trebuie, de asemenea, să stabilească condițiile în care sectorul aviației să poată prospera și să rămână competitiv pe piața mondială. Este astfel nevoie de o recunoaștere a diferențelor dintre riscurile implicate de diverse sectoare ale aviației civile, de eliminarea normelor și a procedurilor care adaugă timp, sarcini și costuri în plus, însă nu contribuie la siguranță, precum și a celor care frânează inovarea și spiritul antreprenorial.

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: low cost, legacy, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

6.7. RISCUL FLUCTUAȚIILOR DE CURS VALUTAR

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar.

În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele.

Expunerea companiei la riscul valutar a fost nesemnificativă în anul 2019, riscul fiind considerat tolerabil.

6.8. RISCUL UNOR ATACURI CIBERNETICE

Deși majoritatea companiilor aeriene sunt îngrijorate de riscul unui atac cibernetic, nu există încă suficientă conștientizare a adevăratelor riscuri pentru activitatea acestora, multe dintre ele considerând situația mai degrabă o problemă legată de IT, decât un risc comercial cheie care afectează toate procesele și activitățile companiei. În economia digitală din zilele noastre, costurile unui atac informatic nu mai pot fi ignorate, deoarece trebuie luate în considerare nu doar implicațiile pe termen scurt ale unui atac cibernetic, ci și costurile pe care le-ar presupune rezolvarea problemelor și soluționarea potențialelor litigii cu clienții. În acest context, TAROM promovează o politică de prevenire a riscurilor de securitate cibernetică, prin interzicerea instalării pe computerele companiei a unor aplicații potențial dăunătoare. În viitor, compania trebuie să analizeze oportunitatea acoperirii acestor riscuri prin intermediul unor asigurări împotriva atacurilor cibernetice.

6.9. RISCUL FLUCTUAȚIEI DE PERSONAL DIN INDUSTRIA AVIATICĂ

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatice. TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită. Cu toate acestea, în anul 2019, au avut loc și plecări din cadrul companiei ale personalului specializat, determinate, în special, de oferirea unor pachete salariale mai atractive de către concurență.

6.10. RISCURILE STRATEGICE

Acestea afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând: riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente), riscurile sociale și riscurile privind clienții (de ex. eșecul identificării nevoilor curente și în schimbare ale clienților).

6.11. RISCUL APARIȚIEI UNOR EPIDEMII LA NIVEL GLOBAL (PANDEMII)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică. Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară.

În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aerieni și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.), cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor.

Apariția pandemiei COVID – 19 la începutul anului 2020 și efectele pe care măsurile luate de către autoritățile publice în vederea prevenirii răspândirii COVID-19 și gestionării corespunzătoare a consecințelor acestei pandemii, au dovedit faptul că în anul 2019 compania TAROM nu a putut previziona toate efectele pe care o eventuală epidemie/pandemie le-ar putea avea asupra activității acesteia.

7. RISCURI INTERNE

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM. Aceste surse de risc pot fi controlate. În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companie, deci provin din interiorul acesteia. În urma analizelor efectuate, principalele categorii de surse interne de riscuri identificate în cursul anului 2019 au vizat:

7.4. Lipsa personalului specializat și a unei strategii de resurse umane, imposibilitatea asigurării unei pregătiri profesionale adecvate, eficiența scăzută a forței de muncă datorată, în principal, nemotivării salariale, precum și a condițiilor de muncă; lipsa unei dimensionări corecte a resursei umane raportată la flota TAROM, precum și la numărul de pasageri transportați;

7.5. Infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflate inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, pot conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;

7.6. Slăbirea poziției TAROM pe anumite piețe din cauza întârzierii implementării unor măsuri de eficientizare și de îmbunătățire a produsului oferit ori utilizării unor canale de vânzări ineficiente (costisitoare, vânzare preponderent prin agenții insuficient tehnologizate);

7.7. Lipsa unei strategii comerciale pe termen lung și a unei administrări stabile și performante;

7.8. Flota eterogenă și uzată atât din punct de vedere tehnic, cât și moral;

7.9. Cota mică a veniturilor provenite din activități neoperaționale;

7.10. Presiuni din partea sindicatelor;

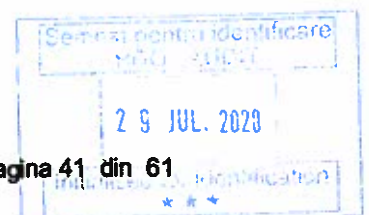
7.11. Capitalizare insuficientă, investiții insuficiente și lipsa de stabilitate financiară;

7.12. Gestionarea ineficientă a problemelor de ordin tehnic care determină întârzieri în operare și plata unor despăgubiri pasagerilor.

8. PLANUL DE ADMINISTRARE

Planul de Administrare 2018-2022 înregistrat cu nr SG 8315 din 16.10.2018 (RS 420/17.10.2018 aprobat prin HCA nr.19.16.10.2018.

Necesitatea întocmirii unui nou Plan de Administrare pentru perioada 2018-2022 a fost revizuit în funcție de indicatorii anului 2017 și urmarea schimbării tuturor membrilor consiliului de administrație.

Indicatorii financiari si nefinanciari fundamentati pe baza planului de administrare sunt:

	INDICATORI	Estimat 2019	Realizat 2019	R/E %	Estimat 2020	Estimat 2021	Estimat 2022
1	Datorii restante la bugetul de stat (mii lei)	0	0		0	0	0
2	Grad de încărcare (%)	74	75	101	75	75	75
3	% Vanzari on-line din total vanzari	20	19	95	21	22	23
4	Marja Profitabilitate totala - EBIT (mii lei)	15.000	(161.602)	(1.077)	24.000	35.000	50.000
5	Intarzieri (minute)	270.000	229.677	75	243.000	219.000	200.000
6	Elaborare plan de restructurare	100%	50%	50			
	Supunere spre aprobare plan de restructurare AGA pana la sfarsitul anului 2018	100%	0%	0			

Datele din Raportul Administratorilor pe anul 2019 sunt prezentate in conformitate cu Raportarile Contabile Intocmite in conformitate cu Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de raportare financiară-IFRS.

Prezentul RAPORT a fost întocmit de către membrii Consiliului de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane, în conformitate cu dispozițiile Art. 55 din Ordonanța de urgență nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice și este prezentat Adunării Generale a Acționarilor.

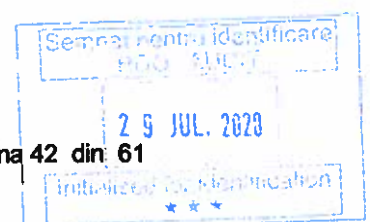
**Consiliul de Administrație al Companiei Naționale de Transporturi Aeriene Romane
TAROM S.A. la data de 21.07.2020**

**Președintele administrator provizoriu, Consiliului de Administrație
George Florin Rotaru**

Sedinta CA 21.07.2020

Pagina 42 din 61

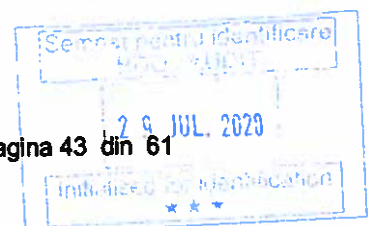
RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiara- IFRS

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PE ANUL 2019

Execuția bugetară REALIZAT 2019

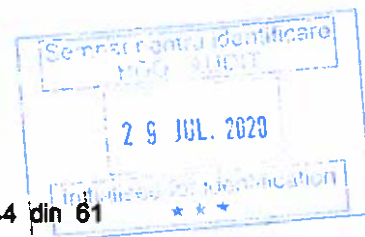
		MII LEI			
					%
	INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19
0	1	2	3	4	5
					7=6/5
I.	VENITURI TOTALE (rd.1=rd.2+rd.5+rd.6)	1	1.516.594,70	1.578.240,22	104,06
1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	1.438.126,78	1.454.563,21	101,14
	a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3			
	b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4			
2	Venituri financiare	5	78.467,92	123.677,01	157,61
3	Venituri extraordinare	6			
II	CHELTUIELI TOTALE (rd.7=rd.8+rd.20+rd.21)	7	1.687.967,29	1.750.914,69	103,73
1	Cheletuilei de exploatare, din care:	8	1.584.311,60	1.608.548,71	101,53
	A. cheltuieli cu bunuri si servicii	9	1.091.408,30	1.080.364,98	98,99
	B. cheltuieli cu impozite, taxe si vărsăminte asimilate	10	678,53	796,27	117,35
	Cheletuilei cu personalul, din care:	11	214.821,91	197.913,39	92,13
	C0 Cheltuieli de natură salarială (rd.13+rd.14)	12	171.830,22	171.949,87	100,07
	C1 ch. cu salariile	13	169.179,15	169.642,07	100,27
	C2 bonusuri	14	2.651,07	2.307,80	87,05
	C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	15	21.607,96	4.520,90	20,92
	cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal (aferente pensionarilor)	16	4.688,21	613,19	13,08
	C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si control, comisii si comitete	17	1.605,62	1.732,41	107,90
	C5 Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator	18	19.778,11	19.710,21	99,66
	D. alte cheltuieli de exploatare	19	277.402,86	329.474,08	118,77
2	Cheletuilei financiare	20	103.655,69	142.365,97	137,35
3	Cheletuilei extraordinare	21			
III	REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	22	-171.372,59	-172.674,47	100,76
IV	1 IMPOZIT PE PROFIT CURENT	23			
	2 IMPOZIT PE PROFIT AMANAT	23.1		14.057,15	
	3 VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMANAT	23.2		17.081,72	
	4 IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITATI	23.3			
	5 ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	23.4			
V	PROFITUL/ PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE (Rd. 24= Rd.22-Rd.23-Rd.23.1+Rd.23.2-Rd. 23.3-Rd. 23.4)	24	-171.372,59	-169.649,89	
1	Rezerve legale	25			
2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	26			
3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	27			
4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele	28			
5	Alte repartizări prevăzute de lege	29			
6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la rd. 25, 26,	30			
7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net,	31			
8	Minimim 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul	32			
	a) - dividende cuvenite bugetului de stat	33			
	b) - dividende cuvenite bugetului local	33a			
	c) - dividende cuvenite altor acționari	34			
9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la rd.31 - rd.32 se	35			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PE ANUL 2019						
Execuția bugetară REALIZAT 2019						
						MII LEI
						%
	INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19	
0	1	2	3	4	6	7=6/5
VI	VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	36				
VII	CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	37				
	a) cheltuieli materiale	38				
	b) cheltuieli cu salariile	39				
	c) cheltuieli privind prestatie de servicii	40				
	d) cheltuieli cu reclama si publicitate	41				
	e) alte cheltuieli	42				
VIII	SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	43	216.069,55	123.054,80	56,95	
	1 Alocații de la buget	44				
	alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	45				
IX	CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	46	216.069,55	123.054,80	56,95	
X	DATE DE FUNDAMENTARE	47				
	1 Nr. de personal prognozat la finele anului	48	1.931	1.833	94,92	
	2 Nr.mediu de salariați total	49	1.822	1.811	99,40	
	3 Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe	50	7.835,20	7.894,78	100,76	
	4 Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe	51				
	5 Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu	52	789,31	803,18	101,76	
	6 Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu	53				
	7 Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu	54				
	8 Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (rd. 7/rd. 1)x1000	55	1.113,00	1.109,41	99,68	
	9 Plăți restante	56	108.034,77	50.576,99	46,82	
	10 Creanțe restante	57	2.000,00	2.000,00	100,00	
*) Rd.50 = Rd.154 din Anexa de fundamentare nr.2						
**) Rd.51 = Rd.155 din Anexa de fundamentare nr.2 (Nu se aplica OG 26/2013)						

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea Indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2019						
					MII LEI	
INDICATORI					%	
	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19		
0	1	2	3	4	5=6/4	
I.		VENITURI TOTALE (rd.2+rd.22+rd.28)	1	1.816.594,70	1.578.240,22	104,08
	1	Venituri totale din exploatare (rd.3+rd.8+rd.9+rd.12+rd.13+rd.14), din	2	1.438.126,78	1.454.563,21	101,14
	a)	din producția vândută (rd.4+rd.5+rd.6+rd.7), din care:	3	1.345.869,44	1.354.488,42	100,64
	a1)	din vânzarea produselor	4			
	a2)	din servicii prestate	5	1.336.535,67	1.342.223,44	100,43
	a3)	din redevențe și chirii	6	1.567,43	1.188,42	75,82
	a4)	alte venituri	7	7.766,34	11.076,56	142,62
	b)	din vânzarea mărfurilor	8	111,48	25,70	23,06
	c)	din subvenții și transferuri de exploatare aferente cifrei de afaceri nete	9			
	c1)	subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	10			
	c2)	transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	11			
	d)	din producția de imobilizări	12	1.659,48	1.743,51	105,06
	e)	venituri aferente costului producției în curs de execuție	13			
	f)	alte venituri din exploatare (rd.15+rd.16+rd.19+rd.20+rd.21), din care:	14	90.486,38	98.305,59	108,64
	f1)	din amenzi și penalități	15	21.612,71	22.384,61	103,57
	f2)	din vânzarea activelor și alte operații de capital (rd.17+rd.18), din care:				
		- active corporale	16	2,39	24,04	1.006,40
		- active necorporale	17	2,39	24,04	1.006,40
	f3)	din subvenții pentru investiții	19	1.503,77	665,48	44,25
	f4)	din valorificarea certificatelor CO2	20			
	f5)	alte venituri, din care:				
		-venituri din reevaluarea imobilizărilor	21 bis	3.548,45	5.261,21	148,27
	2	Venituri financiare (rd.23+rd.24+rd.25+rd.26+rd.27), din care:	22	78.467,92	123.677,01	157,61
	a)	din imobilizări financiare	23	14.038,43	14.038,43	100,00
	b)	din investiții financiare	24			
	c)	din diferențe de curs	25	60.331,86	106.696,23	176,85
	d)	din dobânzi	26	3.105,02	1.934,83	62,31
	e)	alte venituri financiare	27	992,61	1.007,52	101,50
	3	Venituri extraordinare	28			
			29	1.687.967,29	1.750.914,68	103,73
II		CHELTUIELI TOTALE (rd.30+rd.136+rd.144)	30	1.684.311,60	1.608.648,71	101,53
	1	Cheltuieli de exploatare (rd.31+rd.79+rd.86+rd.120), din care:	31	1.091.408,30	1.080.364,98	98,99
	A.	Cheltuieli cu bunuri și servicii (rd.32+rd.40+rd.46), din care:	31	1.091.408,30	1.080.364,98	98,99
	A1	Cheltuieli privind stocurile (rd.33+rd.34+rd.37+rd.38+rd.39), din care:	32	463.414,61	456.020,56	98,40
	a)	cheltuieli cu materiile prime	33			
	b)	cheltuieli cu materialele consumabile, din care:	34	458.614,90	450.974,90	98,33
	b1)	cheltuieli cu piesele de schimb	35	21.602,85	20.184,16	93,43
	b2)	cheltuieli cu combustibili	36	381.684,69	375.075,66	98,27
	c)	cheltuieli privind materialele de natura obiectelor de inventar	37	1.142,33	1.729,20	151,37
	d)	cheltuieli privind energia și apa	38	3.653,38	3.312,53	90,67
	e)	cheltuieli privind mărfurile	39	4,00	3,93	98,28
	A2	Cheltuieli privind serviciile executate de terți (rd.41+rd.42+rd.45), din care:	40	75.465,05	72.167,68	95,63
	a)	cheltuieli cu întreținerea și reparațiile	41	47.105,20	46.425,39	98,56
	b)	cheltuieli privind chirile (rd.43+rd.44) din care:	42	18.018,84	15.385,07	85,38
	b1)	- către operatori cu capital integral/majoritar de stat	43	1.133,43	513,37	45,29
	b2)	- către operatori cu capital privat	44	16.885,41	14.871,70	88,07
	c)	prime de asigurare	45	10.341,01	10.357,22	100,16

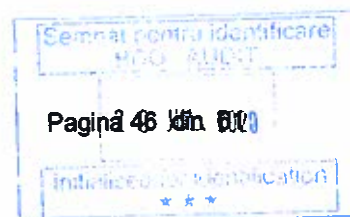
RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2019					
					MII LEI
INDICATORI					%
	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19	
0	1	2	3	4	5
					e=5/4
A3	Cheltuieli cu alte servicii executate de terți	46	552.528,64	552.176,75	99,94
a)	cheltuieli cu colaboratorii	47			
b)	cheltuieli privind comisiunile și onorariul, din care:	48	48.651,28	51.312,41	105,47
b1)	cheltuieli privind consultanța juridică	49	2.150,57	2.248,73	104,56
c)	cheltuieli de protocol, reclamă și publicitate (rd.51+rd.53), din care:	50	1.570,51	788,42	50,20
c1)	cheltuieli de protocol, din care:	51	30,52	-18,86	-61,78
	- tichete cadou potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	52			
c2)	cheltuieli de reclamă și publicitate, din care:	53	1.539,99	807,28	52,42
	- tichete cadou ptr. cheltuieli de reclamă și publicitate, potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	54			
	- tichete cadou ptr. campanii de marketing, studiul pieței, promovarea pe piețe existente sau noi, potrivit Legii nr.193/2006, cu modificările ulterioare	55			
	- ch. de promovare a produselor	56			
d)	Ch. cu sponsorizarea, potrivit O.U.G. nr.2/2015 (rd.58+rd.59+rd.61), din care:	57			
d1)	ch. de sponsorizare in domeniul medical si sanatate	58			
d2)	ch. de sponsorizare in domeniile educatie, invatamant, social si sport, din care:	59			
d3)	- pentru cluburile sportive	60			
d4)	ch. de sponsorizare pentru alte actiuni si activitati	61			
e)	cheltuieli cu transportul de bunuri și persoane	62	7.907,81	7.540,03	95,35
f)	cheltuieli de deplasare, detașare, transfer, din care:	63	44.559,92	43.552,05	97,74
	- cheltuieli cu diurna (rd.65+rd.66), din care:	64	40.263,28	39.532,76	98,19
	-interna	65			
	-externa	66			
g)	cheltuieli postale și taxe de telecomunicații	67	11.642,00	13.315,30	114,37
h)	cheltuieli cu serviciile bancare și asimilate	68	1.098,77	1.053,65	95,89
i)	alte cheltuieli cu serviciile executate de terți, din care:	69	5.447,05	4.659,27	85,54
i1)	cheltuieli de asigurare și pază	70	16,05	17,36	108,18
i2)	cheltuieli privind întreținerea și funcționarea tehnicii de calcul	71	1.537,47	997,47	64,88
i3)	cheltuieli cu pregătirea profesională	72	3.857,07	3.611,60	93,64
i4)	cheltuieli cu serviciile privind reevaluarea immobilizărilor corporale și necorporale, din care:	73	36,00	32,38	89,93
	-afefente bunurilor de natura domeniului public	74			
i5)	cheltuieli cu prestațiile efectuate de filiale	75			
i6)	cheltuieli privind recrutarea și plasarea personalului de conducere cf. Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011	76			
i7)	cheltuieli cu anunțurile privind licitațiile și alte anunțuri	77	0,46	0,46	99,35
j)	alte cheltuieli	78	431.651,30	429.955,61	99,61
B	Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate	79	678,53	796,27	117,35
a)	ch. cu taxa pt. activitatea de exploatare a resurselor minerale	80			
b)	ch. cu redevența pentru concesiunea bunurilor publice și resursele	81			
c)	ch. cu taxa de licență	82			
d)	ch. cu taxa de autorizare	83			
e)	ch. cu taxa de mediu	84	11,56	7,25	62,73
f)	cheltuieli cu alte taxe și impozite	85	666,97	789,01	118,30

Sedinta CA 21.07.2020

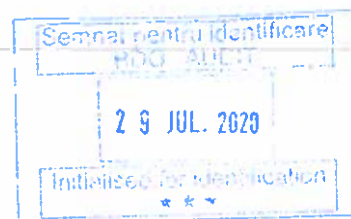
RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS
Detallarea Indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2019					
					MII LEI
					%
	INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19
0	1	2	3	4	5=4/4
	C. Cheltuieli cu personalul (rd.87+rd.100+rd.104+rd.113), din care:	86	214.821,91	197.913,39	92,13
	C0 Cheltuieli de natură salarială (rd.88+ rd.92)	87	171.830,22	171.949,87	100,07
	C1 Cheltuieli cu salariile totale (rd.88.1+ rd.91.1)	88	169.179,15	169.642,07	100,27
	C1.1 Cheltuieli cu salariile (rd.89+rd.90+rd.91), din care:	88.1	166.719,15	167.440,79	100,43
	a) salarii de bază	89	136.245,06	136.808,26	100,41
	b) sporuri, prime și alte bonificații aferente salariului de bază (conform CCM)	90	22.774,18	22.925,29	100,66
	c) alte bonificații (conform CCM)	91	7.699,91	7.707,24	100,10
	C1.2 Cheltuieli salarii angajați localnici agenții externe	91.1	2.460,00	2.201,28	89,48
	C2 Bonusuri (rd.93+rd.96+rd.97+rd.98+ rd.99), din care:	92	2.651,07	2.307,80	87,05
	a) cheltuieli sociale prevăzute la art.25 din Legea nr. 227/2015 privind Codul	93	521,37	380,588	73,00
	- tichete de creșă, cf. Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare;	94			
	- tichete cadou pentru cheltuieli sociale potrivit Legii nr. 193/2006, cu modificările ulterioare;	95			
	b) tichete de masă;	96	2.089,82	1.880,35	89,98
	b1) tichete de masa localnici	96.1	39,88	46,87	117,62
	c) vouchere de vacanță;	97			
	d) ch. privind participarea salariaților la profitul obținut în anul precedent	98			
	e) alte cheltuieli conform CCM.	99			
	C3 Alte cheltuieli cu personalul (rd.101+rd.101 bis+rd.102+rd.103+rd 103 bis),	100	21.607,96	4.520,90	20,92
	a) ch. cu plățile compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	101	4.688,21	613,19	13,08
	b) ch. cu drepturile salariale cuvenite în baza unor hotărâri judecătorești	102	13.556,05	-206,96	-1,53
	c) cheltuieli de natură salarială aferente restructurării, privatizării,	103			
	d) Chelt. protecție socială tratament si odihna personal licențiat-navigant si	103.1	2.237,21	2.439,860	109,06
	d1) alte cheltuieli salariale (concedii neefectuate, ș.a)	103.1 bis	1.126,49	1.674,81	148,68
	f) alte cheltuieli personal -angajați localnici agenții externe	103.3			
	C4 Cheltuieli aferente contractului de mandat si a altor organe de conducere si	104	1.605,62	1.732,408	107,90
	a) pentru directori/directorat	105	679,45	758,67	111,66
	-componenta fixă	106	679,45	758,67000	111,66
	-componenta variabilă	107			
	b) pentru consiliul de administrație/consiliul de supraveghere, din care:	108	926,17	973,74	105,14
	-componenta fixă	109	926,17	973,736	105,14
	-componenta variabilă	110			
	c) pentru AGA și cenzori	111			
	d) pentru alte comisii și comitete constituite potrivit legii	112			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Detalierea Indicatorilor economico-financiarilor prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli						
Execuția bugetară REALIZAT 2019						
					MII LEI	
					%	
	INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19	
0	1	2	3	4	5	
					6=5/4	
	C5	Cheltuieli cu contribuțiile datorate de angajator, din care:	113	19.778,11	19.710,21	99,66
		- cheltuieli cu impozite și contribuții-angajați localnici agenții externe	113.1	1.090,88	1.518,66	139,21
	D.	Alte cheltuieli de exploatare (rd.115+rd.118+rd.119+rd.120+rd.121+rd.122), din	114	277.402,86	329.474,08	118,77
	a)	cheltuieli cu majorări și penalități (rd.116+rd.117), din care:	115	5.653,15	8.277,22	146,42
		- către bugetul general consolidat	116			
		- către alți creditori	117	5.653,15	8.277,22	146,42
	b)	cheltuieli privind activele imobilizate, din care:	118	10.596,55	23.035,63	217,99
		- cheltuieli din reevaluarea imobilizărilor	118.1	9.493,38	21.871,28	230,38
	c)	cheltuieli aferente transferurilor pentru plata personalului	119			
	d)	alte cheltuieli	120	55.499,32	30.789,64	55,48
	e)	ch. cu amortizarea imobilizărilor corporale și necorporate	121	200.165,37	195.374,71	97,61
	f)	ajustări și deprecieri pentru pierdere de valoare și provizioane (rd.123-rd.126),	122	5.488,47	71.996,89	1.311,78
	f1)	cheltuieli privind ajustările și provizioanele	123	66.199,86	89.167,47	134,69
	f1.1)	-provizioane privind participarea la profit a salariaților	124			
	f1.2)	- provizioane în legatură cu contractul de mandat	125			
	f2)	venituri din provizioane și ajustări pentru depreciere sau pierderi de				
		valoare , din care:	126	60.711,39	17.170,58	28,28
	f2.1)	din anularea provizioanelor (rd.128+rd.129+rd.130), din care:	127	60.711,39	17.170,58	28,28
		- din participarea salariaților la profit	128			
		- din deprecierea imobilizărilor corporale și a activelor circulante	129	13.524,36	16.533,30	122,25
		- venituri din alte provizioane	130	47.187,03	637,28	1,36
	2	Cheltuieli financiare (rd.132+rd.135+rd.136), din care:	131	103.655,69	142.365,97	137,35
	a)	cheltuieli privind dobânzile, din care:	132	19.053,81	21.248,32	111,62
	a1)	aferente creditelor pentru investiții	133	122,41	550,83	449,99
	a2)	aferente creditelor pentru activitatea curentă	134			
	a3)	aferente provizion pensii cf. aplicării IFRS	134.1		892,16	
	a4)	aferente contract leasing cf aplicării IFRS	134.2	18.931,40	19.805,33	104,62
	b)	cheltuieli din diferențe de curs valutar, din care:	135	84.550,58	121.114,80	143,25
	b1)	aferente creditelor pentru investiții	136			
	b2)	aferente creditelor pentru activitatea curentă	137			
	c)	alte cheltuieli financiare	138	51,30	2,85	5,56
	3	Cheltuieli extraordinare	139			
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere) (rd.1-rd.29)	140	-171.372,59	-172.674,47	100,76
		- venituri neimpozabile	141	74.749,67	155.779,88	208,40
		- cheltuieli nedeductibile fiscal	142	246.877,69	215.926,81	87,46
IV	1	IMPOZIT PE PROFIT CURENT	143		0,00	
	2	IMPOZIT PE PROFIT AMANAT	143.1		14.057,15	
	3	VENITURI DIN IMPOZITUL PE PROFIT AMANAT	143.2		17.081,72	
	4	IMPOZITUL SPECIFIC UNOR ACTIVITATI	143.3		0,00	
	5	ALTE IMPOZITE NEPREZENTATE LA ELEMENTELE DE MAI SUS	143.4		0,00	
		PROFITUL -PIERDEREA NETĂ A PERIOADEI DE RAPORTARE	143.5	-171.372,59	-169.649,89	98,99

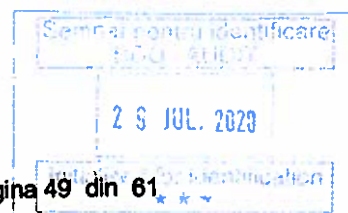

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Detallarea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2019						MII LEI
						%
0	1	2	3	4	5	6=5/4
		INDICATORI	Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19
DATE DE FUNDAMENTARE						
V						
	1	Venituri totale din exploatare, din care: (rd.2)	144	1.438.126,78	1.454.563,21	101,14
	a)	-venituri din subventii si transferuri	145			
	b)	-alte venituri care nu se iau in calcul la determinarea productivitatii muncii, cf.	146			
	2	Cheltuieli de natură salarială (rd.87, din care: **)	147	171.830,22	171.949,87	100,07
	a)	-Sumele reprezentând creșteri ale câștigului mediu brut pe salariat datorate	148	1.583,45	1.583,45	100,00
	b)	-Sumele reprezentând creșteri ale cheltuielilor de natură salarială aferente	149	X	X	
	c)	-Creșterea cheltuielilor de natura salariala ca urmare a modificarilor legislative	150	X	X	
	3	Cheltuieli cu salariile (Rd.88)	151	169.179,15	169.642,07	100,27
	4	Nr. de personal prognozat la finele anului total, din care:	152	1.931	1.833	94,92
	a)	Nr. de personal prognozat la finele anului	152.1	1.910	1.812	94,87
	b)	Nr. de personal localnici agentii externe prognozat la finele anului	152.2	21	21	100,00
	5	Nr.mediu de salariați total, din care:	153	1.822	1.811	99,40
	a)	Nr.mediu de salariați	153.1	1.801	1.790	99,39
	b)	Nr.mediu de salariați localnici agentii externe	153.2	21	21	100,00
	6	a) Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza	154	7.835,20	7.894,78	100,76
	a1)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza	154.1	7.810,89	7.882,73	100,92
	a2)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza	154.2	9.920,16	8.921,23	89,93
	b)	Câștigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza	155	x	x	
	7	a) Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii)	156	789,31	803,18	101,76
	b)	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu total (mii)	157	x	x	
	c)	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate)	158			
	c1)	Elemente de calcul a productivitatii muncii în unități fizice, din care	159			
		- cantitatea de produse finite (QPF)	160			
		- pret mediu (p)	161			
		- valoare=QPF x p	162			
		- pondere in venituri totale de exploatare = rd.162/rd.2	163			

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

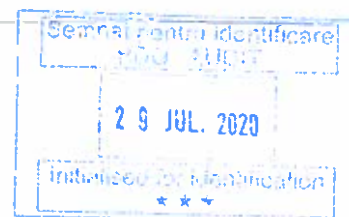
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Detalierea indicatorilor economico-financiari prevăzuți în bugetul de venituri și cheltuieli

Execuția bugetară REALIZAT 2019						
						MII LEI
INDICATORI						%
		Nr. rd.	Buget 2019 rectificat cf. Ordin 300/2019	REALIZAT 2019	R19/B19	
0	1	2	3	4	5	6=5/4
	8	Plăți restante	164	108.034,77	50.576,99	46,82
	9	Creanțe restante, din care:	165	2.000,00	2.000,00	100,00
		- de la operatori cu capital integral/majoritar de stat	166			
		- de la operatori cu capital privat	167	2.000,00	2.000,00	100,00
		- de la bugetul de stat	168			
		- de la bugetul local	169			
		- de la alte entități	170			
	10	Credite pentru finanțarea activității curente (soldul rămas de rambursat)	171	140.568,28	0,00	0,00
VI		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	172	216.069,55	123.054,80	56,95
	1	Surse proprii	173	110.544,12	123.054,80	111,32
	2	Alocații de la buget (capitalizări Lg 136/98)	174			
	3	Credite bancare	175			
	4	Alte surse	176	105.525,42	0,00	0,00
		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII, din care:	177	216.069,55	123.054,80	56,95
		Cheltuieli aferente investițiilor, inclusiv cele aferente investițiilor în curs la finele anului	178	216.069,55	123.054,80	56,95
VII	1	PROGRAM DE RETEHNOLIZARE SI ACHIZITIE MATERIAL	179	35.032,85	0,00	0,00

*) In limita prevazută la art.25 alin.3 lit.b din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare

**) Se vor evidenția distinct sumele care nu se iau în calcul la determinarea creșterii câștigului mediu brut lunar, prevăzute în Legea anuală a

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare									
MILIE									
0	1	INDICATORI	Data finalizării investitiei	Valoare	Capacitate	Valoare	Capacitate	%	
				an curent rectificat 2019	SVC2019 rectificat	Realizat an 2019	Realizata an 2019		
				4	5	6	7	8	Directia
									9
I		SURSE DE FINANTARE A INVESTITIILOR, din care:		216.089,55		123.054,80		57	
	1	Surse proprii, din care:		110.544,12		123.054,80		111	
		a) - amortizare							
		b) - profit							
	2	Alocații de la buget (capitalizari Lg 136/96), din care:		0,00					
		Rambursari de rata aferente creditorilor, din care:		0,00					
		a) - interne							
		b) - externe		0,00					
		-Rambursari de credite externe (garantate de MF)							
		-Rambursari de credite externe - BEI							
		Rambursari de dobanzi si comisioane, din care:		0,00					
		-Rambursari de credite externe (garantate de MF)		0,00					
		-Rambursari de credite externe - BEI							
	3	Credite bancare, din care:							
		a) - interne							
		b) - externe							
	4	Alte surse, din care:		105.525,42					
		-credite imprumuturi		105.525,42					
		- (denumire surse)							
II		CHELTUIELI PENTRU INVESTITII, din care:		216.089,55		123.054,80		57	
	1	Investitii in curs, din care:		35.600,41		28.658,60		81	
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		35.600,41		28.658,60		81	
		Continuare statie de preepurare pt. apele uzate (amenajare platforma de spalare exterior avioane) inv in curs 21.08.2012-31.12.2016		9,00	1			0	
		Continuare statie de preepurare pt. apele uzate (amenajare platforma de spalare exterior avioane) inv. in curs 2016	31.12.2019	138,60	1			0	
		STATIE DE PREEPURARE A APELOR UZATE		148,50		0,00		0	Dir.Achizitii/ Intretinere Facilitati
		Reabilitare fatada anexa hangar lucrari avioane - executie - inv. in curs 2017 -continuare in 2019	31.12.2019	924,00	1			0	
		Total inv. Reabilitare fatada anexa hangar lucrari avioane - executie		924,00		0,00		0	DGA/Comp.IntretinereFacilitati
		DP00770431-PREG.EXP.APLI-2000 SP-EM42439 COM. 8/441	31.12.2018						DT
		SECURIZARE HANGAR -CONTROL ACCES ELECTRONIC C8/160 - 31.12.2014 - 01.07.2016		165,14	1			0	
		Sistem supraveghere video Directia Tehnica	31.12.2019	120,00	1			0	
		Sistem de acces personal si clienti cu turnicheti si cartele magnetice Directia tehnica - Hangar	31.12.2019	27,00	1			0	
		Sistem de usi cu deschidere batanta si controlata, pe laterala hangarului	31.12.2019	14,00	1			0	
		Total SECURIZARE HANGAR -CONTROL ACCES ELECTRONIC C8/160		326,14		0,00		0	Securitate/Interna/ Paza
		Căldire Corp F reabilitare/ modernizare - (actualizare expertiza tehnica a cladirii, proiectare, executie)- continuare 2019	31.12.2019	2.310,00	1			0	
		Total Căldire Corp F reabilitare/ modernizare		2.310,00				0	Dir.Achizitii/ Intretinere Facilitati
		REP.MOT CFM 56-3C1 S/N:857974 - BG737-300 8/364 - investitie in curs 2018 - continuare 2019	31.03.2019	10.476,00	1	7.776	1	74	
		Total REP.MOT CFM 56-3C1 S/N:857974 - BG737-300 8/364 - investitie in curs 2018		10.476,00		7.776,48		74	DT
		1 Shop Visit Engine CFM56-5 A318-111 for LLP Replacement + HPT Blades ESN 577854	31.12.2019	19.158,06	1	19.158,06	1	100	DT
		YR-ASS - CONTROL 6Y+12Y+C05 - 2018 continuare	31.12.2019	1.940,00	1	1.435,77	1	74	DT
		MOTOSTIVATOR MULTIFUNCTIONAL	31.12.2019	223,20	1	223,20	1	100	DT
		MASINA DE ROLUIT ELECTRICA (demersuri 2018)	31.12.2019	60,00	1	41,79	1	70	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		BUTELIE TRAS NITURI CHERRY G84	31.12.2019	9,24	1	8,73	1	94	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		Manometru oxigen 0-50 psi/ nece sar in procesul de testare al motorilor de oxigen - investitie in curs 2018	31.12.2019	4,18	1	3,98	1	95	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Manometre aer 0-5000 psi - nece sare intretinerii bancului de testare butelii tobogane - investitie in curs 2018	31.12.2019	23,10	3	12,61	3	55	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE

Sedinta CA 21.07.2020

Pagina 51 din 61

29 JUL. 2020

Initiated for Identification

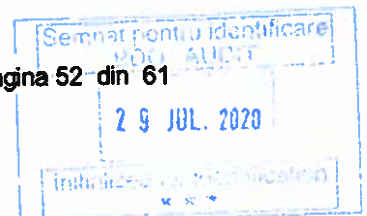
RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare									
MILIE									
		INDICATORI	Data finalizării investitiei	Valoare an curent rectificat 2019	Capacitate BVC2019 rectificat	Valoare Realizat an 2019	Capacitate Realizata an 2019	%	Direcția
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		2) Investitii noi, din care:		30.810,40		2.976,29		10	
		a) pentru bunurile proprietate privata a operatorului economic:		30.810,40		2.976,29		10	
		UTILAJE SI ALTELE 2019		7.348,44		833,93		11	
		Prelungiri furci motosubtilor 3T	31.12.2019	5,00	1			0	Op.Sol/CargoHandling
		Motocoasa cuft talor 3 drit	31.12.2019	2,50	1			0	Op.Sol/CargoHandling
		Carucior Atlas 1/2	31.12.2019	220,48	100			0	Inflight
		Container Atlas	31.12.2019	37,52	100			0	Inflight
		Sertar Atlas (aluminu)	31.12.2019	8,55	120			0	Inflight
		Sistem de supraveghere video	31.12.2019	5,25	1			0	Ag./Constanta
		SISTEM SUPRAVEGHERE VIDEO	31.12.2019	3,50	1			0	Ag./Splai
		Ceseta luminoasa-actiunea/2,6 mil lei, transport si montaj/0,4 mil lei	31.12.2019	3,00	1			0	Ag./TarguMures
		Masina de verificat bani	31.12.2019	17,46	1			0	Ag./TelAviv
		Truse de scule	31.12.2019	138,00	15			0	DT/SECTIA INTRETINERE AVIOANE
		Scule aviate	31.12.2019	462,00	35	129,49	5	28	DT/SECTIA INTRETINERE AVIOANE
		PILON RIDICARE CRIC - HANDLING SLING HDX -1001-0G				43,27	1		
		DISPOZITIV DE DEMONTARE FAN MOTOR AVO BG737 CL				4,25	1		
		ADAPTOR DINAMOMETRIC 98A54403024003				15,95	1		
		STABILIZATOR VERTICAL 98D27207508000				8,45	1		
		DISPOZITIV MASURARE PRESIUNE(BRAKE PRESSURE GAUGE)				18,88	1		
		EXTRACTOR PYLON SLEEVE - PN: 98D57004028000				38,69	1		
		Scari acces aeronave	31.12.2019	138,00	2			0	DT/SECTIA INTRETINERE AVIOANE
		Platforma acces aeronave	31.12.2019	138,00	2			0	DT/SECTIA INTRETINERE AVIOANE
		Truse scule reparatii conducte hidraulice Boeing + Airbus	31.12.2019	115,50	4			0	DT/SECTIA INTRETINERE AVIOANE
			31.12.2019	200,00	1	24,83	4	12	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		MASINA HIDRAULICA DE INOIT TABLE				6,09	1		
		CAP PENTRU BUTELIE - PULLING HEAD H563-6B				6,23	1		
		CAP PENTRU BUTELIE - PULLING HEAD H562-6B				6,23	1		
		CAP PENTRU BUTELIE - PULLING HEAD H563-4B				6,07	1		
		CAP PENTRU BUTELIE - PULLING HEAD H563-6B				6,07	1		
		Subler digital	31.12.2019	4,00	1			0	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		POLIZOR UNGHULAR PNEUMATIC DIEGRINDER	31.12.2019	15,00	10			0	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		Platforma de manevrare cu elevator pentru transportul rotilor si ansamblelor de fransare	31.12.2019	6,00	1			0	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER VOPSITORE
		Aerograf profesional	31.12.2019	3,00	2			0	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER VOPSITORE
		Melox electric	31.12.2019	55,44	1			0	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER TAPIITERIE
		Capacitor pneumatic (BEA)	31.12.2019	4,00	2	1,15	2	29	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER TAPIITERIE
		Masina de surtiet cu 1 ac si 2 fire	31.12.2019	46,20	1	32,38	1	70	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER TAPIITERIE
		Aparat masurare duritate materiale	31.12.2019	41,58	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Aparat masurare grosime materiale cu ultrasunete	31.12.2019	46,20	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Echiptament inspectie semitamburi roti aeronave	31.12.2019	693,00	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Echiptament inspectie cu frecventa de rezonanta	31.12.2019	78,54	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Sistem inspectie mozoare videoscop	31.12.2019	161,70	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Traducatori, sonde, reference standards, etichete diverse	31.12.2019	129,38	1	39,46	3	31	DT/LABORATOR NDT
		KIT PENTRU INSPECTIE HFEC AIRBUS				22,53	1		
		CABLU ADAPTOR				8,19	1		
		KIT PENTRU INSPECTIE NEC-08080-U8580001				6,40	1		
		ECHIPAMENT LABINO AB APOLLO 2.0 KIT DUBLU						0	DT/LABORATOR NDT
		Aparat inspectie cu ultrasunete	31.12.2019	46,20	1			0	DT/LABORATOR NDT
		Acumulatori, lampi, accesorii, dispozitive	31.12.2019	41,58	1	6,52	1	16	DT/LABORATOR NDT
		LAMPA UV LABINO MOBEAM 2 ZEUS CU ACC ATHENA				6,52	1		

Sedinta CA 21.07.2020

Pagina 52 din 61

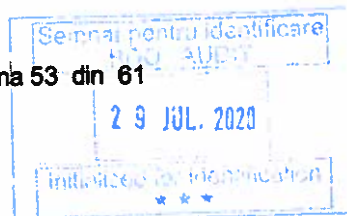

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare									
MILIEI									
0	1	INDICATORI	Data finalizarii investitiei	Valoarea an curent rectificat 2019	Cantitate BYC2019 rectificat	Valoarea Realizata an 2019	Cantitate Realizata an 2019	%	Directia
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		Pompa presiune pt verificare manometrelor- tip forfecu	31.12.2019	32,34	1				DT/ATELIERUL SCULARE SI METROLOGIE
		Traductor de forta	31.12.2019	41,58	1				DT/ATELIERUL SCULARE SI METROLOGIE
		Bormasini cu acumulator	31.12.2019	9,24	10				DT/ATELIERUL SCULARE SI METROLOGIE
		Chei dinamometrice (diverse plate de utilizare)	31.12.2019	18,48	15				DT/ATELIERUL SCULARE SI METROLOGIE
		Manometre presiune aer	31.12.2019	7,76	10				DT/ATELIERUL SCULARE SI METROLOGIE
		Achizitie grup electrogen convertizor - GPU (demersuri 2018)	31.12.2019	462,00	2	352,40	2	76	DT/SECTIA ECHIPAMENTE SOL SI FACILITATI
		Achizitie grup electrogen convertizor - GPU	31.12.2019	462,00	2			0	DT/SECTIA ECHIPAMENTE SOL SI FACILITATI
		Scule electrice de mana	31.12.2019	13,86	4			0	DT/SECTIA ECHIPAMENTE SOL SI FACILITATI
		Scule speciale de aviatie	31.12.2019	231,00	5	168,78	1	73	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE LINE
		MODIFICARE SI RESOFTARE ECHIP.CITITOR CARDURI				168,78	1		
		Microscop binocular electronic sau optic (conform AS 598)	31.12.2019	194,04	1	3,86	1	2	DT/BIROU PROCESE SPECIALE SI ANALIZE + INSPECTORI RECEPTIE
		BIURETA INTERSCHIMBABLE WA05/285220300				3,86	1		
		Scule si echipamente speciale necesare testarii generatorilor de tip IDG si generatorilor de APU pentru aeronavele B737-700-800 si A318	31.12.2019	138,60	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule si echipamente speciale pentru asamblare roata de bot Safran B737-800 (laborator asimilar)	31.12.2019	23,10	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule si dispozitive speciale pentru asamblare butelii oxigen portabile 3553-series B737-800 (laborator asimilar)	31.12.2019	23,10	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule si dispozitive speciale pentru asamblare butelii oxigen crew - 806835-1 B737-800 (laborator asimilar)	31.12.2019	23,10	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Asamblare veste salvata B737-800 (laborator asimilar)	31.12.2019	23,10	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule dispozitive si echipamente pentru asamblari componente aeronave pentru situatii neprevazute (laborator asimilar)	31.12.2019	46,20	1	14,84	3	33	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		CAP ALEZAT UNIVERSAL ADA SK40 KNUTH:103 404				5,80	1		
		SET DISPOZITIVE ASAMBLARE ROTI				9,04	2		
		Scule si echipamente speciale necesare intretinerii si reparatiei generatorilor de tip IDG si generatorilor de APU pentru aeronavele B737-700-800; A318	31.12.2019	46,20	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule si echipamente speciale necesare intretinerii si reparatiei starterilor de APU pentru B737-700-800; A318	31.12.2019	92,40	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Reparatie instalatie electrice a laboratorului de testare generatori B737-700-800	31.12.2019	36,96	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule si echipamente necesare intretinerii si reparatiei componentelor cu tehnologie SMD ce echipaza aeronavele B737-700-800 si A318	31.12.2019	69,30	1			0	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Scule de uz general pentru atelierul Reparatii Componente Prugamite	31.12.2019	13,86	1	13,03	2	94	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		SET CHEI COMBinate COD OEX714KB				6,23	1		
		SET CHEI FKE VO820K				6,80	1		
		Scule electrice (bormasina rotopercutare, bormasina acumulatori, fierastru circular, etc.)	31.12.2019	23,10	1			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Presa compactare deseuri metalice contaminate cu produse periculoase pt mediu	31.12.2019	11,55	1			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Inlocuire pompe de recirculare si sistem de incalzire hangar	31.12.2019	18,40	2			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Inlocuire pompe de recirculare si sisteme de incalzire hangar si Corp F	31.12.2019	43,89	5			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Masina de tuns iarba profesionala	31.12.2019	4,62	1			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Motocicleta profesionala	31.12.2019	2,77	1			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		Fieza Zapada	31.12.2019	10,66	2	10,66	2	100	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati
		MASINA DE FRANCAT PITNEY BOWLES	31.12.2019	15,00	1			0	SecrGen
		Ghilotina	31.12.2019	4,62	1			0	DC/Vanzari Indirecte
		Simulator zbor piloti	31.12.2019	2.079,00	1			0	DRUCPPT
		Scule electrice (bormasina, bormasina acumulatori, fierastru circular, etc.)	31.12.2019	9,24	1			0	Dir.Achizitii/Intretinere Facilitati /ParcAuto

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare									
MILIE									
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		INDICATORI	Data finalizarii investitiei	Valoare an curent rectificat 2019	Capacitate SVC2019 rectificat	Valoare Realizat an 2019	Capacitate Realizata an 2019	%	Directia
		Trusa scule auto	31.12.2019	4,62	1				0 Dir.Achizitii/ Intretinere Facilitati /ParcAuto
		Sistem supraveghere video CompF	31.12.2019	82,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem bariera dubla acces auto Comp F - pt zona de parcare	31.12.2019	15,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem supraveghere video cladire Cargo	31.12.2019	19,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem usi batante tip rului si sistem control acces in cladirea Cargo	31.12.2019	18,50	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem supraveghere video + Centrala detectie fum - Agentia Victoria	31.12.2019	20,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem supraveghere video+ Centrala detectie fum -Agentia Splai	31.12.2019	25,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem supraveghere video + Centrala detectie fum -Tarom Tours Splai	31.12.2019	25,00	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		Sistem supraveghere video Ticketing Terminal Plecari Otopeni	31.12.2019	7,50	1				0 SecuritateInternat/ Paiza
		PISTOL DE TRAS NITURI CHERRY - G67D LOCKBOLT RMET	31.12.2019	9,73	1	9,73	1	100	DT
		APARAT AER CONDITIONAT INVERTER YAMATO 12000BTU +	29.07.2019	1,55	1	1,55	1	100	DC/Vanzari Piata Romania
		APARAT AER CONDITIONAT INVERTER YAMATO 12000BTU +	29.07.2019	1,66	1	1,66	1	100	Ag.e/Victoria
		APARAT AER CONDITIONAT INVERTER YAMATO 12000BTU +	10.07.2019	1,66	1	1,66	1	100	DRU
		APARAT AER CONDITIONAT INVERTER YAMATO 12000BTU +	10.07.2019	2,43	1	2,43	1	100	DSZC
		APARAT AER CONDITIONAT INVERTER YAMATO 24000BTU +	26.06.2019	3,51	1	3,51	1	100	DC/ PlanificareProdus/Orari
		APARAT AER CONDITIONAT GREE BORA A2 WHITE 9000BTU+	26.06.2019	1,63	1	1,63	1	100	DF/Decontari
		UPS VISION PB1000R PROBLUE RACK1000VA	13.06.2019	0,92	1	0,92	1	100	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		APARAT DE AER CONDITIONAT	14.06.2019	5,66	1	5,66	1	100	Ag.e/TelAviv
		FRIGIDER BEKO MEDAMARKT	16.09.2019	0,65	1	0,65	1	100	Ag.e/Brukselles
		TELEFON DECT PANASONIC KX-TG1611FXH	03.10.2019			0,07	1		Ag./Otopeni
		TELEFON DECT PANASONIC KX-TG1611FXH	03.10.2019			0,90	12		DSZC
		TELEFON APPLE PHONE 11 pro 256GB NEGRU 4G+	09.12.2019			5,22	1		STI
		TELEFON SAMSUNG GALAXY A50 128GB DUAL SIM 4G si HUSA SILICON+FOIE STICLA TELEFON SAMSUNG A50	31.10.2019			1,15	1		STI
		Investitii IT 2019		23.463,96		2.142,35		9	
		PC1	31.12.2019	739,20	200	680,00	200	92	STI
		UP-Grade cu 1 memorie supliment Kingston 8GB DDR3				0,93	6		STVDF/RaportareSiControl
		PC desktop Lenovo ThinkCentre M720s cu monitor 22" si				673,81	199		
		PC2	31.12.2019	132,13	20	88,27	21	67	STI
		LAPTOP LENOVO THINK PAD L590				88,27	21		
		PC3	31.12.2019	72,07	10	46,74	10	65	STI
		Laptop Lenovo ThinkPad L480, 14", IntelCore i5-8250				22,66	5		STV DF/
		PC desktop Lenovo ThinkCentre M720s cu 2 monitoare				24,08	9		
		Multifunctionala Laser	31.12.2019	2,77	1				0 Ag.e/Barcelona
		Imprimanta multifunctionala	31.12.2019	4,62	1				0 Ag.e/Chisinau
		IMPRIMANTA EPSONVOKI	31.12.2019	3,70	1				0 Ag.e/Paris
		FOTOCOPIATOR	31.12.2019	6,93	1				0 Ag.e/Paris
		printer OKI cu ace	31.12.2019	4,18	1				0 Ag.e/Viena
		FAX/IMPRIMANTA	31.12.2019	5,54	1				0 Ag.e/TelAviv
		UPS	31.12.2019	13,66	3	0,42	1	3	Ag.e/TelAviv
		Blade enclosure (pentru 8 servere blade) plus accesoriu = sistemul care gazduieste serverele blade	31.12.2019	27,72	1				0 STVDOZ
		Monitor 43" = 3 ptr meteo, (1 la sala de briefing, 2 la OCC) si 2 ptr Flight Tracking	31.12.2019	20,00	5				0 STVDOZOCC
		Aplicatie(i) pentru transmiterea APIS (rutine care se adauga softului tip FleetWatch)	31.12.2019	18,48	1				0 STVDOZOCC
		Soft Flight Monitoring/Tracking = soft pentru urmarirea zborurilor	31.12.2019	462,00	1				0 STVDOZOCC
		Sistem informatic monitorizare consum combustibil Jet si emisii + EU-ETS & CORSIA	31.12.2019	462,00	1				0 STVDOZ
		Soft securizare date pe tablete	31.12.2019	11,55	1				0 STVDOZ
		Sistem integrat planificare si monitorizare zboruri si echipaje	31.12.2019	4.980,24	1	738,78	1	15	STVDOZ

Sedinta CA 21.07.2020

Pagina 54 din 61

29 JUL. 2020

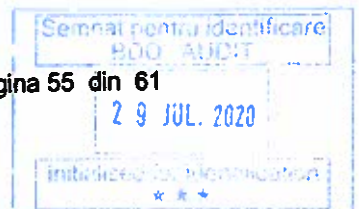
Initialized for identification

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Reportare Financiara- IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari și sursele de finanțare									
MILE									
0	1	INDICATORI	Data finalizării Investiției	Valoare an curent rectificat 2019	Cantitate BYC2019 rectificat	Valoare Realizat an 2019	Cantitate Realizata an 2019	%	Direcție
		2	3	4	5	6	7	8	9
		Blade Server Intel xeon E5 configuratie minima: 2xquad core @2,67GHz, 24GBRam, 100GB Hddx2(RAID1) = server aplicatii sistem integrat, modul management program operare (schedules);	31.12.2019	20,33	1			0	STVDOZ
		Blade Server Intel xeon E5 configuratie minima: 2xquad core @2,93GHz, 24GBRam, 100GB Hdd x2 (RAID1), 200GB SSD x2(RAID1) = 1 server baza de date sistem integrat, modul management program operare (schedules)	31.12.2019	40,66	2			0	STVDOZ
		+1 server sistem fuel management							
		Server Intel xeon E5 configuratie minima: 12 cores @3GHz, 32GBRam, 200GB SDD x2(RAID1), 300x2(RAID1) GB Hdd = server baza de date sistem integrat, modul management echipele	31.12.2019	23,10	1			0	STVDOZ
		Blade Server Intel xeon E5 configuratie minima: 32 cores @2,67GHz, 24GBRam, 1TBGB Hdd = server host pt. virtualizare diverse servere necesare sistemului integrat: servere web pt portal personal navigant, terminal server (circo), servere de aplicatii	31.12.2019	25,41	1			0	STVDOZ
		Tableta iPad 9.7", cu folie de protectie solida, de plastic (ultima versiune) (pentru pilot, se utilizeaza in cadrul sistemului EFB Class 2)	31.12.2019	531,30	250	437,18	235	62	STVDOZ
		Videoconferinta	31.12.2019	2,77	1			0	STVDOZ
		Scanner boarding pass imbarcare	31.12.2019	4,62	1			0	STVOp.Sol
		Imprimanta matriciala	31.12.2019	9,15	9	4,30	2	47	STVOp.Sol
		IMPRIMANTA HP COLOR LASERJET M553dn				4,30	2		
		Amplasare acces controlat pe baza de cartela magnetica pe fluxurile de Export si Import, spre zona tarc Operational (4 cititoare)	31.12.2019	32,34	1			0	STVOp.Sol/Cargo-handling
		Pachet IT POSTA (Cardi / Readit)	31.12.2019	116,40	1	31,54	5	27	STVOp.Sol/Cargo-handling
		SCANNER DEPESE POSTALE SNY19057010509552(RO 5652)				24,06	5		
		CRADLE SCANNER (DISP.ALIMENTARE TRANSMITERE)+CABLU				7,37	5		
		SET ADAPTOR SISTEM ELECTRIC EUROPE/SUA/GB/AUS				0,10	4		
		Implementare soft pentru Self tagging la Mook	31.12.2019	65,57	1			0	STVOp.Sol
		Setare pentru verificarea utilizarii secentiale a tiletelor electronice (Coupon Sequence Check), FBA (Free Baggage Allowance)	31.12.2019	34,92	1			0	STVOp.Sol
		Implementare IAPI la toata destinatiile	31.12.2019	161,70	1			0	STVOp.Sol
		Concesionare formular loadsheet manual	31.12.2019	103,95	1			0	STVOp.Sol
		Activare link IATCI cu noi parteneri	31.12.2019	92,40	1			0	STVOp.Sol
		Modul statistica DCS	31.12.2019	77,60	1			0	STVOp.Sol
		Licenta SFEBS pentru implementari DCS stati noi : CA,THR,DEL,LUX,HRG,MRS,eventual alte noi destinatii	31.12.2019	15,52	1			0	STVOp.Sol
		Scanner mobil+licenta soft	31.12.2019	126,64	4			0	STVOp.Sol
		PROIECT UPGRADE SAP ERP LA SAP 4 HANA (HARDWARE, LICENTE, MENTENANTA, IMPLEMENTARE) SI EXTINDERE FUNCTIONALITATI (BI, BPC, HYBRIS), conform Raportului de atribuire (valoare totala de 12.436.974,02 se va plati in trei transe = 3ani)	31.12.2019	6.218,49	1			0	STVDF/RaportareSIControl
		Imprimanta multifunctionala/cu scanner	31.12.2019	3,74	1			0	STVAg./Botoani
		Imprimanta multifunctionala	31.12.2019	3,74	1			0	STVAg./Constanta
		Imprimanta multifunctionala	31.12.2019	3,74	1			0	STVAg./Oradea
		Imprimanta multifunctionala	31.12.2019	3,74	1			0	STVAg./Victoria
		PRINTER/FAX/SCANNER	31.12.2019	3,74	1			0	STVAg./Victoria
		SMARTPHONE	31.12.2019	4,62	2	4,28	2	93	STVDC/Distributie
		Amadeus Airline Ancillary Services	31.12.2019	554,40	1			0	STVDC/Vanzari Indirecte
		Amadeus Cars	31.12.2019	32,34	1	2,03	1	6	STVDC/Vanzari Indirecte
		LICENTA CorelDRAW Graphics Suite 2019 Single User	22.07.2019			2,03	1		
		Sistem IT Management FFP propriu - fully hosted (taxa de implementare)	31.12.2019	1.155,00	1			0	STVDC/Marketing si Calitate
		Pageini web FFP	31.12.2019	115,50	1			0	STVDC/Marketing si Calitate
		STABILIZATOR TENSILINE	31.12.2019	3,14	2			0	STVAg./Sibu
		IATCI Dashboard	31.12.2019	58,20	1			0	STVDR/SkyTeam
		Server aplicatii proiecte SkyTeam (SkyLAMS, SkyPriority, SkyTransfer, Retro Crediting) sau Gazduire Externa	31.12.2019	115,50	1			0	STVDR/SkyTeam
		Miv ID travel - aplicatia LYS	31.12.2019	76,69	1			0	STVDR/SkyTeam
		Modul de Marketing SkyPriority	31.12.2019	83,16	1			0	STVDR/SkyTeam
		Interfata SkyPriority conectare sisteme PSS	31.12.2019	60,96	1			0	STVDR/SkyTeam

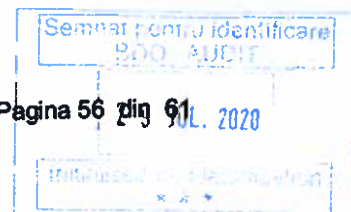

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara - IFRS

Anexa nr.4

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare										
MILIE										
0	1	INDICATORI	Data finalizării investitiei	Valoare	Capacitate	Valoare	Capacitate	Directia		
				an curent rectificat 2019	BVC2019 rectificat	Realizat an 2019	Realizata an 2019			
			3	4	5	6	7	8		
		SkyPriority fază2 - Indicator FastTrack in 2D barcode BP	31.12.2019	69,30	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Solutie Business Intelligence Customer Audit SkyPriority+ mentenanta	31.12.2019	69,30	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Dezvoltari IT (Web Services si baze de date cu posibilitatea gazduirii externe) - Proiect SkyTeam SkyLAMS + mentenanta	31.12.2019	115,50	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Dezvoltari IT (Web Services si baze de date cu posibilitatea gazduirii externe) - Proiect SkyTeam RETRO CREDITING + mentenanta	31.12.2019	92,40	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Licente server baza de date	31.12.2019	161,70	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Certificata digitale	31.12.2019	9,24	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Interfata SkyLAMS conectare sisteme PSS (AMADEUS), urmare migrarii RO la platforma e-kt AMADEUS si mentenanta	31.12.2019	133,98	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Dezvoltare IT "Optimiz" SkyTeam - proiect SkyLAMS	31.12.2019	207,90	1			0	STVDRI/SkyTeam	
		Videoprotectie	31.12.2019	27,72	10	4,08		2	15	STVDURCPPT
		LICENTA ADOBE ACROBAT PROFESSIONAL 2017				4,08		2		
		PT.WINDOWS								
		Monitor/Display pentru vizualizare plan de zbor pentru MCC cu diagonala >= 200cm	31.12.2019	9,24	1			0	STVDI/COMPARTIMENT INTRETINERE LINE	
		Achizitie Sistem Integrat ref. Gestionarea Activitatii Part 145 si CAMO pt Intretinerea Aeronavelor TAROM - investitie in curs, inceputa in 2018	31.12.2019	5.544,00	1			0	STVDI	
		STATE RADIO EMITATOR/RECEPTOR IN GAMA DE FRECVENTE 118.000 Mhz-137.000Mhz cu ecart de 8.33KHz IMPREUNA CU LICENTE DE UTILIZARE pentru MCC	31.12.2019	18,48	1			0	STVDI/COMPARTIMENT INTRETINERE LINE	
		Echipamente diagnosticare / monitorizare / optimizare retea de date/wireless (5 bucati)	31.12.2019	48,20	2	5,91		5	12	STI
		ECHIP_Access Point Ubiquiti InFi UAP AC Pro ac175				5,51		5		
		SOFTWARE VEEAM BACKUP SEVER (3 locati cu cite 2 servere cu 2 procesoare fiecare)	31.12.2019	113,10	12	70,23		2,00	62	STI
		CISCO Firepower 2110 cu aplicatie management/CISCO				70,23		2		
		UPGRADE UPS EATON 95X 11000i SALA CALCULATORULUI	31.12.2019	5,08	1	3,65		1	72	STI
		CONSOLA 17" 8 PORTURI SWITCH KVM 210-08M				3,65		1		
		TABLETA APPLE iPad 9,7" WIFI Cellular 4G retina 12				9,34		4	100	STVDURCPPT
		TELEFON APPLE IPHONE XS MAX 256 AURU + ACCESORII				5,98		1	100	DG
		IMPRIMANTA HP LASERJET PRO M501dn				1,48		1	100	DT
		TELEFON CAT S31 16GB 4G BLACK				1,00		1	100	DOZ
		HARD DISK EXTERN SEAGATE 2TB	24.12.2019			0,90		2		Securitate/Infra/Paza
		UPS APC BACK-UPS 850VA	02.12.2019			4,30		8		DOZ
		ACHIZITIE LAPTOP Q3 M'PAV17-8568U 1	02.12.2019			3,13		1,00		Ag.a.Roma
		Investitii efectuate la imobilizarile corporale existente (modernizari), din care:		148.180,13		90.088,06			61	
		a) pentru bunurile proprietatea privata a operatorului economic:		148.180,13		90.088,06			61	
		Constructii Montaj 2019		208,30		249,85			119	
		MONTARE SISTEMEXHAUSTARE ATELIER STRUCTURA (demersuri 2018)	31.12.2019	30,00	1	70,48			236	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/SECTOR REPARATI STRUCTURALE
		Renovare instalatie decapare Atelier Vopsitorie	31.12.2019	53,70	1	53,70		1	100	DT/SECTIA REPARATI GENERALE/ATELIER VOPSITORE
		SISTEM VENTILATE (ECHIP.VENTILATE/CONDITIONARE +	07.06.2019	125,69		125,69		1	100	DT/COMPARTIMENT INTRETINERE COMPONENTE
		Controale 2019		147.870,74		89.838,20			61	
		EO-IAD-JSB-REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 - Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); modificarea ATC Transponder P/N 7517800-10005 la standardul DO-260B B737-300 - investitie in curs 2018 - in functie de decizia DG referitoare la flota	31.12.2019	3.104,00			4		0	DT
		EO-2403/AD-JSB 737-24-1111 - Obsolete VCSF, replace with CSO on engine B737-300 - investitie in curs 2018	31.12.2019	1.707,20		#N/A			0	DT
		EO-IAD-JSB-REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 - Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); upgrade ATC Transponder P/N 7517800-10005 la standardul DO-260B B737-700 - investitie in curs 2018	31.12.2019	1.358,00		#N/A			0	DT

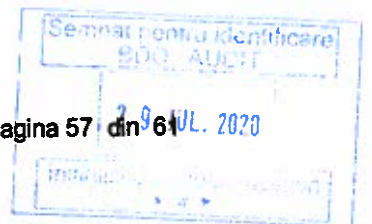

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

Anexa nr.A

Programul de investitii, dotari si sursele de finantare								
MIL LEI								
0	1	INDICATORI	Data finalizarii investitiei	Valoare an curent rectificat 2019	Cantitate BYC2019 rectificat	Valoare Realizat an 2019	Cantitate Realizata an 2019	%
8								
9								
		EO-IAD-ISB-REGULATION EU 1207/2011 amended by (EU) 1028/2014 - Automatic dependent surveillance Broadcast (ADS-B OUT); replace ATC Transponder (new PAN) B737-800 Note: conform contractului suma va fi recuperata de la BBAM pentru YR-BGJ & YR-BGK - investitie in curs 2018	31.12.2019	1.474,40	4	553,17	2	38 DT
		EO-2459/EU1207/1208 NAVIGATION-ACTIVATION OF ADS B OUT CAPABILITY A318 - investitie in curs 2018	31.12.2019	543,20	#N/A			0 DT
		APU B737-300: SN SP-E942439 - investitie in curs 2018	31.12.2019	1.168,20	1	1.168,20	1	100 DT
		Overhaul MLG ATR 42 - YR-ATI - investitie in curs 2018	31.12.2019	830,26	1	830,26	1	100 DT
		EO-IAD-ISB-REC 29/2008 Repl by EC 310/2015 DATALINK B737-800 - YR-BGJ & YR-BGK	31.12.2019	155,20	#N/A			0 DT
		Avionics Modifications pending B737-300	31.12.2019	776,00	4			0 DT
		Structure Modifications pending B737-700 / B737-800	31.12.2019	970,00	8			0 DT
		Other SB/AD/mods for A318 avx	31.12.2019	970,00	4			0 DT
		Other SB/AD/mods for A318 mac	31.12.2019	970,00	4	7,26	1	1 DT
		6 Shop Visits Engines CFM56-3C1 B737-300 - 2017 continuare: ESN 857991, ESN 857702, ESN 857976, ESN 866993, ESN 866997, ESN 857967 (diferente in disputa)	31.12.2019	364,10	6	-1.728,93	4	-474 DT
		NC REP. MOTOR CFM 56-3C1 S/N 857702 - B737-300				-182,60		
		NC REP. MOTOR CFM 56-3C1 S/N 857976 - B737-300				-217,83		
		NC REP. MOTOR CFM 56-3C1 S/N 856997 - B737-300				-325,23		
		NC REP. MOTOR CFM 56-3C1 S/N 857967 - B737-300				-1.001,28		
		4 Shop Visits Engines CFM56-7B22 B737-700 - 2017 continuare: ESN 888257, ESN 888316, ESN 888315, ESN 891650 (diferente in disputa)	31.12.2019	1.185,20	4	-2.584,47	2	-219 DT
		NC REP. MOTOR CFM 56-7B22 S/N 888315 - B737-700				-2.563,15		
		NC REP. MOTOR CFM 56-7B22 S/N 891650 - B737-700				-29,32		
		2 Shop Visits Engine CFM56-7B22 B737-700 for LLP Replacement + HPT Blades ESN 890601, ESN 890600 (diferente in disputa)	31.12.2019	706,37	2			0 DT
		2 Shop Visits Engine CFM56-7B22 B737-700 for Core LLPs + HPT Blades Replacement ESN 890657; for LPT LLPs Replacement ESN 888251	31.12.2019	31.040,00	2	20.842,77	2	67 DT
		1 Shop Visit Engine CFM56-5 A318-111 - 2017 continuare: ESN 577853 (diferente in disputa)	31.12.2019	706,37	1			0 DT
		2 Shop Visits Engine CFM56-5 A318-111 for LLP Replacement + HPT Blades ESN 577820, ESN 577823 (diferente in disputa)	31.12.2019	706,37	2	-576,02	2	-82 DT
		NC REPARATIE MOTOR CFM 56-5B/P - A318 - S/N:577823				-543,77	1	
		NC REP. MOT CFM 56-5B/P S/N:577820 - A 318-111				-32,25	1	
		3 Shop Visits Engine CFM56-5 A318-111 for Core LLPs + HPT Blades Replacement ESN 697489, ESN 697490, ESN 697554	31.12.2019	54.320,00	3	50.576,22	3	93 DT
		APU B737-700: SN P-5911	31.12.2019	1.785,92	1	1.785,92	1	100 DT
		7 Shop Visits Engines ATR 42/72 (PW 127E / PW 127M) for LLPs Replacement and PT1 blades. AV 0118 +AM 0086+AM 0089+AM 0097 + AM 0085+AM 0085+AM 0092	31.12.2019	6.596,00	7	6.780,60	3	103 DT
		Overhaul Tran de Aterizare set complet ATR 42 - YR-ATC	31.12.2019	2.522,00	1	2.045,00	1	81 DT
		Overhaul elice motor ATR 42/72 (PW 127E / PW 127M), inclusiv hub-urll	31.12.2019	5.616,30	1			0 DT
		YR-ASA - CONTROL 6Y+12Y+C05 (diferente)	31.12.2019	4,45	1	4,45	1	100 DT
		YR-ATF - CONTROL C01+1Y+2Y+4Y	31.12.2019	776,00	1			0 DT
		YR-ATG - CONTROL 1Y+2Y+4Y+C04	31.12.2019	776,00	1	358,34	1	46 DT
		YR-ATH - CONTROL C04+1Y+2Y	31.12.2019	19,40	1			0 DT
		YR-BGA - CONTROL C02+2Y+6Y+AD	31.12.2019	1.746,00	1	1.786,42	1	103 DT
		YR-BGD - CONTROL C04 +AD	31.12.2019	1.398,80	1	175,72	1	13 DT
		YR-BGH - CONTROL C01+1Y+8Y	31.12.2019	1.746,00	1	384,38	1	21 DT
		YR-BGI - CONTROL C01+1Y+8Y	31.12.2019	1.746,00	1	358,80	1	21 DT
		YR-ASC - CONTROL 6Y+12Y+C05	31.12.2019	4.268,00	1	1.326,98	1	31 DT
		YR-ASD - CONTROL 6Y+12Y+C05	31.12.2019	4.268,00	1	1.297,53	1	30 DT
		Componente Rotabile A318	31.12.2019	1.552,00	1	621,93	1	40 DT
		Componente Rotabile B737	31.12.2019	4.268,00	1	1.979,17	1	46 DT
		Componente Rotabile ATR	31.12.2019	5.620,00	1	1.851,60	1	32 DT

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019

Intocmit în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară - IFRS

Anexa nr.4

Programul de investiții, dotări și sursele de finanțare									
MILIE									
		INDICATORI	Data finalizării investiției	Valoare an curent rectificat 2019	Cantitate BVC2019 rectificat	Valoare Realizat an 2019	Cantitate Realizata an 2019	%	Directia
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
		4) Dotări (alte achiziții de imobilizări corporale)		1.476,61		1.331,86		90	
		2019							
		Autoturism break cu 5 locuri	31.12.2019	660,66	13	621,60	11		94) Dir. Achiziții/ Intretinere Facilități /ParcAuto
		Autoutilitara cu 2 locuri	31.12.2019	46,20	1				0) Dir. Achiziții/ Intretinere Facilități /ParcAuto
		Autoutilitara cu 5 locuri	31.12.2019	55,44	1	47,50			86) Dir. Achiziții/ Intretinere Facilități /ParcAuto
		Autoturism berline cu 5 locuri	31.12.2019	406,56	8	353,71	6		87) Dir. Achiziții/ Intretinere Facilități /ParcAuto
		Microbuz 8 + 1 locuri	31.12.2019	300,30	2	295,27			88) Dir. Achiziții/ Intretinere Facilități /ParcAuto
		SCALIN ERGONOMIC OMT7061 NEGRU		4,64	17	4,64	17		100) Ag. Victoria
		SCALIN BIROU NEGRU VITO VENUS		0,39	1	0,39	1		100) Ag. eViana
		SCALIN ERGONOMIC OMT8020		4,42	16	4,42	16		100) DSZC
		SCALIN ERGONOMIC	24.12.2019			1,18			
		SCALIN ERGONOMIC OFF 201	20.12.2019			3,15	8		
		5) Rambursări de rate aferente creditelor pentru investiții, din care:							
		a) - interne							
		b) - externe							
		-Rambursări de credite externe (garanție de MF)							
		-Rambursări de credite externe							

Semnat pentru identificare
950 - ADPT

29 JUL. 2020

* * *

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR AN 2019
 Intocmit in conformitate cu Standardele Internationale de Raportare Financiara- IFRS

TAROM Cash Flow Forecast In '000 EUR	Actual		Q1 2020 (forecast)			Q2 2020 (forecast)			Q3 2020 (forecast)			TOTAL (in the year as reported)	
	07.01.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020			
	Actual	Preliminary	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020	01.04.2020-31.03.2020			
INFLOWS:													
(i) Sales	15,113	14,214	13,704	16,355	44,529	19,153	20,500	11,508	22,052	21,151	22,406	67,610	122,421
Revenue external flights	3,095	2,911	2,756	3,330	6,547	3,712	4,186	4,349	3,880	3,403	4,293	11,579	22,863
Revenue domestic flights	302	583	27	96	4,739	248	435	4,053	4,007	1,341	1,407	8,736	12,164
Sales to tour operators (charter flights)	319	369	292	328	919	474	520	546	551	488	513	1,551	2,906
Codes Share	2,071	1,988	1,811	2,165	5,836	2,515	2,683	2,844	2,853	2,921	2,937	8,711	15,981
Dry seats sale	37	34	110	53	249	42	106	8	36	10	3	56	263
Sales commissions													
(ii) Maintenance services to third parties													
Maintenance services to third parties													
(iii) Other/Ancillary													
thereof service entities													
thereof TCX													
thereof TCAS													
(Boeing pre-payment.)													
Collection from ATR aircraft sale													
Cash balance as of December		13,391											
Total operational inflows	16,796	29,513	15,079	17,998	48,801	21,151	23,723	49,768	37,502	39,248	27,678	86,428	179,352
OUTFLOWS:													
(i) expenses directly allocated to flights													
Fuel costs	5,702	6,823	4,563	5,307	14,892	5,948	6,755	7,309	19,912	8,103	7,405	23,520	41,334
Handling	2,005	2,257	1,399	1,643	4,908	1,932	1,908	2,126	5,865	2,362	2,213	6,732	12,127
Navigation charges	1,621	2,054	1,628	1,499	4,705	1,714	1,888	2,040	5,642	1,896	2,169	6,268	11,240
Landing costs	1,514	1,401	1,393	1,464	4,199	1,509	1,595	1,654	4,758	1,896	1,809	5,502	9,916
Airplane costs (out of which - choose as relevant)													
Fixed Maintenance for all aircraft	1,089	1,843	1,283	1,735	4,482	1,738	2,499	2,726	8,953	1,113	1,356	4,365	11,697
Buy-back related expenses													
Maintenance (aircraft, passenger, employees, etc)	137	136	208	213	829	212	213	210	635	211	231	653	1,270
airline fees (flight & crew)													
Technical support services													
CO2 expenses													
(ii) indirect costs													
Administrative costs	2,967	4,423	2,095	2,291	6,717	2,196	2,224	3,119	7,539	2,861	2,829	8,574	15,564
Marketing	34	223	3	17	80	12	6	6	24	7	32	71	79
Rent for Intergovernmental CA	46	46	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	36
Consultancy and other CA	23	81	11	8	42	44	2	92	138	187	139	367	374
Other indirect expenditure													

Semnat pentru identificare
 900 AUDIT
 29 JUL. 2020

21.07.2020

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

COMPANIA NAȚIONALĂ DE TRANSPORTURI AERIENE ROMÂNE -TAROM S.A.

**RAPORTUL ADMINISTRATORILOR
DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ**

AN 2019

**George ROTARU,
Președinte al Consiliului de Administrație C.N.T.A.R. TAROM S.A.**

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

1. MODELUL DE AFACERI

Compania Națională de Transporturi Aeriene Române – TAROM S.A. (C.N.T.A.R. TAROM S.A./compania/TAROM) a fost înființată în anul 1954 și a fost reorganizată în baza *Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* și a *Legii nr. 136/1998 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 45/1997 privind înființarea Societății Comerciale Compania națională de transporturi aeriene române - TAROM - S.A.* Compania este membră a Asociației Internaționale a Companiilor de Transport Aerian (International Air Transport Association „IATA”) și a Asociației Europene a Transportatorilor Aerieni (AEA). În anul 2010, TAROM a aderat la SkyTeam, o alianță aeriană globală ce oferă pasagerilor membrilor săi acces la o rețea lărgită de destinații, mai multe frecvențe și conexiuni.

Principalul obiect de activitate al companiei îl constituie executarea de transporturi aeriene interne și internaționale, de călători, de bagaje, de mărfuri și poștă, prin curse regulate și charter, precum și prestații legate de transportul aerian, respectiv comercializarea în regim duty-free, handling, catering, transport terestru în continuarea transportului aerian și alte activități stabilite prin statutul societății. Pe lângă activitatea de bază, compania prestează și servicii conexe, constând în servicii de întreținere tehnică a aeronavelor pentru diverși operatori aerieni din țară și străinătate.

Compania are drept obiectiv general desfășurarea activităților de transport în condiții de siguranță, securitate și eficiență.

În baza reglementărilor aplicabile naționale și europene, compania TAROM a fost certificată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română ca: operator aerian RO-001, organizație de management al continuității navigabilității RO.MG.001 (asociată certificatului de operator), organizație de întreținere RO.145.001, organizație de pregătire aprobată RO/ATO-02/1 și organizație de pregătire pentru întreținere RO.147.001.

Compania este organizată sub forma unei societăți pe acțiuni, în conformitate cu *Legea societăților nr. 31/1990*, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu sediul central situat în Calea Bucureștilor nr. 224F, localitatea Otopeni, județul Ilfov. Compania are sedii secundare (*agenții, stații*) deschise atât în țară, la *Baia Mare, Botoșani, Brașov, București, Otopeni, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Oradea, Ploiești, Satu-Mare, Sibiu, Suceava, Timișoara, Târgu-Mureș*, cât și în străinătate, la *Amsterdam, Atena, Madrid, Bruxelles, Budapesta, Chișinău, Frankfurt, München, Istanbul, Londra, Madrid, Paris, Roma, Tel-Aviv, Viena*.

În anul 2019, compania și-a menținut organizarea funcțională nefiind supusă unor operațiuni de fuziune, divizare sau insolvență.

La data de 31 decembrie 2019, capitalul social al companiei era deținut de:

- Statul român, reprezentat de Ministerul Transporturilor, Infrastructurii și Comunicațiilor (ex Ministerul Transporturilor), cu o cotă de participare de 97,222%;
- Compania Națională Aeroporturi București, cu o cota de participare de 1,4574%;
- ROMATSA (Administrația Română a Serviciilor de Trafic Aerian), cu o cotă de participare de 1,2364%;
- Fondul de Investiții Muntenia, cu o cotă de participare de 0,0842%.

Compania este condusă de adunarea generală a acționarilor și consiliul de administrație, ale căror componență și atribuții sunt cele prevăzute de lege și de statutul societății, precum și de directorul/directorii căruia/căroro i-a/le-a fost delegată conducerea companiei de către Consiliul de Administrație în condițiile legii și ale statutului societății.

În anul 2019, administrarea companiei s-a realizat în conformitate cu prevederile *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, și ale Statutului C.N.T.A.R. TAROM S.A.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

2. CONTEXTUL ECONOMIC

Potrivit datelor publicate de Institutul Național de Statistică (INS) în anul 2019, Produsul Intern Brut (PIB) al României a crescut cu 4,1% față de anul precedent, creșterea acestuia fiind generată de investiții și consumul populației, în timp ce exportul net a avut o influență negativă ca urmare a creșterii cu 3,5% a volumului exporturilor de bunuri și servicii corelată cu o creștere mai mare a volumului importurilor de bunuri și servicii, cu 7,2%.

La creșterea PIB în anul 2019 au contribuit aproape toate ramurile economiei, contribuții pozitive mai importante având construcțiile (+0,9%), cu o pondere de 6,4% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 16,8%, comerțul cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (+0,9%), cu o pondere de 18,2% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 4,8%, și impozitele nete pe produs (+0,9%), cu o pondere de 9,3% la formarea PIB și al căror volum de activitate s-a majorat cu 9,5%.

În schimb, industria a avut o contribuție negativă la creșterea PIB (-0,3%) ca urmare a reducerii volumului său de activitate cu 1,5%.

Compania TAROM a înregistrat pierderi constante în ultimii ani, nereușind să își optimizeze operațiunile financiare sau flota, menținând un model de operare necorespunzător realităților pieței deservite. Totodată, compania nu a beneficiat de o restructurare masivă a costurilor și nici de o promovare profesionistă pe piață, elemente care au contribuit la înregistrarea de pierderi. Pe de altă parte, dese schimbări la nivelul managementului nu au permis întocmirea unui plan de dezvoltare pe termen lung a companiei. În plus, concurența acerbă din ultimii ani, în principal din partea companiilor low-cost, au contribuit la menținerea unei stări de necompetitivitate a companiei pe piață.

TAROM operează într-un mediu puternic concurențial. În anul 2019, TAROM s-a confruntat cu o concurență puternică, exercitată de un număr mare de concurenți reprezentând atât companii aeriene de tip „*legacy carrier*”, cât și companii aeriene de tip „*low cost*”. Astfel, creșterea numărului de frecvențe de către Air France pe ruta București – Paris ori creșterea capacității Turkish Airlines pe ruta București – Istanbul și operarea de curse directe Constanța – Istanbul, precum și operarea de către Wizz Air a unor curse noi directe din Iași spre Barcelona, Bari, Torino, Verona, creșterea frecvențelor pentru zborurile deja existente dinspre/spre Iași și a celor operate de către Ryanair pe rute tradiționale operate de TAROM, precum București – Londra, București – Madrid, ori operarea de curse noi din București spre Amman, Telaviv etc. de către acest operator aerian, au determinat o creștere a ofertei de zboruri din partea concurenței, și implicit a numărului de locuri oferite pasagerilor, ceea ce în final a condus la scăderea nivelului tarifelor stabilite de către TAROM și diminuarea venitului mediu realizat de companie.

Potrivit IATA, în anul 2019, indicatorul RPK (Revenue Passenger Kilometers) la nivel global a crescut cu 4,2% față de anul 2018. Totodată, cererea globală pentru transport aerian de pasageri a crescut mai mult decât capacitatea oferită de transportatori, ceea ce a determinat o creștere a Load factorului cu 0,7% (0,5% în Europa). Astfel, capacitatea globală oferită de transportatorii aerieni a crescut cu 3,4% în anul 2019, într-o măsură mai mică decât cererea (4,2%), ceea ce a condus la înregistrarea unui Load factor global record de 82,6% (85,2% în Europa). Deși, în principal, această creștere s-a datorat menținerii la sol a aeronavelor Boeing 737 MAX, ea dovedește totuși că operatorii aerieni au devenit mai disciplinați, ajustându-și capacitatea în funcție de ușoara creștere a RPK.

Pe de altă parte, încetinirea creșterii economice globale și a comerțului internațional au determinat o scădere a veniturilor înregistrate de companiile aeriene în anul 2019. Deși la sfârșitul anului 2019, IATA prognoza în anul 2020 o ușoară creștere economică, precum și o stabilitate a prețurilor combustibilului de aviație, previziunile acesteia, ca urmare a apariției pandemiei COVID – 19, sunt destul de pesimiste cu privire la revenirea industriei aviatice mondiale.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

În acest climat macroeconomic, compania TAROM a transportat în anul 2019 aproximativ 3 milioane de pasageri (curse regulate și chartere), în creștere cu aproximativ 9,42% față de anul 2018, în condițiile în care pe Aeroportul Internațional Henri Coandă București au operat, în anul 2019, un număr de 57 companii aeriene, care au transportat pasageri către 131 destinații.

3. FLOTA ȘI OPERAȚIUNILE TAROM

În anul 2019, TAROM a operat cu un număr de 25 de aeronave, din care 9 cu motoare tip turbojet (ATR) și 16 cu motoare tip jet (Boeing 737 și Airbus A318), după cum urmează:

Tip aeronava	Număr de aeronave pe fiecare tip	Capacitate	Distanța maximă de zbor
BOEING 737-800	4	189Y / 160BY (16B + 144Y)	5.400 km / 5.678 km
BOEING 737-700	4	14B+102Y	4.900 km/ 4.100km
BOEING 737-300	4	134Y(8B+126Y)	2.780 km/ 3.400km
AIRBUS A318-111	4	14B+99Y, 26B+81Y	2.780 km
ATR 42-500	7	48BY	1.200 km
ATR 72-500	2	68BY	950 km

În anul 2019, TAROM a decis să închirieze în regim de leasing operațional un număr de 9 aeronave noi de tip ATR 72-600, care vor fi operate pe zboruri regionale (interne și externe) și vor înlocui aeronavele ATR pe care compania le are în proprietate. Ca urmare, în primele 3 luni ale anului 2020, primele 4 aeronave noi de tip ATR 72-600 au intrat în flota TAROM. Această măsură reprezintă un alt pas în implementarea planului de modernizare a flotei de aeronave operate de TAROM, început în anul 2017, prin închirierea în leasing operațional a două aeronave Boeing 737-800, și continuat în anul 2018 cu închirierea a două avioane B737-800 și achiziția a cinci aeronave B737-8 MAX cu livrare în anul 2023.

Înnoirea flotei va avea un impact pozitiv asupra costurilor cu mentenanța din perspectiva reducerii costurilor cu intervențiile majore la aeronave, dar și cu cheltuielile generate de defectele descoperite la controalele de rutina. Totodată, o flotă mai nouă va avea un impact semnificativ asupra consumului de combustibil.

4. POLITICA PRIVIND CALITATEA ȘI SIGURANȚA ZBORULUI

C.N.T.A.R. TAROM S.A. este continuu supravegheată de către Autoritatea Aeronautică Civilă Română, în conformitate cu programul de audit și inspecție al acesteia, în vederea menținerii condițiilor de certificare care impun operatorilor aeriени să implementeze un sistem de management al siguranței (SMS), inclusiv un program de monitorizare a conformității continue a operațiunilor. TAROM are implementat un sistem de monitorizare continuă a conformității cu reglementările aplicabile. Auditorii interni din cadrul companiei realizează atât audituri interne, cât și externe, în domeniile operaționale indicate de reglementările europene, după cum urmează:

- *Regulamentul (UE) nr. 965/2012 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului;*

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

- *Regulamentul (UE) nr. 1321/2014 al Comisiei privind menținerea navigabilității aeronavelor și a produselor, reperelor și dispozitivelor aeronautice și autorizarea întreprinderilor și a personalului cu atribuții în domeniu;*

- *Regulamentul (UE) nr. 1178/2011 al Comisiei de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la personalul navigant din aviația civilă în temeiul Regulamentului (CE) nr. 216/2008 al Parlamentului European și al Consiliului.*

În cadrul programului propriu de monitorizare a conformării cu cerințele aplicabile, inclusiv cu cele din domeniul securității aeronautice, în anul 2019 au fost executate 75 de audituri și 24 de inspecții de calitate. Sistemul de management al siguranței constă în definirea exactă a responsabilităților privind siguranța, începând cu Managerul Responsabil până la personalul operațional, precum și în culegerea permanentă de informații despre operațiunile TAROM, în scopul identificării unor posibilele pericole, informații care sunt analizate în vederea luării măsurilor de evitare a urmărilor acestora. Principalele surse de informații pentru SMS sunt sistemul de raportare a evenimentelor de aviație civilă și programul Flight Data Monitoring (FDM). Sistemul de raportare de siguranță este un sistem deschis, care se bazează pe principiile culturii juste, în care personalul este încurajat să raporteze orice eveniment sau aspect care ar putea avea impact asupra siguranței operațiunilor.

În conformitate cu *Regulamentul (UE) nr. 376/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind raportarea, analiza și acțiunile subsecvente cu privire la evenimentele de aviație civilă, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 996/2010 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2003/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului, și a Regulamentelor (CE) nr. 1321/2007 și (CE) nr. 1330/2007 ale Comisiei, Ordonanța Guvernului nr. 26/2009 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile, cu modificările și completările ulterioare, și Reglementarea Aeronautică Civilă Română privind raportarea evenimentelor de aviație civilă (RACR-REAC)*, în cadrul TAROM funcționează două sisteme de raportare:

- Sistemul de raportare internă a evenimentelor în legătură cu siguranța zborului, cât și cel de raportare internă confidențială;

- Sistemul de raportare externă (către Autoritatea de Investigații și Analiză pentru Siguranța Aviației Civile - AIAS și AACR) a evenimentelor de aviație civilă raportabile în conformitate cu reglementările aplicabile.

TAROM promovează o politică non-punitivă față de erorile neintenționate care sunt raportate de personalul implicat și efectuează analize și investigații ale unor incidente și evenimente produse în operare, cu scopul de a îmbunătăți continuu siguranța zborului.

Datele privind operațiunile de zbor sunt înregistrate/analizate pentru întreaga flotă în cadrul FDM. Parametrii monitorizați sunt stabiliți de către fabricanții aeronavelor și se înscriu în practica industriei. Pe baza acestor parametri, TAROM urmărește buna funcționare a sistemelor avionului, respectarea de către echipajul de zbor a limitărilor impuse de fabricanți și a reglementărilor companiei, precum și identificarea unor suprasolicitări intervenite în exploatare, din cauza unor factori necontrolabili.

TAROM desfășoară un program de supraveghere a operațiunilor, urmărind cele mai frecvente evenimente cu risc sporit, precum și evoluția acestora.

Informațiile privind siguranța zborului sunt prezentate periodic în cadrul întâlnirilor Consiliului de Evaluare a Siguranței TAROM. Informațiile relevante despre accidentele și incidentele care se produc în industria aviatică și care prezintă interes pentru personalul operațional TAROM sunt prezentate personalului implicat în operațiuni, printr-un sistem de comunicare de siguranță: safety info, safety e-mail și cursuri SMS (inițiale și de recurență).

TAROM este membră IATA și participă în diverse programe de colectare și analiză a informațiilor relevante de siguranța zborului (IATA – Safety Trend Evaluation Analysis and Data Exchange System STEADES), fiind membră activă a pool-urilor de audit ISAGO (IATA Safety Audit of

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

Ground Operations), IATA DAQCP (De-icing / Anti-icing Quality Control Pool), IATA IFQP (IATA Fuel Quality Pool). Aceste programe au rolul de a optimiza efortul operatorilor aerieni de a controla și supraveghea furnizorii de servicii contractați. Astfel, în cadrul unui pool de audit, IATA repartizează anumiți furnizori de servicii către fiecare operator din pool. Prin aceasta, auditorii TAROM verifică un număr redus de furnizori de servicii și pune la dispoziția celorlalți operatori rezultatele verificărilor. La rândul său, TAROM primește rapoartele de audit efectuate de ceilalți parteneri din pool. În acest mod se obține o supraveghere constantă și performantă a tuturor sub-contractorilor, în vederea menținerii celor mai înalte standarde de siguranță și calitate.

Totodată, TAROM este membră a Flight Safety Foundation și are acces la informații privind acțiunile și studiile acestei organizații, a cărei misiune este aceea de a identifica problemele globale de siguranță și de a stabili prioritățile în siguranța zborului în cadrul aviației.

Ca membră în alianța SkyTeam începând cu anul 2010, TAROM participă în diverse grupuri de lucru ale alianței în domenii cum ar fi: siguranța zborului, monitorizarea conformării, securitatea aeronautică și managementul situațiilor de urgență.

TAROM, în calitate de membră IATA (International Air Transport Association) este certificată IOSA (IATA Operational Safety Audit) din anul 2006, ceea ce garantează cele mai înalte standarde de siguranță și calitate. Programul IOSA este un sistem de evaluare acceptat și recunoscut internațional menit să auditeze sistemele de management și control ale unei companii de transport aerian. TAROM a fost evaluată prin 8 audituri complete IOSA care au demonstrat îmbunătățirea continuă a siguranței și calității operațiunilor desfășurate.

TAROM a fost certificată ISO:9001 din anul 2014, fiind recertificată în anul 2018 în conformitate cu ISO 9001:2015.

5. POLITICA PRIVIND ACTIVITATEA DE MEDIU

La nivel mondial, sectorul aviației contribuie în mod semnificativ la schimbările climatice, fiind sectorul din domeniul transporturilor care înregistrează cea mai rapidă dezvoltare.

Măsurile care ar putea fi întreprinse la nivel global pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră au fost identificate de către Grupul de lucru privind reducerea emisiilor de CO₂ în sectorul aviației, constituit la nivelul ICAO. Grupul de lucru a fost înființat în 2007 și a avut ca temă analiza impactului activităților de aviație civilă asupra schimbărilor climatice. În urma studiului au fost identificate următoarele domenii în care se poate acționa pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră:

a) economic - măsuri de reducere a emisiilor prin aplicarea de măsuri globale bazate pe piață „Global Market Based Measures” (EU ETS, taxe, offset/compensare emisii);

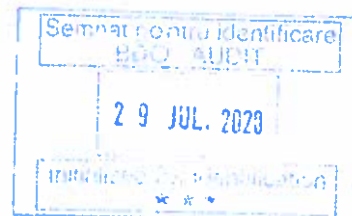
b) operațional (reducerea utilizării unităților auxiliare de putere - APU, proceduri de zbor eficiente, măsuri pentru reducerea greutateii aeronavelor, proceduri de mișcare a aeronavei la sol – „one engine taxi in&out” etc.);

c) tehnologic (incluzând înnoiri de flotă, combustibili alternativi, tehnologii și echipamente eficiente care vor fi dezvoltate prin programul Clean Sky etc.);

d) managementul traficului aerian și infrastructură;

e) legislativ.

Compania TAROM consideră prioritară responsabilitatea față de mediu, având o abordare sistematică cu privire la menținerea sub control a impactului proceselor sale asupra mediului. Vizând îmbunătățirea continuă a performanței de mediu în conformitate cu legislația și reglementările naționale și europene în vigoare, TAROM a considerat oportună Certificarea Sistemului său de Management de Mediu conform Standardului Internațional ISO 14001:2015 în anul 2017.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

În decembrie 2019 a fost efectuat un nou audit energetic al companiei, în conformitate cu *Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică*, iar din anul 2016 se asigură anual managementul energetic.

Compania raportează către autoritățile de mediu date privind: emisiile, substanțele care diminuează stratul de ozon, deșeurile, chimicalele, conform legislației naționale de mediu și reglementărilor europene în vigoare. De asemenea, compania își îndeplinește obligațiile care îi revin privind raportarea lunară și achitarea taxelor către Administrația Fondului pentru Mediu.

Din anul 2012, TAROM a implementat sistemul de comercializare a cotelor de emisii ale UE (EU ETS) în conformitate cu prevederile *Directivei 2008/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2003/87/CE pentru a include activitățile de aviație în sistemul de comercializare a cotelor de emisie de gaze cu efect de seră în cadrul Comunității, Regulamentului (UE) nr. 601/2012 al Comisiei privind monitorizarea și raportarea emisiilor de gaze cu efect de seră în conformitate cu Directiva 2003/87/CE a Parlamentului European și a Consiliului, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 780/2006 privind stabilirea schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative interne prin care au fost transpuse în legislația națională directivele 2003/87/CE și 2008/101/CE. În sensul asigurării conformității TAROM cu actele normative naționale și europene, compania elaborează anual Raportul de emisii și achiziționează certificate de emisii de gaze cu efect de seră, în vederea restituirii de către companie, până cel târziu la data de 30 aprilie a fiecărui an, a unui număr de certificate egal cu cantitatea totală de emisii de gaze cu efect de seră generate în anul calendaristic anterior de activitățile de aviație pentru care TAROM considerat operator de aeronave.*

Potrivit *Planului național de acțiune privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră în domeniul aviației civile pentru perioada 2011-2020*, aprobat prin *Ordinul ministrului mediului și pădurilor nr. 1801/2011*, cu modificările și completările ulterioare, ale cărui obiective generale constau în „îndeplinirea angajamentului strategic asumat de UE de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră” și „plafonarea emisiilor de CO₂ din sectorul aviației civile internaționale începând cu 2020”, TAROM a întreprins următoarele acțiuni:

✓ Implementarea *Programului de eficientizare a consumului de combustibil*, care constă în identificarea ariilor în care se pot efectua economii de combustibil, astfel încât să se reducă cantitatea de emisii produsă de aeronavele companiei. Măsurile din cadrul programului sunt reprezentate de aplicarea unor proceduri/noi tehnologii privind „fuel efficiency”. În anul 2019, în cadrul TAROM, în directă subordonare a directorului general a fost înființată o structură cu atribuții în acest sens, denumită „Fuel Efficiency Improvement (FEI) TEAM”, condusă de un FEI Manager. FEI Team formulează, instituționalizează, coordonează și gestionează din punct de vedere strategic, tactic și logistic programul și politicile de eficientizare a cheltuielilor aferente consumului operațional de combustibil de aviație, beneficiind de împuternicirea și sprijinul managementului executiv al companiei.

✓ Modernizarea flotei TAROM, proces început în perioada 2017 – 2018 odată cu renunțarea de către TAROM la operarea aeronavelor A310 și introducerea în perioada 2017-2018 a unor aeronave noi de tipul B737-800 NG, și continuat în anul 2019 cu înlocuirea de către TAROM a aeronavelor vechi de tip ATR.

6. ASPECTE SOCIALE ȘI DE PERSONAL; RESPECTAREA DREPTURILOR OMULUI

Compania TAROM reafirmă în mod regulat angajamentul de a respecta principiul egalității de gen, prin asigurarea egalității de remunerare pentru munca depusă între bărbați și femei, eliminarea discriminării la angajare între cele două genuri și asigurarea egalității de șanse și de tratament între angajați, femei și bărbați, în cadrul relațiilor de muncă de orice fel.

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

În plus, compania promovează dialogul social, respectă dreptul angajaților de a fi informați și consultați, respectă drepturilor sindicale, sănătatea și siguranța la locul de muncă. În anul 2019, compania a organizat și desfășurat negocieri colective în vederea încheierii unui contract colectiv de muncă, fiind în final încheiat un acord colectiv de muncă.

Compania se conformează principiilor recunoscute, în special, de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Declarația Universală a Drepturilor Omului, Constituția României, cu privire la respectarea drepturilor omului. TAROM promovează o politică de respectare a tuturor drepturilor și libertăților prevăzute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special a respectării vieții private și de familie, de protecție a datelor cu caracter personal, de promovare a libertății de exprimare și de informare, a libertății de întrunire și de asociere, de promovare a unor condiții de muncă echitabile și corecte în cadrul companiei, de protecția a salariaților în cazul concedierii nejustificate, la protecția sănătății angajaților și pasagerilor etc.

La sfârșitul anului 2019, compania avea un număr total de 1.831 de salariați, cu o 100 mai puțin decât numărul bugetat, de 1.931. Dintre aceștia un număr de 1.810 salariați au avut încheiate contracte individuale de muncă în România, restul de 21 reprezentând personal „local” angajat în cadrul agențiilor externe ale TAROM.

În plus, în anul 2019, în conformitate cu dispozițiile art. 64² alin. (1) raportat la art. 35 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice*, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul de Administrație a delegat conducerea societății către doi directori, respectiv directorul general și directorul financiar, fiind încheiate în acest sens contracte de mandat.

Nr. mediu de salariați total realizat în anul 2019 a fost de 1.811, mai mic decât cel bugetat, de 1.822 salariați, iar rata de fluctuație a personalului la nivelul anului 2019 în cadrul TAROM a fost de 12,78%.

În anul 2019, politica de resurse umane a companiei a avut două obiective majore, respectiv: planificarea și gestionarea resurselor umane în conformitate cu planurile operaționale ale companiei și analiza/planificarea datelor și resurselor necesare fundamentării planului de restructurare necesar obținerii unui ajutor de stat pentru restructurare și măsurilor de eficientizare a companiei. La nivel operațional, au fost revizuite planurile de formare profesională specifică și continuă, precum și planul de recrutare a personalului licențiat, fiind astfel gestionate eficient și operativ solicitările privind personal calificat și înalt calificat. Planurile de formare profesională au fost corelate cu nevoile de personal și de dezvoltare a anumitor competențe rezultate din evaluările profesionale.

Totodată, în cursul anului 2019 a fost revizuit sistemul de evaluare profesională a salariaților, bazat pe competențe specifice posturilor și formalizat printr-o procedură digitalizată.

În anul 2019, în cadrul TAROM nu au fost declarate boli profesionale și nici nu au fost înregistrate evenimente de tipul celor prevăzute în *Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă*, cu modificările și completările ulterioare.

7. COMBATEREA CORUPȚIEI ȘI A DĂRII DE MITĂ

TAROM a aderat la valorile fundamentale, principiile și obiectivele Strategiei Naționale Anticorupție pe perioada 2016-2020, aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2016*, asumându-și îndeplinirea măsurilor prevăzute în *Planului de integritate al companiei*, aprobat prin *Decizia directorului general nr. 54/23.06.2017*.

TAROM condamnă întru totul corupția, sub orice formă, și își exprimă, în mod ferm, angajamentul de continuare a procesului de implementare a măsurilor identificate de conducerea companiei ca remedii pentru riscurile și vulnerabilitățile instituționale la corupție, constând în măsuri de prevenire a corupției, educație a angajaților ori combatere a corupției, ținând cont de îndrumările cuprinse în *Ghidul de*

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

bună practică al OCDE privind controlul intern, etica și conformitatea (<https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>).

În anul 2019, conducerea TAROM a luat măsuri de întărire a controlului intern, de efectuare a unor cercetări disciplinare ale unor salariați față de care au fost seizate încălcări ale *Codului de Etică și Conduită al Companiei TAROM*, aprobat prin *Hotărârea Consiliului de Administrație nr. 12/12.07.2016*, precum și de valorificare a rezultatelor activității structurii de control intern prin sesizarea organelor judiciare competente.

TAROM are o politică corporativă care promovează „integritatea morală” a angajaților (pct. II.1.9 Integritatea Morală din *Codul de Etică și Conduită al Companiei TAROM*), interzicând orice acceptare sau pretindere de către un angajat al companiei, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, a vreunui avantaj sau beneficiu, în natură sau bani. Totodată, potrivit pct. II – Abateri Diciplinare, alin. (4) lit. e) din Regulamentul Intern al C.N.T.A.R. TAROM S.A., constituie abatere disciplinară gravă „primirea de la alți salariați sau de la alte persoane din afara companiei de bani pentru activitățile prestate în timpul serviciului”. Astfel, prin aplicarea unor sancțiuni disciplinare cu caracter disuasiv pentru încălcarea standardelor etice și de conduită anticorupție la nivelul oricărui angajat, TAROM dorește să contracareze orice tentativă de corupție în rândul angajaților.

8. MANAGEMENTUL RISCULUI

8.1. RISCURI EXTERNE

Aceste riscuri sunt legate de factori externi TAROM și afectează compania aeriană prin modificarea cererii de servicii oferite de aceasta, a mediului concurențial sau a costului unor produse, care nu pot fi controlate de TAROM cum este, de exemplu, prețul crescut al carburantului de aviație. Astfel, activitatea companiei TAROM este supusă permanent efectelor riscurilor, motiv pentru care conducerea companiei trebuie să gestioneze, cel puțin, următoarele categorii de riscuri externe:

8.1.1. Volatilitatea mediului geopolitic și economic

Majoritatea companiilor aeriene sunt vulnerabile la factori externi, cum ar fi tensiunea politică și conjuncturile economice. În cazul sectorului aviației comerciale, stabilitatea politică și creșterea economică susținută reprezintă factori majori care determină creșterea pe termen lung a traficului aerian. Problemele macroeconomice la nivel mondial (evoluția prețului petrolului, a raportului EUR/USD, tensiunile comerciale dintre S.U.A. și China, primele două economii ale lumii cu o pondere cumulată de peste 40% din PIB-ul mondial, etc.) și european (Brexit-ul, dezechilibrele economice din Uniunea Europeană, în special din zona Euro etc.), coroborate cu conflictele din Orientul Mijlociu, au creat în anul 2019 presiuni suplimentare atât asupra industriei aviatice, cât și a altor domenii conexe precum turismul sau migrația forței de muncă. Anul 2019 urma să fie al zecelea an consecutiv de creștere a profiturilor companiilor aeriene, însă potrivit datelor comunicate de IATA (<https://www.iata.org/en/iata-repository/publications/economic-reports/airline-industry-economic-performance---december-2019---data-tables/>), creșterea profiturilor în anul 2019 a început să înregistreze un trend descendent. Compania nu poate previziona toate efectele pe care o eventuală criză mondială le-ar avea asupra companiei. Cu toate acestea, în anul 2019 conducerea TAROM a dus o politică proactivă, de identificare a măsurilor necesare menținerii sustenabilității companiei chiar și în condiții de piață dificile.

8.1.2. Fluctuația prețului combustibilului de aviație

În anul 2019, prețul combustibilului de aviație a înregistrat, în medie, o scădere de aproximativ 7,3% față de anul precedent, aspect benefic pentru toate companiile aeriene, în condițiile în care, în anul 2018 Organizația Țărilor Exportatoare de Petrol și alți producători de țiței (alianța OPEC+) au

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

decis să reducă producția mondială de țiței cu 1,2 milioane BPD, în perioada 1 ianuarie - 30 iunie 2019, iar în data de 2 iulie 2019 alianța OPEC+ a decis extinderea ajustărilor voluntare a producției de țiței cu o perioadă de 9 luni, respectiv de la 1 iulie 2019 și până la 31 martie 2020. Costurile cu combustibilul de aviație sunt atât de mari încât industria aviatică caută soluții de îmbunătățire a eficienței consumului de combustibilul, prin înlocuirea flotei cu aeronave noi, cu consumuri reduse. În fapt, prețul combustibilului de aviație reprezintă cel mai dificil element de prognozat dintre toate costurile companiei TAROM.

8.1.3. Concurența

În anul 2019, numărul de pasageri a crescut față de anul anterior doar cu 3,2%, înregistrându-se o rată de creștere mult mai mică decât cea din 2018. Potrivit Eurocontrol, traficul aerian european a crescut în anul 2019 cu 0,9% față de cel din 2018 (<https://www.eurocontrol.int/sites/default/files/2020-04/nm-annual-network-operations-report-2019-main-report.pdf>), respectiv cu o rată aproape insignifiantă față de anii precedenți. Scăderea traficului s-a înregistrat în cea de-a doua parte a anului 2019, ca urmare a creșterii economice lente, falimentului Thomas Cook și menținerii la sol a flotei de aeronave Boeing 737 MAX.

Tendința de încetinire a traficului de marfă în anul 2019 a fost greu de ignorat deoarece ea reflectă datele economice slabe și contracția care s-a manifestat nu doar în Europa, ci și la nivel mondial.

Astfel, aceste evoluții s-au tradus printr-o cerere mai slabă din partea pasagerilor.

Incertitudinile cu privire la Brexit au rămas principalul risc pe termen scurt, având în vedere faptul că aeroporturile britanice au consemnat deja cele mai scăzute ritmuri de creștere a numărului de pasageri.

Aviația europeană se confruntă cu noi provocări în materie de competitivitate, pe o piață mondială care evoluează rapid, în special ca rezultat al deplasării centrului de greutate al creșterii economice către est. Concurenții nou-apăruți beneficiază de pe urma creșterii economice rapide din întreaga regiune, în special din Asia, precum și de pe urma faptului că aviația devine un element strategic în cadrul politicilor de dezvoltare economică ale țărilor lor de origine. Siguranța și securitatea sunt condiții prealabile necesare pentru un sector al aviației competitiv. Astfel, creșterea traficului aerian nu poate fi luată în considerare fără menținerea unor standarde ridicate de siguranță, care să permită sectorului aviației să continue să se dezvolte în condiții de siguranță în viitor. În acest scop, sistemul de reglementare trebuie să fie mai bine dotat pentru a identifica și a reduce riscurile în materie de siguranță, într-un mod mai rapid și mai eficient. Acest lucru poate fi realizat prin introducerea unei abordări a reglementării și a supravegherii în materie de siguranță care să se bazeze pe riscuri și pe performanțe, prin eliminarea lacunelor existente în materie de siguranță și prin integrarea mai profundă a altor domenii tehnice ale reglementării legate de siguranță, cum ar fi securitatea aviației.

Deși siguranța reprezintă un aspect esențial, ea nu poate fi analizată însă în mod izolat. Cadrul de reglementare trebuie, de asemenea, să stabilească condițiile în care sectorul aviației să poată prospera și să rămână competitiv pe piața mondială. Este astfel nevoie de o recunoaștere a diferențelor dintre riscurile implicate de diverse sectoare ale aviației civile, de eliminarea normelor și a procedurilor care adaugă timp, sarcini și costuri în plus, însă nu contribuie la siguranță, precum și a celor care frânează inovarea și spiritul antreprenorial.

Deoarece TAROM operează o rețea de rute în principal europene, majoritar scurt și mediu curier, distanța medie de operare fiind de aproximativ 1.200 km, compania concurează cu toate categoriile de operatori existenți în piață, și anume: „low cost”, „legacy”, subsidiarele low cost ale companiilor de tip legacy, companii de nișă.

Astfel, TAROM trebuie să facă față unei concurențe acerbe, în principal din partea competitorilor de tip low cost, care practică tarife modice, în ciuda pierderilor financiare, doar în scopul majorării cotelor de piață.

8.1.4. Riscul fluctuațiilor de curs valutar

Având în vedere că o mare parte din veniturile companiei sunt încasate într-o varietate de valute, acestea o fac vulnerabilă la fluctuațiile cursului de schimb valutar. În politica sa, compania este afectată de evoluția piețelor valutare, respectiv: EUR/USD, EUR/GBP, EUR/RON. Politica de prețuri a companiei este focalizată, în principal, pe moneda EUR, însă din activitatea de operare rezultă obligații și în alte monede, rata de schimb valutar putând afecta rezultatele.

Expunerea companiei la riscul valutar a fost ne semnificativă în anul 2019, riscul fiind considerat tolerabil.

8.1.5. Riscul unor atacuri cibernetice

Deși majoritatea companiilor aeriene sunt îngrijorate de riscul unui atac cibernetic, nu există încă suficientă conștientizare a adevăratelor riscuri pentru activitatea acestora, multe dintre ele considerând situația mai degrabă o problemă legată de IT, decât un risc comercial care afectează toate procesele și activitățile companiei. În economia digitală din zilele noastre, costurile unui atac informatic nu mai pot fi ignorate, deoarece trebuie luate în considerare nu doar implicațiile pe termen scurt ale unui atac cibernetic, ci și costurile pe care le-ar presupune rezolvarea problemelor și soluționarea potențialelor litigii cu clienții. În acest context, TAROM promovează o politică de prevenire a riscurilor de securitate cibernetică, prin interzicerea instalării pe computerele companiei a unor aplicații potențial dăunătoare. În viitor, compania trebuie să analizeze oportunitatea acoperirii acestor riscuri prin intermediul unor asigurări împotriva atacurilor cibernetice.

8.1.6. Riscul fluctuației de personal din industria aviatică

Datorită afluxului de noi tehnologii și procese, dar și necesității reducerii costurilor, companiile din industria aviației necesită, poate mai mult decât orice alte industrii, o forță de muncă talentată, angajată și din ce în ce mai specializată. Astfel, din cauza naturii extrem de specializate a industriei, companiile aeriene trebuie să angajeze și să păstreze personalul calificat necesar efectuării unor procese critice, proprii industriei aviatică. TAROM a reușit să mențină până în acest moment o forță de muncă specializată și bine pregătită. Cu toate acestea, în anul 2019, au avut loc și plecări din cadrul companiei ale personalului specializat, determinate, în special, de oferirea unor pachete salariale mai atractive de către concurență.

8.1.7. Riscurile strategice

Acestea afectează scopurile pe termen mediu și lung, precum și obiectivele companiei, cuprinzând: riscurile politice (precum eșecul îndeplinirii politicii guvernamentale, schimbări legislative frecvente), riscurile sociale și riscurile privind clienții (de ex. eșecul identificării nevoilor curente și în schimbare ale clienților).

8.1.8. Riscul apariției unor epidemii la nivel global (pandemii)

Epidemiile apar în mod constant în rândul populațiilor ca urmare a expunerilor la mediu, alimente contaminate, a răspândirii interumane sau prin alte căi. Orice epidemie majoră, indiferent de cauzele care o provoacă (eveniment natural sau intenționat etc.) poate genera morbidități sau mortalitate crescute care să necesite un răspuns imediat din partea autorităților publice, precum și o intervenție coordonată de sănătate publică. Aeronavele și aeroporturile pot reprezenta căi susceptibile de introducere și/sau răspândire a unor boli transmisibile în țară.

În astfel de situații, în vederea atenuării eficiente a riscurilor și asigurării respectării cerințelor naționale de sănătate publică, este posibilă impunerea de către autoritățile naționale a unor

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

restricții de circulație, transpuse în acțiuni de suspendare a unor zboruri, cu impact asupra activității operatorilor aerieni și aeroporturilor, precum și a unor măsuri de protecție a sănătății și siguranței pasagerilor, echipajelor și a altor categorii de angajați (personal aeroportuar, agenți de handling etc.), cu menținerea corespunzătoare a siguranței și securității zborurilor.

Apariția pandemiei COVID – 19 la începutul anului 2020 și efectele pe care măsurile luate de către autoritățile publice în vederea prevenirii răspândirii COVID-19 și gestionării corespunzătoare a consecințelor acestei pandemii, au dovedit faptul că în anul 2019 compania TAROM nu a putut previziona toate efectele pe care o eventuală epidemie/pandemie le-ar putea avea asupra activității acesteia.

8.2. RISCURI INTERNE

Sursele interne de risc reprezintă rezultatul unor evenimente apărute în interiorul TAROM.

Aceste surse de risc pot fi controlate. În această categorie se pot distinge riscurile de utilizare a echipamentelor, riscurile cu forța de muncă sau riscurile asociate managementului organizațional. Aceste riscuri pot fi prevenite prin simpla eliminare a surselor care le produc, lucru posibil datorită faptului că sunt generate de activitatea companie. În urma analizelor efectuate, principalele categorii de surse interne de riscuri identificate în cursul anului 2019 au vizat:

a) lipsa personalului specializat în anumite structuri și a unei strategii de resurse umane, imposibilitatea asigurării unei pregătiri profesionale adecvate, eficiența scăzută a forței de muncă datorată, în principal, nemotivării salariale, precum și a condițiilor de muncă; lipsa unei dimensionări corecte a resursei umane raportată la flota TAROM, precum și la numărul de pasageri transportați;

b) infrastructura IT învechită, atât fizic, cât și moral, aflată inclusiv în starea de depășire a suportului producătorului, poate conduce la apariția întreruperilor/blocării activității utilizatorilor, precum și la accesul neautorizat în sistemele TAROM;

c) slăbirea poziției TAROM pe anumite piețe din cauza întârzierii implementării unor măsuri de eficientizare și de îmbunătățire a produsului oferit ori utilizării unor canale de vânzări ineficiente (costisitoare, vânzare preponderent prin agenții insuficient tehnologizate);

d) lipsa unei strategii comerciale pe termen lung și a unei administrări stabile și performante;

e) flota eterogenă și uzată atât din punct de vedere tehnic, cât și moral;

f) cota mică a veniturilor provenite din activități neoperaționale;

g) presiuni din partea sindicatelor;

h) capitalizare insuficientă, investiții insuficiente și lipsa de stabilitate financiară;

i) gestionarea ineficientă a problemelor de ordin tehnic care determină întârzieri în operare și plata unor despăgubiri pasagerilor.

9. INDICATORI-CHEIE DE PERFORMANȚĂ NEFINANCIARĂ

Principalii indicatorii specifici activității TAROM sunt:

- Număr curse (regulate și charter);
- Număr pasageri (curse interne, curse externe, în regim codeshare);
- Ore bloc;
- RPK (mii Km);
- ASK (mii Km);
- Load factor (%).

Din analiza acestor indicatori pentru anul 2019 s-a observat o scădere a numărului total de curse față de cel bugetat cu 0,94%, o diminuare a numărului de ore de zbor cu 0,19% față de cel planificat, dar și o creștere a numărului de pasageri transportați față de cel bugetat cu 1,30%, precum și o creștere de 9,51% față de numărul de pasageri transportați în anul 2018. Aceasta situație a fost generată fie de anulări

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

comerciale de curse, fie de anulări datorate condițiilor meteo sau determinate de disponibilitățile tehnice pentru siguranța aeronavelor.

Gradul de încărcare (Load factor), aferent anului 2019, a fost de 74,90%, mai mare decât cel planificat, de 73,64%, sau decât cel realizat în anul 2018, de 73,17%.

Numărul de curse regulate interne și externe operate de TAROM a crescut în anul 2019 comparativ cu anul 2018, fiind însă mai mic decât cel bugetat, iar numărul de ore de zbor realizate a fost sub nivelul celui bugetat. Pe curse regulate au fost transportați în anul 2019 un număr total de pasageri mai mare cu 7,89% decât cel din anul 2018, precum și mai mare cu 1,34% decât cel planificat. Load factor-ul pentru anul 2019, de 74,90%, a fost mai mare decât cel realizat în anul 2018 (73,17%), precum și față de cel bugetat, de 73,64%.

TAROM operează curse charter în completarea programului de curse regulate. Această piață cunoaște un sezon complementar față de principalele piețe de afaceri și este considerat un venit esențial ce îmbunătățește rezultatele generale ale companiei. Deși există o concurență puternică pe piața curselor charter, iar cursele charter operate de către TAROM sunt realizate în funcție de disponibilitatea aeronavelor în completarea programului de zboruri regulate, numărul de zboruri charter realizate în anul 2019 (641 curse) a fost superior celui realizat în anul 2018 (618 curse), precum și față de cel programat de 631 curse.

Numărul de pasageri transportați pe cursele charter operate de TAROM în anul 2019 a fost mai mare decât cel bugetat cu 0,73% și mai mare decât cel realizat în 2018 cu 38,17%.

Prezentăm în continuare situația comparativă a gradului de realizare a indicatorilor specifici activității TAROM în anul 2019, față de anul 2018, precum și față de valorile planificate:

Curse regulate și charter:

N r. c rt	INDICAT ORI	Anul 2018 Realizat	Anul 2019 Planificat	Anul 2019 Realizat	Anul 2019 Realizat/An ul 2018 Realizat (%)	Anul 2019 Realizat/A nul 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr. curse	19.070	19.564	19.380	101,63	99,06
2.	Ore bloc	73.004	74.254	74.115	101,52	99,81
3.	Pasageri transportați (nr.)	2.802.525	3.025.520	3.066.497	109,42	101,35
4.	Pasageri codeshare (nr.)	86.866	98.068	97.721	112,50	99,65
5.	Pasageri total (nr.)	2.889.391	3.123.588	3.164.218	109,51	101,30
6.	RPK (Km mii.)	3.149.065	3.308.654	3.344.309	106,20	101,08
7.	ASK (Km mii.)	4.278.242	4.474.203	4.453.651	104,10	99,54
8.	Load factor(%)	73,17%	73,64%	74,90%	102,37	101,72

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019
Curse regulate:

Nr crt.	Indicatori	Anul 2018 Realizat	Anul 2019 Planificat	Anul 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr. curse	18.452	18.933	18.739	101,56	98,98
2.	Ore bloc	70.089	70.681	70.458	100,53	99,68
3.	Pasageri transportați (nr.)	2.647.762	2.813.230	2.852.658	107,74	101,40
4.	Pasageri codeshare (nr.)	86.866	98.068	97.721	112,50	99,65
5.	Pasageri total(nr.)	2.734.628	2.911.298	2.950.379	107,89	101,34
6.	RPK (Km mii.)	2.979.112	3.073.545	3.104.130	104,20	101,00
7.	ASK (Km mii.)	4.071.376	4.173.774	4.144.206	101,79	99,29
8.	Load factor (%)	73,17%	73,64%	74,90%	102,37	101,72

Curse charter:

Nr crt.	Indicatori	Anul 2018 Realizat	Anul 2019 Planificat	Anul 2019 Realizat	An 2019 Realizat/ An 2018 Realizat (%)	An 2019 Realizat/ An 2019 Planificat (%)
0	1	2	3	4	5=4/2	6=4/3
1.	Nr. curse	618	631	641	103,72	101,58
2.	Ore bloc	2.916	3.573	3.657	125,41	102,35
3.	Pasageri transportați (nr.)	154.763	212.290	213.839	138,17	100,73
4.	RPK (Km mii.)	169.953	235.109	240.179	141,32	102,16
5.	ASK (Km mii.)	206.865	300.429	309.446	149,59	103,00

În anul 2019, RPK la nivel global a crescut cu 4,2% față de anul 2018. Totodată, cererea globală pentru transport aerian de pasageri a crescut mai mult decât capacitatea oferită de transportatori, ceea ce a determinat o creștere a Load factor-ului cu 0,7% (0,5% în Europa). Astfel, capacitatea globală oferită de transportatorii aerieni a crescut cu 3,4% în anul 2019, într-o măsură mai mică decât cererea (4,2%), ceea ce a condus la înregistrarea unui Load factor global record de 82,6% (85,2% în Europa). Deși, în principal, această

RAPORTUL ADMINISTRATORILOR – DECLARAȚIA NEFINANCIARĂ – AN 2019

creștere s-a datorat menținerii la sol a aeronavelor Boeing 737 MAX, ea dovedește totuși că operatorii aerieni au devenit mai disciplinați, ajustându-ți capacitatea în funcție de ușoara creștere a RPK.

Pe de altă parte, încetinirea creșterii economice globale și a comerțului internațional au determinat o scădere a veniturilor înregistrate de companiile aeriene în anul 2019. Deși la sfârșitul anului 2019, IATA prognoza în anul 2020 o ușoară creștere economică, precum și o stabilitate a prețurilor combustibilului de aviație, previziunile acesteia, ca urmare a apariției pandemiei COVID – 19, sunt destul de pesimiste cu privire la revenirea industriei aviatice mondiale.

Președinte al Consiliului de Administrație al C.N.T.A.R. TAROM S.A.

George ROTARU

